P.D. JAMES

Fiul omului

P.D. James s-a născut la Oxford în anul 1920 și a studiat la Cambridge High School. Între anii 1949 și 1968, a lucrat ca administrator în cadrul Sistemului Național de Sănătate ; experiența cîștigată în acest domeniu i-a servit drept fundal în romanele *Shroud for a Nightingale*, *The Black Tower* și *A Mind to Murder*. În anul 1968, a început să lucreze în Ministerul de Interne britanic, mai întîi în cadrul Departamentului de Poliție, serviciul de medicină legală, iar ulterior în cadrul Departamentului de Strategie a Stării de Infracționalitate. S-a pensionat în 1979. Este membră a Societății Regale de Literatură, membră în consiliile de conducere ale BBC, Consiliului Artelor și, respectiv, Consiliului Britanic. Asociația Scriitorilor de Romane Polițiste i-a decernat de două ori premiul Pumnalul de Argint, iar în 1987 — Pumnalul de Diamant pentru merite deosebite în promovarea literaturii polițiste. În 1983 a fost decorată cu Ordinul Imperiului Britanic, iar în 1991 a fost înnobilată.

P.D. JAMES

Fiul omului

RAO International Publishing Company

RAO International Publishing Company S.A.
P.O. Box 37-198 Bucureşti, ROMÂNIA

P.D. JAMES
The Children of Men

Traducere din limba engleză
SANDA APOSTOLESCU

Ediţia I

Coperta
DONE STAN

Tiparul executat de
ELSNERDRUCK
Berlin, Germania

Noiembrie 1995

ISBN 973-576-034-7

CUPRINS

Din nou, fiicelor mele
Clare și Jane,
care m-au ajutat

CARTEA ÎNTÎI
OMEGA
Ianuarie-Martie 2021

1

Vineri, 1 ianuarie 2021

Astăzi, 1 ianuarie 2021, dimineața devreme, la trei minute după miezul nopții, ultima ființă umană născută pe pămînt, în vîrstă de douăzeci și cinci de ani, două luni și douăsprezece zile, a fost ucisă într-o încăierare, într-o cîrciumă dintr-o suburbie din Buenos Aires. Dacă e să dăm crezare primelor rapoarte, Joseph Ricardo a murit exact cum a trăit. Meritul, dacă îl putem numi așa, de a fi fost ultima ființă umană a cărei naștere fusese oficial înregistrată, nelegat în cazul lui de vreo virtute sau de vreun talent personal, fusese pentru el întotdeauna greu de suportat. Și acum era mort. Vestea ne-a fost dată nouă aici, în Marea Britanie, în cadrul programului de la ora nouă al Radiodifuziunii de Stat și am auzit-o din întîmplare. Tocmai mă decisesem să încep acest jurnal despre ultima jumătate a vieții mele, cînd am observat cît era ceasul și mi-am spus că aș putea să ascult și știrile buletinului de la ora nouă. Moartea lui Ricardo a fost ultima dintre ele, enunțată pe scurt, două fraze spuse fără emfază de vocea voit neutră a crainicului. Dar auzind-o am avut impresia că reprezenta o mică justificare în plus pentru ca să-mi încep azi jurnalul ; prima zi a unui an nou și cea de-a cincizecea aniversare a vieții mele. În copilărie, îmi plăcuse întotdeauna să fac această distincție, în ciuda inconvenientului că ziua mea urma prea curînd după Crăciun, astfel că un singur cadou — care nu părea nicio-

dată cu mult mai mare decît cel pe care l-aş fi primit oricum — era considerat suficient pentru ambele sărbători.

Cînd am început să scriu, cele trei evenimente — Anul Nou, ziua în care împlineam cincizeci de ani, moartea lui Ricardo — cu greu ar fi putut justifica mîzgălirea primelor pagini din acest caiet nou, cu file detaşabile. Totuşi o voi face, o mică formă de apărare în plus faţă de propria stare de lehamite. Dacă nu va fi nimic de menţionat, voi menţiona nimicul şi apoi, dacă şi cînd voi ajunge la bătrîneţe — aşa cum cei mai mulţi dintre noi se pot aştepta să ajungă, căci am devenit experţi în prelungirea vieţii — voi deschide una din cutiile mele de chibrituri bine puse deoparte şi voi aprinde rugul propriei vanităţi. Nu am de gînd să las jurnalul ca pe o înregistrare a ultimilor ani ai unui om. Nici în stările mele de spirit cele mai egocentrice nu mă amăgesc într-atît. Ce interes ar putea să prezinte jurnalul lui Theodore Faron, doctor în filozofie, absolvent al Colegiului Merton al Universităţii din Oxford, istoric al epocii victoriene, divorţat, fără copii, singur, a cărui unică motivaţie pentru a fi luat în seamă este faptul că e vărul lui Xan Lyppiatt, dictatorul şi Marele Gardian al Angliei. În nici un caz nu e nevoie de vreo altă înregistrare despre persoana mea. În întrega lume, naţiunile se pregătesc să-şi depoziteze mărturiile pentru posteritatea despre care mai putem crede uneori că ar putea să ne urmeze, pentru acele creaturi de pe o altă planetă care ar putea ateriza pe acest tărîm sălbatic şi verde şi s-ar întreba ce fel de formă de viaţă conştientă l-a locuit cîndva. Ne depozităm cărţile şi manuscrisele, picturile celebre, partiturile muzicale şi instrumentele, toate dovezile. În cel mult patruzeci de ani, cele mai mari biblioteci ale lumii vor zăcea în întuneric, sigilate. Clădirile, cele ce se află încă în picioare, vor vorbi de la sine. Piatra moale din Oxford nu va rezista probabil mai mult de vreo două secole. Deja cei de la Universitate discută de pe acum dacă e sau nu cazul să refacă faţada clădirii Sheldonian, ce a început să se degradeze. Îmi place însă să mă

gîndesc la aceste creaturi mitice aterizînd în piața Sfîntul Petru și intrînd în marea bazilică, tăcută și răsunînd de ecourile secolelor îngrămădite sub praf. Își vor da ei oare seama că acesta a fost cîndva cel mai mare dintre templele create de om în cinstea unuia dintre nenumărații lui zei ? Le va trezi curiozitate natura acestuia, a acestei zeități idolatrizate cu atîta fast și splendoare, îi va intriga misterul simbolului său, cîndva atît de simplu, cele două bețe încrucișate, omniprezente în natură, și cu toate acestea făurite din aur, minunat acoperite de pietre prețioase și de ornamente ? Sau valorile și procesele lor de gîndire vor fi într-atît de străine de ale noastre, încît nici un fel de teamă, uimire sau admirație nu-i va putea atinge ? Numai că, în ciuda descoperirii — parcă în 1997, nu-i așa ? — unei planete pe care, ne-au spus astronomii, poate exista viață, puțini dintre noi cred că vor veni cu adevărat. Acolo, viața există cu siguranță. Nu e logic să credem că doar o singură steluță din imensitatea universului este capabilă să dezvolte și să găzduiască viață inteligentă. Dar noi nu ne vom duce la ei și ei nu vor veni la noi.

Cu douăzeci de ani în urmă, cînd lumea era aproape convinsă că specia noastră își pierduse pentru totdeauna puterea de a se reproduce, descoperirea ultimei nașteri umane cunoscute devenise o obsesie universală, ridicată la rangul de mîndrie națională, un fel de competiție universală, în ultimă instanță la fel de lipsită de sens pe cît era de intensă și de plină de amărăciune. Pentru a fi recunoscută, o naștere trebuia să fie declarată oficial, înregistrîndu-se data și momentul exact în care avusese loc. Aceasta excludea un mare procent din rasa umană, acolo unde oamenii știau ziua dar nu și ora, și s-a acceptat, deși nu s-a accentuat prea tare, că rezultatul nu va putea fi niciodată concludent. E aproape sigur că undeva în jungla îndepărtată, într-o colibă primitivă, ultima ființă umană a alunecat neobservată într-o lume care nu a luat-o în seamă. Dar după luni de verificări și răsverificări, Joseph Ricardo, de rasă amestecată, copil nelegitim născut într-un

spital din Buenos Aires la trei și două minute, ora Vestului, în 19 octombrie 1995, a fost recunoscut oficial. Odată știrea anunțată, l-au lăsat să-și exploateze cum a putut el mai bine celebritatea, în timp ce lumea, de parcă ar fi devenit brusc conștientă de inutilitatea acestui exercițiu, și-a îndreptat atenția către altceva. Iar acum el e mort și mă îndoiesc că vreo altă țară ar dori să-i scoată pe ceilalți candidați din uitare.

Sîntem mai puțin revoltați și demoralizați de sfîrșitul inevitabil al speciei noastre, de incapacitatea de a-l preveni, decît de eșecul nostru în încercarea de a-i descoperi cauzele. Știința și medicina apuseană nu ne-au pregătit pentru dimensiunile uriașe și pentru umilința acestui ultim eșec. Au existat multe boli greu de diagnosticat sau de tratat și una care, înainte de a fi eradicată, aproape că a depopulat două continente. Dar întotdeauna am fost în stare, pînă la urmă, să explicăm de ce. Am dat nume virusurilor și germenilor care, chiar și azi, pun stăpînire pe noi, spre marea noastră supărare, căci faptul că ne atacă aidoma unor vechi dușmani ce se mențin în stare de război și doboară victima ocazională atunci cînd victoria le e asigurată ne apare ca un afront personal. Știința apuseană a fost Dumnezeul nostru. Prin varietatea forței ei, ne-a menținut, alinat, vindecat, încălzit, hrănit și întreținut, iar noi ne-am simțit liberi s-o criticăm și uneori s-o respingem, așa cum oamenii și-au renegat întotdeauna zeii, știind însă că, în ciuda apostaziei noastre, această zeitate, creația și sclavul nostru, ne va oferi în continuare cele necesare : anestezicul împotriva durerii, cordul pentru transplant, plămînul artificial, antibioticul, roțile în mișcare și cinematograful. De fiecare dată cînd vom apăsa pe buton se va face lumină și, dacă nu, putem afla de ce. Știința nu a fost niciodată unul din punctele mele forte. La școală înțelegeam puțin din ce era legat de ea și acum, la cincizeci de ani, doar cu ceva mai mult. Dar fusese și Dumnezeul meu, chiar dacă nu-i înțelegeam realizările, și acum împărtășesc deziluzia universală a celor ai căror zei au

murit. Îmi amintesc foarte bine cuvintele pline de încredere ale unui biolog, rostite atunci cînd devenise limpede că nicăieri în lume nu mai exista vreo femeie gravidă: „Descoperirea cauzei acestei aparente infertilităţi universale s-ar putea să ne ia ceva timp". Am avut la dispoziţie douăzeci şi cinci de ani şi acum nici nu ne mai aşteptăm să reuşim. Aidoma unui armăsar nărăvaş lovit brusc de impotenţă, ne simţim umiliţi în însăşi esenţa încrederii noastre în noi înşine. Căci în ciuda cunoştinţelor, a inteligenţei, a puterii noastre, nu mai putem face ceea ce animalele fac fără să se gîndească măcar. Nu e de mirare că le idolatrizăm şi că sîntem furioşi pe ele.

Anul 1995 a devenit cunoscut ca Anul Omega, iar acum termenul este universal. Marea dezbatere publică de la sfîrşitul anilor nouăzeci a fost dacă ţara care va descoperi tratamentul sterilităţii universale îl va împărtăşi lumii întregi şi, dacă da, în ce condiţii. S-a recunoscut că aveam de a face cu un dezastru global şi că acesta va trebui întîmpinat prin răspunsul unei lumi unite. La sfîrşitul anilor nouăzeci mai vorbeam despre Omega ca despre o boală, o proastă funcţionare care, cu timpul, va fi diagnosticată şi apoi corectată, aşa cum omul găsise un tratament pentru tuberculoză, difterie, poliomielită şi chiar, pînă la urmă, deşi prea tîrziu, pentru SIDA. Odată cu trecerea anilor şi cînd eforturile unite sub egida Naţiunilor Unite nu au dus la nimic, această hotărîre de a respecta o transparenţă totală s-a spulberat. Cercetările au devenit secrete, eforturile naţiunilor — subiect de atenţie fascinată, plină de suspiciune. Comunitatea Europeană acţiona în manieră concertată, vărsînd mijloace şi forţă de muncă în cercetare. Centrul European pentru Fertilitatea Umană de lîngă Paris era unul dintre cele mai prestigioase din lume. Acesta coopera, cel puţin aparent, cu Statele Unite, ale cărei eforturi erau chiar şi mai mari. Dar nu exista cooperare între rase; miza era prea mare. Condiţiile în care secretul ar fi putut fi împărtăşit reprezentau un subiect de speculaţii şi dezbateri aprinse. Se accepta ideea

că tratamentul, odată găsit, va trebui comunicat tuturor; reprezenta o sumă de cunoștințe științifice pe care nici o rasă nu va trebui, sau nu va putea s-o păstreze la infinit numai pentru ea. Dar peste continente, peste frontiere naționale și rasiale, ne priveam unii pe alții cu suspiciune, obsedați, hrănindu-ne din zvonuri și speculații. Vechea meserie a spionajului reapăruse. Foștii agenți își părăsiseră confortabilele localități unde trăiau la pensie, în Weybridge și Cheltenham, și transmiseseră altora arta meșteșugului lor. Evident că spionajul nu încetase niciodată, nici măcar după ce războiul rece luase sfîrșit, în 1991. Omul era prea intoxicat de acest amestec amețitor de bravură adolescentină și perfidie adultă pentru a renunța total la el. La sfîrșitul anilor nouăzeci, birocrația spionajului înflorise cum n-o mai făcuse de la sfîrșitul războiului rece, dînd naștere la noi eroi, noi personaje negative, noi mitologii. Privirea ne era îndreptată mai ales spre Japonia, temîndu-ne întrucîtva că acest popor, strălucitor din punct de vedere tehnic, ar putea să se afle deja pe calea găsirii răspunsului.

După zece ani, tot îi mai suspectăm, dar cu mai puțină teamă și fără speranță. Spionajul continuă, au trecut însă douăzeci și cinci de ani de cînd ultima ființă umană s-a născut și puțini mai cred, în inimile lor, că pe planeta noastră va mai răsuna vreodată strigătul unui nou-născut. Interesul pentru relațiile sexuale scade văzînd cu ochii. Iubirea romantică și idealizată a luat locul satisfacției pur carnale, în ciuda eforturilor Marelui Gardian al Angliei ca, prin magazinele pornografice, să stimuleze apetiturile noastre în declin. În ce privește senzațiile, avem însă înlocuitori; ei se află la dispoziția tuturor prin Serviciul Național de Sănătate. Corpurile noastre ce îmbătrînesc sînt lovite blînd cu palmele, frecate, masate, mîngîiate, unse cu uleiuri, parfumate. Ni se face manichiura și pedichiura, sîntem măsurați și cîntăriți. Sala Lady Margaret a devenit centrul de masaj pentru Oxford și aici, în fiecare marți după-amiază, mă întind pe canapea și privesc la

grădinile îngrijite, bucurîndu-mă de ora mea de răsfăț senzual, oferită de stat și măsurată cu grijă. Și cu cîtă asiduitate, cu ce grijă obsesivă dorim să menținem iluzia dacă nu a tinereții, măcar a unei vîrste medii viguroase. Acum golful este sportul național. Dacă nu ar fi existat Omega, conservatorii ar fi protestat împotriva distrugerii și reamenajării a hectare de terenuri de la țară, în parte dintre cele mai frumoase de la noi, pentru a oferi condiții de joc cît se poate de atractive. Totul pe gratis ; asta reprezenta o parte din plăcerile promise de Marele Gardian. Unele au devenit exclusiviste, membrii nedoriți nefiind admiși, nu prin prohibiție, căci prohibiția este ilegală, ci prin acele semnale subtile, discriminatorii, pe care și persoanele cele mai puțin sensibile sînt învățate, în Marea Britanie, să le detecteze încă din copilărie. Avem nevoie de snobismele noastre ; chiar și în Britania egalitaristă a lui Xan, egalitatea este o teorie politică, nu o politică practică. Am încercat o dată să joc golf, dar jocul mi s-a părut de la început total neatrăgător, poate datorită talentului meu de a deplasa cu crosa bucăți de pămînt, niciodată mingi. Acum alerg. Aproape zilnic străbat întinderile de pămînt moale de la Port Meadow sau cărările pustii din pădurea Wytham, numărînd kilometri, măsurîndu-mi bătăile inimii, kilogramele pierdute, forța. Sînt la fel de dornic să trăiesc ca oricare altul, la fel de obsedat de modul cum funcționează corpul meu. Multe dintre aceste aspecte le pot regăsi la începutul anilor nouăzeci : căutarea de medicamente alternative, uleiurile parfumate, masajul, frecțiile și ungerea corpului, relațiile sexuale fără penetrare. Pornografia și violența sexuală în filme, la televiziune, în cărți, în viață crescuseră și deveniseră mai explicite, dar în Apus făceam din ce în ce mai puțin dragoste și nășteam din ce în ce mai puțini copii. Pe vremea aceea, părea o soluție binevenită într-o lume puternic poluată de suprapopulație. Ca istoric, văd în asta începutul sfîrșitului.

La începutul anilor nouăzeci ar fi trebuit să ni se atragă atenţia. Un raport al Comunităţii Europene din 1991 arăta chiar de pe atunci o scădere vertiginoasă a numărului de copii născuţi în Europa — 8,2 milioane în 1990, cu reduceri deosebit de importante în ţările romano-catolice. Credeam că ştim care sînt motivele, că scăderea era deliberată, rezultatul unor atitudini mai liberale faţă de controlul naşterilor şi de avort, de amînarea sarcinii de către femeile care doreau să facă o carieră, de dorinţa familiilor de a avea un nivel mai crescut de trai. Scăderea populaţiei mai era complicată şi de răspîndirea SIDA, mai ales în Africa. Unele ţări europene au început o campanie viguroasă de încurajare a naşterilor, dar cei mai mulţi dintre noi credeau că această scădere era de dorit, chiar necesară. Poluam planeta cu numărul nostru ; ar fi fost bine să avem mai puţini copii. Grija cea mai mare nu se îndrepta spre scăderea populaţiei, ci spre dorinţa naţiunilor de a-şi păstra identitatea, cultura, rasa, de a produce destui tineri pentru a-şi menţine structurile economice. Dar după cîte îmi amintesc, nimeni nu a sugerat că fertilitatea rasei umane se schimba de o manieră dramatică. Omega a apărut subit şi a fost primită cu neîncredere. Se părea că rasa umană îşi pierduse, peste noapte, puterea de a naşte copii. Descoperirea, în iulie 1994, că şi sperma congelată, depozitată în vederea experienţelor şi a insămînţării artificiale, îşi pierduse potenţa a trezit o groază cu totul specială, ce a aruncat asupra Omegăi giulgiul unei spaime pline de superstiţii, al vrăjitoriei, al intervenţiei divine. Vechii zei reapărură, teribili în puterea lor.

Oamenii nu-şi pierdură speranţa pînă cînd tinerii din generaţia născută în 1995 nu ajunseră la maturitate sexuală. Dar cînd au fost testaţi şi nici unul dintre ei n-a putut produce o spermă în stare să fecundeze, am ştiut că acesta era, cu adevărat, sfîrşitul lui Homo sapiens. Acela a fost anul, 2008, în care numărul sinuciderilor a început să crească. Nu printre vîrstnici, mai ales în rîndul generaţiei

mele, a celor de vîrstă mijlocie, generația care va trebui să suporte greutatea nevoilor umilitoare dar din ce în ce mai mari ale unei societăți din ce în ce mai bătrîne și mai decrepite. Xan, care atunci preluase puterea ca Mare Gardian al Angliei, încercase să oprească ceea ce devenea o epidemie, fixînd amenzi pentru rudele cele mai apropiate care supraviețuiau, așa cum Consiliul plătea acum pensii frumușele rudelor bătrînilor handicapați și dependenți de alții, care hotărau să se omoare. Efectul a fost imediat ; indicele sinuciderilor a scăzut în comparație cu cifrele enorme din alte părți ale lumii, îndeosebi țări în care religia se baza pe adorația strămoșilor, pe continuitatea familiei. Cei ce trăiau se lăsară însă cuprinși de un negativism aproape universal, pe care francezii l-au numit *ennui universel.* Ne cuprinse ca o boală insidioasă ; și chiar boală era, cu simptomele ei, curînd familiare, de lehamite, depresie, stare de rău nedefinit, promptitudinea cu care infecțiile minore puneau stăpînire pe noi, durerea de cap continuă, care te făcea să nu mai fii bun de nimic. Am luptat împotriva ei, cum au făcut mulți alții. Unii, printre care și Xan, n-au fost niciodată atinși de ea, protejați probabil de o lipsă de imaginație sau, în cazul lui, de un egocentrism atît de puternic, încît nici o catastrofă exterioară nu-l putea înfrînge. Și acum mai trebuie să lupt uneori împotriva ei, dar mi-e mai puțin frică de ea. Armele cu care o combat sînt totodată și consolarea mea : cărțile, muzica, hrana, vinul, natura.

Aceste satisfacții care-mi aduc alinare sînt în același timp și dulci-amare aduceri aminte ale caracterului trecător al bucuriei omenești. Dar cînd oare a durat aceasta veșnic ? Strălucirea unei primăveri la Oxford, florile de pe Belbroughton Road, care par pe an ce trece mai frumoase, lumina soarelui deplasîndu-se pe pereții de piatră, castanii înfloriți, clătinîndu-se în bătaia vîntului, mirosul unui cîmp de fasole în floare, primii fulgi de zăpadă, fragilitatea compactă a unei lalele încă îmi mai produc plăcere, chiar dacă aceasta este mai degrabă inte-

lectuală decît senzuală. Nu e cazul ca plăcerea să fie mai puțin intensă pentru că vor fi secole cu primăveri care vor veni fără ca florile lor să fie văzute de ochiul omului, în care zidurile se vor prăbuși, copacii vor muri și vor putrezi, grădinile se vor preschimba în buruieni și ierburi, căci întreaga frumusețe va supraviețui inteligenței umane ce o înregistrează, se bucură de ea și o celebrează. Asta-i ce-mi tot spun, dar cred oare că e așa atunci cînd plăcerea vine acum atît de rar și, atunci cînd vine, este atît de greu de deosebit de durere ? Pot înțelege de ce aristocrații și marii latifundiari fără speranța de a avea urmași își lasă proprietățile în paragină. Nu putem simți nimic în afara momentului prezent, nu putem trăi într-o altă secundă temporală, și a înțelege acest lucru înseamnă a ajunge pe cît e posibil de aproape de viața eternă. Mințile noastre însă merg înapoi, prin secole, pentru a afla certitudini în legătură cu strămoșii noștri și, fără speranța unor urmași, căci goana noastră nu pe noi ne vizează, fără siguranța că, odată morți, vom trăi totuși, toate plăcerile minții și ale simțurilor îmi par uneori doar niște mijloace de apărare patetice și fragile, menite să ne sprijine ruinele. În doliul nostru universal, asemenea unor părinți ce-și jelesc copiii, am îndepărtat toate amintirile dureroase ale pierderii noastre. Locurile de joacă pentru copii din parcuri au fost desființate. Primii doisprezece ani după Omega, leagănele au fost ridicate sau blocate, toboganurile și cadrele pentru cățărat — lăsate nevopsite. Acum, în sfîrșit, au dispărut, iar pe terenurile asfaltate s-au plantat iarbă sau flori, ca pe niște mici morminte colective. Jucăriile au fost arse, cu excepția păpușilor care, pentru unele femei pe jumătate nebune, au devenit un înlocuitor al copiilor. Școlile, de mult închise, au ușile și ferestrele bătute în scînduri sau sînt folosite drept centre pentru educația adulților. Cărțile copiilor au fost scoase sistematic din bibliotecile noastre. Vocile copiilor le auzim acum doar pe casete și pe discuri, imaginile strălucitoare, în mișcare, ale tinerilor, le vedem numai în filme sau în programele de televi-

ziune. Unii nu suportă să le vadă, dar cei mai mulți se hrănesc cu ele de parcă ar fi un drog.

Copiii născuți în anul 1995 sînt numiți Omega. Nici o generație nu a fost mai studiată, mai examinată, nu a constituit obiectul unor griji mai mari, al unei aprecieri și al unei indulgențe mai pronunțate. Ei reprezentau speranța noastră, promisiunea noastră de salvare și erau — sînt încă — excepțional de frumoși. Ca și cum natura, în ultima ei expresie de răutate, a vrut să ne arate mai bine ce am pierdut. Băieții, acum bărbați de douăzeci și cinci de ani, sînt puternici, individualiști, inteligenți și frumoși ca niște zei tineri. Mulți sînt și cruzi, aroganți și violenți, așa cum s-a dovedit că sînt tinerii Omega din întreaga lume. Circulă zvonul că bandele atît de temute ale Fețelor Pictate care bîntuie pe drumurile de țară, noaptea, atacînd și terorizînd călătorii neavizați, sînt formate din tineri Omega. Se spune că dacă un Omega este prins, i se oferă imunitate, cu condiția să se alăture Poliției Securității Statului, în timp ce restul membrilor bandei, la fel de vinovați, sînt trimiși ca prizonieri în Colonia Penală de pe Insula Man, unde sînt deportați acum toți cei acuzați de crimă, spargeri sau furturi repetate. Dar dacă dovedim necugetare călătorind neprotejați pe drumurile noastre secundare în paragină, în schimb orașele noastre sînt sigure, criminalitatea fiind inexistentă, ca urmare a faptului că s-a revenit la politica de deportări a secolului al nouăsprezecelea.

Femeile Omega au o frumusețe deosebită, clasică, rece, calmă, neînsuflețită și lipsită de energie. Au un stil distinct al lor, pe care alte femei nu-l copiază niciodată, poate se tem să-l copieze. Părul și-l poartă lung și lăsat pe spate, peste frunte își leagă o banderolă sau o panglică, simplă sau tricotată. E o modă ce nu stă bine decît unui chip de o frumusețe clasică, cu frunte înaltă și ochi mari, depărtați. Ca și partenerii lor de sex masculin, par incapabile de sentimente umane. Bărbați sau femei, tinerii Omega sînt o rasă aparte, căreia i se permite totul, e temută și

privită cu indulgență și cu un fel de frică semi-superstițioasă. Se spune că în unele țări sînt sacrificați în cadrul unor ritualuri de fecunditate, reapărute după secole de civilizație superficială. Mă întreb uneori ce am face noi, cei din Europa, dacă ne-ar parveni știrea că aceste ofrande prin foc au fost acceptate de zeii antici și că un copil viu a venit pe lume.

Poate că noi, prin nebunia noastră, i-am făcut pe Omega să fie ce sînt ; un regim care combină supravegherea continuă cu indulgența totală cu greu poate duce la o dezvoltare sănătoasă. Dacă tratezi copiii, de la naștere, ca și cum ar fi zei, e de așteptat ca, odată adulți, să se poarte ca niște diavoli. Am o amintire clară despre ei, amintire ce reprezintă icoana vie a felului cum îi văd eu, cum se văd ei înșiși. Era în iunie acum un an, o zi caldă dar nu înăbușitoare, cu o lumină limpede și nori ce se mișcau încet, ca niște fîșii de muselină deplasîndu-se pe un cer înalt, de azur, aerul era dulce și răcoros cînd îți atingea obrajii, o zi fără nimic din acea toropeală umedă pe care o asociez cu verile la Oxford. Mă duceam în vizită la un coleg profesor la Christ Church și intrasem pe sub arcul Wolsey, lat, cu patru centri, ca să traversez Patrulaterul Tom, cînd i-am zărit, un grup de patru femei și patru bărbați Omega, așezați grațios pe plinta de piatră. Femeile, cu aureolele lor de păr ondulat și strălucitor, cu frunțile înalte legate cu banderole, cu faldurile și încrețiturile elegante ale rochiilor lor diafane, arătau de parcă tocmai ar fi coborît de pe geamurile ferestrelor prerafaelite ale catedralei. Cei patru bărbați stăteau în spatele lor, cu picioarele larg desfăcute, cu brațele încrucișate, privind nu la ele ci peste capetele lor, ca și cum și-ar fi exprimat astfel dreptul suveran arogant asupra întregului grup. Cînd am trecut pe lîngă ei, femeile și-au îndreptat spre mine privirea goală, lipsită de curiozitate, purtînd în ea totuși o sclipire clară de dispreț. Bărbații s-au încruntat scurt, după care și-au întors privirile de la mine ca de la un obiect nedemn de a mai fi luat în

seamă, uitîndu-se din nou la grup. M-am gîndit atunci, cum de altfel gîndesc şi acum, ce bine era că nu mai trebuia să le fiu profesor. Majoritatea tinerilor Omega urmau primii ani ai facultăţii, dar asta era tot; continuarea studiilor nu-i interesa. Studenţii Omega pe care îi avusesem fuseseră inteligenţi dar dezordonaţi, nedisciplinaţi şi plictisiţi. Eram bucuros că nu trebuia să răspund la întrebarea lor nerostită „La ce bun toate astea ?“ Istoria, care interpretează trecutul pentru a înţelege prezentul şi a înfrunta viitorul, este disciplina care oferă cele mai puţine satisfacţii în cazul unei specii pe cale de dispariţie.

Colegul de universitate care priveşte fenomenul Omega cu un calm total este Daniel Hurstfield, dar mintea lui, ca profesor de paleontologie statistică, cuprinde o altă dimensiune a timpului. Aidoma Dumnezeului din vechiul imn, pentru el o mie de epoci sînt ca seara ce tocmai a trecut. Aşezat lîngă mine la un banchet al colegiului, în anul în care eram secretarul responsabil cu vinul, mi-a spus :

— Ce vin ne dai la ieruncă, Faron ? Aha, se potriveşte perfect. Uneori mă tem că ai o uşoară înclinaţie spre aventură. Şi sper că ai stabilit un program raţional pentru băuturi. M-ar deprima pînă în ceasul morţii dacă i-aş vedea pe barbarii ăştia de Omega făcîndu-şi de cap în pivniţele colegiului.

— Ne-am gîndit şi noi la aspectul ăsta. Încă mai facem rezerve, desigur, dar pe scară redusă. Unii dintre colegii mei consideră că sîntem prea pesimişti.

— Oh, nu cred că puteţi fi prea pesimişti. Nu pot pricepe de ce păreţi cu toţii atît de surprinşi de Omega. Dacă ne gîndim bine, dintre cele patru miliarde de forme de viaţă care au existat pe această planetă, trei miliarde nouă sute şaizeci de milioane au dispărut. Nu ştim de ce. Unele s-au stins datorită comportamentului lor, altele prin cataclisme naturale, altele au fost distruse de meteoriţi sau de asteroizi. În lumina acestor distrugeri în masă, zău că pare neraţional să presupunem că Homo sapiens va reprezenta o excepţie. Specia noastră va fi avut una dintre vieţile cele

mai scurte, doar cît ai clipi, am putea spune, din ochiul timpului. Lăsînd la o parte Omega, s-ar putea ca un asteroid de o mărime suficientă pentru a distruge această planetă să fie deja în drum spre noi.

Începu să mestece cu zgomot, de parcă această perspectivă i-ar fi produs cea mai mare satisfacție.

2

Marți, 5 ianuarie 2021

În cei doi ani în care, la cererea lui Xan, fusesem un fel de observator-consilier la întrunirile Consiliului, ziariștii scriau tot timpul că noi doi crescuserăm împreună, că eram ca și frații. Nu era adevărat. De la vîrsta de doisprezece ani ne petrecuserăm vacanțele de vară împreună, dar asta fusese tot. Greșeala nu era surprinzătoare. Aproape că o credeam și eu. Chiar și acum, privind în urmă, trimestrul de vară îmi apare ca o combinație plictisitoare de zile previzibile, dominate de orare fixe, nu dureros sau de temut, ci ca un lucru ce trebuie suportat și uneori, pe perioade scurte de timp, agreabil, căci eram și deștept și destul de iubit de colegi, toate astea pînă în binecuvîntatul moment al vacanței. După două zile petrecute acasă, eram trimis la Woolcombe.

Chiar acum, cînd scriu, încerc să înțeleg ce simțeam atunci pentru Xan, de ce legătura dintre noi a rămas atît de puternică și de lungă durată. Nu era o legătură sexuală, dacă exceptăm faptul că în aproape toate prieteniile intime există un fior subcutaneu de atracție sexuală. Nu ne atingeam niciodată, nici măcar, îmi aduc bine aminte, în jocurile cele mai năstrușnice. Asemenea jocuri nici nu existau — Xan detesta să fie atins, lucru de care mi-am dat curînd seama și am respectat această țară a nimănui invizibilă din firea lui, așa cum și el o respecta pe a mea. Nu era vorba nici despre obișnuita poveste a partenerului

care-l domina pe celălalt, fiind mai în vîrstă, chiar dacă numai cu patru luni, și care-l conduce pe cel mai tînăr, discipolul său topit de admirație. Niciodată nu m-a făcut să mă simt inferior ; nu era genul lui. Nu mă primea cu manifestări deosebite de bucurie, ci de parcă și-ar fi primit fratele geamăn, o parte din el. Bineînțeles, avea farmec ; încă mai are. Farmecul este adesea disprețuit, dar n-am înțeles niciodată de ce. Nimeni nu-l are dacă nu este în stare să-și placă sincer semenii, cel puțin în momentul în care îi întîlnește și vorbește cu ei. Farmecul este întotdeauna sincer ; poate fi superficial, dar nu fals. Cînd Xan se află în prezența unei alte persoane, îi dă impresia de intimitate, de interes, senzația că nu-și dorește altă companie. A doua zi poate primi cu calm vestea morții persoanei respective, ar putea probabil s-o și ucidă fără scrupule. Acum îl văd la televizor, prezentîndu-și raportul trimestrial în fața națiunii, și observ la el același farmec.

Mamele noastre au murit. Au fost îngrijite pînă în ultima clipă la Woolcombe, care în prezent este sanatoriu pentru membrii Consiliului. Tatăl lui Xan a murit într-un accident de circulație în Franța, la un an după ce Xan devenise Marele Gardian al Angliei. A fost ceva misterios în moartea asta ; niciodată nu s-au dat amănunte despre ea. La momentul respectiv, mi-am pus întrebări legate de accident, îmi mai pun și azi, lucru care spune o groază despre relația mea cu Xan. O parte din mintea mea îl crede încă în stare de orice, simțind oarecum nevoia de a-l considera neînduplecat, de neînvins, dincolo de regulile comportamentului obișnuit, așa cum părea a fi cînd eram băieți.

Viețile celor două surori urmaseră căi foarte diferite. Mătușa mea, printr-o combinație fericită de frumusețe, ambiție și noroc, se măritase cu un baronet de vîrstă mijlocie, iar mama cu un funcționar de stat, cu o poziție medie. Xan se născuse la Woolcombe, unul dintre cele mai frumoase conace din Dorset. Eu mă născusem la Kingston, Surrey, în aripa rezervată maternității din spitalul

local, și fusesem dus apoi într-o casă în stil victorian, pe o stradă lungă și monotonă, cu clădiri identice, ce dădea în Richmond Park. Am crescut într-o atmosferă impregnată de resentimente. Mi-o amintesc pe mama făcîndu-mi bagajul pentru vizita mea de vară la Woolcombe, alegînd cu grijă cămășile curate, ridicînd în lumină haina mea cea mai bună, scuturînd-o și cercetînd-o cu un aer ce părea că exprimă o animozitate personală, de parcă ar fi regretat în același timp și banii pe care-i dăduse pe ea și faptul că, cumpărată prea mare, ca s-o pot purta și după ce voi mai crește, și acum ajunsă prea mică pentru a mai fi comodă, nu existase vreo perioadă de mijloc în care să mi se potrivească perfect. Atitudinea ei față de norocul surorii era exprimat printr-o serie de fraze prea ades repetate : „Tot e bine că nu se îmbracă special pentru cină. N-o să arunc bani pe o haină de seară, la vîrsta ta. E ridicol !“ Și inevitabila întrebare, pe care o punea ferindu-și privirea, căci nu era o femeie lipsită de bun simț : „Presupun că se înțeleg bine. Evident, oamenii din clasa lor dorm în camere separate.“ Și, la sfîrșit : „Bineînțeles, e perfect pentru Serena“. Chiar și la doisprezece ani știam că nu era perfect pentru Serena.

Bănuiesc că mama se gîndea mult mai des la sora și la cumnatul ei decît se gîndeau ei la ea. Chiar și numele meu demodat de botez tot lui Xan i-l datorez. El purta numele unui bunic și al unui străbunic ; numele de Xan existase în familia Lyppiatt generații la rînd. Și eu primisem numele bunicului din partea tatălui. Mama nu vedea de ce s-ar fi lăsat mai prejos atunci cînd era vorba să dea un nume excentric copilului ei. Sir George însă o intriga. Încă mai aud remarca ei iritată : „După mine, nu prea seamănă a baronet“. Era singurul baronet pe care vreunul dintre noi îl întîlnise vreodată și mă întrebam care era imaginea pe care și-o făcea ea — un portret de Van Dyck, palid, romantic, coborînd din ramă ; o aroganță byroniană posomorîtă ; un nobil de țară roșu la față, comportîndu-se agresiv, cu voce puternică și bun călăreț și vînător. Știam

însă ce voia să spună ; nici pentru mine nu semăna a baronet. Cu siguranță că nu arăta ca fiind proprietarul de la Woolcombe. Avea o față în formă de inimă răsturnată, cu pete roșii, o gură mică, umedă, sub mustața ce părea și ridicolă și artificială, un păr ruginiu pe care-l moștenise și Xan, decolorat pe alocuri spre culoarea paielor uscate, și niște ochi ce-și priveau hectarele de pămînt cu o expresie de tristețe uluită. Era însă un bun țintaș — mamei i-ar fi plăcut asta. La fel și Xan. Nu i se dădea voie să mînuiască armele tatălui său, dar avea două puști ale lui, cu care puteam omorî iepuri, și mai existau și două pistoale, pe care le puteam folosi cu gloanțe oarbe. Așezam cărți de joc drept ținte în copaci și petreceam ore întregi încercînd să ne îmbunătățim scorul. După ce am exersat cîteva zile, am ajuns mai bun decît Xan, și cu pușca, și cu pistolul. Îndemînarea mea ne-a surprins pe amîndoi, pe mine îndeosebi. Nu mă așteptam să-mi placă să trag la țintă ; aproape că m-a uluit să descopăr cît de mult îmi plăcea, o plăcere pe jumătate vinovată, aproape senzuală, cînd simțeam metalul în palmă, echilibrul perfect al armelor.

Xan nu avea alt tovarăș în timpul vacanțelor și părea că nici nu simțea nevoia. Nici un prieten de la Sherborne nu venea la Woolcombe. Cînd îl întrebam despre școală, răspundea evaziv.

— Merge, e mai bine decît ar fi fost la Harrow.

— Mai bine ca la Eton ?

— Noi nu ne mai ducem acolo. Străbunicul a avut un scandal uriaș, niște acuzații publice nedovedite, scrisori acuzatoare, tot felul de dezvăluiri. Am uitat despre ce anume era vorba.

— Nu-ți pare niciodată rău cînd trebuie să te întorci la școală ?

— De ce mi-ar părea ? Ție îți pare ?

— Nu, mai degrabă mă bucur. Dacă nu pot fi aici, prefer școala în locul vacanței.

Tăcu o clipă, după care spuse :

— Problema e că profesorii vor să te înțeleagă, cred că de-aia sînt plătiți. Eu îi pun tot timpul în încurcătură. Un trimestru muncesc din greu, iau note foarte bune, sînt favoritul dirigintelui, e sigur că voi primi o bursă la Oxford ; trimestrul următor le fac numai probleme.

— Ce fel de probleme ?

— Nu destul de grave ca să mă dea afară și, se-nțelege, trimestrul următor sînt din nou un băiat model. Chestia asta îi încurcă, îi îngrijorează.

Nici eu nu-l înțelegeam, dar pe mine nu mă îngrijora. Nu mă înțelegeam nici pe mine însumi. Acum știu, desigur, de ce îi plăcea să mă aibă la Woolcombe. Cred că am ghicit chiar de la început. Nu era deloc implicat în relația cu mine, nu avea nici un fel de responsabilitate în ce mă privea, nici măcar implicarea presupusă de prietenie sau responsabilitatea unei opțiuni proprii. Nu el mă alesese. Eram vărul lui, era silit să mă accepte, mă aflam acolo. Cu mine la Woolcombe nu trebuia niciodată să facă față inevitabilei întrebări : „De ce nu-ți inviți prietenii aici, în vacanță ?“ De ce i-ar fi invitat ? Exista acest văr fără tată, de care trebuia să se ocupe. Ridicasem de pe umerii lui, copil singur la părinți, povara unei griji părintești exagerate. Niciodată n-am prea observat această grijă, dar, fără mine, părinții lui ar fi putut să se vadă siliți s-o manifeste. Încă din copilărie, Xan nu putea suporta întrebările, curiozitatea, amestecul în viața lui. Eram de acord cu asta ; și eu simțeam cam la fel. Dacă am fi dispus de timp sau ar fi avut vreun sens, ar fi fost interesant să cercetăm originile noastre comune, pentru a descoperi rădăcinile acestei obsesive nevoi de a-ți ajunge ție însuți. Acum îmi dau seama că aceasta a fost una din cauzele eșecului căsniciei mele. Probabil este și motivul pentru care Xan nu s-a căsătorit niciodată. E nevoie de o forță mai puternică decît atracția sexuală pentru a deschide portița ce apără o inimă și o minte păzite de creneluri.

În timpul acestor lungi săptămîni de vară, arareori îi vedeam pe părinții lui. Ca majoritatea adolescenților,

dormeam pînă tîrziu diminețile și, cînd coboram, ei își luaseră deja micul dejun. Masa de prînz era de obicei un picnic pregătit pentru noi la bucătărie, un termos cu supă de casă, pîine, brînză și pateu, felii de prăjitură cu fructe preparate în casă de o bucătăreasă cu un aer lugubru, care reușea, nu știu cum, să bodogăne din cauza micilor griji pe care i le provocam în plus, dar și legat de lipsa unor dineuri somptuoase, la pregătirea cărora și-ar fi putut desfășura întregul talent. Ne întorceam la timp pentru a ne schimba în costum pentru masa de seară. Unchiul și mătușa mea nu aveau niciodată musafiri, cel puțin cînd eram eu acolo, și conversația avea loc aproape în întregime între ei, în timp ce Xan și cu mine mîncam, aruncîndu-ne din cînd în cînd acele priviri secrete, de înțelegere, caracteristice tinerilor care îi judecă pe ceilalți. Conversația lor ocazională se referea invariabil la planuri legate de noi și era purtată de parcă n-am fi fost de față.

Mătușa mea, descojind delicat o piersică, fără să-și ridice ochii :

— Poate că băieților le-ar plăcea să vadă Maiden Castle.

— Nu prea ai ce vedea la Maiden Castle. Jack Manning i-ar putea lua cu barca, cînd se duce după homari.

— Nu cred că am încredere în Manning. Mîine e un concert la Poole, ar putea să le placă.

— Ce fel de concert ?

— Nu mai țin minte, ți-am dat ție programul.

— Poate le-ar plăcea să petreacă o zi la Londra.

— Nu pe vremea asta frumoasă. Se simt cu mult mai bine la aer curat.

Cînd Xan a împlinit șaptesprezece ani și i s-a dat voie să folosească mașina tatălui său, ne duceam la Poole să agățăm fete. Aceste excursii mi se păreau înspăimîntătoare și l-am însoțit numai de două ori. Era de parcă aș fi pătruns într-o lume străină ; chicotelile, fetele ieșite la agățat două cîte două, privirile îndrăznețe, provocatoare, discuțiile aparent fără sens dar obligatorii. După a doua excursie, am spus :

— Noi nu ne prefacem că ținem la ele. Nici măcar nu ne plac ; cu siguranță că nici ele nu ne plac pe noi. Așa că, dacă amîndouă părțile nu vor decît să aibă relații sexuale, de ce nu spunem așa și nu renunțăm la toate introducerile astea care nu te fac decît să te simți prost.

— Oh, se pare că ele au nevoie de așa ceva. Oricum, singurele femei pe care le poți aborda în felul ăsta vor banii înainte. La Poole putem rezolva problema cu un film și cu cîteva pahare de băutură.

— Nu cred că vin cu tine.

— S-ar putea să ai dreptate. De obicei, a doua zi de dimineață am senzația că nu a meritat osteneala.

Era exact genul lui să mă facă să cred că rezerva mea nu era, cum trebuie să fi știut că e, un amestec de confuzie, teamă de a nu reuși și rușine. Cu greu l-aș putea învinui pe Xan că mi-am pierdut virginitatea în condiții teribil de incomode, într-un parking din Poole, cu o fată cu părul roșu, care îmi arătase cît se poate de clar, atît în timpul preliminariilor cît și după aceea, că își petrecuse mai plăcut alte după-amieze de sîmbătă. Și cu greu aș putea pretinde că această experiență afectase într-un mod negativ viața mea sexuală. De fapt, dacă viața noastră sexuală ar fi determinată de experiențele din tinerețe, cea mai mare parte a omenirii ar fi sortită celibatului. Nu există domeniu al experienței umane în care făpturile omenești să nu fie mai convinse că, prin perseverență, pot obține ceva mai bun.

Cu excepția bucătăresei, îmi amintesc doar de cîțiva servitori. Un grădinar, Hobhouse, cu o antipatie patologică față de trandafiri, mai ales cînd erau plantați împreună cu alte flori. „Se bagă peste tot“, mormăia el, de parcă trandafirii cățărători și boschetele pe care le distrugea cu furie și îndemînare s-ar fi plantat, într-un chip misterios, de la sine. Mai era și Scovell, cu chipul lui drăgălaș, dolofan, ale cărui sarcini exacte nu le-am înțeles niciodată : șofer, ajutor de grădinar, băiat la toate ? Xan sau îl ignora sau îl jignea cu bună știință. Nu-mi amintesc să fi fost gro-

solan cu vreun alt servitor și l-aș fi întrebat de ce o face, dacă nu aș fi simțit, atent cum eram la fiecare nuanță emoțională manifestată de vărul meu, că n-ar fi fost înțelept să întreb.

Nu mă deranja că Xan era favoritul bunicilor noștri. Această preferință mi se părea perfect firească. Îmi amintesc un fragment de conversație pe care l-am surprins de un Crăciun pentru care eram, total neinspirat, adunați cu toții la Woolcombe.

— Uneori mă întreb dacă, pînă la urmă, Theo nu va ajunge mai departe decît Xan.

— Nici vorbă. Theo arată bine, e inteligent, dar Xan e strălucitor.

Xan și cu mine eram de acord cu această opinie. Cînd am fost primit la Oxford, s-au bucurat dar s-au și mirat în același timp. Cînd Xan a fost acceptat la Balliol, au privit aceasta ca pe un lucru ce i se cuvenea. Cînd am luat media maximă, au spus că am avut noroc. Cînd Xan nu a reușit să se plaseze decît pe locul al doilea, s-au plîns, dar cu indulgență, că nu și-a dat toată silința.

Nu-mi cerea niciodată nimic, nu mă trata ca pe un văr sărac, îmi oferea anual hrană, băutură și o vacanță pe gratis, în schimbul companiei sau obedienței mele. Dacă-mi doream să fiu singur, puteam fi, fără reproșuri sau comentarii. Asta se întîmpla de obicei în bibliotecă, cameră ce mă încînta cu rafturile ei pline de cărți legate în piele, cu pilaștrii și capitelurile ei, cu șemineul mare din piatră, cu blazonul gravat deasupra lui, cu busturile de marmură din nișele lor, cu masa uriașă pentru hărți pe care îmi puteam întinde cărțile și temele pentru vacanță, cu fotoliile adînci din piele, cu priveliștea, de pe ferestrele înalte, peste pajiște, spre rîu și pod. Aici, frunzărind cărțile de istorie ale ținutului, am descoperit că pe acest pod se dăduse o bătălie în timpul războiului civil, în care cinci tineri cavaleri apăraseră podul împotriva Capetelor Rotunde, pînă căzuseră cu toții. Figurau chiar și numele lor, o listă a curajului romantic : Ormerod, Freemantle, Cole, Bydder,

Fairfax. M-am dus după Xan, exaltat la culme, și l-am tras în bibliotecă.

— Privește, data la care a avut loc bătălia este chiar miercurea viitoare, în 16 august. Ar trebui s-o sărbătorim.

— Cum ? Să aruncăm flori în apă ?

Nu respingea ideea, nici n-o privea cu dispreț, era doar ușor amuzat de entuziasmul meu.

— De ce n-am bea în cinstea lor ? Să organizăm un fel de ceremonial.

Le-am făcut pe amîndouă. La apusul soarelui ne-am dus spre pod cu o sticlă din vinul tatălui său, cele două pistoale, eu avînd brațele pline cu flori din grădina înconjurată de un zid înalt. Am băut amîndoi sticla, după care Xan s-a urcat pe parapet, a tras în aer cu cele două pistoale, în timp ce eu strigam numele cavalerilor. Acesta este unul din momentele copilăriei mele pe care nu l-am uitat, o seară de bucurie curată, neumbrită, nepătată de vinovăție sau de sațietate, sau de regret, imortalizată pentru mine în acea imagine a lui Xan în echilibru pe fundalul apusului de soare, a părului lui ca flacăra, a petalelor palide de trandafiri plutind în josul rîului, pe sub pod, pînă le-am pierdut din vedere.

3

Luni, 18 ianuarie 2021

Îmi amintesc prima mea vacanță la Woolcombe. L-am urmat pe Xan pe scările din spate, de la capătul coridorului, spre o cameră de la ultimul etaj, cu vedere spre terasă și spre pajiștea dinspre rîu și pod. La început, sensibil cum eram și molipsit de frustrările mamei, m-am întrebat dacă nu cumva îmi dăduseră o cameră de servitori.

Apoi însă, Xan a spus :

— Eu stau alături. Avem baia noastră, la capătul coridorului.

Îmi amintesc fiecare amănunt privitor la acea cameră. Era cea pe care mi-au dat-o în fiecare vacanță de vară, de cînd am mers la școală și pînă am plecat de la Oxford. Eu m-am schimbat, camera însă nu s-a schimbat niciodată, și în mintea mea văd o succesiune de elevi și studenți, fiecare purtînd o asemănare ciudată cu mine însumi, deschizînd vară de vară ușa aceea și intrînd, de drept, în acea moștenire. Nu m-am mai întors la Woolcombe de cînd a murit mama, acum opt ani, și nu mă voi mai întoarce niciodată. Cîteodată îmi imaginez că voi reveni la Woolcombe la bătrînețe și că voi muri în camera aceea, deschizînd pentru ultima oară ușa și văzînd din nou patul de o persoană cu patru coloane, cu tăbliile gravate și cuvertura din petice de mătase decolorată ; balansoarul din lemn, cu perna lui brodată de vreo femeie din neamul Lyppiatt, moartă de mult ; patina biroului în stil georgian,

cam uzat dar solid, stabil pe picioarele lui, utilizabil; biblioteca cu edițiile cărților pentru băieți din secolele nouăsprezece și douăzeci: Henty, Fenimore Cooper, Rider Haggard, Conan Doyle, Sapper, John Buchan; scrinul cu fațada arcuită, cu oglinda pătată de scurgerea timpului deasupra lui; și vechile litografii cu scene din bătălii, cai îngroziți dînd înapoi din fața tunurilor, ofițeri de cavalerie cu ochii larg deschiși, Nelson pe moarte. Și cel mai bine îmi amintesc de prima zi în care am intrat în ea și, ducîndu-mă spre fereastră, m-am uitat la terasă, la pajiștea în pantă, la stejari, la luciul rîului și la micul pod arcuit peste el. Xan stătea în pragul ușii. Mi-a spus:

— Dacă vrei, mîine putem merge undeva cu bicicleta. Baronetul ți-a cumpărat o bicicletă.

Aveam să aflu că rareori se referea altfel la tatăl său.

— Frumos din partea lui, am spus.

— Nu chiar. Trebuia s-o facă — nu-i așa? — dacă voia să fim împreună.

— Am deja o bicicletă. Întotdeauna mă duc la școală pe bicicletă, aș fi putut s-o aduc.

— Baronetul a considerat că e mai simplu să ai una aici. Nu e neapărată nevoie s-o folosești. Mie-mi place să lipsesc de acasă toată ziua, dar tu nu ești obligat s-o faci, dacă nu vrei. Mersul pe bicicletă nu e obligatoriu. Nimic nu e obligatoriu la Woolcombe, în afară de nefericire.

Mai tîrziu aveam să descopăr că acesta era genul de remarci semiadulte pe care îi plăcea să le facă. Dorea să mă impresioneze și m-a impresionat. Dar nu l-am crezut. La această primă vizită, inocent fermecat, îmi era imposibil să-mi închipui că într-o asemenea casă cineva e nefericit. Și cu siguranță nu se referise la el însuși.

Am spus:

— Mi-ar plăcea să vizitez casa.

Și am roșit, temîndu-mă că vorbisem ca un virtual cumpărător sau ca un turist.

— Bineînțeles că putem s-o vizităm. Dacă poți aștepta pînă sîmbătă, domnișoara Maskell, de la vicariat, va face

onorurile casei. Te va costa o liră, dar vizita cuprinde şi grădina. E deschis din două în două sîmbete, ca să adune fonduri pentru biserică. Molly Maskell compensează prin imaginaţie lipsurile ei în materie de istorie şi artă.

— Aş prefera să mi-o arăţi tu.

Nu mi-a răspuns, dar m-a urmărit cu privirea în timp ce-mi ridicam valiza pe pat şi începeam să despachetez. Pentru această primă vizită, mama îmi cumpărase o valiză nouă. Conştient şi ruşinat că era prea mare, prea grea, prea luxoasă, îmi doream să-mi fi adus vechea mea geantă de pînză. Bineînţeles că pusesem în ea prea multe haine, şi anume haine de care nu aveam nevoie, dar el n-a făcut nici un comentariu, nu ştiu dacă din delicateţe sau tact sau pentru că, pur şi simplu, n-a băgat de seamă. Înghesuindu-le iute într-unul dintre sertare, am întrebat :

— Nu ţi se pare ciudat să trăieşti aici ?

— Nu e prea comod şi uneori e plictisitor, dar ciudat nu e. Strămoşii mei au trăit aici timp de trei sute de ani. E o casă destul de mică, a adăugat.

Părea că vrea să mă facă să mă simt în largul meu, reducînd din importanţa moştenirii lui, dar, privindu-l, am văzut, pentru prima dată, acea privire ce avea să-mi devină familiară, privire ce exprima un amuzament interior secret, ajungînd la ochi şi la gură, dar nerăbufnind niciodată într-un zîmbet deschis. Atunci nu ştiam şi nici azi nu ştiu cît de mult îi păsa de Woolcombe. Iar acum e folosit ca sanatoriu şi un fel de azil pentru puţinii privilegiaţi — rude şi prieteni ai celor din Consiliu, membri ai consiliilor regionale, districtuale şi locale, oameni despre care se consideră că au adus vreun serviciu statului. Pînă la moartea mamei, Helena şi cu mine eram obligaţi s-o vizităm. Încă mi le mai amintesc pe cele două surori stînd împreună pe terasă, înfofolite împotriva frigului, una bolnavă de cancer în ultima fază, cealaltă suferind de astm cardiac şi de artrită, invidia şi reproşurile uitate în faţa marelui egalizator — moartea. Cînd îmi imaginez lumea fără vreo făptură umană trăind în ea, îmi pot închipui —

cine nu poate ? — marile catedrale și temple, palatele și castelele, dăinuind prin secolele pustii, Biblioteca Britanică, inaugurată chiar înainte de Omega, cu manuscrisele și cărțile ei păstrate cu grijă, pe care nimeni nu le va mai deschide sau le va mai citi vreodată. În inima mea însă singurul gînd care mă afectează cu adevărat este cel legat de Woolcombe ; mirosul imaginar al camerelor sale pustii mucegăite, furnirurile putrezind în bibliotecă, iedera cățărîndu-se pe pereții ce se prăbușesc, o întindere sălbatică de ierburi și buruieni acoperind pietrișul, terenul de tenis, grădina atît de îngrijită ; amintirea acelui mic dormitor dosnic, nevizitat de nimeni și neschimbat, pînă cînd în cele din urmă, cuvertura va putrezi, cărțile vor deveni pulbere și ultimul tablou va cădea de pe perete.

4

Marți, 21 ianuarie 2021

Mama mea avea pretenții artistice. Nu, sună arogant și nici măcar nu e adevărat. Nu avea pretenții legate de nimic, doar o disperată dorință de respectabilitate. Avea însă ceva talent artistic, deși n-am văzut-o niciodată pictînd un tablou original. Hobby-ul ei era să picteze desene vechi, de obicei scene victoriene luate din volume terfelite cuprinzînd exemplare legate din *The Girls Own Journal* sau din *Illustrated London News*. Nu cred că era greu, căci, oricum o făcea cu o oarecare îndemînare, îngrijindu-se, așa cum mi-a spus, să pună culorile corect din punct de vedere istoric, deși nu prea văd cum de putea fi sigură că e așa. Cred că cel mai aproape de fericire se simțea cînd stătea la masa din bucătărie cu cutia de vopsele și cu două borcane lîngă ea, lumina lămpii fiind îndreptat exact asupra desenului din ziarul aflat în fața ei. Obișnuiam s-o privesc lucrînd, delicatețea cu care înmuia pensula fină în apă, vîrtejul de combinații de albastru, galben și alb, cînd amesteca culorile pe paletă. Masa din bucătărie era destul de mare, chiar dacă nu de-ajuns ca să-mi întind toate caietele de teme pe ea, puteam să citesc sau să-mi scriu acolo compunerile săptămînale. Îmi plăcea să-mi ridic privirea, fără ca asta s-o deranjeze, și să văd cum culorile vii acopereau desenul, transformînd cenușiul trist al punctelor mici într-o scenă plină de viață ; o stație terminus aglomerată, cu femei cu

bonete pe cap, conducîndu-şi bărbaţii ce plecau în războiul din Crimeea; o familie victoriană, femeile în blănuri şi trene, decorînd biserica pentru Crăciun; regina Victoria însoţită de consortul ei, înconjurată de copii în crinolină, deschizînd Marea Expoziţie; scene la malul apei, pe Isis, cu bărcile de mult defuncte ale unor colegii pe fundal, bărbaţi cu mustaţă, în blazere, fete cu sîni mari şi talie de viespe în jachete şi cu pălării de paie; biserici de ţară şi o procesiune de credincioşi, cu nobilul local şi nevasta lui în frunte, intrînd în ele ca să asiste la serviciul divin de Paşte, pe fundalul unor morminte acoperite, de sărbătoare, cu flori de primăvară. Poate că fascinaţia timpurie pentru aceste scene a fost cea care mi-a dirijat interesul, ca istoric, spre secolul al nouăsprezecelea, acea perioadă ce acum, ca şi atunci cînd am studiat-o pentru prima oară, seamănă cu o lume privită prin telescop, atît de apropiată şi, în acelaşi timp, atît de infinit de îndepărtată, fascinantă prin energia, seriozitatea ei morală, strălucirea şi mizeria ei.

Hobby-ul mamei mele nu era nelucrativ. Cu ajutorul domnului Greenstreet, paracliserul bisericii din vecinătate pe care ai mei o frecventau cu regularitate, iar eu împotriva voinţei mele, înrăma picturile terminate şi le vindea în magazinele de antichităţi. Nu voi şti niciodată ce rol a jucat domnul Greenstreet în viaţa mamei, în afară de uşurinţa cu care degetele lui mînuiau lemnul şi lipiciul, sau ce rol ar fi putut juca dacă eu n-aş fi fost tot timpul prezent, cum nu ştiu nici cît primea mama pentru aceste picturi şi dacă nu cumva, aşa cum bănuiesc acum, acest venit suplimentar era cel din care erau plătite excursiile mele cu şcoala, bastoanele de crichet, cărţile care nu-mi erau niciodată refuzate. Contribuiam şi eu într-un fel la această afacere; eu eram cel ce găsea desenele. Scotoceam prin lăzile din magazinele de vechituri din Kingston şi chiar mai de departe, în drumul meu de la şcoală sau sîmbetele, uneori mergînd pe bicicletă treizeci-patruzeci

de kilometri la un magazin unde găseam cele mai bune exemplare. Cele mai multe erau ieftine și le cumpăram din banii mei de buzunar. Pe cele mai bune le furam, devenisem un expert în extragerea desenelor de la mijlocul volumelor legate, fără să le stric, scoțîndu-le din chinga lor și strecurîndu-le în atlasul meu școlar. Aveam nevoie de aceste acte de vandalism, așa cum bănuiesc că majoritatea băieților simte nevoia să comită delincvențe minore. Nu eram suspectat niciodată, eu, băiatul în uniformă, respectuos, elev la școala primară, care ducea la casă achizițiile mai puțin importante și le plătea fără să se grăbească sau să pară că se teme de ceva și care, uneori, cumpăra cărți vechi mai ieftine din lăzile cu tot felul de publicații din fața magazinului. Aceste excursii solitare îmi făceau plăcere, ca și riscul, caracterul palpitant al descoperirii unei comori, triumful revenirii acasă cu prada mea. Mama nu spunea prea multe, mă întreba doar cît cheltuisem și-mi dădea banii înapoi. Dacă bănuia că unele desene valorau mai mult decît îi spuneam eu c-am plătit pe ele, nu mă întreba niciodată, dar știam că-i face plăcere. N-o iubeam, dar furam pentru ea. Am învățat de timpuriu, la masa din bucătărie, că existau moduri de a evita, fără simțămîntul vinovăției, implicațiile iubirii.

Știu, sau cred că știu, cînd a început spaima mea legată de asumarea responsabilității pentru viețile sau fericirea altora, deși s-ar putea să mă înșel ; întotdeauna m-am priceput să inventez scuze pentru propriile lipsuri. Îmi place să-i găsesc rădăcinile în 1983, anul în care tatăl meu a pierdut bătălia cu un cancer de stomac. Așa i-am auzit pe adulți spunînd. „A pierdut lupta“, ziceau ei. Iar acum, îmi dau seama că luptă a și fost, purtată cu oarecare curaj, chiar dacă nu prea avea de ales. Părinții mei încercau să mă cruțe cînd era vorba de partea cea mai rea a lucrurilor. „Ne străduim ca băiatul să nu afle“ era o altă frază pe care am auzit-o adesea. Dar a încerca să ascundă anumite lucruri de mine însemna că nu-mi spuneau decît că tata era bolnav, că va trebui să meargă la un specialist,

apoi la spital ca să fie operat, că va veni curînd acasă, că va trebui să meargă din nou la spital. Uneori nici asta nu mi se spunea; mă întorceam de la școală și nu-l mai găseam acolo, iar mama făcea febril curățenie în casă, cu chipul împietrit. Că băiatul nu afla anumite lucruri însemna că trăiam, fără frați sau surori, într-o atmosferă de amenințare pe care nu o înțelegeam, în care noi trei avansam inexorabil spre un dezastru pe care nu mi-l puteam imagina și care, cînd a sosit, putea fi din vina mea. Copiii sînt întotdeauna gata să creadă că toate catastrofele din viața adulților sînt din vina lor. Mama nu a pronunțat niciodată cuvîntul „cancer“ în fața mea, nu s-a referit niciodată la această boală altfel decît din întîmplare. „În dimineața asta tatăl tău se simte cam obosit.“ „Tatăl tău trebuie să se ducă din nou la spital.“ „Ia-ți cărțile din salon și urcă la tine, înainte să vină doctorul. Vrea să discute cu mine.“

Vorbea ferindu-și privirea, de parcă se referea la ceva jenant, chiar indecent în legătură cu boala, care făcea ca aceasta să nu fie un subiect potrivit pentru un copil. Sau să fi fost acesta un secret mai adînc, o suferință împărtășită, care devenise o parte esențială a căsătoriei lor și din care eram pe drept exclus, așa cum eram din patul lor nupțial ? Mă întreb acum dacă tăcerea tatălui meu, care atunci mi se părea o respingere, era deliberată. Eram oare mai puțin înstrăinați prin durere și slăbiciune, prin dispariția lentă a speranței, decît prin dorința sa de a nu face să crească spaima despărțirii ? Nu cred însă că ținea chiar atît de mult la mine. Nu eram un copil ușor de iubit. Și cum am fi putut comunica ? Lumea celor bolnavi în ultima fază a bolii nu este nici lumea celor vii, nici a celor morți. După tatăl meu, i-am mai văzut și pe alții, de fiecare dată cu sentimentul că mă aflu în fața unui lucru straniu. Stau și vorbesc, ceilalți vorbesc cu ei, ascultă, chiar zîmbesc, dar în sinea lor au și plecat de lîngă noi și nu există nici o cale pentru a pătrunde în lumea de umbre a nimănui, care e acum lumea lor.

Legat de ziua în care a murit nu-mi mai pot aminti decît un incident: mama stînd la masa din bucătărie, ștergîndu-și, în sfîrșit, lacrimi de mînie și frustrare. Cînd, neîndemînatic și jenat, am încercat s-o cuprind în brațe, mi-a spus plîngînd:

— De ce n-am avut niciodată noroc?

Băiatului de doisprezece ani care eram atunci, ca și acum de altfel, i-a părut un răspuns nepotrivit la o tragedie personală și banalitatea lui mi-a influențat atitudinea față de mama pentru tot restul copilăriei. Era un mod nedrept de a o judeca, dar copiii sînt nedrepți și își judecă părinții.

Cu toate că am uitat, sau poate am înlăturat intenționat din memorie totul, în afara acestei amintiri legate de ziua în care tata a murit, îmi amintesc în schimb fiecare oră din aceea în care a fost incinerat: burnița fină ce făcea ca grădinile crematoriului să semene cu o pictură pointilistă; așteptarea într-o imitație de verandă bisericească, pînă cînd incinerarea dinainte să ia sfîrșit și să ne putem ocupa locurile în stranele tari din lemn de pin; mirosul costumului meu nou, jerbele de flori rezemate de peretele capelei, micimea sicriului — părea imposibil de crezut că ar fi cuprins cu adevărat trupul tatălui meu. Grija mamei ca totul să meagă bine era amplificată de teama că va participa și cumnatul ei, baronetul. N-a participat, cum n-a participat nici Xan, care se afla la facultate, în anul preparator. În schimb, a venit mătușa mea, prea elegant îmbrăcată, singura femeie care nu purta numai negru, oferindu-i mamei un motiv fericit de a se plînge. După friptura la cuptor de la praznic, cele două surori au hotărît că-mi voi petrece următoarea vacanță de vară la Woolcombe, stabilind modelul pentru toate vacanțele de vară care au urmat.

Dar principala mea amintire legată de ziua aceea era atmosfera sa de puternică dezaprobare reținută, pe care o simțeam centrată asupra mea. Atunci am auzit pentru prima dată fraza repetată de prieteni și de vecini pe care, îmbrăcați în negru, lucru neobișnuit pentru ei, abia dacă-i

recunoşteam: „Acum, Theo, tu eşti bărbatul familiei. Mama ta va avea nevoie de tine.“ Atunci nu puteam spune ceea ce, timp de aproape patruzeci de ani, am ştiut că e adevărat. Nu vreau ca cineva să aibă nevoie de mine, nici pentru a fi apărat, nici pentru a fi fericit, nici pentru iubire, pentru nimic.

Aş dori ca amintirile mele despre tata să fie mai fericite, să văd mai limpede, sau măcar să văd esenţa omului, pe care s-o pot percepe, s-o pot face parte din mine; mi-aş dori să pot numi măcar trei calităţi care-l caracterizau. Gîndindu-mă la el acum, pentru prima dată după mulţi ani, nu găsesc adjective pe care să le pot rosti cu inima curată, nici măcar că era amabil, cumsecade, inteligent, plin de dragoste nu pot să spun. S-ar fi putut să fie toate astea, numai că eu nu ştiu. Tot ce ştiu despre el e că era pe moarte. Cancerul lui nu era o formă rapidă sau miloasă — cînd e oare cancerul milos ? — şi i-au trebuit aproape trei ani ca să moară. E ca şi cum cea mai mare parte a copilăriei mele a fost subsumată acestor ani, prin priveliştea, şi sunetele, şi mirosul morţii lui. El era cancerul lui. Atunci nu puteam vedea nimic altceva şi nici acum nu pot. Şi, mulţi ani după aceea, amintirea mea despre el, mai puţin amintire decît reîncarnare, era o amintire a ororii. Cu cîteva săptămîni înainte de a muri, deschizînd o conservă, s-a tăiat la degetul arătător şi tăietura s-a infectat. Prin bandajul gros cu vată şi tifon pus de mama, pătrunseseră sîngele şi puroiul. Părea că nu-l deranjează; mînca cu mîna dreaptă, stînga ţinînd-o pe masă, privind-o blînd, cu un aer de uşoară surpriză, de parcă n-ar fi făcut parte din trupul lui, ca şi cum ar fi fost ceva cu totul străin de el. Eu însă nu-mi puteam lua ochii de la ea, foamea luptînd cu greaţa. Pentru mine era un obiect obscen ce-mi provoca oroare. Poate că proiectam asupra degetului său bandajat toată teama mea inconştientă legată de boala lui mortală. Luni de zile după moartea lui, am avut un coşmar în care-l vedeam la căpătîiul patului meu, îndreptînd spre mine un ciot galben şi sîngerînd, nu al de-

getului, ci al mîinii întregi. Nu vorbea niciodată ; stătea acolo mut, în pijamaua cu dungi. Privirea lui aducea uneori cu o rugăminte, parcă cerea ceva ce nu-i puteam da, dar mai adesea era o acuzație gravă, ca și gestul acuzator îndreptat spre mine. Acum pare nedrept că atîta amar de vreme mi-am amintit de el cu oroare, ca de ceva din care picura puroi și sînge. Și forma coșmarului mă uimește acum cînd, cu puținele mele cunoștințe adulte de amator în psihologie, încerc să-l analizez. Dacă aș fi fată, ar fi mai de explicat. Încercarea de a-l analiza era, bineînțeles, o încercare de exorcizare. În parte cred că reușise. După ce am omorît-o pe Natalie, mă vizita în fiecare săptămînă ; acum nu mai vine deloc. Sînt bucuros că, în sfîrșit, m-a părăsit, luîndu-și cu el durerea, sîngele, puroiul. Mi-aș dori însă să-mi fi lăsat alt fel de amintiri.

5

Vineri, 22 ianuarie 2021

Azi e ziua de naștere a fiicei mele, mai bine zis ar fi fost ziua de naștere a fiicei mele, dacă n-aș fi trecut peste ea cu mașina și n-aș fi ucis-o. Asta s-a petrecut în 1994, cînd avea cincisprezece luni. Helena și cu mine locuiam pe atunci într-o casă în stil edwardian pe Lathbury Road, prea mare și prea scumpă pentru noi, dar Helena, de îndată ce aflase că e însărcinată, insistase să ne mutăm într-o casă cu grădină și cu cameră de copii care să dea spre sud. Nu-mi mai amintesc exact cum s-a petrecut accidentul, dacă se așteptau ca eu să am grijă de Natalie sau credeam că e cu mama ei. Bănuiesc că toate astea au fost lămurite în timpul anchetei ; dar ancheta, acest transfer oficial de responsabilitate, mi-a dispărut complet din memorie. Îmi amintesc că plecam de acasă spre colegiu și intrasem în marșarier, în mașina pe care Helena o parcase alandala cu o zi înainte, ca s-o pot manevra mai ușor pe poarta îngustă a grădinii. În Lathbury Road nu aveam garaj, dar în fața casei era loc pentru două mașini. Cred că lăsasem deschisă portiera din față și Natalie, care mergea de la treisprezece luni, s-a luat — pe piciorușele ei nesigure — după mine. Această vină minoră tot la anchetă a fost, probabil, stabilită. Unele lucruri însă mi le amintesc : hopul lin simțit sub roata din stînga-spate a mașinii, ca și cum aș fi urcat pe o rampă, dar mult mai puțin abruptă, mai moale, mai maleabilă decît orice altă rampă. Realiza-

rea imediată, cu certitudine absolută, îngrozitoare, a ce fusese de fapt. Și cele cinci secunde de liniște totală, înainte să înceapă țipetele. Știam că țipa Helena, și totuși o parte din mintea mea refuza să creadă că ceea ce auzeam era un sunet emis de un om. Îmi mai amintesc și sentimentul de umilință. Nu eram în stare să mă mișc, nu puteam coborî din mașină, nici măcar să întind mîna spre portieră nu eram în stare. Apoi m-am pomenit cu George Hawkins, vecinul nostru, care lovea în geam și striga „Ieși afară, nenorocitule, ieși afară !“ Și-mi mai amintesc cît de irelevant a fost gîndul ce mi-a trecut prin minte, cînd i-am văzut fața mare, schimonosită de furie, apăsată de geamul mașinii : „Niciodată nu m-a plăcut“. Nu puteam spune că nu s-a întîmplat. Nu puteam spune c-a făcut-o altcineva. Nu puteam pretinde că nu eram vinovat. Groaza și sentimentul vinovăției închideau în ele durerea. Poate că dacă Helena ar fi fost în stare să-mi spună „Pentru tine, dragule, e și mai rău“, sau „E la fel de rău și pentru tine, dragul meu“, am fi putut salva ceva din epava căsniciei noastre care, nici măcar la început, nu brăzdase prea sigur valurile mării. Numai că, bineînțeles, n-a fost în stare s-o spună ; nu credea că e așa. Credea că mă durea mai puțin, și avea dreptate. Credea că mă durea mai puțin, pentru că iubeam mai puțin, și avea și aici dreptate. Îmi părea bine că eram tată. Cînd Helena mi-a spus că era însărcinată, cred că am simțit emoțiile obișnuite, acea mîndrie irațională, tandrețe și uimire. Țineam la copilul meu, dar l-aș fi iubit mai mult dacă fetița ar fi fost mai drăguță — era ca o caricatură în miniatură a tatălui Helenei — , mai tandră, mai apropiată, mai puțin plîngăcioasă. Mă bucur că alți ochi nu vor citi aceste rînduri. Au trecut douăzeci și șapte de ani de cînd a murit și eu tot cu reproș mă gîndesc la ea. Helena însă era obsedată de copil, încîntată, robită lui și știu că, de fapt, gelozia era aceea care mă făcea s-o iubesc mai puțin pe Natalie. Cu timpul, mi-ar fi trecut sau, măcar, aș fi ajuns să mă obișnuiesc cu ea. Dar tocmai timp

nu mi-a fost acordat. Nu cred ca Helena să se fi gîndit vreodată c-am călcat-o pe Natalie intenționat, cel puțin nu în momentele în care era în stare să judece la rece. Chiar și în clipele de mare amărăciune a reușit să se abțină și să nu rostească vorbe de neiertat, tot așa cum o femeie ce poartă povara unui soț bolnav și cîrcotaș, își înghite, din superstiție sau dintr-un rest de tandrețe, cuvintele „Mi-aș dori să te știu mort". Dacă ar fi avut de ales, ar fi preferat ca Natalie să trăiască în locul meu. N-o condamn pentru asta. La vremea aceea părea perfect normal, și așa pare și acum.

Zăceam întins în patul dublu, așteptînd ca ea să adoarmă, știind că puteau să treacă ore pînă s-o facă, îngrijorat în legătură cu programul meu supraîncărcat pentru a doua zi, întrebîndu-mă cum voi reuși să-i fac față, cu perspectiva acestor nopți fără sfîrșit, nedormite, repetînd la infinit, în întuneric, litania apărării mele: „Pentru numele lui Dumnezeu, a fost un accident. N-am făcut-o intenționat. Nu sînt singurul tată care și-a călcat copilul cu mașina. Ea ar fi trebuit să se îngrijească de Natalie, copilul era răspunderea ei, o spusese doar de atîtea ori. Ar fi putut cel puțin să aibă grijă ca lumea de ea." Dar aceste autojustificări pline de furie erau la fel de banale și de irelevante ca scuzele unui copil care a spart un vas. Știam amîndoi că trebuie să plecăm din casa de pe Lathbury Road. Helena spusese: „Nu mai putem rămîne aici. O să căutăm o casă mai în centru. La urma urmelor, asta ți-ai dorit întotdeauna. Ție locul ăsta nu ți-a plăcut niciodată cu-adevărat."

Implicația, deși nerostită, era clară: te bucuri că ne mutăm, te bucuri că moartea ei a făcut posibil acest lucru.

Șase luni după înmormîntare, ne-am mutat în St John Street, într-o casă înaltă în stil georgian, cu intrare la stradă, unde parcarea era dificilă. Casa de pe Lathbury Road era o casă pentru o familie. Aceasta era o casă pentru cei care, dacă erau șmecheri, reușeau să nu-și facă

obligații familiale, și pentru cei singuratici. Mutarea îmi convenea, căci îmi plăcea să stau în centrul orașului, iar arhitectura georgiană, chiar și cea speculativ georgiană, care cerea mai multă întreținere, mi se părea mai atrăgătoare decît cea edwardiană. De la moartea lui Natalie, nu mai făcusem dragoste, aici însă Helena se mutase în altă cameră. N-am discutat niciodată despre asta, dar știam că își spunea că nu va mai exista o a doua șansă, că-i ucisesem nu numai fiica adorată, dar și orice speranță de a mai avea un alt copil, fiul pe care bănuia că mi-l dorisem de fapt. Asta se petrecea în octombrie 1994 și oricum nu mai aveam nici o șansă. Bineînțeles că nu am rămas tot timpul departe unul de celălalt. Relațiile sexuale și căsătoria reprezintă ceva mai complicat. Din cînd în cînd, traversam cei cîțiva metri de podea acoperită de covor dintre camera ei și a mea. Ea nu mă primea cu bucurie, dar nici nu mă respingea. Între noi însă exista o prăpastie mult mai mare, permanentă, pe care n-am făcut nici un efort ca s-o trec.

Această casă îngustă, cu cinci etaje, era prea mare pentru mine, dar — datorită reducerii populației — devenise foarte puțin probabil că se va găsi cineva care să mă critice că n-o împart cu nimeni. Nu mai existau studenți care să caute cu insistență o cameră, dormitor și salon în același timp, nici familii tinere fără locuință, care să deranjeze conștiința socială a celor privilegiați. O folosesc toată, urcînd de la un etaj la altul, în activitățile de rutină ale zilei, de parcă mi-aș marca metodic dreptul de proprietate asupra linoleumului, a covoarelor și a carpetelor, asupra lemnului lustruit. Sufrageria și bucătăria sînt la parter, cea din urmă cu o arcadă mare de trepte din piatră, care duc în grădină. Deasupra lor, două salonașe au fost transformate într-unul, care servește și drept bibliotecă, cameră de muzică și televizor și reprezintă un loc potrivit pentru a-mi primi studenții. La primul etaj se află un salon mare, în formă de L. Și acesta a fost transformat din două camere mai mici, cele două șemineuri

stînd mărturie la ce folosise înainte. Pe fereastra din spate se vede grădina mică, împrejmuită de ziduri, cu singurul ei mesteacăn argintiu. În partea din față, două ferestre elegante, înalte pînă în tavan, cu un balcon, dau spre St John Street.

Oricine ar păși între cele două ferestre n-ar avea nici o problemă dacă ar trebui să-l descrie pe proprietarul camerei. Evident, cadru universitar ; trei pereți erau acoperiți din plafon și pînă la podea de rafturi cu cărți. Istoric ; cărțile arătau clar acest lucru. O persoană preocupată în primul rînd de secolul al nouăsprezecelea ; nu doar cărțile, ci și tablourile și celelalte bibeleouri mărturiseau această obsesie ; imaginile comemorative din Staffordshire, picturile de gen în ulei, din epoca victoriană, tapetul William Morris. De asemenea, camera unui bărbat căruia îi plăcea confortul și care trăia singur. Nu existau fotografii de familie, jocuri de societate, dezordine, praf, acea neorînduială specific feminină, de fapt erau prea puține dovezi că această cameră era folosită. Un vizitator ar mai fi putut ghici că nimic din ce se afla acolo nu era moștenit, că totul fusese achiziționat. Nu găseai nici unul din obiectele acelea unice sau excentrice, considerate de valoare sau tolerate pentru că erau moștenite, nu vedeai portrete de familie, uleiuri lipsite de distincție așezate pe pereți pentru a-ți proclama proveniența. Era camera unui bărbat care obținuse o poziție în lumea lui, care se înconjura de simbolurile realizărilor sale și ale micilor lui obsesii. Doamna Kavanagh, soția unuia dintre salariații colegiului, venea de trei ori pe săptămînă să-mi facă curat și o făcea destul de bine. Nu vreau să folosesc Vizitatorii, la care, în calitatea mea de consilier al Gardianului Angliei, aș avea dreptul.

Camera care îmi plăcea cel mai mult se afla la ultimul etaj, o cămăruță mansardată, cu un șemineu fermecător din fier forjat și plăci de faianță decorate, mobilată numai cu un birou și cu un scaun, și cu cele necesare pentru a face o cafea. De la fereastra fără perdele vedeai clopotnița

bisericii Sfîntul Barnabas și mai departe, pînă la pantele verzi ale pădurii Wytham. Aici scriam în jurnal, aici îmi pregăteam cursurile și seminariile, aici îmi redactam articolele de istorie. Ușa principală se afla cu patru etaje mai jos, incomod cînd suna cineva ; făcusem însă în așa fel ca să fiu sigur că nu vor exista vizitatori neașteptați în viața mea, de care eram foarte mulțumit.

Acum un an, în februarie, Helena m-a părăsit pentru Rupert Clavering, cu treisprezece ani mai tînăr decît ea, care îmbina aspectul unui jucător de rugby debordînd de entuziasm cu, ți se cerea să crezi, sensibilitatea unui artist. Făcea afișe și coperte și o făcea foarte bine. Îmi amintesc de ceva ce mi-a zis Helena în timpul discuțiilor dinaintea divorțului, pe care mă străduiam să-l păstrez cît mai lipsit de dușmănie și de emoții : că mă culcasem cu ea la intervale stabilite cu grijă, doar pentru că dorisem ca legăturile mele cu studentele să fie urmarea unor nevoi mai discriminatorii și nu a faptului că eram total lipsit de relații sexuale. Evident, nu acestea fuseseră cuvintele ei, dar acesta era sensul lor. Cred că amîndoi am fost surprinși de cît de bine înțelesese lucrurile.

6

Sarcina scrierii jurnalului — căci Theo o privea ca pe o sarcină, nu o plăcere — devenise o parte din viața lui superorganizată, ceva ce venea să se adauge în fiecare seară la rutina săptămînii, pe jumătate impusă de condițiile în care trăia, cealaltă jumătate fiind voit stabilită, ca o încercare de a crea ordine și a da un scop unei existențe lipsite de formă. Consiliul Angliei decretase că toți cetățenii vor trebui, pe lîngă meseriile lor de bază, să urmeze de două ori pe săptămînă cursuri în care să-și însușească deprinderi care să-i ajute să supraviețuiască, atunci cînd vor deveni parte din resturile civilizației. Cursurile erau la alegere. Xan fusese întotdeauna destul de înțelept ca să le dea oamenilor libertatea de a alege în probleme în care alegerea nu avea nici o importanță. Theo hotărîse ca unul din cursuri să-l urmeze la spitalul John Radcliffe, nu pentru că s-ar fi simțit bine în ierahia antiseptică de acolo, sau că și-ar fi imaginat că grija lui pentru carnea aceea bolnavă și bătrînă, care îl îngrozea și îi provoca în același timp repulsie, le-ar fi fost mai folositoare celor ce o primeau decît îi era lui, ci fiindcă se gîndea că acele cunoștințe cîștigate ar fi putut să-i fie de folos într-un mod mai personal și pentru că nu era o idee rea să știe unde, în caz de nevoie, ar fi putut, cu puțină îndemînare, să pună mîna pe niște medicamente. Al doilea curs de două ore îl petrecea mai plăcut, învățînd cum se întreține o casă, umorul și comentariile critice directe ale meșterilor ce îl predau părîndu-i-se o binevenită schim-

bare față de aluziile mai rafinate ale universitarilor. Slujba pentru care era plătit consta în a preda studenților maturi care urmau cursurile în întregime sau doar o parte din ele și care, împreună cu puținii foști studenți care se ocupau de cercetare sau își dădeau doctoratul, reprezentau justificarea existenței universității. De două ori pe săptămînă, marțea și vinerea, lua cina la facultate. Miercurea, invariabil, participa la slujba de la ora trei la Magdalen Chapel. Un număr mic de colegii, cu membri mai mult decît excentrici sau cu o hotărîre încăpățînată de a ignora realitatea, încă își mai foloseau capelele pentru slujbe religioase, unii recurgînd chiar și la cartea de rugăciuni. Corul de la Magdalen era unul dintre cele mai bune și Theo se ducea ca să-l asculte, nu ca să participe la un act arhaic de credință religioasă.

Totul s-a petrecut în a patra miercuri din ianuarie. Mergînd spre Magdalen, ca de obicei, cotise de pe St John Steet pe Beaumont Street și se îndrepta spre intrarea Muzeului Ashmolean, cînd de el se apropie o femeie cu un cărucior. Ploaia fină care căzuse pînă atunci se oprise și, cînd trecu pe lîngă el, femeia se opri ca să plieze cuvertura impermeabilă și să coboare partea de deasupra căruciorului. Apăru păpușa, bine sprijinită de perne, cu cele două brațe cu mîini înmănușate odihnindu-se pe pledul din mai multe culori, o parodie a copilăriei, patetică și sinistră în același timp. Șocat și dezgustat, Theo își dădu seama că nu-și putea lua ochii de la ea. Irisurile sticloase, nefiresc de mari, mai albastre decît cele ale ochilor vreunei ființe omenești, de un azuriu strălucitor, păreau să-și fixeze asupră-i privirea oarbă care, într-un fel oribil, sugera totuși o inteligență latentă, stranie și monstruoasă. Genele, de un castaniu închis, se întindeau ca niște păianjeni pe obrajii din porțelan delicat colorați iar de sub boneta cu margine de dantelă, bine strînsă pe cap, apărea o claie de păr galben ondulat, păr de adult.

De ani de zile nu mai văzuse o păpușă etalată în acest fel, dar cu douăzeci de ani în urmă le întîlneai la tot pasul, deveniseră chiar un fel de nebunie colectivă. Păpușile fuseseră singurul sector al industriei de jucării care, împreună cu producția de cărucioare, înflorise timp de un deceniu. Se fabricau păpuși pentru întreaga gamă a dorințelor materne frustrate, unele ieftine și fără valoare, altele însă de o frumusețe și măiestrie remarcabile care, dacă la originea lor n-ar fi stat generația Omega, ar fi putut deveni obiecte de moștenire foarte apreciate. Cele mai scumpe — își amintea că unele costau cu mult peste două mii de lire — puteau fi cumpărate în mărimi diferite : nou-născuți, copii de șase luni, de un an, de un an și jumătate, în stare să stea în picioare și să meargă, cu mecanisme foarte complicate. Își aminti că li se spunea Picii-de-Șase-Luni. Fusese o vreme cînd nu puteai merge pe High Street fără să te împiedici de cărucioarele lor, de grupuri de pseudomame topite de admirație. Parcă își amintea că existaseră și pseudonașteri și că păpușile sparte erau înmormîntate cu tot ceremonialul, în pămînt sfințit. Nu fusese asta una din disputele ecleziastice minore ale începutului anilor două mii, dacă biserica putea fi folosită pentru asemenea mascarade, ba chiar dacă preoții trebuie sau nu să participe la ele ?

Conștientă de privirea lui, femeia zîmbi, un zîmbet idiot, ce chema la complicitate, la felicitări. Apoi, cînd privirile li se întîlniră și el își lăsă ochii în jos, ca ea să nu poată vedea puțina milă și mult mai marele dispreț, femeia smuci căruțul înapoi, după care întinse un braț protector, de parcă ar fi fost ținta unei agresiuni. O trecătoare mai plină de înțelegere se opri și vorbi cu ea. Era o femeie de vîrstă mijlocie, într-un taior de tweed bine croit, cu părul coafat cu grijă. Se apropie de cărucior, îi zîmbi posesoarei păpușii și începu să turuie, turnînd la complimente. Prima femeie, topită de plăcere, se aplecă, netezi căptușeala de saten a căruciorului, aranjă bonețica, îndreptă o buclă rebelă. Cea de a doua gîdilă păpușa sub

bărbie, cum ar fi făcut cu o pisică, continuînd să-i vorbească de parcă ar fi fost un copil.

Theo, mai deprimat și mai dezgustat de această mascaradă decît ar fi fost cazul, ținînd seama că nu era decît o joacă care nu făcea rău nimănui, tocmai se întorcea să plece cînd totul se precipită. Cea de a doua femeia apucă brusc păpușa, o smulse dintre cuverturi, și, fără o vorbă, o roti de două ori deasupra capului, ținînd-o de picioare, și o izbi de peretele de piatră cu o forță surprinzătoare. Fața păpușii se făcu praf și cioburile de porțelan căzură, cu un clinchet, pe trotuar. Posesoarea ei rămase mută timp de două secunde. După care scoase un urlet. Sunetul era oribil, urletul cuiva supus torturii, care tocmai pierduse ce-i era mai drag, un țipăt speriat, pițigăiat, inuman și, în același timp, teribil de uman, de neoprit. Stătea locului, cu pălăria strîmbă, cu capul ridicat spre cer, cu gura căscată ca o groapă din care țîșnea durerea, disperarea, furia. La început părea că nu-și dă seama că atacatoarea era încă acolo, privind-o cu o milă tăcută. După care femeia se întoarse pe călcîie și trecu cu pas grăbit prin poarta deschisă, traversă curtea și intră în muzeu. Dîndu-și brusc seama că agresoarea plecase, stăpîna păpușii porni nesigură după ea, țipînd în continuare, ca apoi, părînd că realizează cît de inutil era, să se întoarcă la căruț. Se mai liniștise și, îngenunchind, începu să adune bucățile sparte, suspinînd și gemînd încet, încercînd să le pună cap la cap, ca pe un puzzle. Doi ochi strălucitori, oribil de reali, legați printr-un arc, se rostogoliră spre Theo. O secundă se simți tentat să-i ridice, s-o ajute, să-i spună doar cîteva cuvinte de alinare. Ar fi putut să-i atragă atenția că își poate cumpăra un alt copil, consolare pe care nu i-o putuse oferi soției lui. Dar ezitarea lui nu dură decît o clipă. Porni, brusc, mai departe. Nimeni nu se apropie de ea. Femeile de vîrstă mijlocie, cele ce deveniseră adulte în anul Omega, erau cunoscute ca avînd un psihic foarte labil.

Ajunse la capelă chiar înainte de începutul serviciului divin. Corul, compus din opt bărbați și opt femei, își ocupa

locurile, aducînd cu el amintirea unor coruri de demult, în care coriștii băieți intrau cu chipuri serioase, cu acea mîndrie copilărească aproape imperceptibilă, mîinile lor încrucișate ținînd lîngă piepturile înguste partiturile, fețele lor netede luminate parcă de o lumînare ce ardea înlăuntrul lor, cu părul bine periat, lins pe cap, cu chipurile neobișnuit de solemne deasupra gulerelor scrobite. Theo goni imaginea, întrebîndu-se de ce oare era atît de persistentă, căci niciodată nu-i păsase prea mult de copii. Își fixă privirea asupra capelanului, amintindu-și un incident care avusese loc cu cîteva luni înainte, cînd sosise devreme pentru slujbă. Un cerb tînăr de pe pajiștile colegiului Magdalen reușise, nu se știe cum, să intre în capelă și stătea liniștit lîngă altar, de parcă s-ar fi aflat în mediul lui natural. Capelanul, strigînd furios, se repezise la el, aruncase în el cu cărți de rugăciuni, lovindu-l peste spinarea mătăsoasă. Animalul, uimit, docil, suportase o clipă atacul, după care țîșnise afară din capelă, pe picioarele lui delicate.

Capelanul se întorsese spre Theo, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji.

— Iisuse Hristoase, de ce nu au răbdare ? Animale nesuferite. Curînd, oricum totul va fi al lor. De ce nu au răbdare ?

Privind acum la chipul lui serios, plin de importanță, amintirea nu părea, în această pace luminată de lumînări, decît o scenă bizară dintr-un coșmar pe jumătate uitat.

Congregația, ca de obicei, nu număra mai mult de treizeci de persoane și Theo îi cunoștea pe mulți din cei de față, care, ca și el, veneau cu regularitate. Dar era și o figură nouă, o femeie tînără, așezată chiar lîngă el și a cărei privire, din cînd în cînd, era greu de evitat, deși nu dădea vreun semn că l-ar recunoaște. Capela era slab luminată și, în pîlpîitul lumînărilor, fața ei strălucea cu o lumină blîndă, aproape transparentă, cînd clară, cînd greu de prins și imaterială ca o fantomă. Și totuși o știa de undeva, o mai văzuse, nu doar pentru o clipă, ci față în

față și asta pe o perioadă mai lungă de timp. Încercă să-și forțeze memoria să-și aducă aminte, fixîndu-și privirea asupra capului ei plecat în timpul confesiunii, părînd că privește dincolo de ea cu o concentrare pioasă în timp ce se citea din Biblie, dar permanent conștient de prezența ei, aruncînd plasa memoriei peste imaginea ei. La sfîrșitul celei de a doua lecturi din Biblie începuse să se enerveze că nu reușește și apoi, în timp ce corul, persoane între două vîrste în cea mai mare parte, își aranja partiturile și privea spre dirijor, așteptînd ca orga să scoată primele sunete și silueta măruntă a acestuia să-și ridice brațele ca niște aripi și să înceapă să bată ușor aerul, Theo își aduse aminte. Participase, pentru scurt timp, la cursul lui Colin Seabrook despre *Viața și obiceiurile pe vremea Reginei Victoria*, cu subtitlul „Femeile în romanul victorian“, la care îi ținuse locul lui Colin cu un an și jumătate înainte. Soția lui Seabrook fusese operată de cancer și ar fi putut pleca în vacanță împreună, dacă Colin ar fi găsit un înlocuitor pentru acest curs de patru lecții. Își amintea conversația pe care o avuseseră, protestul lui nu foarte convins.

— Nu poți găsi pe cineva de la Facultatea de engleză care să-ți țină locul ?

— Nu, bătrîne, am încercat. Toți au cîte o scuză. Nu le place să lucreze serile. Sînt prea ocupați. Nu e perioada în care sînt specializați ei — să nu crezi că doar istoricii vin cu prostii de-astea. Pot ține un curs, dar nu patru. Nu-i vorba decît de o oră, joia, de la șase la șapte. Și nu-i nevoie să te pregătești în mod special. Am ales numai patru cărți, pe care le știi, probabil, pe dinafară : *Middlemarch, Portretul unei doamne, Bîlciul deșertăciunilor, Cranford*. Nu sînt decît paisprezece participanți, majoritatea femei de vreo cincizeci de ani. Ar fi trebuit să se ocupe de nepoții lor, așa c-au timp berechet, știi și tu cum e. Niște doamne fermecătoare, deși cam convenționale ca gusturi. O să-ți placă mult. Iar ele o să roșească de plăcere cînd te-or vedea. Ce caută ele e alinarea în cultură. Vărul tău, stimatul nostru Gardian, ține foarte mult la ideea

alinării prin cultură. Tot ce vor e să evadeze un timp într-o lume mai plăcută și permanentă. Toți o vrem, dragul meu, numai că tu și cu mine o numim activitate universitară.

Au venit însă cincisprezece cursanți, nu paisprezece. Intrase cu două minute mai tîrziu și se așezase în tăcere, în spatele clasei. Și atunci ca și acum îi văzuse capul conturat pe lemnul sculptat și luminat de lumînări. Cînd ultima serie de studenți se terminase, sălile sacrosante ale colegiilor se deschiseseră pentru studenții maturi, nepermanenți, și cursul se ținea într-o sală plăcută, furniruită, de la Queen's College. Ascultase, aparent atentă, discursul lui introductiv despre Henry James și, la început, nu luase parte la discuțiile generale care urmaseră, pînă cînd o femeie voinică din primul rînd începuse să laude peste măsură calitățile morale ale Isabelei Archer și să deplîngă, plină de sentimentalism, soarta ei nemeritată.

Brusc, fata spusese :

— Nu văd de ce ar trebui să vă fie atît de milă de cineva care a primit atît de mult și a folosit atît de prost cele primite. Ar fi putut să se mărite cu lordul Warburton și să facă mult bine arendașilor acestuia, săracilor. De acord, nu-l iubea, asta ar fi o scuză, și avea ambiții mai mari decît căsătoria cu lordul Warburton. Și ce-i cu asta ? Nu avea nici un talent, nu avea o slujbă, nu știa să facă nimic. Cînd vărul ei a făcut din ea o femeie bogată, ce-a realizat ? A înconjurat lumea cu Madame Merle, tocmai cu ea. Ca pe urmă să se mărite cu ipocritul ăla încrezut și să se ducă joile prin saloane, ultraelegant îmbrăcată. Ce s-a ales din tot idealismul ei ? Mai degrabă m-aș ocupa de Henrietta Stackpole.

— Oh, dar e atît de vulgară ! protestase femeia.

— Așa crede doamna Touchett, așa crede autorul. Dar ea, măcar, are talent, în timp ce Isabel nu are, și-l folosește ca să-și cîștige existența și să-și ajute sora văduvă. Isabel Archer și Dorothea refuză amîndouă pretendenți potriviți, ca să se mărite cu niște prostănaci plini de ei, dar pe Dorothea o poți înțelege mai bine. Poate pentru că

George Eliot își respectă eroina, iar Henry James, în sinea lui, și-o disprețuiește, adăugă ea.

Theo o bănui că încearcă să scape de plictiseală prin provocări intenționate. Dar indiferent de motivația ei, discuția în contradictoriu care urmase fusese zgomotoasă și aprinsă, și, de data aceea, cele treizeci de minute care mai rămăseseră trecuseră repede și plăcut. Îi păruse rău și se simțise ușor lezat cînd, joia următoare, deși o așteptase, nu apăruse.

Odată legătura făcută și curiozitatea satisfăcută, se putea lăsa pe spate liniștit, ascultînd cel de-al doilea imn. În ultimii zece ani, la Magdalen devenise un obicei ca la slujba de seară să se asculte un imn înregistrat. Pe foaia tipărită cu programul serviciului divin, Theo văzu că pentru ziua aceea era prevăzută prima parte dintr-o serie de imnuri engleze din secolul al cincisprezecelea, începînd cu două de William Byrd, „Învață-mă, o, Doamne“ și „O, Doamne, mărire Ție“. Se lăsase o tăcere scurtă, plină de așteptare, în timp ce *informator choristarum* se aplecase să dea drumul la bandă. Vocile băieților, dulci, limpezi, asexuate, nemaiauzite de cînd vocea ultimului băiat din cor se schimbase, se ridicară și umplură capela. Se uită spre fată, ea însă ședea nemișcată, cu capul lăsat pe spate, cu ochii ațintiți asupra bolții nervurate a acoperișului, așa că, la lumina lumînărilor, nu-i putu vedea decît curba gîtului. Dar la capătul rîndului se afla o siluetă pe care, brusc, o recunoscu : bătrînul Martindale, care era la catedra de engleză, în prag de pensionare, cînd el urma anul întîi. Acum ședea perfect nemișcat, cu fața lui bătrînă întoarsă în sus, lumina lumînărilor sclipind în lacrimile ce-i curgeau șuvoi pe obraji, astfel că ridurile lui adînci păreau că au perle agățate de ele. Bătrînul Marty, necăsătorit, celibatar, care toată viața iubise frumusețea băieților. De ce, se întrebă Theo, el și cei ca el veneau aici săptămînă de săptămînă, în căutarea acestei plăceri masochiste ? Ar fi putut asculta la fel de bine vocile înregistrate ale copiilor la ei acasă, așa că de ce se aflau aici,

unde trecutul și prezentul se contopeau în frumusețe și lumina lumînărilor pentru a face regretul și mai puternic ? El de ce venea ? La această întrebare cunoștea răspunsul. Să simți, își spunea, să simți, să simți, să simți. Chiar dacă ce simți e durere, totul e să simți.

Femeia părăsi capela înaintea lui, mișcîndu-se lin, aproape furișat. Dar cînd păși afară, în aerul rece, fu surprins să dea de ea ; era clar că-l aștepta. Veni lîngă el și-i spuse :

— Aș putea, vă rog, să vă vorbesc ? E important.

Lumina puternică de la intrarea capelei se prelingea în amurgul tîrziu și, pentru prima dată, o văzu cu claritate. Părul ei, închis la culoare și lucios, de un castaniu intens cu șuvițe de aur, era des și pieptănat strîns spre spate. Peste fruntea înaltă, pistruiată, cădea un breton. Avea pielea albă pentru o persoană cu un păr atît de închis, era o femeie de culoarea mierii, cu gîtul lung și pometii proeminenți, cu ochii depărtați de o culoare pe care nu o putu defini exact sub sprîncenele groase și drepte, cu un nas lung și subțire, ușor coroiat, și cu o gură mare, frumoasă. Un chip prerafaelit. Lui Rossetti i-ar fi plăcut s-o picteze. Era îmbrăcată după moda zilei, valabilă pentru toți în afară de cei din generația Omega — o jachetă scurtă, strînsă pe talie și o fustă de lînă ce ajungea pînă la jumătatea gambelor, sub care putea vedea ciorapii viu colorați, care tocmai deveniseră ultimul strigăt în materie de modă. Ai ei erau de un galben aprins. Purta o geantă de piele, avînd cureaua petrecută peste umărul stîng. Nu purta mănuși și văzu că mîna stîngă îi era deformată. Degetul mijlociu și arătătorul erau unite într-un ciot fără unghie, iar dosul palmei îl avea foarte umflat. O ținea cu dreapta, ca și cum ar fi vrut s-o ocrotească sau s-o sprijine. Nu făcea nici un efort s-o ascundă. De parcă și-ar fi proclamat infirmitatea unei lumi care devenise din ce în ce mai intolerantă față de defectele fizice. Are cel puțin, gîndi el, o compensație. Nici o persoană cu vreo infirmitate fizică, bolnavă psihic sau fizic, nu se afla pe lista

femeilor care vor da naştere noii rase, dacă vreodată se va descoperi vreun bărbat fertil. Cel puţin scăpase de examenele din şase în şase luni, care luau atîta timp şi erau atît de umilitoare, examinări la care erau supuse toate femeile sănătoase sub patruzeci şi cinci de ani.

— N-o să dureze mult. Dar vă rog, domnule doctor Faron, trebuie neapărat să vorbesc cu dumneavoastră, spuse din nou, mai încet.

— Dacă trebuie.

Era curios, dar nu reuşi să folosească un ton mai binevoitor.

— Am putea, eventual, să mergem de-a lungul noilor ziduri ale capelei.

Se întoarseră fără să rostească o vorbă.

— Nu mă cunoaşteţi, spuse ea.

— Nu, dar te ţin minte. Ai participat la a doua lecţie pe care am ţinut-o în locul doctorului Seabrook. Un lucru e sigur : ai făcut ca discuţia să fie mult mai aprinsă.

— Mă tem c-am fost prea vehementă. Îmi place foarte mult *Portretul unei doamne*, adăugă, de parcă ar fi fost important să-i explice acest lucru.

— Presupun însă că n-ai aranjat această întîlnire ca să mă linişteşti în privinţa gusturilor dumitale literare.

Regretă aceste cuvinte de cum le rosti. Fata roşi şi el simţi cum se retrage instinctiv, cum îşi pierde încrederea în ea, şi poate şi în el. Naivitatea spuselor ei îl mirase, dar nu ar fi fost nevoie să-i răspundă cu atît de jignitoare ironie. Jena ei era contagioasă. Speră că nu avea de gînd să-l pună într-o situaţie delicată, făcîndu-i confidenţe sau apelînd la sentimentele lui. Era greu să împaci vorbitoarea de atunci, plină de încredere în ea cu stîngăcia aproape adolescentină de acum.

N-avea sens să încerce s-o dreagă, aşa că, aproape jumătate de minut, merseră în tăcere. Apoi el spuse :

— Mi-a părut rău că n-ai mai venit. Săptămîna ce a urmat cursul mi-a părut foarte anost.

— Aş fi venit, dar am fost trecută în schimbul de dimineaţă. Trebuia să muncesc.

N-a spus ce sau unde, dar a adăugat :

— Mă cheamă Julian. Bineînţeles că ştiu cum vă cheamă pe dumneavoastră.

— Julian. Un nume neobişnuit pentru o femeie. Şi l-au dat după Julian de Norwich ?

— Nu, nu cred că părinţii mei au auzit vreodată de ea. Tata s-a dus să înregistreze naşterea şi a dat ca nume Julie Ann. Aşa aleseseră părinţii mei. Notarul a auzit greşit, sau tata n-a vorbit prea clar. Mama a observat greşeala abia după trei săptămîni şi s-a gîndit că era prea tîrziu ca să mai schimbe ceva. Oricum, eu cred că numele i-a plăcut, aşa că m-au botezat Julian.

— Bănuiesc că oamenii îţi spun Julie.

— Ce oameni ?

— Prietenii, familia.

— Nu am familie. Părinţii mei au fost ucişi în mişcările rasiale din 2002. Dar de ce mi-ar spune Julie ? Nu mă cheamă Julie.

Era cît se poate de politicoasă, neagresivă. Ar fi putut presupune că remarca lui o uimise, dar uimirea nu-şi avea nici o justificare. Remarca lui fusese nelalocul ei, necugetată, poate condescendentă, dar ridicolă nu fusese. Şi dacă această întîlnire era introducerea la o cerere pentru o prelegere despre istoria socială a secolului al nouăsprezecelea, o găsea cu totul neobişnuită.

O întrebă :

— De ce vrei să-mi vorbeşti ?

Acum, cînd sosise momentul, simţi că fata începe să dea înapoi. Nu fiindcă se simţea încurcată sau pentru că îi părea rău că provocase această întîlnire, gîndi el, ci datorită faptului că ce avea de spus era important şi trebuia să găsească cuvintele potrivite.

Se opri şi se uită la el.

— În Anglia — în Marea Britanie — se petrec lucruri care nu sînt în regulă. Fac parte dintr-un mic grup de prieteni care crede că ar trebui să încercăm să le oprim. Aţi

fost cîndva membru al Consiliului Angliei. Sînteți vărul Gardianului. Ne-am gîndit că, înainte de a trece la acțiune, ați putea sta de vorbă cu el. Nu sîntem absolut siguri că ne puteți ajuta, dar doi dintre noi, Luke — care e preot — și cu mine, ne-am gîndit că ați putea-o face. Conducătorul grupului este soțul meu, Rolf. A fost de acord să discut cu dumneavoastră.

— De ce dumneata ? De ce n-a venit el ?

— Bănuiesc că s-au gîndit — ei s-au gîndit — că eu v-aș putea convinge mai ușor.

— Să mă convingi să fac ce ?

— Doar să vă întîlniți cu noi, ca să vă explicăm ce trebuie să facem.

— De ce nu-mi poți explica acum, ca să hotărăsc dacă sînt dispus să vă întîlnesc sau nu ? Despre ce grup vorbești ?

— Un grup compus din numai cinci persoane. Încă n-am început nimic. Poate că nici nu va fi nevoie, dacă există vreo speranță că l-am putea convinge pe Gardian să acționeze.

— N-am fost niciodată membru cu drepturi depline în Consiliu, spuse el cu grijă. Doar consilierul personal al Gardianului Angliei. N-am mai participat la ședințe de mai bine de trei ani, nu mă mai văd cu Gardianul. Relația dintre noi nu înseamnă nimic nici pentru el, nici pentru mine. Probabil că influența mea nu e mai mare decît a dumitale.

— Dar dumneavoastră îl puteți vedea. Noi nu.

— Poți încerca. Nu e total inaccesibil. Oamenii îi pot telefona, cîteodată pot chiar vorbi cu el. E firesc să se protejeze.

— Împotriva oamenilor ? Dar văzîndu-l, vorbindu-i, ar însemna să-l facem pe el și Poliția Securității Statului să afle că existăm, poate chiar și cine sîntem. N-ar fi prudent.

— Chiar crezi una ca asta ?

— Sigur că da, spuse trist. Dumneavoastră nu credeți ?

— Nu, bănuiesc că nu. Dar dacă ai dreptate, înseamnă că-ți asumi un risc extraordinar. Ce te face să crezi că poți avea încredere în mine ? Evident că nu-ți propui să-ți pui siguranța în mîinile mele pe baza unui seminar despre literatura din epoca victoriană ? Mă mai cunoaște cineva din restul grupului ?

— Nu. Dar doi dintre noi, Luke și cu mine, am citit cîteva dintre cărțile dumneavoastră.

— Nu e înțelept să judeci probitatea personală a unui universitar după ceea ce scrie, spuse el sec.

— N-aveam altă cale. Știm că există un risc, dar e unul pe care trebuie să ni-l asumăm. Vă rog să vă întîlniți cu noi. Vă rog să ascultați măcar ce avem de spus.

Apelul din glasul ei era de neconfundat, simplu și direct și, brusc, avu impresia că înțelege de ce. Ideea de a i se adresa fusese a ei. Venise la el cu aprobarea plină de îndoială a restului grupului, poate chiar împotriva voinței conducătorului lui. Riscul pe care și-l asuma era al ei. Dacă o va refuza, se va întoarce cu mîinile goale și umilită. Își dădu seama că nu putea face una ca asta.

— Bine, spuse el, deși știa, chiar cînd rostea acest cuvînt, că face o greșeală. O să stau de vorbă cu voi. Unde și cînd vă întîlniți data viitoare ?

— Duminică la zece la biserica Sfînta Margareta din Binsey. Știți unde e ?

— Da. Am mai fost la Binsey.

— La zece. În biserică.

Obținuse ce dorise, așa că nu mai pierdu timpul. Abia dacă o auzi murmurînd :

— Mulțumesc, mulțumesc.

După care dispăru de lîngă el atît de repede și de fără zgomot, încît putea trece drept o umbră printre nenumăratele umbre din jurul capelei.

Mai zăbovi puțin, ca să nu existe nici un risc s-o ajungă din urmă și apoi, tăcut și singur, se îndreptă spre casă.

7

Sîmbătă, 30 ianuarie 2021

Astăzi, la șapte dimineața, mi-a telefonat Jasper Palmer-Smith și mi-a cerut să trec pe la el. Era vorba despre o problemă urgentă. Nu mi-a dat nici o explicație, oricum, rareori îmi dădea. I-am spus că pot trece imediat după prînz. Aceste convocări, din ce în ce mai imperative, deveniseră și din ce în ce mai dese. Înainte, îmi cerea să-l vizitez cam o dată pe trimestru; acum, cam o dată pe lună. M-a învățat istorie și a fost un profesor minunat, cel puțin pentru studenții deștepți. Ca student, n-am recunoscut niciodată că-mi place, dar spuneam cu detașată indulgență : „Jasper nu e chiar atît de rău. Mă înțeleg destul de bine cu el." Și așa și era, dintr-un motiv de înțeles, chiar dacă nu foarte lăudabil : eram studentul lui preferat. Întotdeauna avea un student preferat. Relația era, în cea mai mare parte, ca de la profesor la student. Nu e nici homosexual, nici nu-i plac prea mult tinerii, antipatia lui pentru copii fiind chiar legendară, așa că aceștia erau ținuți întotdeauna cît mai departe, în rarele ocazii cînd catadicsea să accepte o invitație la cină. În fiecare an însă, alegea un student, neapărat băiat, pe care îl aproba întru totul și căruia îi devenea patron spiritual. Noi presupuneam că, în alegerea sa, criteriile după care se ghida erau inteligența, pe care o așezam pe primul loc, apoi aspectul fizic, și pe locul trei, umorul. Dura ceva timp pînă ce alegea, dar odată făcută alegerea, aceasta era irevocabilă.

Relația nu presupunea teamă din partea discipolului, căci, odată ales, tot ce făcea era bine. Colegii nici nu-l condamnau, nici nu-l invidiau, pentru că JPS era prea nepopular ca să fie curtat și toată lumea recunoștea, cu toată onestitatea, că favoritul nu jucase vreun rol în alegerea lui. Era recunoscut faptul că acesta trebuia să ia nota maximă ; toți preferații lui o luau. Pe vremea cînd am fost ales, eram destul de încrezut și de sigur pe mine ca să văd acest lucru ca pe o probabilitate, dar una care nu trebuia să mă îngrijoreze cel puțin încă doi ani. Am muncit însă din greu pentru el, doream să-i fiu pe plac, să-i motivez alegerea. A fi ales din mulțime face întotdeauna bine părerii pe care o ai despre tine ; simți nevoia să dai și tu ceva în schimb, lucru care stă la baza unui număr de căsătorii altfel surprinzătoare. Poate că tot motivul acesta stătea și la baza căsătoriei lui cu o profesoară de matematică de la New College, cu cinci ani mai mare decît el. Păreau, cel puțin în public, că se înțeleg bine ; în general, însă, femeile nu-l puteau suferi. La începutul anilor '90, cînd a crescut numărul acuzațiilor de hărțuire sexuală, a inițiat o campanie total lipsită de succes care cerea ca la toate consultațiile cu studentele să fie de față și o persoană de încredere, afirmînd că el și colegii lui bărbați erau expuși riscului unor acuzații nejustificate. Nu exista, de altfel, o altă persoană în stare să distrugă mai rău încrederea în sine a unei femei, deși o trata cu considerație și o curtoazie atentă, de fapt aproape jignitoare.

Era o caricatură a părerii încetățenite despre un profesor de la Oxford : frunte înaltă, păr care începe să se rărească, zvelt, cu nasul puțin coroiat, cu buzele subțiri. Umbla cu bărbia înainte, de parcă mergea împotriva unui vînt puternic, cu umerii încovoiați, cu roba decolorată fîlfîind. Te așteptai să-l vezi desenat, ca pe un personaj din *Bîlciul deșertăciunilor*, ținîndu-și una din propriile cărți cu degete subțiri, obișnuite să aleagă cu grijă.

Uneori îmi făcea confidențe și mă trata ca pe succesorul său. Lucru care, evident, era o prostie; îmi dăduse mult, unele lucruri însă nu mi le putea da. Dar impresia pe care discipolul lui din acel moment o avea, aceea de a fi, într-un anumit sens, un prinț moștenitor, m-a făcut să mă întreb mai tîrziu dacă nu cumva acesta era modul lui de a lupta cu vîrsta, cu timpul, cu faptul că tăișul ascuțit al minții inevitabil se tocea, dacă nu exista iluzia lui personală despre nemurire.

Își exprimase adesea părerea despre generația Omega, o litanie reconfortantă, împărtășită de un număr din colegii lui, în special de cei care aveau rezerve serioase de vin puse deoparte sau acces la pivnița colegiului lor. „Nu mă îngrijorează prea tare. Nu vreau să spun că nu am regretat o clipă, cînd am aflat că Hilda e stearpă; presupun că e vorba despre gene, care își declară astfel imperativele atavice. Una peste alta, mă bucur; nu poți jeli nepoții nenăscuți, cînd n-a existat nici o speranță de a-i avea. Oricum, planeta asta e sortită pieirii. În cele din urmă, soarele va exploda sau se va răci și o mică particulă nesemnificativă din univers va dispărea, cu un tremur ușor. Dacă omul e condamnat, atunci sterilitatea universală reprezintă un mod la fel de lipsit de dureri ca oricare altul. Ca să nu mai vorbim că există și compensații. În ultimii șaizeci de ani, noi am pledat, lingușitori, pentru categoriile cele mai ignorante, cele mai criminale și cele mai egoiste ale societății noastre. Acum sîntem scutiți, pentru tot restul vieții, de barbaria obraznică a tinerilor, de zgomotul lor, de așa-numita lor muzică asurzitoare, produsă la calculator, de violența, de egoismul lor deghizat în idealism. Dumnezeule, poate că vom reuși să scăpăm și de Crăciun, această sărbătoare anuală a vinovăției părintești și a lăcomiei juvenile. Intenționez să-mi organizez cît mai confortabil viața și în momentul cînd nu va mai fi așa, o să înghit pilula finală cu o sticlă de vin."

Planul lui de supraviețuire confortabilă pînă în ultimul moment al vieții fusese cel pe care îl adoptaseră mii de persoane în anii aceia de început, înainte ca Xan să ia puterea, cînd teama cea mare era reprezentată de instaurarea unei dezordini totale. Mutarea din oraș — în cazul lui din Piața Clarendon — într-o casă sau vilă mică la țară, într-o regiune împădurită, cu o grădină în care să crească legume, lîngă un curs de apă destul de proaspătă pentru a fi băută după ce a fost fiartă, cu un cămin în care să ardă focul și o rezervă de lemne, cu conserve alese cu grijă, chibrituri destule pentru ani de zile, o cutie de prim ajutor cu medicamente și seringi, dar mai ales cu uși rezistente și lacăte împotriva posibilității ca acei mai puțin prudenți să arunce priviri invidioase spre gospodăria lor. În ultimii ani însă, Jasper devenise de-a dreptul obsedat. Șopronul pentru lemne din grădină fusese înlocuit cu o structură din cărămidă, cu ușă metalică cu telecomandă. În jurul grădinii ridicase un zid înalt, iar la ușa de la pivniță pusese un lacăt mare. De obicei, cînd mă duc la ei, poarta din fier forjat e descuiată, în așteptarea mea, astfel încît o pot deschide și lăsa mașina pe aleea scurtă din fața casei. În după-amiaza aceea era încuiată și a trebuit să sun. Cînd Jasper a venit să-mi deschidă, m-a șocat schimbarea pe care ultima lună o produsese în înfățișarea sa. Se ținea încă drept, pășea încă apăsat, dar cînd s-a apropiat, am observat că pielea ce-i acoperea oasele mari ale feței era mai cenușie și că în ochii lui înfundați în orbite se citea o teamă mai puternică, aproape ca o sclipire de paranoia, pe care nu o zărisem înainte. Îmbătrînirea este inevitabilă, dar nu se produce întotdeauna la fel. Sînt perioade de timp, acoperind ani, în care chipurile prietenilor și ale cunoscuților par neschimbate. Apoi, timpul prinde avînt, și, într-o săptămînă, are loc metamorfoza. Am avut impresia că Jasper a îmbătrînit cu zece ani în ceva mai mult de șase săptămîni.

L-am urmat în salonul mare din spatele casei, cu ușile-ferestre ce dădeau pe terasă și în grădină. Aici, ca și în

biroul lui, pereții erau complet acoperiți de rafturi cu cărți. Ca de obicei, totul era pedant de curat, mobila, cărțile, bibelourile, toate exact la locul lor. Dar am descoperit, pentru prima dată, primele semne discrete ale unui început de neglijență, dîre pe geamuri, cîteva firimituri pe covor, un strat subțire de praf pe polița de desupra căminului. În cămin ardea un foc electric, dar camera era rece. Jasper mi-a oferit ceva de băut și, deși mijlocul după-amiezii nu este ora mea favorită pentru a bea vin, am acceptat. Am văzut că măsuța cu băuturi avea pe ea mai multe sticle decît la ultima vizită. Jasper este unul dintre puținii oameni despre care știu că beau vin de cea mai bună calitate, la orice oră din zi și cu orice ocazie.

Hilda ședea lîngă foc, cu o jachetă tricotată acoperindu-i umerii. Privea fix în fața ei, nu mi-a urat bun-venit, nici nu mi-a aruncat o privire și, cînd am salutat-o, a dat doar scurt din cap. Ea era și mai schimbată decît Jasper. Ani de zile avusesem impresia că timpul nu trece peste ea : silueta uscată dar dreaptă, fusta de tweed bine croită, cu cele trei cute în față, bluza de mătase cu guler înalt și jacheta din cașmir, părul des, cenușiu, strîns cu grijă într-un coc în vîrful capului. Acum partea din față a jachetei, care îi alunecase de pe umeri, era pătată cu mîncare sleită, ciorapii, atîrnînd peste pantofii nefăcuți, erau murdari, iar șuvițe de păr cădeau peste fața pe care era întipărită o expresie rigidă de dezaprobare. M-am întrebat, așa cum o făcusem și la vizitele mele anterioare, ce nu era în ordine cu ea. Cu greu ar fi putut fi boala lui Alzheimer, în mare măsură eradicată la sfîrșitul anilor '90. Există însă și alte tipuri de senilitate, cărora nici măcar grija noastră științifică obsesivă pentru problemele legate de îmbătrînire nu a fost încă în stare să le găsească leacul. Poate că nu era decît bătrînă, obosită, sătulă pînă peste cap de mine. Presupun că, la bătrînețe, ai avantajul că te poți retrage în propria ta lume, dar nu și în situația în care ceea ce găsești acolo e un infern.

Eram curios de ce mă chemase, dar nu-mi venea să-l întreb aşa, direct. În cele din urmă, Jasper spuse :

— Vreau să discut ceva cu tine. Mă gîndesc să mă mut înapoi la Oxford. Ultima emisiune televizată a Gardianului m-a convins. Se pare că vor ca, pînă la urmă, toţi să se mute în oraşe, astfel încît facilităţile şi serviciile să poată fi concentrate la un loc. Zicea că persoanele care doresc să rămînă în zone izolate sînt libere s-o facă, dar că nu va mai fi în stare să le garanteze aprovizionarea cu electricitate şi benzină. Aici sîntem cam izolaţi.

— Hilda ce zice ? am întrebat.

Jasper nici nu se osteni să-i arunce o privire.

— Hilda nu-i în măsură să obiecteze. Eu sînt acela care se ocupă de toate. Dacă e mai uşor pentru mine, aşa va trebui să facem. Mă gîndeam că ne-ar conveni la amîndoi — ţie şi mie, vreau să zic — dacă m-aş muta cu tine, în St John Street. N-ai ce face cu casa aia aşa de mare. La etaj e loc destul pentru un apartament separat. Bineînţeles, voi plăti eu transformările.

Ideea m-a îngrozit. Sper că am reuşit să-mi ascund repulsia. Am tăcut, ca şi cum aş fi cîntărit propunerea, după care am spus :

— Nu cred că v-ar conveni. V-ar lipsi mult grădina. Iar scările ar fi greu de urcat pentru Hilda.

Urmă o clipă de tăcere, după care Jasper zise :

— Bănuiesc că ai auzit de Eliberare, acea sinucidere în masă a bătrînilor ?

— Doar ce-am citit, în treacăt, în ziare, sau ce-am văzut la televizor.

Mi-am amintit de o imagine, cred că singura prezentată vreodată la televiziune : bătrîni îmbrăcaţi în alb, duşi în scaune rulante sau ajutaţi să se suie pe nişte ambarcaţiuni ca nişte barje, vocile lor cîntînd piţigăiat, ambarcaţiunea pornind încet spre crepuscul, o scenă cuceritor de paşnică, artistic filmată şi luminată.

— Nu mă atrag morţile tip spirit de turmă, am spus. Sinuciderea, ca şi actul sexual, ar trebui să fie o acţiune

strict personală. Dacă vrem să ne ucidem, putem găsi oricînd mijloacele, așa că de ce n-am face-o, confortabil, în patul nostru ? Aș prefera să mă eliberez înfigîndu-mi un ac mare în inimă.

Jasper spuse :

— Știu și eu, unora le place ca aceste ritualuri ale trecerii să reprezinte o ocazie deosebită. De o formă sau alta, așa se întîmplă în toată lumea. Presupun că numărul mare, ceremonialul, îți dau un sentiment de alinare. Iar supraviețuitorii primesc o pensie de la stat. Și nu e o sumă prea mică, nu-i așa ? Nu, cred că înțeleg ce-i atrage. Hilda tocmai vorbea ieri despre asta.

Mi se părea puțin probabil. Îmi puteam imagina ce credea Hilda pe care o cunoșteam, despre un asemenea spectacol public al sacrificiului și al sentimentelor. La timpul ei, fusese un profesor nemaipomenit, mai deșteaptă, spunea lumea, decît soțul ei, căruia îi sărea în apărare totdeauna cu o limbă plină de venin. După căsătorie, a profesat și a publicat mai puțin, talentul și personalitatea fiindu-i reduse de înspăimîntătoarea supunere a iubirii.

— Am impresia că nu v-ar strica dacă v-ar ajuta cineva în gospodărie, am spus înainte de a pleca. De ce nu faceți cerere să vă repartizeze o pereche de Vizitatori ? Cu siguranță v-ar aproba-o.

A respins ideea.

— N-am chef de persoane străine aici, mai ales de Vizitatori. N-am încredere în ei. E ca și cum aș vrea cu tot dinadinsul să fiu omorît sub propriul meu acoperiș. Ca să nu mai vorbim că majoritatea habar n-au ce-i aia munca în casă. Sînt mai obișnuiți să repare drumurile, să curețe canalele și să ridice gunoiul, munci unde pot fi supravegheați.

— Cei ce lucrează în casele oamenilor sînt aleși cu mare grijă, am spus.

— Se prea poate, dar nu-i vreau.

Am reușit să plec fără să promit nimic. În drumul de întoarcere spre Oxford, am meditat cum să-l fac pe Jasper

să renunțe. Era, de fapt, obișnuit să obțină tot ce dorea. Ca și cum nota de plată, veche de treizeci de ani, pentru beneficiile obținute, pentru grija specială, pentru mesele costisitoare, pentru biletele de teatru și de operă mi-ar fi fost prezentată, cu întîrziere. Dar gîndul de a împărți locuința cu altcineva, de a-mi vedea intimitatea violată, de a trebui să am din ce în ce mai multă grijă de un bătrîn dificil, îmi repugna. Îi datorez mult lui Jasper, dar nu chiar atît de mult.

Intrînd în oraș, în fața Școlii Examinării am văzut o coadă lungă de aproximativ o sută de metri. Mulțimea era disciplinată, bine îmbrăcată, mai multe femei decît bărbați. Așteptau în liniște și cu răbdare, cu acel aer de complicitate, de nerăbdare controlată și de lipsă de teamă ce caracterizează o coadă la care toată lumea are bilet, intrarea e asigurată și toți speră, plini de optimism, că spectacolul va merita așteptarea. O clipă am fost uimit, pe urmă mi-am adus aminte : Rosie McClure, evanghelista, se afla în oraș. Ar fi trebuit să-mi dau imediat seama ; afișele se lăfăiau peste tot. Rosie era cea mai nouă și cea mai apreciată vedetă de televiziune care „vindea“ salvarea și care o ducea foarte bine de pe urma unei mărfi pentru care exista mereu cerere și a cărei ofertă n-o costa nimic. În primii doi ani de după Omega, i-am avut pe Roger Urlătorul și pe Sam Lingușitorul, partenerul lui. Roger tot mai are audiență cu programul lui săptămînal la televiziune. A fost — e încă — un orator viguros și plin de firesc, un uriaș cu barbă albă, modelîndu-se voit după ideea pe care oamenii și-o fac despre un profet din Vechiul Testament, prevestind cataclismele cu o voce puternică, a cărui autoritate era, în mod ciudat, amplificată de o urmă de accent nord-irlandez. Mesajul lui e simplu, chiar dacă nu e original : sterilitatea oamenilor reprezintă pedeapsa lui Dumnezeu pentru neascultarea și păcatele lor. Doar căința mai poate îndulci mînia îndreptățită a Atotputernicului, iar căința este cel mai bine dovedită printr-o contribuție generoasă la cheltuielile campaniei

lui Roger Urlătorul. El nu cerea niciodată bani ; asta era treaba lui Sam Lingușitorul. La început au fost o pereche extraordinar de eficace și impunătoarea lor casă de pe Kingston Hill constituie proba palpabilă a succesului lor. În primii cinci ani de după Omega, mesajul avea o oarecare valabilitate, întrucît Roger tuna și fulgera împotriva violenței din orașe, a atacurilor și a violurilor ale căror victime erau femei bătrîne, a copiilor supuși abuzurilor sexuale, a căsătoriilor care nu erau altceva decît un contract monetar, a nenumăratelor divorțuri, a necinstei omniprezente și a pervertirii instinctului sexual. Textele din Vechiul Testament curgeau de pe buzele lui, în timp ce ridica în sus un exemplar terfelit din Biblie. Dar viața mărfii a fost scurtă. E greu să tuni și să fulgeri cu succes împotriva licențelor sexuale într-o lume copleșită de plictiseală, să condamni abuzul sexual asupra copiilor cînd nu mai există copii, să denunți violența din orașe, cînd orașele devin din ce în ce mai mult locuri liniștite de odihnă pentru bătrîni docili. Roger n-a tunat și n-a fulgerat niciodată împotriva violenței și egoismului generației Omega ; avea un simț al autoapărării bine dezvoltat.

Acum, că el e în declin, o avem pe Rosie McClure. Dulcea Rosie e pretutindeni acceptată. Originară din Alabama, a părăsit Statele Unite în 2019, probabil pentru că acolo există un surplus de reprezentanți ai hedonismului religios. Evanghelia, după Rosie, e simplă : Dumnezeu e iubire și totul se justifică prin iubire. A readus la viață un vechi cîntec al formației Beatles, un grup de tineri băieți din Liverpool, din anii ’60, „Tot ce-ți trebuie e iubire“, și întrunirile ei sînt precedate de acest refren repetitiv, nu de un imn. Viața de apoi nu se află în viitor, ci acum, căci credincioșii sînt adunați, unul cîte unul, la sfîrșitul existenței lor biologice și translatați spre glorie. Rosie este remarcabil de precisă cînd e vorba despre bucuriile vieții ce va veni. Aidoma tuturor evangheliștilor, își dă seama că promisiunea raiului pentru tine însuți e prea puțin satisfăcătoare, dacă nu poți, totodată, să promiți ororile

iadului pentru ceilalți. Numai că iadul descris de Rosie este mai puțin un loc al chinurilor, cît mai degrabă echivalentul unui hotel cu două stele, prost administrat și inconfortabil, unde clienți incompatibili sînt siliți să-și suporte tovărășia pentru vecie și să-și spele rufele murdare fără a dispune de cele necesare deși, e de presupus, apa clocotindă nu lipsește. La fel de exactă e și cînd vorbește despre bucuriile raiului. „În casa Tatălui meu sînt multe încăperi", și Rosie îi asigură pe adepții ei că vor fi încăperi potrivite pentru toate gusturile și toate gradele de virtute, culmea supremă a fericirii fiind rezervată puținilor aleși. Dar oricine dă atenție chemării lui Rosie la iubire va găsi un loc plăcut, o veșnică Costa del Sol, prevăzută cu mîncare, băutură, soare și plăceri sexuale. Răul nu-și are loc în filozofia lui Rosie. Acuzația maximă este aceea că oamenii au căzut pradă greșelii pentru că nu au înțeles legea iubirii. Răspunsul la durere este un anestezic sau o aspirină, la singurătate, asigurarea că Dumnezeu în persoană are grijă de tine, la doliu — certitudinea regăsirii. Nimănui nu i se cere să-și renege în prea mare măsură firea odată ce Dumnezeu, iubire fiind, nu dorește altceva decît fericirea copiilor Lui.

Accentul e pus pe îngrijirea și bucuria acestui trup provizoriu și, în timpul predicilor ei, Rosie nu ezită să dea și cîteva sfaturi de frumusețe. Predici spectaculos puse în scenă, cu un cor de o sută de persoane îmbrăcate în alb așezat sub lumini stroboscopice, cu fanfară și cîntăreți de cîntece religioase. Congregația participă și ea la corurile pline de bucurie, rîde, strigă și-și aruncă brațele în aer, ca niște marionete nebune. Cît despre Rosie, își schimbă rochiile ei spectaculoase cel puțin de trei ori la fiecare întrunire. Iubire, proclamă Rosie, tot ce vă trebuie e iubire. Nimeni să nu aibă impresia că nu are dreptul la un obiect al iubirii. Nu e obligatoriu să fie o ființă umană ; poate fi un animal — o pisică, un cîine ; poate fi o grădină ; poate fi o floare ; poate fi un arbore. Întreaga lume naturală e una, legată prin iubire, susținută de iubire, salvată

prin iubire. Ai putea crede că Rosie n-a văzut în viața ei o pisică cu un șoarece. De obicei, la sfîrșitul întrunirilor, fericiții convertiți se aruncă unul în brațele celuilalt, azvîrlind, cu un entuziasm năvalnic, bancnote în cutiile pentru colectă. Pe la mijlocul anilor '90, bisericile recunoscute, în special Biserica Anglicană, au trecut de la teologia păcatului și a căinței la o doctrină mai puțin bazată pe compromis : responsabilitate socială comună, cuplată cu un umanism sentimental. Rosie mersese mai departe și, de fapt, abolise Persoana a Doua a Trinității, împreună cu crucea Sa, înlocuind-o cu globul de aur al soarelui în plină glorie, ca o firmă strălucitoare de cîrciumă din epoca victoriană. Schimbarea plăcuse imediat. Chiar și pentru necredincioșii ca mine, crucea, stigmatul barbariei oficialităților și al cruzimii ineluctabile a omului, nu a reprezentat niciodată un simbol aducător de alinare.

8

Duminică dimineața, cu puțin înainte de nouă și jumătate, Theo porni pe jos prin Port Meadow, spre Binsey. Îi dăduse lui Julian cuvîntul și era o problemă de mîndrie să și-l respecte. Admise însă, în sinea lui, că exista și un motiv mai puțin respectabil pentru a-și ține promisiunea. Știau cine e și unde putea fi găsit. Mai bine să se deranjeze o dată, să întîlnească grupul și să scape, decît să-și petreacă următoarele cîteva luni așteptîndu-se, jenat, s-o întîlnească pe Julian de fiecare dată cînd s-ar fi dus la capelă sau în hală, la cumpărături. Era o zi frumoasă, aerul rece dar uscat, sub un cer senin, albastru închis ; iarba, purtînd încă urmele gerului de dimineață, trosnea sub picioare. Rîul era o panglică șifonată ce reflecta cerul, și cînd traversă podul și se opri ca să privească în jos, un cîrd zgomotos de rațe și două gîște veniră să ceară de mîncare, cu ciocurile larg deschise, de parcă ar mai fi existat copii care să le arunce bucățele de pîine și apoi să fugă țipînd, de frica pe jumătate jucată în fața atacurilor lor zgomotoase. Cătunul era pustiu. Cele cîteva ferme din dreapta pajiștei rămăseseră în picioare, dar majoritatea ferestrelor erau bătute în scînduri. Ici-colo, scîndurile erau smulse, și printre cioburile și acele de geam spart ce mărgineau pervazurile se zăreau resturi de tapet cojit, modele cu flori, alese cîndva cu mare grijă, ajunse acum fîșii, stindarde trecătoare ale unei vieți trecute. Pe unul din acoperișuri, ardezia începuse să alunece, lăsînd să se vadă șarpanta

aproape purezită, iar grădinile erau jungle de ierburi înalte pînă la umăr și de bălării.

Hanul, din cîte știa, era închis de mult, căci nu mai avea clienți. Drumul prin Port Meadow spre Binsey fusese una din plimbările lui favorite de duminică dimineața, hanul reprezentînd destinația finală. Avea acum impresia că trece prin cătun ca o fantomă a celui ce fusese cîndva, privind cu ochi străini aleea îngustă, lungă de aproape un kilometru și mărginită de castani, ce ducea la nord-vest de Binsey, spre biserica Sfînta Margareta. Încercă să-și aducă aminte cînd făcuse pentru ultima oară acest drum. Să fi fost șapte sau zece ani de atunci ? Nu-și putea aminti nici cu ce ocazie îl făcuse, nici cu cine, dacă avusese vreun însoțitor. Aleea însă se schimbase. Castanii erau încă la locul lor, dar drumul, întunecos sub crengile împletite ale copacilor, se îngustase cît o potecă, mucegăită din cauza frunzelor căzute, un hățiș de tufe de mure și de plopi pitici. Consiliul local știa acest lucru, desemnase anumite alei pentru a fi curățate, dar numărul acestora scăzuse treptat. Bătrînii era prea neputincioși ca să muncească, cei între două vîrste, pe umerii cărora cădea cea mai mare parte din povara întreținerii statului, erau prea ocupați, iar tinerilor puțin le păsa de întreținerea zonelor rurale. De ce să păstreze în bună stare ceva ce vor avea, oricum, din belșug ? Cît de curînd, vor moșteni o lume de dealuri nepopulate, de cursuri de apă nepoluate, de păduri care s-au extins peste măsură și de estuare părăsite. Rareori îi vedeai la țară și, de fapt, părea că peisajul rural îi sperie. Mai ales pădurile li se păreau locuri primejdioase, în care mulți se temeau să intre, de parcă le-ar fi fost frică nu cumva, odată pierduți printre acele trunchiuri întunecate și dușmănoase și cărări uitate, să nu mai poată ieși niciodată la lumină. Dar nu numai tinerii. Din ce în ce mai mulți erau aceia care căutau tovărășia celor de-o seamă cu ei, plecînd din satele mai izolate înainte ca prudența sau un decret oficial să le-o ceară, și mutîndu-se în acele sectoare urbane desemnate anume, pe care Gardianul pro-

misese că, dacă va fi posibil, le va aproviziona cu lumină și căldură pînă la sfîrșit. O casă singuratică, pe care și-o amintea, se afla încă la locul ei, în grădină, la dreapta bisericii, și, spre surprinderea lui, Theo observă că era, cel puțin în parte, locuită. Ferestrele aveau perdele, pe coș ieșea un fuior subțire de fum și în stînga aleii se vedea că se încercase să se curețe pămîntul de ierburile înalte pînă la genunchi și să se cultive o grădină de zarzavaturi. Cîteva păstăi de fasole cățărătoare mai atîrnau încă pe araci și zăreai și cîteva rînduri inegale de varză obișnuită și de varză de Bruxelles îngălbenită, pe jumătate culeasă. Își amintea că în timpul vizitelor de pe vremea studenției, regretase că pacea bisericii și a casei, despre care era greu de crezut să se aflau atît de aproape de oraș, fusese tulburată de vuietul puternic, neîncetat al șoselei M40. Acum, cu greu dacă mai băgai de seamă zgomotul și casa părea învăluită într-o liniște fără vîrstă. Aceasta se sparse cînd un bărbat bătrîn, într-un halat de-colorat, se repezi afară din casă și se îndreptă, strigînd și poticnindu-se la vale, pe alee, dînd din brațe, ca și cum ar fi vrut să gonească niște animale recalcitrante.

— Nu e slujbă ! Azi nu e slujbă ! Am un botez la unsprezece.

— N-am venit la slujbă, vreau doar să vizitez biserica, spuse Theo.

— Asta fac toți. Sau cel puțin așa spun. Am nevoie de cristelniță la unsprezece. Atunci vă dau afară. Pe toți, cu excepția invitaților la botez.

— Nu cred că voi sta atît de tîrziu. Sînteți preotul acestei parohii ?

Se apropie și se uită la Theo cu o privire fixă, de paranoic. Theo gîndi că în viața lui nu văzuse un om atît de bătrîn, craniul trăgîndu-i în sus pielea pătată și subțire ca hîrtia a feții, de parcă moartea n-ar mai fi avut răbdare să-l cheme la ea.

Bătrînul spuse :

— Miercurea trecută au avut aici o mesă neagră, au cîntat și au strigat toată noaptea. Nu se cuvine. Nu-i pot opri, dar nu sînt de acord. Și nici măcar nu strîng în urma lor — podeaua rămîne acoperită de sînge, pene, vin. Și grăsime de la lumînările negre. Nu mai iese. Nu iese orice ai face, știai lucrul ăsta ? Și eu sînt cel ce trebuie să curețe. Nici nu le pasă. Nu e frumos. Nu se cuvine.

— De ce nu încuiați biserica ? întrebă Theo.

Bătrînul arboră un aer conspirativ.

— Fiindcă au luat cheia, de-aia. Știu cine a luat-o. Zău că știu.

Se întoarse și se îndreptă, nesigur pe picioare, spre casă, oprindu-se în prag, ca să mai strige un ultim avertisment.

— La unsprezece, afară ! Asta dacă nu sînteți invitat la botez. Afară cu toții !

Theo își croi drum spre biserică. Era o clădire scundă de piatră și, cu turla ei cu două clopote, semăna cu o casă de piatră obișnuită, cu un singur coș. Curtea bisericii era năpădită de buruieni, ca un cîmp în paragină. Iarba era înaltă și ofilită, parcă ar fi fost paie, iar iedera acoperise pietrele de mormînt, ștergînd numele scrise pe ele. Undeva în această sălbăticie încîlcită se afla izvorul Sfîntului Frideswide, cîndva loc de pelerinaj. Unui pelerin modern i-ar fi fost greu să-l mai găsească. Biserica însă era vizibil folosită. De fiecare parte a portalului se afla cîte un vas de flori din teracotă, cu cîte un singur arbust de trandafiri, acum cu tulpinile goale, dar purtînd încă pe ele cîțiva boboci pe care frigul iernii îi înghețase.

Julian îl aștepta sub portal. Nu-i întinse mîna, nu-i zîmbi, dar spuse :

— Mulțumesc că ați venit. Sîntem aici cu toții.

Și deschise ușa. O urmă în interiorul întunecat, întîmpinat de un val puternic de miros de tămîie, ce acoperea un altul, mai urît. Cu douăzeci și cinci de ani mai înainte, cînd venise pentru prima dată aici, fusese impresionat de liniștea păcii fără vîrstă, părîndu-i-se că aude în aer ecoul unor cîntece medievale de mult uitate, al unor

porunci străvechi și al unor rugi disperate. Toate astea dispăruseră. Cîndva acesta fusese un loc în care liniștea însemna mai mult decît absența zgomotului. Acum era o clădire din piatră ; nimic mai mult. Credea că grupul o să-l aștepte, în picioare sau șezînd laolaltă în vidul acela rustic și întunecat. Văzu însă că se separaseră și umblau prin diferite părți ale bisericii, de parcă i-ar fi despărțit o ceartă sau nevoia acută de singurătate. Erau patru, trei bărbați și o femeie înaltă, care stătea lîngă altar. Cînd intră împreună cu Julian, se grupară în liniște în aripa din fața lui. Nu se îndoi nici o clipă cine era soțul Julianei și șeful lor, încă mai înainte ca acesta să facă doi pași înainte și, avu impresia, să-l înfrunte. Stăteau față în față, ca doi adversari ce se măsurau din priviri. Nici unul nu zîmbi, nici unul nu întinse mîna. Era foarte brunet, cu un chip frumos, cam posomorît, cu ochii în continuă mișcare, strălucitori și depărtați, cu sprîncene groase și drepte, ca niște tușe de pensulă, accentuînd pomeții proeminenți. Pleoapele grele se terminau cu fire negre de păr, astfel că genele și sprîncenele păreau că se unesc. Urechile le avea mari și depărtate de cap, cu lobii ascuțiți, urechi de spiriduș, în contrast cu felul dîrz în care își ținea gura și cu maxilarele puternice, încleștate. Nu era chipul unui om care să-și fi găsit pacea cu sine însuși sau cu lumea în care trăia, dar de ce ar fi făcut-o cînd nu-i lipseau decît cîțiva ani ca să se fi bucurat de distincțiile și privilegiile celor din generația Omega ? Generația lui, ca și a lor, fusese atent urmărită, studiată, răsfățată, crutată pentru momentul în care vor deveni masculi adulți și vor putea produce sperma fertilă atît de dorită. Era o generație destinată eșecului, dezamăgirea finală pentru părinții care-i crescuseră și pentru rasa care investise atîta grijă și atîta speranță în ei.

Cînd vorbi, vocea lui era mai subțire decît se așteptase Theo, dură însă și cu o urmă de accent pe care nu-l putu identifica. Fără să aștepte ca Julian să facă prezentările, spuse :

— Nu e necesar să ne cunoașteți numele. Le vom folosi doar pe cele de botez. Eu sînt Rolf și sînt

conducătorul grupului. Julian e soția mea. Ei sînt Miriam, Luke și Gascoigne. Gascoigne e numele lui de botez. Bunică-sa i l-a ales în 1990, Dumnezeu știe de ce. Miriam era moașă, iar Luke e preot. Nu e nevoie să știi cu ce ne ocupăm acum.

Femeia fu singura care veni și-i strînse mîna. Era neagră, probabil jamaicană, și cea mai bătrînă din grup, mai bătrînă decît el, bănui Theo, probabil trecută de cincizeci și cinci de ani. Claia ei de păr scurt, creț era aproape albă. Contrastul dintre negru și alb era atît de puternic, încît capul părea pudrat, dîndu-i un aspect hieratic și decorativ în același timp. Era înaltă și grațios făcută, cu un chip prelung, cu trăsături fine, fața de culoarea cafelei doar ușor ridată, contrazicînd albeața părului. Purta pantaloni negri strîmți, vîrîți în cizme, un pulover maro cu guler răsfrînt și o vestă de piele de oaie, un contrast elegant, aproape exotic în comparație cu hainele grosolane, de țară, ale celor trei bărbați. Îl salută pe Theo, strîngîndu-i tare mîna, cu o privire care-l cîntărea pe jumătate amuzată, de parcă ar fi fost deja conspiratori.

La prima vedere, nu era nimic demn de remarcat la băiatul — arăta ca un băiat, deși nu putea avea mai puțin de treizeci și unu de ani — căruia îi spuneau Gascoigne. Era scund, aproape gras, cu părul tăiat scurt și cu o față rotundă, binevoitoare, cu ochi mari, nas cîrn — fața unui copil care crescuse cu vîrsta, dar nu se schimbase prea tare din momentul în care privise pentru prima oară, din căruciorul lui, la lumea pe care aerul său de inocență mirată sugera că o consideră încă ciudată, dar nu neprietenoasă. Bărbatul ce se numea Luke, pe care își amintea că și Julian îl descrisese ca fiind preot, era mai mare decît Gascoigne, avea probabil peste patruzeci de ani. Era înalt, cu un chip palid și fin și cu un trup fragil, mîinile mari și osoase venind în prelungirea unor încheieturi delicate, de parcă în copilărie ar fi crescut prea repede și n-ar fi reușit niciodată să ajungă un adult robust. Părul blond cobora ca un breton de mătase peste fruntea înaltă ; ochii cenușii

erau depărtați și plini de blîndețe. Nu semăna deloc a conspirator, fragilitatea lui contrastînd puternic cu masculinitatea întunecată a lui Rolf. Îi aruncă lui Theo un zîmbet scurt, care-i transformă chipul ușor melancolic, dar nu spuse nimic.

— Julian v-a explicat de ce am fost de acord să ne întîlnim, spuse Rolf.

Suna de parcă Theo ar fi fost cel care insistase să-i vadă.

— Vreți să-mi folosesc influența pe lîngă Gardianul Angliei. Trebuie să vă spun că n-am nici o influență. Am renunțat la acest drept, cînd am demisionat din funcția de consilier. O să vă ascult, dar nu cred că aș putea face ceva care să influențeze Consiliul sau pe Gardianul Angliei. Niciodată n-am avut această putere. Asta a fost unul dintre motivele pentru care mi-am dat demisia.

— Sînteți vărul lui, singura lui rudă în viață, spuse Rolf. Ați crescut, mai mult sau mai puțin, împreună. Umblă zvonul că sînteți singurul om din Anglia pe care l-a ascultat vreodată.

— Dacă-i așa, zvonul e fals, adăugă Theo. Ce fel de grup sînteți ? Mereu vă întîlniți aici, în biserică ? Sînteți un fel de sectă religioasă ?

Miriam fu cea care răspunse.

— Nu. Așa cum v-a explicat Rolf, Luke e preot, deși nu are de lucru tot timpul și nu are o parohie. Julian și cu el sînt creștini, noi ceilalți nu sîntem. Ne întîlnim în biserici pentru că sînt disponibile, sînt deschise, nu costă nimic și adesea sînt goale, cel puțin cele pe care le alegem noi. S-ar putea să trebuiască să renunțăm la biserica asta. Au început s-o folosească și alții.

Rolf interveni cu o voce nerăbdătoare, plină de ea.

— Religia și creștinismul n-au nici o legătură cu ce facem noi. Nici una !

Miriam continuă, de parcă nu l-ar fi auzit.

— Tot felul de excentrici se întîlnesc în biserici. Noi sîntem doar un grup de oameni ciudați, printre mulți alții.

Nimeni nu ne întreabă nimic. Dacă o fac, sîntem Clubul Cranmer. Ne întîlnim ca să citim și să studiem vechea carte de rugăciuni creștine.

— Asta e acoperirea noastră, spuse Gascoigne.

Vorbi cu satisfacția unui copil, care aflase cîteva dintre secretele oamenilor mari.

Theo se întoarse spre el :

— Zău ? Și ce veți răspunde cînd Poliția Securității Statului vă va cere să recitați colecta pentru prima duminică din săptămîna Crăciunului ? Văzînd încurcătura plină de nedumerire care-l cuprinsese pe Gascoigne, adăugă : Nu prea e convingătoarea acoperirea voastră.

Julian spuse calm :

— Puteți să nu fiți de acord cu noi, dar asta nu înseamnă că trebuie să ne disprețuiți. Acoperirea nu vrea să-i convingă pe cei de la Poliție. Dacă vor începe să se intereseze de noi, nici o acoperire nu ne va putea salva. În zece minute au terminat cu noi. Știm acest lucru. Acoperirea ne dă un motiv, o scuză ca să ne întîlnim regulat în biserici. Nu facem publicitate. Ea există doar pentru cazul că ne-ar întreba cineva, dacă ar fi nevoie s-o spunem.

— Știu că rugăciunilor li se spune colecte, zise Gascoigne. Dumneavoastră o știți pe cea despre care m-ați întrebat ?

Nu avea un ton acuzator, era doar interesat.

— Am crescut cu cartea asta, spuse Theo. Cred că biserica la care mă ducea mama cînd eram copil era una din ultimele care o mai foloseau. Eu sînt istoric. Mă interesează biserica victoriană, vechile liturghii, formele defuncte de credință.

— Toate astea sînt irelevante, spuse Rolf nerăbdător. Așa cum spunea Julian, dacă poliția pune mîna pe noi, nu-și vor pierde vremea întrebîndu-ne despre vechiul catehism. Încă nu sîntem în primejdie ; asta dacă nu ne trădați. Ce-am făcut pînă acum ? Doar am discutat. Înainte de a trece la acțiune, doi dintre noi au considerat că poate ar fi bine dacă ne-am adresa Gardianului Angliei, vărul dumneavoastră.

— Trei dintre noi, zise Miriam. Majoritatea. Am fost de aceeași părere cu Luke și Julian. Am gîndit că merită să încercăm.

Rolf nu-i dădu nici o atenție.

— Nu a fost ideea mea să vă aducem aici. Sînt sincer cu dumneavoastră. Nu am nici un motiv să mă încred în dumneavoastră și nici nu prea vă doresc alături de noi.

— Nici eu n-am prea vrut să vin, spuse Theo, așa că sîntem chit. Vreți să vorbesc cu Gardianul. De ce n-o faceți chiar voi ?

— Pentru că nu ne-ar asculta. Pe dumneavoastră s-ar putea să vă asculte.

— Și dacă voi fi de acord să mă duc la el, și dacă mă va asculta, ce ați vrea să-i spun ?

Acum, cînd întrebarea fusese atît de direct pusă, păreau, pentru moment, încurcați. Se uitară unul la celălalt, întrebîndu-se parcă cine să înceapă.

Rolf fu cel care răspunse :

— Cînd a venit la putere, Gardianul a fost ales, dar asta s-a petrecut acum cincisprezece ani. De atunci n-a mai organizat alte alegeri. Pretinde că guvernează prin voința poporului, dar nu este altceva decît un despot și un tiran.

— Mesagerul dispus să-i spună asta va trebui să fie al naibii de curajos, zise Theo sec.

Gascoigne spuse :

— Iar grenadierii sînt armata lui particulară. În fața lui depun jurămîntul. Nu mai servesc Statul, îl servesc pe el. Nu are dreptul să folosească acest nume. Bunicul a fost soldat la grenadieri. Zicea că erau cel mai bun regiment din armata britanică.

Rolf nu-i dădu nici o atenție.

— Există lucruri pe care le poate face fără să aștepte alegerile generale. Poate pune capăt programului de testare a spermei. E o pierdere de timp, degradantă și, oricum, fără speranță. Ar putea, de asemeni, să lase consiliile

locale și regionale să-și aleagă președinții. Ar fi măcar un început de democrație.

— Nu e vorba numai de testarea spermei, spuse Luke. Ar trebui să înceteze cu examenele ginecologice obligatorii. Le înjosesc pe femei. Și am vrea să pună capăt ritualului Eliberării. Știu că se presupune că toți bătrînii aceia sînt voluntari. Poate că așa a fost, la început. Poate că unii dintre ei mai sînt încă. Dar oare ar mai vrea să moară, dacă le-am da o speranță ?

„Ce speranță ?“ vru Theo să întrebe.

Interveni Julian.

— Am vrea să facem ceva și pentru Vizitatori. Credeți că e drept să existe un edict care să interzică emigrarea tinerilor Omega de la noi ? Importăm alți Omega și tineri din țările mai puțin bogate, ca să ne facă toate muncile murdare, să curețe canalele, să ridice gunoiul, să aibă grijă de bătrînii cu incontinență urinară.

— Ei vor să vină, spuse Theo. Probabil fiindcă aici trăiesc mai bine.

— Vin ca să mănînce, zise Julian. Apoi, cînd îmbătrînesc — șaizeci e vîrsta limită, nu-i așa ? — sînt trimiși înapoi, indiferent dacă vor sau nu.

— Ăsta-i un rău pe care trebuie să-l rezolve propriile lor țări. Ar putea începe prin a-și conduce mai bine treburile. Oricum, nu sînt prea mulți. Există o cotă, venirea lor e strict controlată.

— Nu doar o cotă, ci și condiții stricte. Trebuie să fie puternici, sănătoși, să n-aibă cazier. Îi luăm pe cei mai buni, și cînd nu mai avem nevoie de ei, îi azvîrlim. Și cine-i poate folosi ? Nu cei care au cea mai mare neveoie de ei. Membrii Consiliului și prietenii lor. Cine se ocupă de tinerii Omega străini cît stau la noi ? Muncesc pentru o nimica toată, trăiesc în lagăre, femeile despărțite de bărbați. Nici măcar cetățenia nu le-o dăm ; este o formă de sclavie legalizată.

— Nu cred că veți izbuti să începeți o revoluție pe problema Vizitatorilor, și nici a Eliberării, spuse Theo. Oamenilor nu le prea pasă.

— Vrem să-i ajutăm să le pese, spuse Julian.

— De ce le-ar păsa ? Trăiesc fără nici o speranță, pe o planetă care va muri. Tot ce vor ei e siguranță, confort, plăcere. Gardianul Angliei le poate promite primele două, oricum mai mult decît reușește majoritatea guvernelor străine.

Rolf ascultase în tăcere schimbul lor de replici. Apoi spuse brusc :

— Cum arată Gardianul Angliei ? Ce fel de om este ? Trebuie să știți, doar ați crescut împreună.

— Asta nu-mi asigură accesul la gîndurile lui.

— Toată puterea, mai mult decît a avut cineva vreodată — în țara asta cel puțin — , toată se află în mîinile lui. Se bucură de ea ?

— Presupun că da. Nu prea pare dispus să renunțe la ea. Dacă vreți democrație, adăugă, va trebui să revitalizați cumva consiliile locale. De acolo să începeți. — Acolo se și termină, spuse Rolf. Așa își exercită Gardianul controlul la acest nivel. L-ați văzut pe președintele Consiliului nostru local, Reggie Dimsdale ? Are șaptezeci de ani, e plîngăreț, face pe el de frică, îndeplinește această funcție numai pentru că îi asigură o rație dublă de benzină și doi tineri Omega străini, care să se ocupe de nenorocita aia de casă a lui, mare cît un hambar, și să-l șteargă la fund cînd se scapă pe el. Pentru el nu cere nimeni Eliberarea.

— A fost ales în Consiliu. Toți au fost aleși.

— De către cine ? Dumneavoastră ați votat ? Cui îi pasă ? Oamenii se bucură că s-a găsit cineva care să facă treaba asta. Și știți prea bine cum merg lucrurile. Președintele Consiliului Local nu poate fi numit fără aprobarea Consiliului Districtual. Acesta are nevoie de aprobarea Consiliului Regional, al cărui președinte, la rîndul lui, trebuie să fie aprobat de Consiliul Angliei. Marele Gardian controlează sistemul de sus și pînă jos, sigur știți lucrul ăsta. Tot așa îl controlează și în Scoția, și în Țara Galilor. Fiecare are propriul Gardian, dar cine îi numește pe aceștia ? Xan Lyppiatt s-ar desemna Gardian al Marii Britanii, numai că, pentru el, n-ar mai suna la fel de romantic.

Observația, gîndi Theo, dovedea perspicacitate. Își aminti o discuție avută de demult cu Xan. „Prim-ministru, puțin probabil. Nu vreau să-mi însușesc titlul altcuiva, mai ales atunci cînd poartă în el o asemenea încărcătură de tradiție și obligații. S-ar putea să mi se ceară să organizez alegeri o dată la cinci ani. Nici Lord Protector. Despre ultimul nu s-ar putea spune că a fost un succes. Gardian se potrivește de minune. Dar Gardian al Marii Britanii și al Irlandei de Nord ? Nu prea sună romantic, așa cum îmi doresc."

— N-o să ajungem nicăieri cu Consiliul Local, spuse Julian. Trăiți la Oxford, sînteți un cetățean ca oricare altul. Nu se poate să nu fi citit anunțurile pe care le afișează după fiecare întrunire, lucrurile despre care discută. Întreținerea terenurilor de golf și a pistelor de popice. Sînt oare instalațiile de pe lîngă cluburi ce ar trebui să fie ? Decizii privind acordarea de posturi, plîngeri legate de bonurile de benzină, cereri pentru angajarea de Vizitatori. Audiții pentru corul local de amatori. Sînt destui aceia care vor să ia lecții de vioară, pentru ca să merite angajarea, de către Consiliu, a unui violonist cu normă întreagă ? Uneori discută chiar și problema rondurilor polițiștilor pe străzi, nu că ar fi nevoie, acum, cînd amenințarea deportării în Colonia Penală de pe Insula Man îi sperie de toți eventualii tîlhari.

Luke spuse blînd :

— Protecție, confort, plăcere. Ar trebui să fie ceva mai mult.

— Asta îi interesează pe oameni, asta își doresc. Ce altceva ar trebui să le mai ofere Consiliul ?

— Înțelegere, dreptate, iubire.

— Nici un stat nu s-a ocupat vreodată de iubire, și nici un stat nu va putea s-o facă vreodată.

— Dar se poate ocupa de dreptate, spuse Julian.

Rolf era nerăbdător.

— Dreptate, înțelegere, iubire. Toate astea nu-s decît cuvinte. Noi vorbim despre putere. Gardianul este un dictator deghizat în lider democrat. Trebuie determinat să răspundă în fața voinței poporului.

— Ah, voința poporului, spuse Theo. Fraza asta sună foarte frumos. În momentul de față se pare că poporul vrea protecție, confort, plăcere.

În sinea lui își spuse : Știu ce te supără ; faptul că Xan se bucură de o asemenea putere, nu modul în care o exercită.

Grupul nu avea o coeziune reală și, bănuia el, nici un țel comun nu avea. Combustibilul în cazul lui Gascoigne era indignarea legată de atribuirea numelui de grenadier, la Miriam era un motiv neclar încă, pentru Julian și Luke idealismul religios, la Rolf, gelozia și ambiția. Ca istoric, ar fi putut înșira o duzină de cazuri similare.

— Miriam, povestește-i despre fratele tău, spuse Julian. Spune-i despre Henry. Dar să ne așezăm, înainte să începi.

Se așezară în strane, aplecați, ca să audă vocea joasă a lui Miriam, arătînd, gîndi Theo, ca o adunătură, nepotriviți unul cu altul, de credincioși doar pe jumătate convinși.

— Henry a fost trimis pe insulă acum un an și jumătate. Jaf cu violență. Nu prea a fost violență, nu adevărată violență. A jefuit o fată Omega și i-a dat un brînci. A împins-o, nimic mai mult, dar fata a căzut și a spus la proces că Henry a dat în ea cu picioarele, cît zăcea la pămînt. A fost adevărat. Nu spun că Henry n-a împins-o. De mic ne-a făcut numai necazuri. Dar n-a dat cu piciorul în fata aia, nu cît era pe jos. I-a smuls geanta și a împins-o, după care a fugit. Asta s-a petrecut la Londra, chiar înainte de miezul nopții. A luat-o la fugă pe după colțul de pe Ladbroke Grove, drept în brațele Poliției Securității Statului. Toată viața a avut ghinion.

— Ai fost la proces ?

— Împreună cu mama, ne-am dus amîndouă. Tata a murit acum doi ani. I-am angajat lui Henry un avocat — l-am și plătit — ,dar pe el nu-l interesa problema. Ne-a luat banii și n-a făcut nimic. Ne-am dat seama că era de acord cu sentința ca Henry să fie trimis pe insulă. La urma urmelor, jefuise o tînără Omega. Asta atîrna greu împotriva lui. Și mai era și negru.

— Nu începe iar cu prostiile tale despre discriminare, spuse Rolf nerăbdător. Brînciul a fost decisiv, nu culoarea. Nu poți fi trimis în Colonia Penală decît în cazul unei infracțiuni cu violență împotriva unei persoane, sau dacă ești condamnat a doua oară pentru tîlhărie.

Henry nu fusese condamnat pentru tîlhărie, dar fusese prins de două ori furînd.

— Furînd din magazine, spuse Miriam. Nimic grav. A furat o eșarfă pentru ziua de naștere a mamei și un baton de ciocolată. Astea s-au petrecut cînd era mic. Pentru numele lui Dumnezeu, Rolf, avea doisprezece ani ! Au trecut mai bine de douăzeci de ani de atunci.

— Dac-a trîntit victima la pămînt, zise Theo, se făcea vinovat de delict de violență, indiferent dacă a dat sau nu cu piciorul în ea.

— Dar n-a dat. A împins-o și ea a căzut. N-a făcut-o dinadins.

— Se vede treaba că juriul n-a gîndit așa.

— N-a fost nici un juriu. Știți ce greu e să-i faci pe oameni să accepte să facă parte dintr-un juriu. Nu-i interesează. Nu se deranjează. A fost judecat, conform noilor reglementări, de un judecător și de doi magistrați. Ei au puterea de a-i trimite pe oameni pe insulă. Pe viață. Nu există amnistie, nu scapi niciodată de acolo. O condamnare pe viață în infernul acela, pentru un brînci neintenționat. Asta a omorît-o pe mama. Henry era singurul ei fiu și știa că nu-l va mai vedea niciodată. Tot ce a făcut a fost că s-a întors cu fața la perete. Dar mă bucur c-a murit. Măcar n-a aflat partea cea mai cumplită din cele ce i s-au întîmplat lui Henry.

Îl privi pe Theo și spuse, simplu :

— Vedeți, eu știu. A venit acasă.

— Vrei să spui că a evadat de pe insulă ? Credeam că e imposibil.

— Henry a izbutit. A găsit o barcă spartă, pe care forța de securitate n-o observase cînd pregătise insula pentru condamnați. Orice ambarcațiune ce nu merita să

fie luată fusese arsă, una însă era ascunsă, sau n-au observat-o, ori s-au gîndit că era prea stricată pentru a mai fi folosită. Henry a fost întotdeauna foarte îndemînatic. A reparat-o pe ascuns și a meșterit două vîsle. Apoi, acum două săptămîni, era în trei ianuarie, a așteptat să se lase întunericul și a pornit.

— Un risc incredibil.

— Nu, un lucru de bun simț. Știa că ori va reuși, ori se va îneca, și era de preferat să se înece decît să rămînă pe insulă. Și s-a întors acasă. Locuiesc — n-are nici o importanță unde locuiesc. E o vilă la marginea unui sat. A ajuns acasă după miezul nopții. Avusesem o zi grea la serviciu și intenționam să mă culc devreme. Eram obosită, dar nu-mi găseam liniștea, așa că, odată ajunsă acasă, mi-am făcut un ceai și am adormit pe scaun. N-am dormit decît vreo douăzeci de minute, dar cînd m-am trezit mi-am dat seama că nu aveam puterea să mă bag în pat. Știți cum e. Depășești pragul oboselii. Efortul de a te dezbrăca ți se pare prea mare.

Era o noapte întunecoasă, fără stele, și se stîrnise vîntul. De obicei îmi place șuierul vîntului, cînd sînt conforabil instalată la mine acasă, dar în noaptea aceea era altfel, nu mă liniștea, se văita parcă și vuia în cămin, amenințător. M-a cuprins jalea, gîndindu-mă la mama, moartă, și la Henry, pierdut pe vecie. Mi-am zis că trebuie să-mi revin și să mă bag în pat. Și atunci am auzit ciocănitul în ușă. Am sonerie, dar n-a folosit-o. A folosit doar ciocănelul de două ori, slab, eu însă am auzit. M-am uitat prin vizor, dar nu se vedea nimic, doar întunericul. Trecuse de miezul nopții și nu mă puteam gîndi la nimeni care să vină la mine atît de tîrziu. Dar am pus lanțul și am deschis ușa. Lîngă perete am zărit o formă întunecată, căzută la pămînt. Mai avusese puterea doar să ciocăne de două ori, înainte de a-și pierde cunoștința. Am reușit să-l trag înăuntru și să-l readuc în simțiri. I-am dat supă și coniac și, după o oră, a fost în stare să vorbească. Voia să

vorbească, așa că l-am lăsat s-o facă, legănîndu-l în brațele mele.

— În ce stare era ? întrebă Theo.

Rolf fu cel care răspunse :

— Murdar, mirosind urît, însîngerat și groaznic de slab. Venise pe jos de pe coasta Cumberland-ului.

Miriam continuă :

— L-am spălat și i-am bandajat picioarele și am reușit să-l culc în pat. Îi era groază să doarmă singur, așa că m-am întins lîngă el, îmbrăcată cum eram. Nu puteam dormi. Atunci a început să vorbească. A vorbit mai mult de o oră. Eu n-am rostit un cuvînt.

N-am făcut decît să-l țin în brațe și să-l ascult. După care, în fine, a tăcut și am știut că adormise. Am rămas întinsă lîngă el, îmbrățișîndu-l, ascultîndu-i răsuflarea, cuvintele murmurate. Din cînd în cînd gemea, după care țipa brusc și se ridica în capul oaselor, dar am reușit să-l liniștesc, de parcă ar fi fost un copil mic, și adormea din nou. Am stat culcată lîngă el și am plîns în tăcere pentru tot ce-mi spusese. Oh, dar eram și furioasă. Simțeam furia în piept ca pe un cărbune încins.

Insula e iadul pe pămînt. Cei care au ajuns acolo oameni au murit aproape cu toții, iar restul sînt diavoli. Mor de foame. Știu că au semințe, grîne, utilaje, dar majoritatea sînt delincvenți de la oraș, neobișnuiți cu munca manuală. Toate rezervele de hrană s-au terminat, grădinile și cîmpurile au fost golite. Au ajuns să mănînce și cadavre. Jur. S-a întîmplat și asta. Insula e condusă de o bandă de prizonieri mai puternici. Le place cruzimea și pe insulă pot bate și tortura și chinui fără ca să existe cineva care să-i oprească sau să-i vadă. Cei blînzi, sensibili, care n-ar trebui să se afle acolo, nu rezistă mult. Unele dintre femei sînt cele mai rele. Henry mi-a povestit lucruri pe care nu le pot repeta și pe care nu le voi uita niciodată.

A doua zi de dimineață au venit după el. N-au dat buzna în casă, n-au făcut prea mare zgomot. Au înconjurat iute vila și au bătut la ușă.

— Cine erau ? întrebă Theo.

— Șase grenadieri și șase bărbați de la Poliția Securității Statului. Un bărbat stors de vlagă în urma bătăilor și ei trimit doisprezece oameni să-l ridice. Cei de la Poliție au fost cei mai răi. Cred că erau Omega. La început nu mi-au adresat un cuvînt, au urcat doar și l-au tîrît în jos, pe scări. Cînd i-a văzut, a scos un strigăt. Niciodată nu voi uita strigătul acela. Niciodată, niciodată... Apoi s-au întors spre mine, dar un ofițer, unul dintre grenadieri, le-a spus să mă lase în pace. „E sora lui, a zis, era normal să vină aici. Iar ea n-avea de ales, a trebuit să-l ajute."

— Mai tîrziu ne-am gîndit că avea, probabil, și el o soră, despre care știa că nu l-ar lăsa niciodată, că ar fi mereu lîngă el, spuse Julian.

Rolf interveni nerăbdător :

— Sau și-a spus că poate să arate un rest de simțire, pentru care Miriam îl va răsplăti într-un fel sau altul.

Miriam negă din cap.

— Nu, n-a fost așa. Încerca să fie bun. L-am întrebat ce se va întîmpla cu Henry. Nu mi-a răspuns, dar unul dintre polițiști a spus : „La ce te aștepți ? Dar ai să primești cenușa." Căpitanul Poliției Securității Statului mi-a zis că l-ar fi putut prinde de cum a ajuns la țărm, dar că l-au urmărit tot drumul de la Cumbria la Oxford. În parte ca să vadă unde se va duce, presupun, și în parte pentru că voiau să aștepte pînă cînd se va simți în siguranță, și abia atunci să-l aresteze.

— Acest rafinament al cruzimii le dădea un plus de plăcere, spuse Rolf cu o furie amară.

— O săptămînă mai tîrziu, a sosit pachetul. Era greu, cam cît un kilogram de zahăr, și avea aceeași formă, ambalat în hîrtie cafenie, cu o etichetă bătută la mașină. Înăuntru era o pungă de plastic plină cu o pulbere albă. Semăna cu un îngrășămînt pentru grădină, n-avea nimic comun cu Henry. Mai era și un bilet dactilografiat, fără semnătură. „Ucis în timp ce încerca să evadeze." Nimic altceva. Am săpat o groapă în grădină. Îmi amintesc că

ploua, și cînd am vărsat pulberea în groapă, părea că întreaga grădină plînge. Eu însă n-am plîns. Suferințele lui Henry luaseră sfîrșit. Orice era mai bine decît să-l fi trimis înapoi pe insulă.

— Bineînțeles că nici nu s-a pus problema să-l trimită înapoi, spuse Rolf. Nu voiau să afle cineva că se poate evada de acolo. Și nici nu se va mai putea. Vor începe să patruleze coasta.

Julian atinse brațul lui Theo și-l privi drept în față.

— N-ar trebui să trateze în felul acesta niște ființe umane. Indiferent de ce au făcut, ce sînt, oamenii nu trebuie tratați așa. E de datoria noastră să facem ca acest lucru să înceteze.

— E evident că există rele sociale, dar astea sînt nimic în comparație cu ce se petrece în alte părți ale lumii, spuse Theo. Problema e — care este prețul unei guvernări stabile pe care țara e dispusă să-l tolereze.

Julian întrebă :

— Ce înțelegeți prin guvernare stabilă ?

— Ordine publică, inexistența corupției la niveluri înalte, lipsa fricii de războaie și de crime, o distribuție relativ echitabilă a avuțiilor și a resurselor, grija pentru viața individului.

— În cazul ăsta noi nu avem o guvernare stabilă, spuse Luke.

— S-ar putea să avem cea mai bună guvernare posibilă în condițiile existente. Înființarea Coloniei Penale de pe insula Man s-a bucurat de un sprijin puternic din partea populației. Nici un guvern nu poate acționa înainte ca populația să-și exprime voința ei morală.

— Înseamnă că va trebui să schimbăm voința morală. Trebuie să-i schimbăm pe oameni.

Theo rîse.

— Ah, ăsta e genul de revoltă la care vă gîndiți ? Nu sistemul, ci inimile și mințile. Sînteți cei mai primejdioși revoluționari, sau ați fi, dacă ați avea vreo idee de unde să începeți sau vreo șansă de a reuși.

— Dumneavoastră cum ați începe ? întrebă Julian, de parcă răspunsul lui ar fi interesat-o cu adevărat.

— N-aș începe. Istoria îmi arată ce se întîmplă cu cei care o fac. Pe lanțul de la gît porți ceva ce ți-ar putea aduce aminte.

Julian își ridică mîna stîngă, desfigurată, și atinse ușor crucea. Părea, lîngă carnea umflată, un talisman nespus de mic și de fragil.

— Întotdeauna se pot găsi scuze ca să nu faci nimic, spuse Rolf. Adevărul e că Gardianul conduce Anglia de parcă ar fi fieful lui. Grenadierii sînt armata lui particulară, iar Poliția Securității Statului — spionii și călăii săi.

— N-ai nici o dovadă că e așa.

— Cine l-a ucis pe fratele lui Miriam ? Execuția a urmat unui proces drept sau a fost o crimă, comisă în secret ? Ce vrem noi e democrație reală.

— Cu tine în fruntea ei ?

— M-aș descurca mai bine decît o face el.

— Îmi închipui că așa a gîndit și el, atunci cînd a preluat puterea de la ultimul prim-ministru.

— Deci nu veți vorbi cu Gardianul ? spuse Julian.

— Bineînțeles că nu va vorbi, o întrerupse Rolf. N-a avut nici o clipă intenția s-o facă. Ne-am pierdut timpul, aducîndu-l aici. Un lucru fără sens, stupid și primejdios.

— N-am spus că n-o să-l caut, zise Theo încet. Dar va trebui să-i duc mai mult decît zvonuri, mai ales că nu pot să-i dezvălui unde și cum am obținut informațiile. Înainte de a vă comunica ce am hotărît, vreau să văd o Eliberare. Cînd e planificată următoarea ? Știe cineva ?

Julian fu cea care răspunse.

— Nu le mai fac reclamă, dar, desigur, veștile circulă. Miercuri, peste trei zile, va avea loc la Southwold o Eliberare pentru femei. Dincolo de dig, la nord de oraș. Cunoașteți orașul ? Cam la treisprezece kilometri sud de Lowestoft.

— Nu e prea bine ales.

— Poate că pentru dumneavoastră nu e, spuse Rolf. Dar pentru ei e. Nu există cale ferată, așa că nu vor veni mulțimi de oameni, e mult de mers cu mașina, așa că oamenii se vor întreba dacă merită benzina doar ca să vezi cum niște bunicuțe sînt trimise pe lumea cealaltă în cămăși de noapte albe și în sunetul imnului „Rămîi cu mine". Uitasem să spun că nu există decît o singură cale de acces pe șosea. Pot controla astfel cîți asistă, îi pot supraveghea. Dacă apar tulburări, îi pot ridica pe vinovați.

— Cît va trebui să așteptăm pînă ne veți da un răspuns ? întrebă Julian.

— Imediat după Eliberare voi hotărî dacă mă voi duce la Gardian sau nu. După aceea ar fi bine să mai așteptăm o săptămînă și să aranjăm o întîlnire.

— Mai bine două, spuse Rolf. Dacă vă duceți la Gardian, s-ar putea să vă pună sub urmărire.

— Cum o să aflăm dacă ați hotărît să vă duceți la el ? întrebă Julian.

— După ce voi vedea Eliberarea, o să vă las un mesaj. Știți unde e Muzeul Mulajelor, pe Pusey Lane ?

— Nu, spuse Rolf.

Luke interveni imediat :

— Eu știu. Este o parte din Muzeul Ashmolean, o expoziție de mulaje din ipsos și copii în marmură ale unor statui grecești și romane. Ne duceau acolo la orele de artă, la școală. N-am mai fost de ani de zile. Nici măcar nu știam că mai e deschis.

— Nu există nici un motiv pentru care l-ar închide, spuse Theo. N-are nevoie de prea multă supraveghere. Din cînd în cînd mai intră în el cîțiva savanți bătrîni. Pe placa de afară scrie cînd e deschis.

Rolf era bănuitor.

— De ce tocmai acolo ?

— Pentru că îmi place să-l vizitez din cînd în cînd și paznicul e obișnuit să mă vadă. Pentru că oferă un număr de ascunzători accesibile. În primul rînd însă, pentru că

îmi convine mie. Singurul lucru care-mi convine din toată afacerea asta.

— Unde exact veți lăsa mesajul ? întrebă Luke.

— La parter, peretele din dreapta, sub capul lui Diadoumenos. Numărul de catalog este C38, și o să-l găsiți trecut pe bust. Dacă nu puteți reține numele, presupun că puteți reține numărul. Dacă nu, notați-l.

Julian spuse :

— E vîrsta lui Luke, așa că e ușor. Va trebui să ridicăm statuia ?

— Nu e o statuie, doar un cap, și nu va fi nevoie să-l atingeți. Între baza lui și piedestal e o crăpătură foarte îngustă. Răspunsul meu va fi scris pe o fișă. Nu va incrimina pe nimeni, va fi un simplu da sau nu. Ați putea să-mi telefonați ca să vi-l dau, dar credeți, fără îndoială, că s-ar putea să nu fie înțelept s-o faceți.

— Încercăm să nu vorbim niciodată la telefon, spuse Rolf. Chiar dacă n-am început încă, ne luăm toate precauțiile normale. Toată lumea știe că telefoanele sînt ascultate.

Julian întrebă :

— Și dacă răspunsul dumneavoastră este da, și Gardianul e de acord să vă întîlniți, cînd ne veți spune ce-a zis, ce-a promis că va face ?

— Mai bine lăsați să treacă cel puțin două săptămîni, interveni Rolf. Să ne vedem miercuri, două săptămîni după Eliberare. Ne putem întîlni la o plimbare, oriunde la Oxford, cel mai bine în aer liber.

— Spațiile deschise pot fi urmărite prin binoclu, spuse Theo. Doi oameni care și-au dat întîlnire în mijlocul unui parc, pe o pajiște sau în grădina unei universități atrag atenția. O clădire publică e mai sigură. O să mă întîlnesc cu Julian la Muzeul Pitt Rivers.

— Se pare că vă plac muzeele, spuse Rolf.

— Au avantajul de a fi locuri în care poți să pierzi vremea cu un motiv.

— Atunci ne întîlnim la ora douăsprezece la Pitt Rivers, spuse Rolf.

— Nu mă întîlnesc cu dumneata, mă întîlnesc cu Julian. Ați folosit-o ca să mă abordeze. Ea m-a adus azi aici. Voi fi la Pitt Rivers miercuri la amiază, două săptămîni după Eliberare, și o voi aștepta. Să vină singură.

Era aproape ora unsprezece cînd Theo plecă, lăsîndu-i în biserică. O clipă se opri sub portal, se uită la ceas și apoi privi cimitirul părăginit. Își dorea să nu fi venit, să nu se fi implicat în această treabă inutilă și penibilă. Povestea lui Miriam îl emoționase mai mult decît voia s-o recunoască. Ar fi vrut să n-o fi auzit niciodată. Dar ce putea face el, ce putea face oricine ? Acum era prea tîrziu. Nu credea că grupul se expune vreunui pericol. Unele din grijile lor păreau mai degrabă paranoice. Sperase că va fi scutit, un timp, de orice responsabilitate, că luni de zile nu se va organiza nici o Eliberare. Miercuri nu-i convenea deloc. Trebuia să-și schimbe, în ultimul moment, programul. Pe Xan nu-l mai văzuse de trei ani. Dacă va trebui să se reîntîlnească, era umilitor și degradant s-o facă în postura de solicitant. Era la fel de furios pe sine însuși cum era pe grup. Putea mult și bine să-i disprețuiască, judecîndu-i ca pe o bandă de revoluționari amatori, dar îl duseseră, trimiseseră la el pe singurul membru pe care știau că-i va fi greu să-l refuze. De ce i-ar fi fost greu era o problemă pe care nu dorea s-o aprofundeze pentru moment. Va merge la Eliberare, așa cum promisese, și le va lăsa un mesaj în Muzeul Mulajelor. Spera că va avea toate motivele ca răspunsul să fie un singur cuvînt, NU.

Invitații la botez urcau pe cărare, bătrînul, acum în sutană, păstorindu-i cu strigăte mici de încurajare. Erau două femei între două vîrste și doi bărbați mai bătrîni, bărbații îmbrăcați sobru, în costume bleumarin, femeile purtînd pălării cu flori, nepotrivite cu paltoanele de iarnă. Fiecare femeie ducea cîte un fel de pachet îmbrobodit în șal, de sub care ieșeau pliurile mărginite de dantelă ale cămășii de botez. Theo dădu să treacă de ei, ferindu-și cu tact ochii, dar cele două femei aproape că-i barară dru-

mul, zîmbind cu zîmbetul acela lipsit de sens al celor pe jumătate nebuni, întinseră spre el pachetele, invitîndu-l să le admire. Cei doi pui de pisică, cu urechile turtite sub bonețelele cu panglici, arătau ridicol și înduioșător în același timp. Aveau ochii larg deschiși, iazuri de opal lipsite de înțelegere, și nu părea că lipsa de libertate îi deranjează. Se întrebă dacă nu cumva îi drogaseră, apoi își spuse că probabil fuseseră dezmierdați, mîngîiați și considerați ca fiind copii încă de la naștere și că se obișnuiseră. Se întrebă ce-o fi cu preotul. Indiferent dacă era hirotonisit sau un impostor — și din ăștia existau o groază — nu prea puteai spune că se angajase într-un ritual creștin. Biserica anglicană, care nu mai dispunea de o doctrină comună sau de o liturghie comună, era atît de fragmentată, că nu mai puteai să știi în ce credeau anumite secte, dar se îndoia că botezul animalelor era încurajat. Bănuia că noul arhiepiscop, care se prezenta ca fiind creștin raționalist, ar fi interzis și botezul copiilor, ca fiind o superstiție, dacă botezul acestora ar mai fi fost posibil. Numai că îi era greu să controleze ce se petrecea în fiecare biserică uitată de Dumnezeu. Era de presupus că pisoii nu se vor bucura prea tare de dușul cu apă rece pe care-l vor primi în cap, altfel însă nimeni nu va avea nimic de obiectat. Mascarada aceasta era o încheiere cît se poate de potrivită a unei dimineți nebunești. Porni cu pași siguri spre normalitate și spre casa goală în care nu pătrundea nimeni și pe care o numea cămin.

9

În dimineața Eliberării, Theo se trezi cu o greutate pe suflet, nu destul de puternică pentru a fi numită teamă, mai degrabă cu o ușoară stare depresivă neclară, semănînd cu ultimele rămășițe ale unui vis urît, de care nu reușeai să-ți aduci exact aminte. Și apoi, chiar înainte de a întinde mîna pentru a aprinde lumina, știu ce-l aștepta în ziua aceea. Toată viața avusese obiceiul să-și găsească plăceri mici, ca paliative la unele sarcini neplăcute. În mod normal, acum ar fi început să-și planifice cu grijă drumul; un han bun la care să ajungă devreme, pentru prînz, o biserică interesantă pe care s-o viziteze, un ocol care să-l ducă într-un sat atrăgător. Dar pentru această călătorie, al cărei scop și sfîrșit erau moartea, nu existau compensații. Mai bine să ajungă acolo cît mai repede cu putință, să vadă ce făgăduise că va vedea, să se întoarcă acasă, să-i spună lui Julian că nici el nici grupul lor nu puteau face nimic, și să încerce să-și scoată din minte toată această experiență pe care n-o căutase și care nu era binevenită. Asta însemna să renunțe la traseul mai interesant, prin Bedford, Cambridge și Stowmarket, în favoarea drumului național M40 pînă la M25, apoi spre nord-est, spre coasta comitatului Suffolk, pe A12. Va fi un drum mai rapid, chiar dacă nu atît de direct și, cu siguranță, mai monoton, oricum însă nu se aștepta ca această călătorie să-i facă plăcere. Drumul decurse bine. Șoseaua A12 era într-o stare mult mai bună decît se așteptase, avînd în vedere că porturile de pe coasta de est erau acum

abandonate. Ajunse la Blythburg într-un timp record, cu puțin înainte de două. Era ora refluxului, dar dincolo de trestii și de porțiunile de noroi, apa se întindea ca o eșarfă de mătase și soarele începutului de după-amiază, ce apărea din cînd în cînd dintre nori, poleia cu aur ferestrele bisericii din Blythburg.

Trecuseră douăzeci și opt de ani de cînd fusese ultima dată aici. Petrecuseră atunci, el și Helena, o vacanță de sfîrșit de săptămînă la hanul *La Lebăda*, în Southwold, cînd Natalie nu avea decît șase luni. Pe atunci nu-și puteau permite decît un Ford de ocazie. Scăunelul lui Natalie fusese bine fixat pe bancheta din spate, iar portbagajul umplut cu toate cele necesare unui copil mic : pachete mari de scutece de hîrtie, ustensilele pentru sterilizarea biberoanelor, conserve cu alimente pentru sugari. Cînd au ajuns la Blythburg, Natalie a început să plîngă și Helena a spus că i-e foame și trebuie hrănită acum, înainte de a ajunge la hotel. De ce n-ar opri la *Cerbul Alb*, în Blythburg ? Cu siguranță că hangiul va putea să încălzească laptele. Ar lua și ei prînzul și ea i-ar da copilei să mănînce. Văzuse însă că parcarea era plină și nu-i făcea nici o plăcere să se gîndească la tot deranjul pe care-l vor provoca cererile Helenei. Insistența lui de a mai merge cei cîțiva kilometri pînă la Southwold fusese cît se poate de prost primită. Helena, încercînd fără succes să calmeze copilul, abia dacă aruncase o privire spre apa strălucitoare și biserica mare, ancorată ca o corabie maiestuoasă printre cîmpurile de trestie. Vacanța începuse cu reproșurile obișnuite și continuase cu o proastă dispoziție numai în parte ascunsă. Evident, era vina lui. Preferase să rănească sentimentele soției și să-și lipsească fiica de hrană, numai ca să nu deranjeze un han plin de oameni străini. Își dorea să aibă măcar o singură amintire despre copilul lui mort care să nu fie pîngărită de sentimentul vinovăției și de regrete.

Hotărî, sub impulsul clipei, să ia masa la han. Azi numai mașina lui era parcată aici. Iar înăuntrul încăperii cu

tavan jos din bîrne, șemineul negru cu buturugi incandescente, pe care îl ținea minte, fusese înlocuit cu un arzător electric cu două rezistențe. Era singurul client. Patronul, foarte bătrîn, îl servi cu berea din regiune. Era excelentă, dar singurul fel de mîncare disponibil erau plăcinte gata preparate, pe care omul le încălzi într-un cuptor cu microunde. O pregătire cît se poate de nepotrivită pentru încercarea care-l aștepta.

Luă virajul de care-și aducea aminte spre drumul către Southwold. Peisajul din Suffolk, accidentat și gol sub cerul de iarnă, părea neschimbat, dar drumul se deteriorase, făcînd ca mersul cu mașina să fie la fel de hurducat și de riscant ca un raliu peste cîmpuri. Cînd ajunse însă în suburbiile din Reydon, văzu grupuri mici de Vizitatori, cu supraveghetorii lor, pregătindu-se să înceapă repararea suprafeței drumului. Chipurile lor închise la culoare îl priviră cînd încetini și trecu cu grijă pe lîngă ei. Prezența lor îl suprinse. Cu siguranță că Southwold nu fusese desemnat ca unul dintre centrele populate viitoare. Atunci de ce era important să se asigure accesul corespunzător spre oraș ?

Trecu pe lîngă perdeaua protectoare de copaci de lîngă terenurile și clădirile școlii Sfîntul Felix. Un panou mare, amplasat la intrare, anunța că acum aici era Centrul de Meserii din Suffolk-ul de Est. Probabil că era deschis doar vara, sau în weekend, căci nu văzu pe nimeni pe terenurile largi, neîngrijite. Trecu peste podul Bight și intră în orășel, ale cărui case păreau că dorm într-o letargie specifică momentelor de după masa de prînz. Cu treizeci de ani înainte, majoritatea locuitorilor erau oameni în vîrstă ; militari bătrîni plimbîndu-și cîinii, cupluri de pensionari, cu ochi strălucitori și bronzați, mergînd la braț de-a lungul falezei. O atmosferă de calm ordonat, în care tot ce fusese pasiune murise. Acum orașul era aproape pustiu. Pe banca din fața Hotelului *La Coroană*, doi bătrîni ședeau unul lîngă celălalt, privind în zare, mîinile lor cafenii, noduroase încrucișate pe mînerele bastoanelor.

Se hotărî să parcheze în curtea hanului *La Lebăda* şi să bea o cafea, înainte de a porni spre plaja de la nord, dar hanul era închis. Cînd să urce înapoi în maşină, o femeie între două vîrste, cu un şorţ înflorat, ieşi pe o uşă lăturalnică, pe care o încuie în urma ei.

— Speram să pot bea o cafea. Hotelul e tot timpul închis ?

Femeia avea un chip plăcut, dar era vădit nervoasă şi privi în jur, înainte de a răspunde.

— Doar azi, domnule. În semn de respect. Din cauza Eliberării, sau poate că nu ştiţi.

— Da, spuse, ştiu.

Dorind să risipească senzaţia aceea profundă de părăsire ce apăsa asupra clădirilor şi străzilor, adăugă :

— Am mai fost aici acum treizeci de ani. Nu s-a schimbat prea mult.

Femeia îşi aşeză o mînă pe fereastra maşinii şi spuse :

— O, ba da, domnule, s-a schimbat. Lebăda însă e încă hotel. Bineînţeles că nu mai sînt atît de mulţi clienţi, acum oamenii se mută din oraş. Ştiţi, e trecut în planul de evacuare. Guvernul nu ne va putea garanta electricitate şi servicii pînă la sfîrşit. Oamenii se mută la Ipswich sau Norwich.

„De ce atîta grabă ?“, se întrebă el iritat. Cu siguranţă că Xan ar mai fi putut ţine oraşul în viaţă încă douăzeci de ani. Pînă la urmă îşi parcă maşina pe bucăţica de iarbă de la capătul străzii Trinity şi o luă pe jos pe poteca de deasupra stîncilor, spre dig.

Marea cenuşie ca noroiul se legăna leneş sub un cer de culoarea laptelui diluat, ceva mai luminos la orizont, de parcă soarele nestatornic avea de gînd să răzbească din nou. Peste acestă întindere de o transparenţă palidă atîrnau falduri mari de nori cenuşii şi negri, ca o cortină pe jumătate ridicată. Cam la douăzeci de metri sub el, se vedeau pîntecele agitate ale valurilor ce se ridicau şi apoi se spărgeau cu obosită supuşenie, de parcă ar fi purtat în ele balastul nisipului şi al pietricelelor. Faleza, cîndva atît

de curată și de albă, era ruginită și pe alocuri spartă, iar coasta acoperită de iarbă dintre faleză și căsuțele de pe plajă părea a nu fi fost cosită de ani. Pe vremuri ar fi văzut, întinzîndu-se sub el, lungul șir strălucitor de căsuțe de lemn, cu numele lor înduioșător de ridicole, așezate la rînd, ca niște case de păpuși pictate în culori vii, cu fața la mare. Acum privea doar locuri goale, ca niște dinți lipsă într-un maxilar neîngrijit, iar căsuțele rămase în picioare păreau gata să se prăbușească, cu vopseaua jupuindu-se, legate de mîntuială cu frînghii ancorate în țăruși bătuți în taluz, așteptînd ca următoarea furtună să le mături în larg. La picioarele lui, ierburile uscate, înalte pînă la brîu, presărate cu teci cu semințe uscate, se mișcau cînd și cînd în briza care nu lipsea niciodată cu desăvîrșire pe această coastă estică.

Părea că îmbarcarea nu se va face de pe dig, ci de pe un fel de ponton din lemn, special ridicat lîngă el. Putea vedea în depărtare cele două bărci joase, punțile lor împodobite cu ghirlande de flori și, la capătul digului de lîngă ponton, un grup mic de siluete, dintre care unele i se părură a fi în uniformă. Cam la optzeci de metri în fața lui, pe faleză, tocmai opreau trei autocare. Cînd se apropie de ele, pasagerii începură să coboare. Mai întîi coborîră membrii unei orchestre mici, îmbrăcați în haine roșii și pantaloni negri. Rămaseră locului, într-un grup mic și dezordonat, discutînd, soarele făcînd să lucească alămurile instrumentelor lor. Unul dintre ei îi dădu vecinului, în glumă, o palmă. Cîteva secunde se prefăcură că se bat, după care, plictisiți de această joacă, își aprinseră cîte o țigară și începură să privească marea. Coborîră apoi bătrînele, unele capabile s-o facă singure, altele sprijinindu-se de infirmiere. Portbagajul unuia dintre autocare fu deschis și din el fură scoase mai multe scaune rulante. Cele mai neputincioase fură coborîte ultimele din autocar și așezate în scaune.

Theo rămase la o oarecare depărtare, privind cum șirul mic de siluete cocîrjate cobora cu greu poteca în pantă

ce tăia stînca, spre căsuțele de pe plajă. Brusc își dădu seama ce anume se petrecea. Foloseau acele căsuțe pentru ca femeile bătrîne să se schimbe în rochile lor albe, căsuțele care, decenii la rînd, răsunaseră de rîsul copiilor, și ale căror nume, la care nu se gîndise de aproape treizeci de ani, îi veniră acum, nechemate, în minte, expresie a acelor sărbători prostești, fericite, prilejuite de vacanțele în familie : Casa lui Pete, Vedere spre Ocean, Vila Stropilor, Cabana Fericită. Stătea strîngînd în mîini balustrada ruginită din vîrful stîncii, privind cum, două cîte două, femeile bătrîne erau ajutate să urce treptele și să intre în căsuțe. Membrii orchestrei priveau și ei, fără să facă vreo mișcare. Discutară apoi ceva între ei, striviră mucurile țigărilor, își luară instrumentele și porniră și ei la vale. Se așezară în rînd și așteptară. Tăcerea era aproape ireală. Șirul de case în stil victorian din spatele lui, cu obloanele trase, goale, se înălța aidoma memorialului sărăcăcios al unor zile mai fericite. Plaja, sub el, era pustie ; liniștea nu era tulburată decît de strigătele pescărușilor. Și iată că femeile bătrîne fură ajutate să coboare din căsuțe și așezate într-un singur șir. Purtau toate rochii lungi, albe, poate cămăși de noapte, iar peste ele ceva ce semăna a șal de lînă sau capă, albe, necesare în vîntul tăios. El se bucura că-și luase pardesiul călduros de tweed. Fiecare femeie avea în mînă un buchețel de flori, așa că semănau cu un grup de mirese neîngrijite. Se trezi întrebîndu-se cine pregătise florile, cine descuiase căsuțele, cine pusese cămășile de noapte acolo, în acest scop. Întreaga manifestare, care părea atît de spontană, atît de nepregătită, trebuie să fi fost organizată cu mare grijă. Și pentru prima dată observă că în partea aceasta a falezei, căsuțele fuseseră reparate și proaspăt vopsite.

Orchestra începu să cînte, în timp ce procesiunea se mișca încet și cu greu pe faleza de pe malul mării, spre dig. Cînd primul sunet al alămurilor sparse tăcerea, simți ceva ca o jignire, o milă cumplită. Cîntau melodii vesele, de pe vremea bunicilor lui, marșurile din cel de-al doilea

război mondial, pe care le recunoștea, dar al căror nume, la început, nu și le putu aduce aminte. Apoi, cîteva titluri îi veniră în minte : „La revedere, mierlă", „Cineva mi-a furat iubita", „Undeva, dincolo de curcubeu". Cînd se apropiară de dig, muzica se schimbă și recunoscu tema unui imn, „Rămîi cu mine". După primul verset, cînd refrenul fu cîntat din nou, de sub el se auzi un fel de mieunat jalnic, ca plînsul păsărilor de mare, și-și dădu seama că bătrînele cîntau. Privindu-le, văzu că unele începură să se învîrtă în ritmul muzicii, ținîndu-și ridicate cămășile albe și făcînd piruete greoaie. Îi trecu prin minte că fuseseră drogate.

Ținînd pasul cu ultima pereche din șir, Theo le urmă spre dig. Acum scena se desfășura sub el. Se afla acolo un grup de numai vreo douăzeci de persoane, unii poate rude și prieteni, dar cei mai mulți membri ai Poliției Securității Statului. S-ar putea, gîndi el, ca bărcile să fi fost cîndva barje mici. Doar scheletele mai rămăseseră, și pe ele fuseseră așezate șiruri de bănci. În fiecare dintre cele două bărci se aflau cîte doi soldați și, pe măsură ce femeile urcau, aceștia se aplecau, probabil ca să le pună cătușe sau lanțuri la picioare. Barca cu motor, ancorată la dig, făcea ca planul să fie cît se poate de clar. De îndată ce nu se va mai vedea pămîntul, soldații vor scoate dopurile, după care se vor urca în barca cu motor și se vor întoarce la țărm. Orchestra de pe mal cînta încă, interpretînd acum un cîntec vînătoresc de Elgar. Femeile tăcuseră și nici un sunet nu mai ajungea pînă la el, cu excepția zgomotului valurilor ce se spărgeau pe pietrele de pe mal și a cîte unui ordin rostit cu voce înceată, purtat pînă la el de briza ușoară. Își spuse că-i ajungea cît văzuse. Acum avea dreptul să se întoarcă la mașină. Mînios la culme, nu dorea nimic altceva decît să plece cît mai repede din acest orășel, care nu-i vorbea decît despre neputință, decădere, pustiu și moarte. Dar îi promisese lui Julian că va vedea o Eliberare, or asta însemna să privească pînă cînd ambarcațiunile vor dispărea din vedere. Ca pentru a-și întări

intenția, începu să coboare treptele de beton de pe faleză pe plajă. Nu veni nimeni care-i să ordone să plece. Micul grup al oficialităților, infirmierele, soldații, chiar și membrii orchestrei, preocupați de rolul lor în această macabră ceremonie, păreau că nici nu l-au observat. Deodată se stîrni o agitație. Una din femeile ajutate să urce pe barca de lîngă ea scoase un strigăt și începu să-și smucească violent brațele. Infirmiera care o însoțea fu luată prin surprindere și, înainte de a putea face o mișcare, femeia sărise de pe ponton în apă și lupta să ajungă la mal. Theo își aruncă instinctiv haina grea și alergă spre ea, călcînd cu zgomot pietricele, simțind mușcătura de gheață a mării cum îi îngheață gleznele. Acum femeia se afla la numai vreo douăzeci de metri de el și o putea vedea limpede: părul alb răvășit, cămașa de noapte lipită de corp, sînii căzuți, legănîndu-se, brațele cu faldurile lor de piele ridată. Un val ce o lovi îi smulse cămașa de noapte de pe umărul stîng și-i văzu sînul unduindu-se obscen, ca o meduză uriașă. Încă mai țipa, un fel de fluierat strident, sfîșietor, ca al unui animal supus torturilor. Și aproape imediat o recunoscu. Era Hilda Palmer-Smith. Uluit, își croi cu greu drum spre ea, întinzîndu-i amîndouă mîinile. Dar exact în clipa în care mîinile lui întinse erau gata să-i apuce încheieturile, unul dintre soldați sări de pe ponton în apă și, cu mînerul pistolului, o lovi cu cruzime în tîmplă. Căzu în mare cu fața înainte, brațele rotindu-i-se. Pentru scurt timp apăru o pată roșie, înainte ca următorul val să vină s-o acopere, s-o ridice, să se retragă și s-o lase, cu membrele întinse, în spumă. Încercă să se scoale, dar soldatul lovi din nou. Între timp, Theo ajunsese lîngă ea și o apucase de o mînă. Aproape imediat simți cum îl cuprinde cineva pe după umeri și îl aruncă deoparte. Auzi o voce calmă, autoritară, aproape blîndă :

— Renunțați, domnule, renunțați.

Un nou val, mai mare decît precedentul, o înghiți și îl doborî și pe el. Se retrase și, luptînd să se ridice, o văzu din nou, cu cămașa de noapte suflecată peste picioarele

subţiri, cu toată partea de jos a trupului dezgolită. Gemu şi se repezi din nou spre ea, dar de data asta simţi şi el o lovitură în tîmplă şi căzu. Era conştient de duritatea pietricelelor care-i zgîriau faţa, de mirosul atotcuprinzător al apei sărate de mare, de bubuitul din urechi. Mîinile scormoniră pietrişul, încercînd să se apuce de ceva. Dar şi nisipul şi pietricelele fură brusc aspirate de sub el. Îl lovi apoi un alt val şi se simţi tras înapoi, în apa mai adîncă. Numai pe jumătate conştient, încercă să-şi ridice capul, încercă să respire, ştiind că era gata să se înece. Atunci veni al treilea val, care-l ridică cu putere şi-l azvîrli printre pietrele de pe plajă. Dar n-avuseseră intenţia să-l înece. Tremurînd de frig, scuipînd şi dînd apă afară pe gît, fu conştient că nişte mîini puternice îl prinseră de subsuori şi-l ridicară cu uşurinţă din apă, de parcă ar fi fost un copil. Cineva îl trăgea pe plajă, cu faţa în jos. Simţea cum vîrfurile degetelor de la picioare scrijeleau nisipul umed şi cum pietricelele se agăţau de pantalonii uzi leoarcă. Braţele i se bălăbăneau fără putere, încheieturile degetelor erau învineţite şi roase de pietrele mai mari din partea de sus a plajei. Şi tot timpul simţi mirosul puternic al mării şi auzi vuietul ritmic al valurilor. Apoi nu-l mai traseră şi fu lăsat să cadă, fără milă, pe nisipul moale, uscat. Simţi greutatea pardesiului, cînd îl aruncară peste el. Îşi dădu vag seama că o umbră întunecată trecea deasupra lui, după care rămase singur. Încercă să-şi ridice capul, conştient pentru prima dată de durerea ce pulsa în el, amplificîndu-se şi contractîndu-se în craniul său ca o fiinţă vie. De fiecare dată cînd reuşi să şi-l ridice, i se bălăbăni fără putere dintr-o parte în alta, după care căzu din nou în nisip. Dar la a treia încercare izbuti să-l salte cîţiva centimetri şi deschise ochii. Pleopele erau îngreunate de nisipul ce se lipise de ele, nisip care-i acoperea faţa şi-i bloca gura, în timp ce fire de alge vîscoase i se încurcaseră printre degete şi-i atîrnau în păr. Se simţea ca un om scos dintr-un mormînt cu apă în el, îmbrăcat încă aşa cum fusese pentru moarte. Dar în momentul care trecu pînă să-şi

piardă cunoștința, observă că acel cineva îl trăsese în spațiul îngust dintre două căsuțe de pe plajă. Erau ridicate pe piloni scunzi și, sub podele, putu să vadă gunoaiele unor vacanțe de mult uitate, pe jumătate îngropate în nisipul murdar : luciul poleielii, o sticlă veche din plastic, pînza putrezită și cadrul făcut așchii al unui șezlong, și o lopățică ruptă de copil. Se trase cu greu mai aproape, în ciuda durerii, și întinse mîna, de parcă dacă ar fi apucat-o ar fi însemnat că a atins siguranța și pacea. Dar efortul fusese prea mare și, închizînd ochii ce-l dureau groaznic, se lăsă pradă, suspinînd, întunericului.

Cînd își reveni, mai întîi crezu că era noapte neagră. Întorcîndu-se pe spate, privi cerul presărat cu stele și văzu, în fața lui, luminozitatea palidă a mării. Își aduse aminte unde se afla și ce se întîmplase. Tot îl mai durea capul, dar acum durerea era surdă, persistentă. Trecîndu-și mîna peste craniu, simți un cucui mare cît un ou de găină, avu însă impresia că nu era prea grav. Habar n-avea cît era ceasul și-i era imposibil să vadă acele. Își frecă membrele amorțite, scutură nisipul de pe haină și, îmbrăcînd-o, se împletici pînă la malul mării, unde îngenunche și își spălă fața. Apa era rece ca gheața. Marea se calmase și, sub luna care apărea și dispărea, se întindea o cărare tremurătoare de lumină. Apa ce se mișca ușor se desfășura în fața lui pustie și se gîndi la cei înecați, încătușați încă unul lîngă celălalt, sfîrtecați de cheresteaua ambarcațiunii, la părul alb ridicîndu-se și coborînd grațios, odată cu mareele. Întorcîndu-se la căsuțele de pe plajă, se odihni cîteva minute pe o treaptă, adunîndu-și puterile. Își pipăi buzunarele hainei. Portofelul de piele era ud leoarcă, dar era acolo, avînd conținutul intact.

Urcă cu greu spre faleză. Erau doar cîteva felinare, destul însă ca să poată vedea cadranul ceasului. Era ora șapte. Zăcuse inconștient, și apoi, probabil, dormise mai puțin de patru ore. Cînd ajunse pe strada Trinity, văzu cu ușurare că mașina mai era acolo, dar în jur nu se zărea nici un semn de viață. Rămase locului, nehotărît. Înce-

puse să tremure de frig și simțea nevoia de hrană și de ceva cald de băut. Gîndul de a conduce înapoi la Oxford, în starea în care se afla, îl speria, dar nevoia de a pleca din Southwold era aproape la fel de puternică pe cît îi erau setea și foamea. În timp ce stătea așa, nehotărît, auzi cum se închide o ușă și privi în jur. O femeie cu un cățel în lesă ieșea din una din casele în stil victorian, cu terase, ce dădeau spre o mică zonă de verdeață. Era singura casă în care se vedea lumină, și observă că la fereastra de la parter era pus un afiș mare, CAMERE ȘI MIC DEJUN.

Mînat de un impuls, se apropie de ea și-i spuse :

— Mă scuzați, dar am avut un accident. Sînt ud tot. Nu cred că sînt în stare să conduc în noaptea asta pînă acasă. Aveți vreo cameră liberă ? Mă numesc Faron, Theo Faron.

Era mai bătrînă decît i se păruse, cu o față rotundă, bătută de vînturi, cu riduri blînde, ca un balon din care fusese scos aerul, cu niște ochi strălucitori ca mărgelele și o gură mică, de o formă delicată, care — cîndva — fusese frumoasă, dar care acum, cînd o privi mai atent, mesteca incontinuu, de parcă încă ar mai fi savurat gustul ultimei mese.

Nu păru surprinsă și, din fericire, nici speriată de cererea lui și, cînd vorbi, vocea îi era plăcută.

— Am o cameră liberă, dacă vreți să așteptați pînă o duc pe Cloe să-și facă nevoile de seară. Există un locșor special, rezervat cîinilor. Avem grijă să nu murdărim plaja. Mamele se plîngeau, pe vremuri, dacă plaja nu era curată pentru copiii lor și vechile obiceiuri rămîn. La mine e valabil CO — Cina Opțională. Vreți să cinați ?

Se uită la el și pentru prima oară observă o urmă de teamă în ochii strălucitori. Spuse că ar vrea grozav.

În trei minute era înapoi și o urmă, prin holul îngust, într-un salon din spatele casei. Era mic, aproape claustrofobic, plin de mobile de modă veche. Observă în treacăt mătasea decolorată, placa de deasupra căminului pe care

erau înghesuite bibelouri mici, reprezentînd animale, pernele din petice colorate de pe scaunele joase de lîngă foc, fotografiile în rame de argint și simți mirosul de levănțică. Avu impresia că încăperea era un fel de sanctuar, pereții cu tapet înflorat închizînd în ei confortul și securitatea pe care nu le cunoscuse niciodată, în copilăria lui plină de teamă.

— Din păcate, n-am prea multe în frigider în seara asta, spuse ea, dar vă pot da supă și o omletă.

— Ar fi grozav.

— Supa nu e făcută în casă, dar o să amestec două conserve, ca să fie mai bună, și o să adaug ceva pătrunjel sau o ceapă. Cred c-o să vă placă. Vreți să mîncați în sufragerie sau aici, în salon, în fața focului ? S-ar putea ca aici să fie mai confortabil pentru dumneavoastră.

— Mi-ar plăcea să mănînc aici.

Se așeză pe un scaun scund, cu spătarul tapițat, întinzîndu-și picioarele în fața focului electric, privind cum se ridicau aburi din pantalonii ce începeau să se usuce. Mîncarea sosi repede, mai întîi supa — un amestec, descoperi el, de supă de ciuperci cu supă de pui, peste care era presărat pătrunjel. Era fierbinte și surprinzător de bună, iar cornul cu unt servit lîngă ea era proaspăt. Îi aduse apoi o omletă cu mirodenii. Îl întrebă dacă vrea ceai, cafea sau cacao. De fapt, simțea nevoia să bea alcool, dar părea că așa ceva nu avea. Se hotărî pentru ceai și bătrîna îl lăsă să și-l bea singur, așa cum îl lăsase în tot timpul mesei.

Cînd termină, reapăru, de parcă ar fi așteptat la ușă, și spuse :

— V-am dat camera din spate. Uneori e plăcut să nu mai auzi zgomotul mării. Să nu vă faceți probleme în legătură cu așternuturile, dacă au fost sau nu aerisite. Țin foarte mult la treaba asta. V-am pus și două sticle cu apă caldă. Dacă vă e prea cald, puteți să le scoateți din pat. Am dat drumul și la boiler, așa că e destulă apă caldă,

dacă vreți să faceți o baie. Îl durea tot corpul, după orele petrecute în nisipul umed, și îl atrăgea ideea de a-și dezmorți picioarele în apa fierbinte. Dar odată foamea și setea satisfăcute, oboseala învinse. Chiar și să umple cada i se părea prea complicat.

— O să fac o baie dimineață, dacă se poate, spuse.

Camera era la etajul doi, în spatele casei, așa cum promisese.

Trăgîndu-se deoparte, în timp ce el intra, femeia zise :

— Din păcate nu am o pijama destul de mare pentru dumneavoastră, dar am un halat vechi, pe care îl puteți folosi. Era al soțului meu.

Nu părea surprinsă și nici n-o deranja că nu-și adusese el una. Un calorifer electric fusese pus în priză lîngă grătarul șemineului victorian. Se aplecă să-l stingă înainte să plece, și Theo își dădu seama că prețul pe care i-l ceruse nu ar fi acoperit costul curentului, dacă ar fi mers toată noaptea. Dar n-avea nevoie de el. Nici nu închiseses bine ușa după ea, că-și smulse hainele de pe el, trase cuvertura de pe pat și se cufundă în căldură, confort și uitare.

A doua zi de dimineață, micul dejun îi fu servit în sufrageria de la parter, din partea din față a casei. Se aflau în ea cinci mese, fiecare acoperită de o față de masă albă și cu un vas mic cu flori artificiale, dar el era singurul client.

Camera, cu goliciunea ei neglijentă, cu aerul care promitea mai mult decît putea oferi, îi aminti de ultima vacanță pe care o petrecuse cu părinții lui. Avea pe atunci unsprezece ani și petrecuseră o săptămînă la Brighton, stînd într-o pensiune sus pe coastă, spre Kemp Town. Plouase aproape în fiecare zi și ce-și amintea din vacanța aceea era mirosul de fulgarine ude și pe ei trei înghesuiți ca să se adăpostească de ploaie, privind marea cum se leagănă cenușie, mergînd pe străzi în căutarea unei distracții pe care să și-o poată permite pînă ce se va face șase și jumătate și se vor putea întoarce pentru masa de seară.

Mîncaseră într-o cameră la fel cu aceasta, familii neobișnuite să fie servite, șezînd la masă jenate și răbdătoare, fără să scoată o vorbă, pînă cînd proprietăreasa, cu o veselie ostentativă, intra cu tăvile încărcate cu friptură cu legume. Toată vacanța fusese furios și plictisit. Acum, pentru prima dată, îi trecu prin minte cît de puține bucurii avuseseră părinții lui în viață și cît de puțin contribuise el, unicul lor copil, la acestea.

Bătrîna îl servi cu promptitudine, aducîndu-i un mic dejun complet, cu șuncă, ouă și cartofi prăjiți, ezitînd vădit între dorința de a-l privi mîncînd cu plăcere și convingerea că ar prefera să rămînă singur. Theo mîncă repede, grăbit să plece.

Cînd îi plăti, îi spuse :

— Frumos din partea dumneavoastră că m-ați primit, un bărbat singur și fără bagaj. Unora le-ar fi fost teamă.

— O, nu, nu m-a mirat deloc cînd v-am văzut. Nu mi-am făcut griji. Reprezentați răspunsul la o rugăciune.

— E prima dată cînd mi se spune așa ceva.

— Chiar asta erați. De patru luni nu mai avusesem nici un client și începusem să mă simt inutilă. Nu există nimic mai rău decît să te simți inutil, cînd îmbătrînești. Așa că m-am rugat lui Dumnezeu să-mi arate ce am de făcut, dacă avea sens să merg mai departe. Și El v-a trimis pe Dumneavoastră. Întotdeauna am observat că atunci cînd ai necazuri mari, probleme care par să te depășească, dacă i-o ceri, îți răspunde. Nu sînteți de aceeași părere ?

— Nu, spuse el, numărînd monedele, n-aș putea spune că am avut vreodată senzația asta.

Femeia continuă, de parcă nu l-ar fi auzit :

— Bineînțeles că-mi dau seama că, pînă la urmă, va trebui să renunț. Orășelul moare. Nu sîntem trecuți în planul centrelor populate. Așa că proaspeții pensionari nu mai vin aici, iar cei tineri pleacă. Dar o să fie bine. Gardianul ne-a promis că ni se va purta de grijă, fiecăruia, pînă în ultima clipă. Cred că voi fi mutată într-un mic apartament la Norwich.

Dumnezeu îi aduce clientul ocazional pentru o noapte, dar pentru problemele esențiale se bazează pe Gardian. Fără să se gîndească prea bine, o întrebă :

— Ați văzut Eliberarea de ieri ?

— Eliberarea ?

— Cea organizată aici. Ambarcațiunile de la dig.

Bătrîna spuse, cu glas ferm :

— Cred că vă înșelați, domnule Faron. N-a fost nici o Eliberare. Noi, în Southwold, nu avem așa ceva.

Avu apoi impresia că era tot atît de dornică să-l vadă plecat, pe cît era el să plece. Îi mulțumi din nou. Nu-i zisese cum o cheamă și el n-o întrebă. Era tentat să-i spună „M-am simțit foarte bine. Trebuie să mai vin, să petrec o scurtă vacanță la dumneavoastră." Dar știa că nu se va întoarce niciodată și amabilitatea ei merita mai mult decît o minciună convențională.

10

În dimineața următoare scrise un singur cuvînt, DA, pe o carte poștală și o împături cu grijă, trecîndu-și de mai multe ori degetul mare peste locul unde o îndoise. Actul scrierii acestor două litere părea plin de prevestiri pe care nu le putea prevedea încă, o implicare mai profundă decît vizita promisă la Xan.

Cu puțin după ora zece, porni pe pietrele înguste ale pavajului de pe Pusey Lane, spre muzeu. Un singur custode era de serviciu, așezat ca de obicei la o masă de lemn, în fața ușii. Era foarte bătrîn și dormea dus. Brațul drept, îndoit peste tăblia mesei, îi ocrotea capul chel, pătat de vîrstă, acoperit de smocuri de păr cenușiu. Mîna stîngă părea mumificată, o colecție de oase pe care pielea pătată și ea, ca o mănușă, nu le lăsa să se împrăștie. Lîngă mînă zăcea, deschisă, o carte în ediție de buzunar, *Theaetetus* de Platon. Era probabil un om de știință, unul dintre cei care se oferiseră să facă cu schimbul, fără plată, pentru a păstra muzeul deschis. Prezența lui, treaz sau dormind, nu era necesară ; nimeni n-ar fi riscat deportarea pe Insula Man pentru cele cîteva medalioane din vitrine și cine ar fi putut sau ar fi vrut să care marea Victorie de la Samafaya sau aripile Victoriei de la Samothrace ?

Theo era student la istorie, dar Xan fusese acela care-l dusese pentru prima dată la Muzeul Mulajelor, intrînd cu pas ușor, cu o așteptare încărcată de bucurie, ca un copil în fața camerei lui pline de jucării, care-și arată comorile. Și Theo căzuze pradă farmecului muzeului. Chiar și aici, gusturile lor erau diferite. Lui Xan îi plăceau rigoarea și

chipurile încremenite, lipsite de emoții ale statuilor timpurii de bărbați, de la parter. Theo prefera încăperea de la subsol, cu exemplele ei de linii helenistice mai blînde, mai fluide. Observă că nimic nu se schimbase. Mulajele și statuile stăteau înșiruite în lumina ce se revărsa pe ferestrele mari, ca și cum ar fi fost cheresteaua unei civilizații demontate, ambalată astfel încît să ocupe cît mai puțin loc, torsurile fără brațe, cu fețele lor grave și cu buzele arogante, buclele elegant ridicate deasupra unor frunți legate cu banderole, zei fără ochi zîmbind misterios, de parcă numai ei ar fi cunoscut un adevăr mai profund decît mesajul fals al acelor membre reci ca gheața : civilizațiile apar și dispar, omul însă supraviețuiește.

După cîte știa, odată plecat, Xan nu mai vizitase muzeul, pentru Theo însă devenise în toți acești ani un loc de refugiu. În lunile cumplite care au urmat morții lui Natalie și mutării în St John Street, îi oferise un mijloc de evadare în fața durerii și reproșurilor soției sale. Ședea pe unul din scaunele acelea tari, citind sau gîndindu-se în atmosfera tăcută, rareori tulburată de vreo voce omenească. Din cînd în cînd, în muzeu intrau grupuri mici de elevi sau cîte un student, și atunci închidea cartea și pleca. Atmosfera specială pe care i-o oferea acel loc depindea de faptul dacă era sau nu singur.

Înainte de a face ce venise să facă, parcurse muzeul, în parte din sentimentul datorat superstiției că, chiar și în această tăcere și pustietate, trebuia să se poarte ca un vizitator obișnuit, în parte din nevoia de a retrăi vechi plăceri și de a vedea dacă încă mai aveau puterea de a-l mișca : monumentul funerar al unei tinere mame din Atica, din secolul al patrulea înainte de Hristos, cu servitoarea purtînd copilul îmbrobodit, piatra de mormînt a fetiței cu turturele, durerea vorbindu-ți de dincolo de aproape trei mii de ani. Privi, și se gîndi, și își aduse aminte.

Cînd urcă din nou la parter, văzu că custodele mai dormea încă. Capul lui Diadoumenos era tot la locul lui, în galeria de la parter, dar îl privi cu mai puțină emoție

decît cînd îl văzuse pentru prima oară, cu treizeci și doi de ani înainte. Acum plăcerea era detașată, intelectuală; atunci își petrecuse un deget peste fruntea acestuia, îi urmărise linia de la nas la gît, tremurînd de un amestec de teamă, respect și plăcere pe care, în zilele acelea amețitoare, arta i-l producea întotdeauna. Scoțînd din buzunar cartea poștală îndoită, o introduse între baza marmurei și postament, marginea ei abia vizibilă unei priviri ascuțite, căutătoare. Oricine ar fi fost cel pe care Rolf l-ar fi trimis, ar fi reușit s-o scoată cu vîrful unghiei, cu o monedă, cu un creion. Nu se temea c-ar fi putut s-o găsească altcineva, și chiar dacă ar fi găsit-o, mesajul nu i-ar fi spus nimic. Verificînd dacă marginea hîrtiei se putea vedea, simți din nou acel amestec de jenă și de iritare, pe care îl simțise pentru prima dată în biserica din Binsey. Numai că acum convingerea că era implicat fără voia lui într-o acțiune pe cît de ridicolă pe atît de inutilă era mai puțin puternică. Imaginea trupului de jumătate gol al Hildei, rostogolindu-se odată cu valurile, amintirea acelei procesiuni puțin numeroase, cîntînd jalnic, sunetul produs de armă în contact cu osul; toate acestea confereau demnitate și gravitate chiar și jocurilor celor mai puerile. Nu trebuia decît să închidă ochii, ca să audă din nou valurile spărgîndu-se de mal, suspinul lor lung, cînd se retrăgeau.

În rolul de bunăvoie acceptat de spectator exista o urmă de demnitate și multă securitate, dar pus în fața unor fapte abominabile nu mai aveai de ales, trebuia să te urci pe scenă. Îl va întîlni pe Xan. Nu cumva însă era mai puțin motivat de revolta produsă de oroarea Eliberării decît de amintirea propriei umiliri, de lovitura calculată cu grijă, de trupul său tîrît în susul plajei și azvîrlit, de parcă ar fi fost un leș de care nimeni nu mai avea nevoie ?

Cînd trecu pe lîngă masă, în drum spre ieșire, bătrînul custode se trezi și se ridică. Poate că zgomotul pașilor pătrunsese în mintea lui pe jumătate adormită ca un avertisment că își neglijase îndatoririle. Prima privire pe care

i-o aruncă lui Theo exprima teamă, aproape teroare. Atunci Theo îl recunoscu. Era Digby Yule, un profesor de limbi și literaturi clasice la pensie, de la colegiul Merton. Theo se prezentă.

— Mă bucur să vă văd, domnule. Ce mai faceți ?

Întrebarea păru că mărește și mai mult nervozitatea lui Yule. Mîna lui dreaptă începu, necontrolat, să bată darabana în tăblia mesei.

— O, foarte bine, spuse. Da, foarte bine, chiar foarte bine, mulțumesc de întrebare, Faron. Mă descurc perfect. Stau cu chirie dincolo de Iffley Road, dar mă descurc foarte bine. Fac singur totul. Proprietăreasa nu e o femeie prea săritoare — în fine, are și ea problemele ei — dar eu n-o incurc. Nu încurc pe nimeni.

De ce se temea ? se întrebă Theo. De informația șoptită celor de la Poliția Securității Statului că mai apăruse un cetățean care ajunsese o povară pentru ceilalți ? Părea că simțurile lui deveniseră anormal de ascuțite. Simțea mirosul slab de dezinfectant, vedea urmele de spumă de săpun de pe bărbia prost bărbierită, observa că manșetele care depășeau cu cîțiva centimetri mînecile jerpelite ale hainei erau curate, dar necălcate. Îi trecu apoi prin minte că stătea în puterea lui să-i spună : „Dacă nu vă simțiți bine acolo unde stați, e loc destul la mine, în St John Stret. Locuiesc singur. Mi-ar face plăcere să am pe cineva care să stea cu mine."

Numai că își spuse că nu i-ar face plăcere, că oferta ar părea atît prezumțioasă cît și condescendentă, că bătrînul n-ar putea să se descurce cu scările, acele scări binevenite, care îl scuteau de obligația de a fi amabil. Nici Hilda n-ar fi putut să urce scările. Hilda însă era moartă.

— Vin aici de două ori pe săptămînă, spunea Yule. Lunea și vinerea. Țin locul unui coleg. E bine să ai ceva folositor de făcut și îmi place liniștea de aici. E deosebită de liniștea din orice altă clădire din Oxford.

Poate va muri liniștit aici, gîndi Theo, așezat la masa asta. Ce loc mai bun ar putea găsi ? Îi trecu apoi prin

minte imaginea bătrînului uitat acolo, liniștit la masa lui, ultimul custode încuind și zăvorînd ușa, imaginea anilor fără sfîrșit, ani de tăcere nespartă de nimeni, a corpului fragil mumificat sau putrezind, în cele din urmă, sub privirea de marmură a acestor ochi orbi, ce nu vedeau nimic.

11

Marţi, 9 februarie 2021

Azi l-am văzut pe Xan pentru prima dată în ultimii trei ani. N-a fost greu să fixez o întîlnire, deşi pe monitor nu a apărut chipul lui, ci al unuia dintre ajutoarele sale, un grenadier cu galoane de sergent. Xan e păzit, hrănit, dus cu maşina, servit de o mică companie a armatei lui particulare ; încă de la început, la curtea Gardianului n-au fost angajate secretare sau asistente, menajere sau bucătărese. Obişnuiam să mă întreb dacă o făcea ca să prevină orice risc de eventual scandal sexual sau dacă loialitatea pe care o pretindea Xan era fundamental masculină : respectă ierarhiile, nu pune întrebări, nu te implica afectiv.

A trimis o maşină după mine. I-am spus grenadierului că aş prefera să-mi conduc eu maşina pînă la Londra, dar mi-a răspuns, cu o finalitate lipsită de ostentaţie :

— Gardianul va trimite o maşină cu şofer, domnule. Va fi în faţa uşii dumneavoastră la nouă şi jumătate.

Aproape că mă aşteptam să-l văd tot pe George, care fusese şoferul meu cît timp am fost consilierul lui Xan. Îmi plăcea George. Avea o figură veselă, atrăgătoare, urechi clăpăuge, o gură mare şi un nas destul de lat, cîrn. Vorbea puţin şi niciodată înainte de a începe eu să discut cu el. Bănuiam că tuturor şoferilor li se interzisese acest lucu. Dar din el emana — sau aşa îmi plăcea să cred — o bunăvoinţă totală, poate chiar un fel de aprobare, care făceau ca drumurile noastre împreună să reprezinte un in-

terludiu odihnitor și lipsit de teamă între frustrările ședințelor de Consiliu și nefericirea de acasă. Șoferul cel nou era mai zvelt, de o eficiență agresivă în uniforma lui vizibil nouă, iar ochii care-i întîlniră pe ai mei nu trădau nimic, nici măcar antipatie.

— George nu mai lucrează ? am întrebat.

— George a murit, domnule. Un accident pe autostrada A4. Numele meu e Hedges. Voi fi șoferul dumneavoastră și la dus și la întors.

Mi-era greu să mi-l închipui pe George, șoferul acela experimentat și meticulos de prudent, implicat într-un accident mortal, dar n-am mai întrebat nimic. Ceva mi-a spus că curiozitatea îmi va rămîne nesatisfăcută și că nu ar fi înțelept să pun alte întrebări.

N-avea sens să mă pregătesc pentru întîlnirea ce avea să urmeze sau să fac speculații despre cum mă va primi Xan, după o tăcere de trei ani. Nu ne despărțiserăm supărați sau furioși, dar știam că fapta mea era, în ochii lui, de neiertat. Fusese obișnuit să obțină tot ce dorea. Mă dorise alături de el, iar eu dezertasem. Acum însă, acceptase să mă vadă. În mai puțin de o oră voi ști dacă voia ca ruptura să rămînă definitivă. Mă întrebam dacă mai spusese vreunui alt membru al Consiliului că-i cerusem o întrevedere. Nici nu mă așteptam, nici nu doream să-i văd, capitolul ăsta din viața mea se încheiase, dar în timp ce mașina se îndrepta lin, aproape silențios, spre Londra, m-am gîndit la ei.

Erau patru. Martin Woolvington, care răspundea de industrie și de producție ; Harriet Marwood, răspunzînd de sănătate, știință și recreere ; Felicia Rankin, al cărei portofoliu, al afacerilor interne, un fel de traistă cu vechituri, cuprindea locuințele și transporturile ; și Carl Inglebach, ministrul justiției și al securității statului. Distribuirea responsabilităților este un mod mai comod de împărțire a sarcinilor decît conferirea unei autorități absolute. Nimeni, cel puțin atît cît am participat la ședințele Consiliului, nu se jena să se amestece în domeniul

celuilalt, iar hotărîrile erau luate de către tot Consiliul, prin vot la care, în calitate de consilier al lui Xan, eu nu participam. Nu cumva, mă întrebam acum, această excludere umilitoare mai degrabă decît conștiința propriei ineficiențe, fusese aceea care făcuse ca poziția mea să devină de nesuportat ? Influența nu putea fi un substitut al puterii.

Nu aveam nici un dubiu în ce privea utilitatea lui Martin Woolvington pentru Xan și justificarea rolului pe care îl avea în Consiliu. Cred că, după plecarea mea, deveniseră și mai puternice. El era membrul Consiliului cel mai apropiat de Xan, cel mai intim, cel care, probabil, se apropia cel mai mult de ce înțelegea el prin prieten. Făcuseră armata în același regiment și Woolvington fusese unul dintre primii pe care Xan îi numise în Consiliu. Industria și producția sînt unul din portofoliile cele mai dificile, căci cuprind agricultura, alimentația, energia electrică și munca. La început, numirea lui Woolvington într-un Consiliu recunoscut pentru gradul său înalt de inteligență m-a surprins. Dar Woolvington nu era prost ; armata britanică a încetat să mai aprecieze stupiditatea la comandanții ei cu mult înainte de anii '90, și Martin își justifica îndeajuns locul printr-o inteligență practică, neintelectuală, și printr-o capacitatea extraordinară de a munci din greu. În Consiliu nu vorbea mult, dar ce spunea era întotdeauna pertinent și plin de bun simț. Loialitatea lui față de Xan era absolută. Era singurul care obișnuia să mîzgălească hîrtia la ședințele Consiliului. Întotdeauna am considerat că mîzgălitul este un semn de stres minor, o nevoie de a avea tot timpul mîinile ocu-pate, un mijloc util de a evita să te uiți în ochii celorlalți. Modul în care mîzgălea Martin era unic. Dădea impresia că nu voia să piardă timp. Te putea asculta cu atenție, în timp ce schița pe hîrtie liniile de bătaie, planifica manevrele, desena soldații-jucărie cu meticulozitate, de obicei în uniforma războaielor napoleoniene. Cînd pleca, își lăsa hîrtiile pe masă și eram uluit de cît de amănunțite și cît de reușite erau desenele lui. Îmi plăcea destul de mult, căci era

întotdeauna politicos şi nu arăta nimic din resentimentele ascunse provocate de prezenţa mea pe care, morbid de sensibil la atmosferă, credeam că le detectez la toţi ceilalţi. Dar n-am avut niciodată senzaţia că-l înţeleg şi mă îndoiesc că i-a trecut măcar o dată prin minte să încerce să mă înţeleagă. Faptul că Gardianul voia să fiu acolo pentru el era de-ajuns. Era doar cu puţin mai înalt decît media, cu păr blond ondulat şi cu un chip sensibil, estetic, care-mi amintea mult de o fotografie a unui star de cinema din anii '3o, Leslie Howard, pe care îl văzusem o dată. Asemănarea, odată detectată, mi se părea din ce în ce mai mare, atribuindu-i, în ochii mei, o sensibilitate şi o intensitate dramatică străine de natura lui fundamental pragmatică.

Niciodată nu mă simţisem bine în prezenţa Feliciei Rankin. Dacă Xan dorise o colegă care să fie tînără şi, în acelaşi timp, un distins avocat, ar fi avut de unde alege pe cineva mai puţin agresiv. N-am reuşit nicicînd să înţeleg de ce o alesese pe Felicia. Aspectul ei e extraordinar. E televizată şi fotografiată invariabil din profil sau trei-sferturi şi, astfel privită, îţi dă o impresie de calm, de drăgălăşenie convenţională — structura clasică a oaselor feţei, sprîncenele ridicate, părul blond, pieptănat în coc, la spate. Văzută din faţă, simetria dispare. Ca şi cum capul ei ar fi fost făcut din două jumătăţi diferite, atrăgătoare fiecare, dar puse laolaltă într-o discordanţă care, privită sub o anumită lumină, se apropia de diform. Ochiul drept era mai mare decît stîngul, fruntea ceva mai boltită deasupra lui, urechea dreaptă mai voluminoasă decît perechea ei. Ochii însă erau remarcabili, uriaşi, cu irisul de un cenuşiu deschis. Privindu-i cînd chipul ei era în repaus, mă întrebam cum trebuie să te simţi cînd frumuseţea ţi-a fost atît de spectaculos răpită, deşi ca să ajungi pînă la ea ţi-ar mai fi trebuit atît de puţin. Uneori, în timpul şedinţelor, nu-mi puteam lua privirea de la ea. Atunci îşi răsucea brusc capul şi-mi surprindea, cu ochii ei plini de dispreţ, privirea pe care încercam iute s-o feresc.

Mă întreb acum în ce măsură obsesia mea morbidă pentru aspectul ei fizic stătuse la baza antipatiei reciproce ce exista între noi.

Harriet Marwood, la șaizeci și opt de ani membrul cel mai în vîrstă, răspundea de știință, sănătate și recreere, dar principala ei funcție în Consiliu mi-a fost clară încă de la prima ședință la care am participat și era, de fapt, evidentă pentru întreaga țară. Harriet este bătrîna înțeleaptă a tribului, bunica universală, cea care te liniștește, te alină, mereu prezentă, susținîndu-și standardul propriu, demodat, al bunelor maniere și luînd de bun faptul că nepoții i se vor conforma. Cînd apare pe ecranele televizoarelor, ca să explice ultimele instrucțiuni, este imposibil să nu crezi că totul e spre binele tuturor. Ar fi în stare să facă și o lege cerînd sinuciderea universală să pară cît se poate de rezonabilă ; bănuiesc că jumătate din populația țării ar aplica-o imediat. Aveam aici de-a face cu înțelepciunea vîrstei, sigură, fără compromisuri, plină de grijă. Înainte de Omega, fusese directoarea unei școli de fete și învățămîntul era pasiunea ei. Și ca directoare, continuase să predea în clasa a șasea. Numai că ea voia să-i învețe pe tineri. Disprețuia compromisul făcut de mine cînd acceptasem să lucrez cu adulții, hrănind cu lingurița, cu istorie pe înțelesul tuturor și cu literatură popularizată, oameni plictisiți, între două vîrste. Energia, entuziasmul pe care le dăruise în tinerețe școlii erau date acum Consiliului. Ei erau elevii ei, copiii ei, și, prin extensie, așa era întreaga țară. Bănuiesc că Xan o considera utilă într-un mod pe care nu-l pot ghici. Și mai cred că e extrem de primejdioasă.

Cei ce-și dau osteneala să mediteze la personalitățile din Consiliu spun despre Carl Inglebach că este creierul acestuia, că planificarea strălucită și administrarea acestei organizații atît de riguros gîndite, care reușește să țină țara în picioare, au fost formulate în capul lui cu fruntea înaltă, că fără geniul său administrativ, Gardianul Angliei nu ar putea face nimic. Acesta e genul de lucruri care se

spun despre cei puternici și s-ar putea ca el însuși să fi încurajat zvonul, deși mă îndoiesc. Puțin îi pasă de opinia publică. Crezul lui e simplu. Există lucruri în legătură cu care nu se poate face nimic, și să încerci să le schimbi e o pierdere de timp. Există lucruri ce trebuie schimbate și, hotărîrea odată luată, schimbarea trebuie făcută fără tergiversare sau milă. Este cel mai sinistru membru al Consiliului și, după Gardian, cel mai puternic. N-am schimbat o vorbă cu șoferul pînă n-am ajuns la intersecția Sheperd's Bush, cînd m-am aplecat, am ciocănit în geamul despărțitor și i-am spus :

— Te-aș ruga s-o iei prin Hyde Park, apoi la vale, spre Constitution Hill și Birdcage Walk.

— Domnule, acesta este drumul pe care mi-a ordonat Gardianul să-l urmez, a zis, fără vreo mișcare a umerilor sau vreo inflexiune a glasului.

Am tras în fața palatului cu storurile lăsate la ferestre, fără drapel pe catarg, cu gheretele sentinelelor goale, cu poarta mare închisă și cu lacătul pus. Parcul St James părea mai neîngrijit decît cînd îl văzusem ultima oară. Era unul dintre parcurile despre care Consiliul decretase că va fi întreținut și chiar se vedea, în depărtare, un grup de siluete muncind în salopetele galben cu cafeniu ale Vizitatorilor ; ridicau gunoiul și tăiau crengile unor tufișuri neînflorite încă. Soarele de iarnă lumina suprafața lacului, pe care penele strălucitoare ale unei perechi de rațe-mandarin ieșeau în evidență ca niște jucării vopsite. Pe sub copaci se mai zărea un strat subțire din zăpada ce căzuse cu o săptămînă înainte și am observat, cu interes dar fără bucurie, că poteca albă din apropiere era de fapt un șir de ghiocei.

Circulația era foarte redusă în Piața Parlamentului și porțile de fier ale intrării în Palatul Westminster erau închise. Aici se întrunește, o dată pe an, parlamentul, ai cărui membri sînt aleși de Consiliile comitatelor și ale regiunilor. Nu se dezbat legi, nu se votează nici o legislație, Marea Britanie este guvernată prin decrete ale

Consiliului Angliei. Funcția oficială a parlamentului este de a discuta, a sfătui, a primi informații și a face recomandări. Fiecare dintre cei cinci membri ai Consiliului prezintă rapoarte personale în ceea ce mijloacele de comunicare în masă descriu ca fiind mesajul anual către națiune. Sesiunea durează doar o lună și ordinea de zi e stabilită de Consiliu. Subiectele discutate nu prezintă nici un risc. Rezoluțiile luate cu o majoritate de două treimi merg la Consiliul Angliei, care le poate respinge sau accepta, după cum vrea. Sistemul are meritul de a fi simplu și dă iluzia democrației unor oameni care nu mai au destulă energie ca să le mai pese cum sau de cine sînt guvernați, atîta timp cît capătă ce le-a promis Gardianul : eliberarea de frică, de dorințe, de plictiseală. În primii ani de după Omega, regele, încă neîncoronat, deschidea sesiunea parlamentară cu vechiul fast, dar parcurgînd cu mașina străzi aproape pustii. Dintr-un simbol puternic al continuității și al tradiției, devenise o aducere aminte arhaică și inutilă a ceea ce pierduserăm. Acum tot el deschidea sesiunea parlamentului, îmbrăcat într-un costum de zi, furișîndu-se aproape neobservat în Londra și, apoi, afară din ea. Îmi amintesc o discuție pe care am avut-o cu Xan, în săptămîna dinaintea demisiei mele.

— De ce nu-l încoronezi pe rege ? Credeam că vrei cu tot dinadinsul să păstrezi normalitatea.

— Ce rost ar avea ? Pe oameni nu-i interesează. I-ar deranja cheltuielile uriașe legate de o ceremonie care și-a pierdut orice semnificație.

— Abia dacă mai auzim de el. Unde e ? Arestat la domiciliu ?

Xan a rîs, cu rîsul lui interiorizat.

— Ăsta zic și eu domiciliu. Arest la palat sau la castel. Stă destul de comod. Oricum, nu cred că arhiepiscopul de Canterbury ar fi de acord să-l încoroneze.

Și-mi amintesc răspunsul meu.

— Nici nu e de mirare. Cînd ai numit-o pe Margaret Shiverham la Canterbury știai că e o republicană

înflăcărată. Dincolo de gardul metalic al parcului, mergînd în şir pe iarbă, se apropia un grup de flagelanţi. Erau goi pînă la brîu, purtînd, în frigul de februarie, doar o pînză galbenă peste şolduri şi sandale în picioarele desculţe. Din mers, se loveau cu biciurile groase de piele, cu noduri, pe spinările deja sîngerînde. Chiar şi prin geamul închis al maşinii puteam auzi şuieratul biciului, zgomotul înfundat cînd atingea pielea goală. M-am uitat la ceafa şoferului, la semiluna părului tuns cu grijă ce ieşea de sub şapcă, la negul de deasupra gulerului, care-mi atrăsese, iritant, privirea în cea mai mare parte a călătoriei mele tăcute.

Hotărît ca de data asta să primesc un răspuns de la el, am spus :

— Credeam că genul ăsta de spectacol public nu mai este legal.

— Doar pe drumurile publice sau pe carosabil, domnule. Bănuiesc că-şi închipuie că au voie s-o facă în parc.

— Te deranjează spectacolul ? am întrebat. Cred că de-aia au fost interzişi flagelanţii. Oamenilor nu le place să vadă sînge.

— Mie, domnule, mi se pare ridicol. Dacă Dumnezeu există şi a decis că s-a săturat de noi, n-o să-şi schimbe El părerea fiindcă o gloată fără speranţă se îmbracă în galben şi traversează parcul, lamentîndu-se.

— Crezi în El ? Crezi în existenţa Lui ?

Trăseserăm acum în faţa intrării fostului Minister de Externe. Înainte de a coborî ca să-mi deschidă portiera, îşi întoarse capul şi mă privi drept în faţă.

— S-ar putea ca experimentul Lui să fi dat greş într-un mod spectaculos. Poate că e doar uluit. Vede în ce a intrat şi nu ştie cum să îndrepte lucrurile. Poate că nici nu vrea să le îndrepte. Poate că nu mai are putere decît pentru o singură intervenţie finală. Aşa c-a făcut-o. Oricine ar fi, orice ar fi, sper să ardă în flăcările propriului Său iad.

Spuse asta cu o extraordinară amărăciune, după care chipul lui îşi reluă masca rece, imobilă. Luă poziţia de drepţi şi deschise portiera maşinii.

12

Theo îl recunoscu pe grenadierul de serviciu la poartă.

— Bună dimineața, domnule, îi spuse acesta și-i zîmbi, de parcă n-ar fi trecut trei ani, și Theo ar fi intrat în clădire de drept, să-și ocupe locul ce-i fusese desemnat. Un alt grenadier, necunoscut de data asta, veni spre el și-l salută. Urcară împreună scara ornamentată.

Xan refuzase să locuiască sau să-și aibă birourile în Downing Street numărul zece, alegînd în schimb vechea clădire a Ministerului de Externe și a Commonwealth-ului, ce dădea spre parcul St James. Aici își avea apartamentul, la ultimul etaj, unde, după cum știa Theo, trăia într-o simplitate ordonată și confortabilă, care poate fi obținută doar cînd la ea contribuie banii și personalul ajutător. Încăperea din față a clădirii, folosită cu douăzeci și cinci de ani înainte de ministrul de externe, fusese încă de la început atît biroul lui Xan, cît și camera de întrunire a Consiliului. Grenadierul deschise ușa fără să ciocăne și-i rosti, cu voce tare, numele. Nu se trezi în fața lui Xan, ci a întregului Consiliu. Ședeau la aceeași mică masă ovală de care își aducea aminte, dar numai de-o parte a ei, mai înghesuiți decît de obicei. Xan se afla la mijloc, flancat de Felicia și de Harriet, Martin în extrema stîngă, iar Carl în drepta lui. Un singur scaun gol era așezat chiar în fața lui Xan. Era un complot bine gîndit, avînd ca scop evident să-l pună în încurcătură, și pe moment reuși. Știa că celor cinci perechi de ochi care-l priveau nu le scăpase ezitarea lui involuntară din prag, roșeața provocată de supărare și

de confuzie. Dar șocul surprizei făcu loc unui val de furie și furia era binevenită. Ei luaseră inițiativa, dar nu exista nici un motiv pentru care s-o și păstreze. Mîinile lui Xan erau așezate pe masă, cu degetele îndoite. Theo zări inelul, simți șocul produs de faptul că-l recunoscu și știu că Xan voise ca el să-l recunoască. Era și greu de ascuns. Pe degetul mijlociu, Xan purta Inelul Încoronării, inelul de căsătorie al Angliei, marele safir înconjurat de diamante cu o cruce de rubine deasupra lui. Privi în jos spre inel și spuse :

— A fost ideea lui Harriet. Ar părea groaznic de vulgar, dacă n-ai ști că e autentic. Poporul are nevoie de zdrăngănele. Nu-ți fie teamă, n-am de gînd să mă las uns de Margaret Shivenham în Westminster Abbey. Mă îndoiesc că mi-aș putea păstra seriozitatea cuvenită în tot timpul ceremoniei. E atît de caraghioasă cu mitra pe cap. Te gîndești, desigur, că a existat o vreme cînd nu l-aș fi purtat.

— O vreme în care nu ai fi simțit nevoia să-l porți. Ar fi vrut să adăuge : „Nici nevoia să-mi spui că a fost ideea lui Harriet".

Xan îi făcu semn cu capul spre scaunul gol. Theo se așeză și spuse :

— Am solicitat o întrevedere personală cu Gardianul Angliei și am înțeles că cererea mea fost acceptată. Nu am venit aici să cer o slujbă, nici să dau un examen oral.

— Nu ne-am mai întîlnit și n-am mai vorbit de trei ani. Ne-am gîndit că s-ar putea să-ți facă plăcere să întîlnești vechi — cum le-ai spune, Felicia ? — prieteni, camarazi, colegi ?

— Aș spune cunoștințe, zise Felicia. N-am înțeles niciodată sarcinile exacte ale doctorului Faron, pe vremea cînd era consilier al Gardianului și acest lucru n-a devenit mai clar odată cu absența lui și cu trecerea a trei ani.

Woolvington își ridică privirea de pe mîzgălelile lui. Consiliul trebuie să se fi întrunit de mai mult timp. Masase deja o companie de infanterie. Spuse :

— Nici n-a fost vreodată prea limpede. Gardianul a cerut-o și, pentru mine, asta era destul. După cîte îmi amintesc, n-a avut o contribuție prea importantă, dar nici nu ne-a împiedicat în activitatea noastră.

Xan zîmbi, dar zîmbetul nu-i cuprinse și ochii.

— Toate astea fac parte din trecut. Bine ai venit înapoi. Spune ce ai de spus. Aici sîntem toți prieteni.

Cuvintele acestea banale sunară ca o amenințare.

N-avea sens s-o mai lungească, așa că Theo zise :

— Miercurea trecută am fost să văd Eliberarea de la Southwold. Ce am văzut acolo se numește crimă. Jumătate din sinucigași păreau drogați, iar cei care știau ce li se va întîmpla, nu veniseră toți de bunăvoie. Am văzut femei tîrîte pe ambarcațiune și înlănțuite. Una dintre ele a fost omorîtă în lovituri, pe plajă. Să înțeleg că acum îi selectăm și-i ucidem pe bătrîni ca pe niște animale de care nu mai avem nevoie ? Această paradă criminală este ceea ce Consiliul înțelege prin securitate, confort, plăcere ? Asta înseamnă să mori demn ? Mă aflu aici pentru că am crezut că trebuie să știți ce se petrece în numele Consiliului.

Sînt prea vehement, își spuse. Îi stîrnesc împotriva mea încă înainte de a fi început cu adevărat. Să-mi păstrez calmul.

— Această Eliberare a fost prost organizată, spuse Felicia. Lucrurile au scăpat de sub control. Am cerut o anchetă. E posibil ca unii dintre paznici să-și fi depășit atribuțiile.

— Cineva și-a depășit atribuțiile, spuse Theo. Nu a fost întotdeauna asta scuza ? Și de ce avem nevoie de gărzi înarmate și de lanțuri, dacă oamenii aceia se duc de bunăvoie la moarte ?

Felicia îi explică din nou, cu o nerăbdare abia ascunsă :

— Această Eliberare a fost prost organizată. Se vor lua măsurile de rigoare împotriva celor ce se fac răspunzători. Consiliul ia notă de grija ta, grijă explicabilă, perfect lăudabilă. Asta-i tot ?

Părea că Xan nu-i auzise întrebarea. Spuse :

— Cînd îmi va veni rîndul, îmi propun să înghit capsula letală la mine acasă, culcat confortabil în pat, și de preferință singur. N-am prea înțeles niciodată ce rost au Eliberările, deși se pare că tu, Felicia, ții mult la ele.

— Au început spontan, spuse Felicia. Cam douăzeci de bătrîni de optzeci de ani, dintr-un cămin din Sussex, au hotărît să organizeze o excursie cu autocarul la Eastbourne, după care au sărit, ținîndu-se de mîini, de pe Beachy Head. A devenit un fel de modă. Pe urmă, unul sau două consilii locale s-au gîndit că ar trebui să vină în întîmpinarea unei nevoi evidente și să organizeze cum trebuie treaba asta. Săritul de pe stînci ar putea fi, pentru bătrîni, un mod simplu de a termina cu viața, dar cuiva îi revine apoi sarcina neplăcută de a aduna corpurile. Ba chiar cred că unul sau doi au supraviețuit pentru scurt timp. Toată afacerea era dezorganizată și nesatisfăcătoare. Evident că era mult mai bine dacă-i remorcai în larg.

Harriet se aplecă înainte și spuse cu o voce persuasivă, plină de bun simț :

— Oamenii au nevoie de ritualurile lor pentru trecerea cea mare și vor să nu fie singuri în ultimele clipe. Tu, Gardianule, ai forța de a muri singur, dar majoritatea oamenilor consideră că e o mîngîiere dacă, în ultimele clipe, simt atingerea unei mîini omenești.

— Femeia pe care am văzut-o murind, nu s-a bucurat de atingerea vreunei mîini, doar pentru scurt timp de a mea. S-a bucurat de o lovitură de pistol în tîmplă.

Woolvington nu se deranjă să-și ridice privirea de pe mîzgălelile lui. Mormăi :

— Toți murim singuri. Trebuie să îndurăm moartea, așa cum o dată am îndurat nașterea. Nici una din aceste două experiențe nu poate fi împărtășită cu altcineva.

Harriet Marwood se întoarse spre Theo.

— Eliberarea este, bineînțeles, absolut voluntară. S-au luat toate măsurile în acest sens. Trebuie semnat un formular — în două exemplare, nu-i așa, Felicia ?

— În trei exemplare, spuse scurt Felicia. Unul pentru Consiliul Local, unul pentru ruda cea mai apropiată, ca să poată ridica banii, iar unul este păstrat de bătrîn, care-l prezintă cînd se urcă pe ambarcațiune. Acesta merge la Biroul pentru Recensămînt și Populație.

— După cum vezi, spuse Xan, Felicia ține totul sub control. Asta e tot, Theo ?

— Nu. Colonia Penală de pe Insula Man. Știți ce se petrece acolo ? Crimele, înfometarea, brutala încălcare a legii și a ordinii.

— Știm, spuse Xan. Întrebarea e de unde știi tu ?

Theo nu răspunse, dar în starea lui de maximă încordare, întrebarea sună clar ca un clopoțel de alarmă.

Felicia spuse :

— Îmi amintesc că, în calitatea ta oarecum ambiguă, erai prezent la întîlnirea noastră în care am discutat înființarea Coloniei Penale de pe Insula Man. N-ai avut nici o obiecție, cu excepția problemei populației care locuia atunci pe insulă și pe care ne-am propus s-o strămutăm. Au fost mutați, confortabil și avantajos pentru ei, în acele părți de țară pe care le-au ales. N-am primit nici o plîngere.

— Am presupus că colonia va funcționa cum trebuie, că li se vor asigura nevoile de bază pentru o viață rațională.

— Așa și este. Au adăpost, apă și semințe, ca să producă hrană.

— Am mai presupus că va avea poliție, o formă de guvernare. Chiar și în secolul al nouăsprezecelea, cînd condamnații erau deportați în Australia, așezările aveau un guvernator, unii liberali, alții draconici, dar cu toții răspunzînd de păstrarea liniștei și a ordinii. Așezările nu era lăsate la cheremul celor mai puternici și mai răi dintre condamnați.

— Nu erau ? spuse Felicia. Depinde de cum privești lucrurile. Numai că situația e alta. Cunoști logica sistemului penal. Dacă oamenii preferă să atace, să jefuiască, să

provoace teroare, să abuzeze și să-i exploateze pe alții, să-i lăsăm să trăiască alături de oameni care gîndesc la fel. Dacă acesta este genul de societate pe care-l vor, de ce nu le-am da-o. Dacă mai au vreun rest de virtute în ei, atunci se vor organiza cu bun simț și vor trăi în pace unul cu celălalt. Dacă nu, societatea lor va degenera în haosul pe care sînt atît de dispuși să-l impună altora. Numai ei pot alege.

Interveni Harriet :

— Cît despre folosirea unui guvernator sau a unor ofițeri care să impună ordinea, unde-i vei găsi pe aceștia ? Ai venit aici să te oferi voluntar ? Și dacă tu n-o faci, cine o va face ? Oamenii s-au săturat de criminali și de criminalitate. Azi nu mai sînt pregătiți să-și trăiască viața în frică. Te-ai născut în 1971, nu-i așa ? Trebuie că-ți mai aduci aminte de anii '90, femeile care se temeau să meargă pe străzile orașelor în care trăiau, creșterea numărului agresiunilor sexuale și a violenței, oameni bătrîni prizonieri de bunăvoie în propriile apartamente, unii arși de vii în spatele grilajelor lor — huligani beți tulburînd liniștea orașelor de provincie, copii la fel de periculoși ca și adulții, nici un fel de formă de proprietate în siguranță, dacă nu era păzită cu alarme costisitoare și cu grilaje de fier. S-a încercat totul pentru a vindeca instinctul criminal al oamenilor, toate tipurile de așa-numite tratamente, toate formele de regim în pușcării. Cruzimea și severitatea n-au dat rezultate, dar nici amabilitatea și blîndețea. De la Omega încoace, oamenii ne-au spus : „Ce-i prea mult, strică". Preoții, psihiatrii, psihologii, criminologii — nimeni n-a găsit răspunsul. Ce garantăm noi e eliberarea de frică, de dorință, de plictiseală. Toate celelalte însă n-au nici un sens, dacă nu trăiești eliberat de frică.

— Dar vechiul sistem nu era total lipsit de profit, nu-i așa ? spuse Xan. Poliția era bine plătită. Și clasa de mijloc se descurca foarte bine pe chestia asta, ofițeri pentru eliberarea condiționată, asistenți sociali, magistrați, judecători, personalul tribunalelor, o mică industrie destul de profi-

tabilă, depinzînd în întregime de delincvent. Profesia ta, Felicia, se descurca deosebit de bine, exercitîndu-și costisitoarele cunoștințe legale pentru a-i condamna pe oameni, astfel încît colegii să poată avea satisfacția de a vedea verdictele respinse la recurs. Încurajarea criminalității este o slăbiciune pe care azi nu ne-o putem permite, chiar dacă ar fi s-o facem ca să le oferim liberalilor din clasa de mijloc un mod de trai confortabil. Bănuiesc însă că Colonia Penală de pe Insula Man nu este ultima ta problemă.

— Există și nemulțumiri legate de tratamentul Vizitatorilor, spuse Theo. Îi importăm ca servitori și-i tratăm ca pe niște sclavi. Și de ce există o cotă ? Dacă vor să vină, lăsați-i să vină. Dacă vor să plece, lăsați-i să plece.

Primele două șiruri de cavalerie ale lui Woolvington erau gata, conducîndu-și elegant caii spre partea de sus a foii de hîrtie. Își ridică privirea și spuse :

— Nu cumva sugerezi că ar trebui să nu existe restricții pentru imigrare ? Adu-ți aminte ce s-a petrecut în Europa, în anii '90. Oamenii se plictisiseră de hoardele care-i invadaseră, din țări cu tot atît de multe bogății naturale ca și asta, cetățeni care permiseseră să fie prost conduși decenii la rînd, din cauza propriei lașități, indolențe și stupidități și care se așteptau să preia și să exploateze beneficiile ce fuseseră cucerite de alții timp de secole, prin inteligență, hărnicie și curaj, pervertind și distrugînd totodată civilizația din care voiau atît de tare să facă parte.

Au ajuns să și vorbească toți la fel, gîndi Theo. Dar oricine ar vorbi, glasul este al lui Xan.

— Aici nu-i vorba de istorie, spuse el. Nu ducem lipsă de resurse, de locuri de muncă, de locuințe. Să pui restricții la imigrare într-o țară pe moarte și subpopulată nu este o politică tocmai generoasă.

— N-a fost niciodată, spuse Xan. Generozitatea este o virtute pentru indivizi, nu pentru guverne. Guvernele sînt generoase doar cînd e vorba de banii altora, de siguranța altora, de viitorul altora.

În clipa aceea vorbi pentru prima oară și Carl Inglebach. Ședea, așa cum Theo îl văzuse șezînd de nenumărate ori, mai spre marginea scaunului, cu pumnii strînși, așezați cu exactitudine unul lîngă celălalt pe masă, ca și cum ar fi ascuns o comoară despre care era, totuși, important ca membrii Consiliului să știe, sau ca și cum s-ar fi pregătit să joace un joc de copii, deschizînd pe rînd palmele ca să arate cum trecuse banul din una în alta. Semăna — probabil se plictisise de cît de mult i se spusese acest lucru — cu o versiune benignă a lui Lenin, cu capul lui cu frunte înaltă și lustruit și cu ochii negri și strălucitori. Nu putea suferi strîngerea cravatelor și a gulerelor și asemănarea era accentuată de costumul bej de in pe care-l purta întotdeauna, bine croit, cu guler pe gît și încheiat cu nasturi pe umărul stîng. Acum însă era teribil de schimbat. De la prima privire, Theo văzuse că era grav bolnav, poate chiar bolnav de moarte. Capul ajunsese ca un craniu, cu o membrană de piele bine întinsă peste oasele proeminente, gîtul subțire ieșind ca un gît de broască țestoasă din cămașă, iar pielea, pătată, era galbenă. Theo mai văzuse oameni arătînd așa. Numai ochii nu i se schimbaseră, arzînd în orbite cu mici licăriri de lumină. Dar cînd vorbi, vocea îi era la fel de puternică cum fusese întotdeauna. De parcă toată puterea care-i mai rămăsese se concentrase în mintea și în glasul lui, frumos și răsunător, glas ce exprima gîndurile acelei minți.

— Ești istoric. Știi ce rele au fost comise în decursul veacurilor pentru a asigura supraviețuirea națiunilor, a sectelor, a religiilor, chiar și a unor familii. Tot ce a făcut omul, bine sau rău, a fost făcut știind că a fost creat de istorie, că viața lui era scurtă, nesigură, neimportantă, dar că există un viitor, pentru națiune, pentru rasă, pentru trib. Această speranță a pierit în cele din urmă, persistînd numai în mințile nebunilor și ale fanaticilor. Omul înseamnă mai puțin dacă trăiește fără să-și cunoască trecutul ; fără speranța într-un viitor, devine fiară. În toate țările lumii vedem cum se pierde această speranță, cum

iau sfîrşit ştiinţa şi invenţiile, cu excepţia descoperirilor care pot prelungi viaţa sau îi pot adăuga confort şi plăcere, cum dispare grija noastră pentru lumea fizică şi pentru planeta pe care locuim. Ce importanţă are ce rahat lăsăm în urma noastră ca moştenire a scurtului timp în care am fost nişte chiriaşi puşi pe distrugeri ? Emigrările în masă, marile tulburări interne, războaiele religioase şi tribale din anii '90 au dat naştere unei anomii universale, care lasă recoltele nesemănate şi neculese, animalele pradă neglijenţei, aduce foamete, războaie civile, o situaţie în care puternicul ia de la gura celui slab. Vedem revenirea, uneori pe scară largă, la vechile mituri, la vechile superstiţii, chiar la sacrificiul uman. Faptul că această ţară a fost, în mare măsură, cruţată de această catastrofă se datoreşte celor cinci oameni adunaţi în jurul acestei mese. Îndeosebi Gardianului Angliei. Avem un sistem care se extinde de la acest Consiliu în jos, la consiliile locale, care păstrează un vestigiu de democraţie pentru acei puţini cărora le mai pasă de ea. Avem o politică a muncii plină de omenie, care se ocupă de dorinţele şi talentele indivizilor, şi care ne asigură că oamenii vor continua să muncească, chiar dacă nu au urmaşi care să moştenească roadele muncii lor. În ciuda dorinţei fireşti de a cheltui, de a achiziţiona, de a-ţi satisface dorinţele imediate, avem o monedă sigură şi o inflaţie scăzută. Dispunem de planuri care vor face ca ultima generaţie care va avea norocul să trăiască în această pensiune multirasială pe care o numim Marea Britanie să aibă provizii de hrană, de medicamente, lumină, apă şi energie electrică. Pe lîngă aceste realizări, oare ţării îi mai pasă că nişte Vizitatori sînt nemulţumiţi, că unii bătrîni preferă să moară împreună, că nu este pace în Colonia Penală de pe Insula Man ?

— Tu singur te-ai distanţat de aceste decizii, nu-i aşa ? spuse Harriet. E greu să consideri că e demn să renunţi la orice responsabilitate şi pe urmă să te plîngi, atunci cînd nu-ţi plac rezultatele eforturilor altora. Nu uita că tu ai

fost acela care a hotărît să demisioneze. Oricum, voi, istoricii, preferați să trăiți în trecut, așa că de ce nu rămîi acolo ?

— Cu siguranță că în trecut se simte cel mai bine, spuse Felicia. Și cînd și-a omorît copilul, tot înapoi mergea.

În tăcerea, scurtă dar intensă, care salută acest comentariu, Theo reuși să spună :

— Nu neg ce ați realizat, dar dacă ați face cîteva reforme credeți că asta ar dăuna cu-adevărat ordinii, confortului, protecției, tuturor lucrurilor pe care le oferiți oamenilor ? Puneți capăt Eliberării. Dacă oamenii vor să se sinucidă — și sînt de acord că e un mod înțelept de a sfîrși — dați-le pilulele necesare, dar n-o faceți prin convingere în masă sau prin amenințări. Trimiteți armata pe Insula Man și puneți o oarecare ordine acolo. Terminați cu testarea obligatorie a spermei și cu controalele de rutină la femeile sănătoase ; sînt degradante și, oricum, nu au dus la nimic. Închideți magazinele pornografice de stat. Tratați-i pe Vizitatori ca pe niște ființe umane, nu ca pe niște sclavi. Toate astea le puteți face cu ușurință. Gardianul le poate realiza printr-o singură semnătură. Asta e tot ce vă cer.

— Acest Consiliu are impresia că ceri destul de mult, spuse Xan. Grija ta ar avea mai multă valoare pentru noi dacă ai sta, așa cum ai putea să stai, de partea asta a mesei. Poziția ta nu e cu nimic deosebită de cea a restului Marii Britanii. Dorești sfîrșitul, dar închizi ochii în fața mijloacelor. Vrei ca grădina să fie frumoasă, cu condiția ca mirosul bălegarului să fie ținut cît mai departe de nasul tău sensibil.

Xan se ridică în picioare și, unul cîte unul, membrii Consiliului îl urmară. Dar nu-i întinse mîna. Theo era conștient de faptul că grenadierul care îl introdusese în încăpere se apropiase, fără zgomot, de el, ascultînd parcă

de un semnal secret. Mai că se aștepta ca o mînă să i se așeze pe umăr. Se întoarse fără să rostească o vorbă și-l urmă afară din camera de consiliu.

13

Mașina îl aștepta. Văzîndu-l, șoferul coborî și-i deschise portiera. Deodată însă se trezi cu Xan lîngă el. Îi spuse lui Hedges :

— Pornește spre Mall și așteaptă-ne lîngă statuia reginei Victoria și, întorcîndu-se spre Theo, adăugă : O să mergem prin parc. Așteaptă-mă să-mi iau haina.

Se întoarse în mai puțin de un minut, îmbrăcat în binecunoscutul pardesiu de tweed, pe care îl purta întotdeauna cînd televiziunea îl prezenta în aer liber. Era ușor strîns pe talie, cu două rînduri de pelerine, în stil Regency, și fusese la începutul anilor 2000, pentru scurt timp, la modă. Costase foarte mult. Pardesiul era vechi, dar el îl păstrase.

Theo își amintea discuția pe care o avuseseră, cînd îl comandase :

— Ești nebun. Atîția bani pentru un pardesiu.

— Mă va ține toată viața.

— Nici gînd. Unde mai pui că moda va trece.

— Puțin îmi pasă de modă. Îmi va plăcea și mai mult, cînd nimeni nu va mai purta modelul ăsta.

Și acum nimeni nu-l mai purta.

Traversară drumul spre parc. Xan spuse :

— N-a fost înțelept să vii azi aici. Există o limită dincolo de care nu te mai pot proteja, pe tine sau pe cei cu care te-ai înhăitat.

— Nu credeam că am nevoie de protecție. Sînt un cetățean liber, care se consultă cu Gardianul, democratic

ales, al Angliei. De ce aş avea nevoie de protecţia ta sau a altcuiva ?

Xan nu răspunse. Fără să se gîndească, Theo spuse :

— De ce o faci ? Pentru numele lui Dumnezeu, de ce ţii la funcţia asta ?

Îi trecu prin minte că era o întrebare pe care numai el putea sau avea curajul să i-o pună.

Xan se opri înainte de a răspunde, strîngînd ochii şi concentrîndu-şi privirea asupra lacului, de parcă ceva, invizibil altor priviri, i-ar fi trezit, brusc, interesul. Cu siguranţă, îşi spuse Theo, n-avea de ce să şovăie. Trebuie să se fi gîndit adesea la întrebarea asta. Apoi se întoarse, porni mai departe, şi zise :

— La început, pentru că am crezut c-o să-mi facă plăcere. Puterea, presupun. Dar n-a fost numai asta. Niciodată n-am putut suporta să văd pe cineva făcînd prost ceva ce ştiam că eu pot face bine. După primii cinci ani, mi-am dat seama că-mi place mai puţin, numai că era, deja, prea tîrziu. Cineva trebuia s-o facă, şi singurii oameni care voiau sînt cei patru din jurul mesei. Ai prefera-o pe Felicia ? Pe Harriet ? Pe Martin ? Pe Carl ? Carl ar fi în stare, dar e pe moarte. Ceilalţi trei n-ar reuşi să împiedice Consiliul să se destrame, ca să nu mai vorbim de ţară.

— Deci pentru asta. Din datorie dezinteresată faţă de stat ?

— Ai cunoscut vreodată pe cineva care să renunţe la putere, la adevărata putere ?

— Unii o fac.

— Şi i-ai văzut după aia, morţi vii ? Dar nu e puterea, nu numai puterea. Îţi voi spune adevăratul motiv. Nu mă plictisesc. Mă simt cum vrei tu, numai plictisit nu.

Îşi continuară drumul în tăcere, pe malul lacului. Apoi Xan spuse :

— Creştinii cred că Ziua de Apoi a sosit, numai că Dumnezeul lor, în loc să coboare, mai spectaculos, din ceruri, în norii de glorie promişi, îi adună, unul cîte unul, la El. În felul acesta Cerul poate ţine evidenţa sosirilor.

Face ca iertarea păcatelor celor înveșmîntați în robe albe să fie mai ușoară. Îmi place să mi-l închipui pe Dumnezeu preocupat de probleme de logistică. Au renunțat însă la iluzia de a auzi rîsul unui copil.

Theo nu răspunse, așa că Xan continuă, încet :

— Cine sînt acei oameni ? Ar fi mai bine dacă mi-ai spune.

— Nu e nimeni.

— Toată tevatura din sala de consiliu. Nu te-ai gîndit tu singur la asta. Nu vreau să spun că n-ai fi în stare. Ești în stare de mult mai mult. Dar trei ani nu ți-a păsat, și nici înainte nu te-a preocupat prea mult. Te-a abordat cineva.

— Nu cineva anume. Chiar și la Oxford, tot în lumea reală trăiesc. Stau la coadă la bancă, fac cumpărături, merg cu autobuzul, ascult. Uneori oamenii mi se adresează. Nu cineva la care țin, oameni, în general. Comunic cu străinii.

— Ce străini ? Studenții tăi ?

— Nu studenți. Nimeni anume.

— Ciudat c-ai devenit atît de ușor abordabil. Obișnuiai să umbli înfășurat de un fel de membrană impenetrabilă, ca o placentă invizibilă. Cînd mai vorbești cu străinii aceia misterioși, întreabă-i dacă ar putea face ce fac eu mai bine. Dacă da, spune-le să vină și să mi-o zică în față ; nu ești un emisar deosebit de convingător. Ar fi păcat dacă am fi obligați să închidem școlile pentru adulți de la Oxford. N-am avea de ales, dacă locul devine un focar de revoltă.

— Nu poți vorbi serios.

— Exact asta ar cere Felicia.

— De cînd ții seama de Felicia ?

Xan zîmbi, cu zîmbetul lui interior, plin de aduceri aminte.

— Bineînțeles că ai dreptate. Nu țin seama de Felicia.

Traversînd podul ce tăia lacul, se opriră să privească spre Whitehall. Aici, neschimbată, se afla una dintre cele mai minunate priveliști pe care le putea oferi Londra,

englezească și în același timp exotică, bastioanele elegante și splendide ale Imperiului, văzute peste apa învălurită și încadrate de copaci. Theo își aminti că zăboviseră exact în același loc la o săptămînă după ce intrase în Consiliu, își aminti că admiraseră aceeași priveliște, Xan purtînd același pardesiu. Și își aducea aminte fiecare cuvînt, cu atîta claritate de parcă ar fi fost rostit acum.

„Ar trebui să renunți la testarea obligatorie a spermei. E un lucru degradant și se face de mai bine de douăzeci de ani, fără nici un succes. Oricum, nu testați decît bărbații selectați, sănătoși. Cu ceilalți ce faceți ?“

„Dacă pot concepe copii, bravo lor, dar întrucît capacitățile noastre de testare sînt limitate, hai să le păstrăm pentru cei indicați din punct de vedere fizic și moral.“

„Deci planifici și virtutea, nu numai sănătatea ?“

„Așa s-ar putea spune. Dac-am avea de ales, nimeni cu cazier sau cu ereditate criminală n-ar trebui să fie lăsat să aibă copii.“

„Deci legea penală ar trebui să fie o măsură a virtuții ?“

„Cum altfel ai putea s-o măsori ? Statul nu poate citi în inimile oamenilor. De acord, e dur și simplist, dar vom trece cu vederea delictele minore. De ce i-am lăsa însă pe tîmpiți, pe iresponsabili, pe violenți să aibă copii ?“

„Înseamnă că în noua ta lume hoțul pocăit nu-și va găsi loc.“

„Îi putem aplauda căința, fără să vrem să și aibă copii. Numai că uite ce e, Theo, asta nu se va întîmpla. Noi planificăm de dragul planificării, pretinzînd că omul are un viitor. Cîți mai cred cu adevărat că vom mai găsi o spermă fertilă ?“

„Să presupunem că descoperiți, cumva, că sperma unui psihopat agresiv poate fecunda. O veți folosi ?“

„Bineînțeles. Dacă el e singura speranță, îl vom folosi. Ne mulțumim cu ce avem. Dar mamele vor fi alese cu grijă în ce privește sănătatea, inteligența, lipsa cazierului. Vom încerca să eliminăm psihopatia.“

„Mai sînt, apoi, centrele de pornografie. Chiar sînt necesare ?"

„Nu ești obligat să le folosești. Pornografie a existat întotdeauna."

„Tolerată de stat, dar nu oferită de stat."

„Diferența nu e chiar atît de mare. Ce rău pot face ele oamenilor fără speranță ? Nimic nu e mai bun decît să-ți ocupi corpul, lăsîndu-ți mintea inactivă."

„Dar nu de asta au fost înființate, nu-i așa ?" întrebase atunci Theo.

„Evident că nu. Omul n-are nici o șansă să se reproducă fără copulație. Dacă nu mai e deloc la modă, sîntem pierduți."

Acum însă mergeau, încet, mai departe. Spărgînd liniștea pe care o simțea aproape ca pe o prezență, Theo întrebă :

— Te mai duci pe la Woolcombe ?

— Mausoleul ăla pentru vii ? Mă îngrozește. Mă duceam din cînd în cînd, să-i fac o vizită, din obligație, mamei. N-am mai fost de cinci ani. Nimeni nu moare la Woolcombe. De ce are cu adevărat nevoie locul acela e de propria sa Eliberare, cu ajutorul unei bombe. Ciudat, nu găsești ? Aproape întreaga cercetare medicală modernă e dedicată îmbunătățirii stării de sănătate la bătrînețe și prelungirii vieții și în loc să avem mai puțini senili, avem mai mulți. La ce bun s-o prelungești ? Le dăm medicamente ca să le revină pe termen scurt memoria, medicamente să le îmbunătățim starea de spirit, medicamente să le crească pofta de mîncare. Pentru dormit n-au nevoie de nimic, se pare că ăsta e singurul lucru pe care-l fac. Mă întreb ce le trece prin mințile acelea senile, în lungile perioade de semiconștiență. Amintiri, presupun, rugăciuni.

— O rugăciune, spuse Theo. „Să-mi pot vedea copiii copiilor și pacea în Israel." Mama ta te-a recunoscut, înainte de a muri ?

— Din nefericire, da.

— Odată mi-ai spus că tatăl tău o ura.

— Nu-mi dau seama de ce. Presupun că voiam să te șochez, sau să te impresionez. Chiar și în copilărie nu te lăsai șocat. Și nimic din ce am realizat, universitatea, armata, faptul că am devenit Gardian nu te-a impresionat, nu-i așa ? Părinții mei se înțelegeau foarte bine. Tata, desigur, era homosexual. Nu ți-ai dat seama ? Ca băiat mă deranja enorm, acum mi se pare complet lipsit de importanță. De ce nu și-ar fi trăit viața așa cum își dorea ? Eu am făcut-o mereu. Asta explică, bineînțeles, căsătoria. Voia respectabilitate și avea nevoie de un fiu, așa c-a ales o femeie care să fie atît de înnebunită că a căpătat Woolcombe, un baronet și un titlu, încît să nu se plîngă cînd va descoperi că, de fapt, asta era tot ce căpătase.

— Tatăl tău nu s-a dat niciodată la mine.

— Ce egocentric ești, Theo, rîse Xan. Nu erai genul lui și era bolnăvicios de convențional. Să nu te scapi niciodată în propriul pat. În plus, îl avea pe Scovell. Scovell era în mașină cu el, cînd a avut accidentul. Am reușit să ascund destul de bine acest lucru — dintr-un fel de pietate filială, bănuiesc. Puțin îmi păsa dacă s-ar fi aflat, dar lui i-ar fi păsat. Am fost un fiu destul de rău. I-o datoram.

Brusc, Xan spuse :

— N-ar trebui ca noi doi să fim ultimii oameni de pe lume. Acest privilegiu va reveni unui Omega, Dumnezeu să-l ajute. Dar dacă am fi, ce crezi c-am face ?

— Am bea. Am saluta întunericul și ne-am aminti de lumină. Am striga un fel de catalog de nume, după care ne-am împușca.

— Ce nume ?

— Michelangelo, Leonardo da Vinci, Shakespeare, Bach, Mozart, Beethoven. Iisus Hristos.

— Acesta ar fi catalogul umanității. Nu i-ar cuprinde pe zei, pe profeți, pe fanatici. Aș vrea să fie în mijlocul verii, vinul să fie roșu, iar locul — podul de la Woolcombe.

— Și cum, la urma urmelor, sîntem englezi, am putea termina recitînd discursul lui Prospero, din *Furtuna*.

— Dacă n-am fi prea bătrîni ca să ne mai amintim cuvintele și, cînd vom termina vinul, prea neputincioși ca să ținem armele în mînă.

Se aflau acum la capătul lacului. Pe Mall, în fața statuii reginei Victoria, aștepta mașina. Șoferul stătea lîngă ea, cu picioarele depărtate, cu brațele încrucișate, privindu-i pe sub cozorocul șepcii. Părea un paznic de închisoare, poate un călău. Theo își imagină șapca înlocuită cu o cagulă neagră, masca, toporul sprijinit lîngă el.

Auzi apoi glasul lui Xan, cuvintele de bun-rămas ale lui Xan :

— Spune-le prietenilor tăi, oricine ar fi ei, să fie realiști. Dacă nu pot, spune-le să fie prudenți. Nu sînt un tiran, dar nu-mi pot permite să fiu milos. Voi face orice e nevoie să fac.

Se uită la Theo, care, pentru o clipă extraordinară, avu impresia că văzu în ochii lui Xan rugămintea de a-l înțelege. Apoi repetă :

— Așa să le spui, Theo. Voi face exact ce trebuie să fac.

14

Lui Theo încă îi venea greu să se obișnuiască să traverseze St Giles Street, acum pustie. Amintirea primelor zile la Oxford, șirurile de mașini parcate bară lîngă bară sub ulmi, a enervării din ce în ce mai mari pe cînd aștepta să poată trece strada prin circulația aproape neîntreruptă, îl marcase probabil mai puternic decît alte lucruri mai plăcute sau mai semnificative. Încă se mai surprindea ezitînd lîngă bordură, încă nu putea privi, fără să fie surprins, pustietatea. Traversînd strada largă, cu o privire rapidă în stînga și în dreapta, o luă pe aleea pietruită de pe lîngă cîrciuma *Mielul și Steagul* și se îndreptă spre muzeu. Ușa era închisă și, o clipă, se temu că și muzeul fusese închis, și se enervă că nu se ostenise să telefoneze. Dar cînd apăsă pe clanță, ușa se deschise și văzu că cealaltă ușă, cea interioară, din lemn, era larg deschisă. Intră în încăperea mare și pătrată, din sticlă și fier.

Aerul era foarte rece, mai rece, avu impresia, decît în stradă, și muzeul era gol, cu excepția unei femei bătrîne, atît de îmbrobodită, că numai ochii i se zăreau între fularul de lînă cu dungi și căciulă, care prezida la tejgheaua magazinului. Văzu că erau de vînzare aceleași ilustrate ; imagini cu dinozauri, pietre prețioase, fluturi, capiteluri de coloane delicat sculptate, fotografii ale părinților fondatori ai acestei catedrale laice în cinstea siguranței de sine victoriene, John Ruskin și Sir Henry Ackland, așezați alături în anul 1874, Benjamin Woodward, cu chipul lui sensibil și melancolic. Stătu locului privind în sus, la acoperișul masiv, sprijinit de șirul de stîlpi de fontă, la panele

împodobite dintre arce, ramificate cu atîta eleganță în frunze, fructe, flori, copaci și boschete. Știa însă că această împunsătură neobișnuită a nerăbdării, mai degrabă îngrijorătoare decît plăcută, avea mai puțin legătură cu clădirea, decît cu întîlnirea sa cu Julian, și încerca să și-o controleze concentrîndu-se asupra măiestriei și calității lucrăturii în fier forjat, a frumuseților gravate în ea. La urma urmelor, era perioada de care se ocupa el. Aici găseai încrederea în sine a epocii victoriene; respectul pentru învățătură, pentru măiestria meșteșugărească, pentru artă; convingerea că toată viața unui om putea fi trăită în armonie cu natura. Nu mai fusese la muzeu de mai bine de trei ani, dar nimic nu se schimbase. De fapt nimic nu se schimbase de cînd intrase aici pentru prima dată, ca student, cu excepția anunțului pe care-și amintea că-l văzuse sprijinit de un stîlp, urînd bun venit copiilor, dar avertizîndu-i, fără nici un rezultat de altfel, să nu alerge și să nu facă zgomot. Dinozaurul cu degetul cel mare îndoit era încă la loc de cinste. Uitîndu-se la el, se trezi din nou la școala primară din Kingston. Doamna Ladbrook prinsese un desen cu un dinozaur pe tablă și le explicase că acest animal mare, neîndemînatic, cu capul lui minuscul nu avusese decît corp și prea puțin creier, și — ca urmare — nu reușise să se adapteze și pierise. Chiar și la vîrsta de zece ani, explicația i se păruse neconvingătoare. Dinozaurul, cu creierul lui mic, supraviețuise două milioane de ani, mai mult decît reușise Homo sapiens. Trecu pe sub arcada de la capătul clădirii principale în Muzeul Pitt Rivers, una din cele mai mari colecții etnologice ale lumii. Exponatele erau atît de înghesuite, încît era greu de spus dacă ea îl aștepta deja, ascunsă poate în spatele totemului înalt de aproape doisprezece metri. Dar cînd se opri, nu auzi zgomot de pași. Tăcerea era absolută, și știu că era singur, dar mai știa și că ea va veni.

Muzeul părea și mai înghesuit decît la ultima lui vizită. Modelele de corăbii, măștile, obiectele în fildeș și mărgean, amuletele și lucrările votive din vitrinele îmbîcsite

păreau să se ofere, mutește, atenției sale. Își croi drum printre vitrine și se opri, în cele din urmă, în fața unui obiect care era de mult favoritul lui, expus încă, dar cu eticheta atît de cafenie și de decolorată, că era greu de descifrat ce scria pe ea. Era un colier din douăzeci și trei de dinți curbi și lustruiți de balenă-spermanțet, dăruit în anul 1874 de către regele Thakombau reverendului James Calvert și oferit muzeului de strănepotul acestuia, ofițer de aviație, mort în cel de-al doilea război mondial. Theo simți din nou fascinația pe care o simțise ca student față de ciudata înlănțuire de evenimente care lega mîinile unui sculptor din Fiji de tînărul pilot sortit morții. Își imagină din nou ceremonia oferirii darului, regele pe tronul său, înconjurat de războinicii cu fuste din iarbă, misionarul cu fața gravă acceptînd ciudatul tribut. Războiul din 1939-1945 fusese și războiul bunicului său ; și el fusese ucis, luptînd în aviație, doborît într-un bombardier Blenheim, în timpul marelui raid aerian de deasupra Dresdei. Ca student, întotdeauna obsedat de misterele timpului, îi plăcuse să creadă că aceasta îi conferea și lui o legătură tainică cu acel rege de mult mort, ale cărui oase zăceau în cealaltă parte a lumii.

Și atunci îi auzi pașii. Privi în jur, dar așteptă pînă ce Julian veni lîngă el. Nu avea nimic pe cap, purta însă o haină și niște pantaloni matlasați. Cînd vorbi, respirația ei se ridică într-un mic nor de aburi.

— Scuzați-mă că am întîrziat. Am venit cu bicicleta și am avut o pană. L-ați văzut ?

Nu se salutară în nici un fel și el știa că, pentru ea, nu era decît un simplu mesager. Se depărtă de vitrină și ea îl urmă, privind în jur, sperînd, bănui el, că dau impresia, chiar și în această evidentă pustietate, că sînt doi vizitatori care s-au întîlnit din întîmplare. Nu era deloc convingător și se întrebă de ce-și mai dădea osteneala.

— L-am văzut, spuse. Am întîlnit întreg Consiliul. Mai tîrziu m-am văzut cu Gardianul singur. N-am reușit nimic ; s-ar putea să fi făcut mai mult rău. Știa că cineva

m-a îndemnat să-l vizitez. Acum, dacă vreți să vă continuați planurile, e avertizat.

— I-ați explicat despre Eliberare, despre tratamentul aplicat Vizitatorilor, despre ce se întîmplă pe Insula Man ?

— Asta mi-ați cerut să fac și asta am făcut. Nu mă așteptam să am succes și n-am avut. Oh, s-ar putea să introducă unele schimbări, deși nu mi-a promis nimic. Probabil va închide magazinele porno care au mai rămas, dar o va face treptat, și va liberaliza reglementările legate de testarea obligatorie a spermei. Oricum, e o pierdere de timp și mă îndoiesc că mai are tehnicienii de laborator care să-i permită s-o continue încă mult timp, pe scară națională. Jumătate dintre ei nu mai dau doi bani pe treaba asta. Anul trecut nu m-am prezentat la două controale și nimeni nu s-a ostenit să vadă ce-i cu mine. Nu cred că va face ceva legat de Eliberare, poate doar se va asigura că, în viitor, va fi mai bine organizată.

— Și Colonia Penală Man ?

— Nimic. Nu va irosi oameni și resurse ca să pacifice insula. De ce ar face-o ? Înființarea Coloniei Penale este, probabil, lucrul care se bucură de cea mai mare popularitate din tot ce a făcut.

— Și tratamentul Vizitatorilor ? Să le ofere drepturi civile depline, o viață decentă, șansa de a rămîne la noi ?

— I se pare total lipsit de însemnătate, în comparație cu ce consideră el important : ordinea în Marea Britanie, siguranța că rasa va pieri cu oarecare demnitate.

— Demnitate ? spuse ea. Cum poate exista demnitate atîta timp cît nu ne pasă de demnitatea altora ?

Se aflau acum lîngă marele totem. Theo își trecu palmele peste lemn. Fără să se uite la el, spuse :

— Va trebui, deci, să facem ce vom putea.

— Nu puteți face nimic, decît să vă lăsați omorît, la sfîrșit, sau trimis pe insulă, dacă Gardianul și Consiliul sînt atît de lipsiți de milă, după cum credeți. Cum vă poate spune Miriam, moartea e de preferat insulei.

Spuse apoi, de parcă ar fi elaborat un plan bine gîndit :

— Poate că dacă cîțiva oameni, un grup de prieteni, s-ar lăsa exilați intenționat, ar putea face ceva pentru a schimba lucrurile. Sau dacă ne-am oferi să mergem acolo ca voluntari, de ce ne-ar interzice Gardianul, de ce l-ar deranja ? Chiar și un grup mic ar putea ajuta, dacă s-ar duce acolo mînat de iubire.

— Purtînd crucea lui Hristos în fața sălbaticilor, așa cum făceau misionarii în America de Sud, spuse Theo, conștient de disprețul din glasul său. Și, asemenea lor, să vă lăsați măcelăriți pe țărm ? N-ai citit vreodată istorie ? Există două motive pentru acest gen de nebunie. Unul — dorința de martiriu. Nimic nou în asta, dacă religia ți-o cere. Întotdeauna am considerat acest lucru ca pe un amestec nesănătos de masochism și senzualitate, dar pot înțelege că, pentru un anumit tip de gîndire, prezintă o certă atracție. Nou este faptul că martiriul vostru nici nu va fi recunoscut, nici nu va fi observat. Cam peste șaptezeci de ani nici nu va mai putea avea vreo valoare, pentru că nu va mai exista nimeni pe pămînt care să i-o acorde, nimeni care să ridice un mic altar la margine de drum pentru noii martiri din Oxford. Cel de-al doilea motiv e mai puțin demn de laudă și Xan l-ar înțelege foarte bine. Dacă ați reuși, ce v-ar mai îmbăta puterea ! Insula Man pacificată, cei violenți trăind în pace, cîmpurile semănate și recoltele culese, bolnavii îngrijiți, slujbe în biserici duminicile, pocăiții sărutînd mîinile sfîntului în viață care a făcut posibil acest lucru. În cazul acesta veți ști ce simte Gardianul Angliei în fiecare moment al vieții lui, ce-i place, fără de ce nu poate trăi. Puterea absolută în micul tău regat. Înțeleg ce e atrăgător aici ; dar nu se va întîmpla așa.

O clipă stătură locului tăcuți, după care el spuse blînd :

— Renunță. Nu-ți irosi restul vieții pentru o cauză pe cît de inutilă, pe atît de imposibilă. Lucrurile se vor ameliora. În cincisprezece ani — și asta înseamnă atît de puțin — nouăzeci la sută din cei ce trăiesc în Marea Britanie vor avea peste optzeci de ani. Nu vor mai dispune de energia

necesară pentru a face rău, cum nu vor mai dispune de energie nici pentru a face bine. Gîndește-te cum va arăta Anglia. Marile ei clădiri pustii și tăcute, drumurile nereparate, întinzîndu-se între gardurile vii năpădite de bălării, resturile omenirii îngrămădindu-se laolaltă, pentru confort și protecție, reducerea serviciilor legate de civilizație și apoi, la sfîrșit, oprirea energiei și a luminii. Lumînările păstrate cu grijă vor fi aprinse și curînd și ultima lumînare va pîlpîi și se va stinge. Oare asta nu face ca tot ce se petrece pe Insula Man să pară lipsit de importanță ?

— Dacă murim, putem s-o facem ca niște ființe umane, nu ca niște diavoli. La revedere și vă mulțumesc că v-ați întîlnit cu Gardianul.

Trebuia să mai facă un efort. Spuse :

— Mi-e greu să-mi imaginez un grup mai puțin pregătit pentru a înfrunta aparatul de stat. Nu aveți bani, nu aveți resurse, nu aveți influență, nu aveți sprijinul populației. Nici măcar o filozofie coerentă a revoltei nu aveți. Miriam o face ca să-și răzbune fratele. Gascoigne, e clar, pentru că Gardianul și-a însușit termenul de grenadier. Luke dintr-un vag idealism creștin și din chemarea pentru abstracțiuni cum ar fi mila, dreptatea și iubirea. Rolf nu are nici măcar justificarea unei indignări morale. Motivul lui e ambiția ; îl deranjează puterea absolută a Gardianului și ar dori-o pentru el. Dumneata o faci pentru că ești măritată cu Rolf. El te tîrăște într-o primejdie cumplită, pentru a-și satisface propriile ambiții. Nu te poate sili. Părăsește-l. Eliberează-te.

— Nu pot să nu mai fiu măritată cu el. Nu-l pot părăsi, spuse ea blînd. Și n-aveți dreptate, nu ăsta e motivul. Sînt alături de el pentru că asta e ceea ce trebuie să fac.

— Da, pentru că așa vrea Rolf.

— Nu, pentru că așa vrea Dumnezeu.

De furie, îi veni să se lovească cu capul de totem.

— Dacă crezi că există, presupun că crezi că El e cel care ți-a dat mintea, inteligența. Folosește-o. Te bănuiam prea mîndră ca să te prostești în halul ăsta.

Ea însă era insensibilă la astfel de complimente ieftine. Spuse :

— Nu cei ce au o părere bună despre ei schimbă lumea, ci bărbații și femeile dispuși să pară proști. La revedere, doctore Faron. Mulțumesc c-ați încercat.

Se întoarse fără să-l atingă și el o urmări cu privirea.

Nu-i ceruse să nu îi trădeze. N-avea nevoie s-o facă, dar el a fost totuși bucuros că acele cuvinte nu fuseseră rostite. Iar el n-ar fi putut să promită. Nu credea că Xan va recurge la tortură, dar în cazul lui amenințarea cu tortura ar fi fost de-ajuns și, pentru prima dată, îi trecu prin minte că, poate, îl judecase greșit pe Xan, din motivul cel mai naiv cu putință : nu putea crede că un om excepțional de inteligent, cu umor și farmec, un om pe care-l considerase prietenul său, putea fi rău. Poate că el, nu Julian, avea nevoie de o lecție de istorie.

15

Grupul nu mai aşteptă mult. La două săptămîni după întîlnirea cu Julian, Theo coborî la micul dejun şi, printre plicurile împrăştiate pe covoraşul din faţa uşii, găsi o foaie de hîrtie împăturită. Cuvintele tipărite aveau desenată deasupra lor imaginea unui peşte mic, semănînd cu un hering. Părea un desen de copil, făcut cu grijă. Cu o milă exasperată, Theo citi mesajul.

CĂTRE POPORUL MARII BRITANII

Nu mai putem închide ochii la relele din societatea noastră. Dacă rasa noastră e sortită morţii, cel puţin să murim ca oameni liberi, ca nişte fiinţe umane, nu ca nişte diavoli. Îi cerem Gardianului Angliei următoarele :

1. Alegeri generale şi prezentarea, în faţa poporului, a programului său politic.

2. Acordarea de drepturi civile Vizitatorilor, inclusiv dreptul de a trăi în propriile lor case, de a-şi aduce familiile şi de a rămîne în Marea Britanie după încheierea contractului de muncă.

3. Abolirea Eliberării.

4.Oprirea deportării condamnaţilor în Colonia Penală de pe Insula Man şi asigurarea că cei ce se află deja acolo pot trăi în pace şi civilizat.

5. Încetarea testării obligatorii a spermei şi a controlului femeilor tinere şi sănătoase şi închiderea magazinelor porno de stat.

CEI CINCI PEŞTI

Cuvintele erau aici, în toată simplitatea lor, rezonabile, fundamental umane. De ce era atît de sigur, se

întrebă, că fuseseră scrise de Julian ? Și totuși nu puteau aduce nici un bine. Ce propuneau cei Cinci Pești ? Ca oamenii să organizeze manifestații în fața consiliului local sau să atace vechea clădire a Ministerului de Externe ? Grupul nu era organizat, nu dispunea de o bază a puterii, nu avea un plan de campanie. Puteau spera, cel mult, că-i vor face pe oameni să gîndească, că vor provoca nemulțumire, că-i vor încuraja pe bărbați să nu se mai ducă la următoarea testare a spermei și pe femei să refuze următorul examen medical. Și ce-ar schimba asta ? Pe măsură ce speranța murea, examinările erau, oricum, din ce în ce mai superficiale.

Hîrtia era de proastă calitate, mesajul tipărit de amatori. Probabil că aveau o mașină de tipărit, ascunsă în vreo criptă de biserică sau într-o cabană de pădure, izolată dar accesibilă. Cît timp însă va rămîne aceasta secretă, dacă Poliția își va da osteneala să-i vîneze ?

Citi încă o dată cele cinci cereri. Era puțin probabil ca prima să-l deranjeze pe Xan. Greu de bănuit că țara va primi cu satisfacție cheltuielile și agitația provocate de alegerile generale dar, dacă le organiza, puterea lui va fi confirmată cu o majoritate zdrobitoare, indiferent dacă va avea cineva curajul să contracandideze. Theo se întrebă cîte din celelalte reforme le-ar fi putut realiza, dacă ar fi rămas consilierul lui Xan. Cunoștea prea bine răspunsul. Fusese neputincios atunci și cei Cinci Pești erau neputincioși acum. Dacă n-ar fi fost Omega, aceste țeluri ar fi fost dintre acelea pentru care un om poate fi gata să lupte, chiar să sufere. Dar dacă nu ar fi fost Omega, nici relele n-ar fi existat. Era normal să lupți, să suferi, poate chiar să mori pentru o societate mai dreaptă, mai bună, dar nu într-o lume fără viitor în care, mult prea devreme, chiar cuvintele dreptate, milă, socie-tate, luptă, rău, nu vor mai fi decît ecouri neauzite de nimeni în aerul pustiu. Julian ar spune că merită să lupți și să suferi pentru a salva măcar un singur Vizitator de la tratamentul groaznic la care era supus, sau pentru a preveni măcar un singur de-

lincvent de a fi deportat în Colonia Penală Man. Dar aceasta nu se va întîmpla, indiferent de ce ar face cei Cinci Pești. Nu stătea în puterea lor. Recitind cele cinci cereri, simți cum înțelegerea de la început dispare. Își spuse că majoritatea bărbaților și a femeilor, catîri umani cărora li s-a furat posteritatea, dar care își duceau încă povara de tristețe și regret cu toată puterea de care mai erau în stare, reușeau să-și ofere plăceri compensatorii, se lăsau pradă unor mici vanități personale, se comportau civilizat unii cu alții și cu Vizitatorii pe care îi întîlneau. Cu ce drept încercau cei Cinci Pești să le impună acestor stoici nedreptățiți și povara de prisos a virtuții eroice ? Duse hîrtia la closet și, după ce o rupse cu grijă în patru, trase apa după ea. Privind cum fragmentele sînt absorbite, rotindu-se, își dori timp de o secundă, nu mai mult, să poată împărtăși pasiunea și nebunia ce lega laolaltă această organizație demnă de milă și fără apărare.

16

Sîmbătă, 6 martie 2021

Azi dimineață, după micul dejun, a telefonat Helena și m-a invitat să vin să văd pisoii Mathildei. Cu cinci zile în urmă îmi trimisese o carte poștală, prin care mă anunța că sosiseră cu bine pe lume, dar nu fusesem invitat la petrecerea dată în cinstea nașterii lor. Mă întrebam dacă făcuseră o petrecere sau dacă păstraseră nașterea ca pe o bucurie numai a lor, o experiență împărtășită doar de ei doi, care să sărbătorească cu oarecare întîrziere și să consolideze noua lor viață împreună. Chiar și așa, era puțin probabil să nu respecte ceea ce era în general considerat ca o obligație, prilejul de a-ți lăsa prietenii să fie martori la miracolul venirii pe lume a unei vieți noi. Maximum șase persoane erau invitate de obicei ca să asiste la naștere, dar de la o distanță cu grijă stabilită, astfel ca să nu agite sau să tulbure mama. Și după aceea, dacă totul mergea bine, se organiza o masă sărbătorească, adesea cu șampanie. Nașterea puilor nu era neumbrită de tristețe. Reglementările privind animalele domestice fertile erau clare și respectate cu rigurozitate. Mathilda va fi acum sterilizată, iar Helenei și lui Rupert li se va permite să păstreze doar o femelă din toți puii născuți. O altă variantă era ca Mathildei să i se permită să mai aibă o dată pui, dar toți, cu excepția unui singur pisoiaș mascul, să fie omorîți.

După telefonul Helenei, am dat drumul la radio, să ascult știrile de la ora opt. Abia atunci mi-am dat seama că azi se împlinea exact un an de cînd mă părăsise pentru Rupert. Poate că era ziua cea mai potrivită pentru prima mea vizită în căminul lor. Scriu cămin și nu casă, pentru că sînt sigur că așa ar numi-o Helena, conferind demnitate unui edificiu oarecare din nordul Oxfordului, prin importanța sacramentală a iubirii împărtășite și a grijilor gospodărești împărtășite și ele, prin promisiunea unei totale onestități și a unui regim alimentar echilibrat, printr-o nouă bucătărie igienică și prin relații sexuale igienice, de două ori pe săptămînă. În ce privește relațiile sexuale, îmi mai pun unele întrebări, pe jumătate dojenindu-mă pentru gîndurile mele indecente, dar spunîndu-mi că curiozitatea mea era atît firească, cît și permisă. La urma urmelor, Rupert se bucură, sau poate nu se bucură, de trupul pe care, cîndva, l-am cunoscut la fel de intim ca pe al meu. Un mariaj ratat este confirmarea cea mai umilitoare a seducției trecătoare a cărnii. Amanții pot explora fiecare linie, fiecare curbă și adîncitură a corpului persoanei iubite, pot atinge împreună culmile unui extaz inexprimabil ; și totuși, cît de puțin contează asta atunci cînd iubirea sau atracția fizică au murit, în cele din urmă, și tot ce ne rămîne sînt bunurile pe care ne certăm, notele de plată ale avocaților, gunoaiele triste ale camerei cu vechituri, atunci cînd casa aleasă, mobilată, îngrijită cu entuziasm și speranță a devenit o închisoare, cînd fețele sînt încruntate, cu ridurile reproșurilor exasperante întipărite pe ele și cînd trupurile, acum, cînd dorința a murit, sînt observate cu toate imperfecțiunile lor, de un ochi din care pasiunea și vraja au dispărut. Mă întreb dacă Helena discută cu Rupert despre ce se petrecea între noi, în pat. Cred că da, a nu o face ar cere un control de sine și o delicatețe mai mari decît remarcasem vreodată la ea. Există o tentă de vulgaritate în respectabilitatea socială cultivată cu grijă a Helenei, și-mi puteam imagina ce-i spune.

„Theo se considera un amant minunat, dar totul nu era decît tehnică. Ai fi zis că a învățat după un manual de sexualitate. Și nu-mi vorbea niciodată, nu cu adevărat. Aș fi putut să fiu orice altă femeie."

Îmi puteam închipui cuvintele, pentru că știam că erau justificate. Îi făcusem mai mult rău decît îmi făcuse ea mie, chiar dacă scoteam din calcul faptul că-i omorîsem unicul copil. De ce mă însurasem cu ea ? O luasem de nevastă pentru că era singura fiică a decanului și asta îmi conferea prestigiu ; pentru că și ea absolvise istoria și credeam că avem interese intelectuale comune ; și pentru că mi se părea atrăgătoare fizic, fiind astfel în stare să-mi conving inima puțin pretențioasă că dacă asta nu era iubire, era totuși atît de aproape de ea cît eram eu în stare să fiu. Faptul că am devenit ginerele decanului mi-a produs mai multă iritare decît plăcere (era, de fapt, o persoană îngrozitor de îngîmfată, nu mă mir că Helena abia așteptase să scape de el) ; preocupările ei intelectuale erau inexistente (fusese acceptată la Oxford pentru că era fiica șefului unui colegiu și reușise, muncind din greu și cu ajutorul unor meditatori buni și costisitori, să obțină cele trei note maxime necesare pentru ca profesorii de la Oxford să poată justifica o alegere pe care altfel n-ar fi făcut-o). Atracția sexuală ? Ce-i drept, aceasta durase mai mult, deși supusă legii diminuării prin repetare, pînă ce fusese, în cele din urmă, ucisă cînd o omorîsem pe Natalie. Nimic nu e mai eficace decît moartea unui copil pentru a scoate la iveală, fără posibilitatea de autoînșelare, goliciunea unei căsnicii pe cale de ratare.

Mă întreb dacă Helena are mai mult noroc cu Rupert. Dacă viața lor sexuală îi satisface, se numără printre puținii norocoși. Relațiile sexuale au devenit una din plăcerile senzoriale cele mai puțin importante ale omului. Ți-ai fi putut imagina că, odată cu dispariția permanentă a fricii de a nu rămîne însărcinată și fără ca întreg inventarul de pilule, prezervative și calcule legate de ovulație să mai fie necesar, relațiile sexuale vor fi eliberate în vederea unor

desfătări noi și debordînd de imaginație. Se petrecuse exact opusul. Chiar și acei bărbați și acele femei care în mod normal nu doresc să aibă copii, au nevoie de siguranța că, dacă vor, pot avea. Relațiile sexuale total rupte de procreare au devenit un fel de acrobație, aproape total lipsită de sens. Femeile se plîng din ce în ce mai des de ceea ce ele numesc orgasm dureros ; se obține spasmul, dar nu și plăcerea. În revistele pentru femei, pagini întregi sînt dedicate acestui fenomen comun. Femeile, în anii '80 și '90 din ce în ce mai critice și mai intolerante față de bărbați, au, în sfîrșit, o justificare zdrobitoare pentru resentimentele neexprimate timp de secole. Noi, cei ce nu mai sîntem în stare să le oferim un copil, nu le mai putem oferi nici măcar plăcere. Raporturile sexuale mai pot fi o alinare reciprocă ; rareori mai sînt un extaz reciproc. Magazinele pornografice, sponsorizate de stat, literatura din ce în ce mai explicită, toate obiectele ce au ca scop stimularea dorinței — nimic nu a dat rezultate. Bărbații și femeile încă se mai căsătoresc, deși mai rar, cu un ceremonial mai modest și adesea cu reprezentanți ai aceluiași sex. Oamenii tot se mai îndrăgostesc, sau spun că sînt îndrăgostiți. Avem de-a face cu o căutare aproape disperată a acelei persoane, preferabil mai tinere, dar măcar de aceeași vîrstă, cu care să întîmpini declinul și decăderea inevitabile. Avem nevoie de alinarea unei cărni care să ne răspundă, de o mînă în mîna noastră, de niște buze pe buzele noastre. Dar citim cu un fel de mirare poemele de dragoste ale vremurilor trecute. În după-amiaza aceea, coborînd pe Walton Street, nu simțeam o neplăcere deosebită la gîndul de a o revedea pe Helena, iar la Mathilda mă gîndeam cu bucuroasă nerăbdare. În calitate de coproprietar pe actele animalului domestic fertil aș fi putut, desigur, să solicit Curții pentru Custodia Animalelor să am și eu partea mea de custodie sau dreptul s-o vizitez, dar nu aveam chef să mă supun acestei umilințe. Unele din cazurile de custodie asupra animalelor sînt motive de lupte acerbe, costisitoare și publice, și nu aveam intenția

să mă alătur lor. Știam că o pierdusem pe Mathilda și ea, creatură perfidă, iubitoare de confort ca toate pisicile, cu siguranță că mă și uitase.

Cînd am văzut-o, mi-a fost imposibil să nu mă mint. Zăcea în coșulețul ei, lîngă doi pisoiași ca doi șoareci albi mătăsoși, ce tremurau și o trăgeau ușor de sfîrcuri. Mă privi cu ochii ei albaștri lipsiți de expresie și începu să toarcă tare și răgușit, făcînd aproape să vibreze coșulețul. Am întins mîna și i-am mîngîiat capul mătăsos.

— Totul a decurs normal ? am întrebat.

— O, perfect. Bineînțeles, veterinarul a fost de față încă de la începutul travaliului, dar zicea că rareori i-a fost dat să vadă o naștere mai ușoară. A luat cu el doi pisoiași. Noi încă nu ne-am hotărît pe care din ăștia doi să-l păstrăm.

Casa era mică, cu o arhitectură oarecare, o vilă de suburbie duplex, construită din cărămidă, principalul ei avantaj fiind grădina lungă din spate, ce cobora spre canal. Cea mai mare parte din mobilă și toate covoarele păreau noi, alese, bănuiam, de Helena, care aruncase toate obiectele din viața dinainte a iubitului ei, prietenii, cluburile, plăcerile solitare de burlac, împreună cu toate mobilele și tablourile de familie, pe care le moștenise odată cu casa. Îi făcuse plăcere să-i aranjeze un cămin — sînt sigur că asta fusese fraza pe care o folosise — și se desfăta văzînd ce rezultase, ca un copil care primise o cameră nouă în care să se joace. Mirosul de vopsea proaspătă se simțea peste tot. În camera de zi, așa cum se obișnuiește în acest gen de casă din Oxford, peretele din spate fusese dărîmat, pentru a crea o încăpere mai mare, cu o fereastră largă în față și cu uși-ferestre dînd spre o loggie cu geamuri, în spate. Pe unul din pereții holului zugrăvit în alb fusese agățat un șir din originalele ilustrațiilor lui Rupert pentru coperte de cărți, înrămate în lemn alb. Erau douăsprezece cu toatele și m-am întrebat dacă această expunere în public fusese tot ideea Helenei, sau a lui. Oricum ar fi fost, mi-a dat dreptul la un moment de dezaprobare plină de

dispreț. Am vrut să mă opresc și să studiez desenele, dar asta ar fi însemnat că trebuie să le și comentez și nu voiam să spun nimic despre ele. Dar chiar și privirea pe care le-am aruncat-o, în treacăt, mi-a arătat că degajau o forță considerabilă ; Rupert nu era un artist de duzină ; această etalare egocentrică a talentului nu făcea decît să confirme ce știam deja despre el. Ceaiul l-am băut în seră, un adevărat regal cu sandvișuri cu pateu, brioșe făcute în casă și prăjitură cu fructe, aduse toate pe o tavă acoperită cu un șervet de in, proaspăt scrobit, și cu șervețele mici asortate. Cuvîntul care îmi veni în minte fu extravaganță. Uitîndu-mă la șervet, mi-am dat seama că era același pe care Helena îl brodase cu puțin înainte de a mă părăsi. Deci acest lucru manual desenat cu grijă făcuse parte din trusoul ei de adulteră. Oare banchetul ăsta extravagant — și am insistat asupra acestui adjectiv peiorativ — avea drept scop să mă impresioneze, să-mi arate ce nevastă bună putea fi pentru un bărbat dispus să-i aprecieze talentele ? Îmi era clar că Rupert i le aprecia. Aproape că se topea de plăcerea răsfățului ei matern. Ca artist, poate considera că această solicitudine i se cuvenea. M-am gîndit că sera trebuie să fie plăcută primăvara și toamna. Chiar și acum, cu numai un singur radiator, era confortabil de caldă și, prin geam, puteam vedea, nu prea limpede, că se îngrijeau de grădină. Un șir de butaci de trandafiri, cu rădăcinile înfășurate în pînză de sac, era sprijinit de ceea ce părea un gard despărțitor nou. Siguranță, confort, plăcere. Xan și Consiliul său ar fi fost de acord cu ce vedeau aici. După ceai, Rupert dispăru, pentru scurt timp, în salon. Se întoarse și îmi întinse o fițuică. Am recunoscut-o imediat. Era identică cu aceea pe care cei Cinci Pești mi-o strecuraseră pe sub ușă. Prefăcîndu-mă că n-o cunoșteam, am citit-o cu grijă. Rupert părea că așteaptă un răspuns. Cum n-am făcut-o, mi-a spus :

— Trecînd din poartă în poartă, și-au asumat un mare risc.

M-am trezit spunînd ce știam că trebuie să se fi întîmplat, iritat că știam, că nu-mi puteam ține gura.

— N-ar fi putut s-o facă. Doar nu e vorba de o revistă a parohiei, ce zici ? Cred că a adus-o cineva singur, poate pe bicicletă, poate pe jos, strecurînd un manifest din acestea prin ușă, cînd nu era nimeni de față, lăsînd cîteva în stațiile de autobuz, punînd cîte unul sub ștergătoarele mașinilor parcate.

— Tot riscant e, nu-i așa ? spuse Helena. Sau ar fi, dacă Poliția Securității Statului s-ar hotărî să-i caute.

— Nu cred că se vor deranja, spuse Rupert. Nimeni nu va lua chestia asta în serios.

— Tu ai luat-o ? l-am întrebat.

Doar o păstrase. Întrebarea, pusă mai tăios decît intenționasem, îl descumpăni. Privi spre Helena și șovăi. M-am întrebat dacă nu cumva nu fuseseră de acord în privința asta. Poate avusese loc prima lor ceartă. Dar eram optimist. Dacă s-ar fi certat, manifestul ar fi fost distrus pînă acum, în primele clipe de exaltare ale împăcării.

— M-am întrebat dacă e cazul să pomenim de el la Consiliul Local, cînd ne ducem să declarăm pisoii, spuse el. Ne-am decis să nu le spunem nimic. Nu văd ce-ar putea face, Consiliul Local vreau să zic.

— Doar să spună Poliției și să te aresteze pentru deținerea de materiale destabilizatoare.

— Ne-am pus și problema asta. N-am vrea ca oficialitățile să creadă că sprijinim așa ceva.

— L-a mai primit cineva de pe strada voastră ?

— Nu ne-a spus nimeni și noi am preferat să nu întrebăm.

— Oricum, astea sînt lucruri în legătură cu care Consiliul nu poate face nimic. Nimeni nu dorește să fie închisă Colonia Penală de pe Insula Man.

Rupert tot mai ținea manifestul în mînă, de parcă nu știa ce să facă cu el. Spuse :

— Pe de altă parte, auzim și noi zvonuri despre ce se petrece în lagărele pentru Vizitatori și presupun că, odată ce se află aici, ar trebui să ne purtăm corect cu ei.

— Le merge mai bine aici decît la ei acasă, spuse Helena tăios. Vin bucuroși. Nu-i silește nimeni. Și e ridicol să sugerezi închiderea Coloniei Penale.

Asta o îngrijorează, m-am gîndit. Crima și violența care ar amenința căsuța, șervetul brodat, salonul intim, sera cu geamurile ei ușor de spart, vederea spre grădina întunecată, unde acum putea fi sigură că nu stă la pîndă nici un răufăcător.

— Nu sugerează închiderea ei, am spus. Dar poți să discuți dacă nu e cazul să aibă o conducere ca lumea și condamnații să ducă o viață rezonabilă.

— Dar nu asta vor acești Cinci Pești. Scrie acolo să se termine cu deportările. Vor să fie închisă. Și cine s-o conducă ? Nu l-aș lăsa pe Rupert să se ofere ca voluntar. Iar condamnații pot avea o viață rezonabilă. Nu depinde decît de ei. Insula e destul de mare, și au hrană și adăpost. E sigur că Consiliul nu va evacua insula. Ar fi un scandal — toți criminalii și violatorii din nou în libertate. Și nu se află acolo și prizonierii de la Broadmoor ? Ăștia sînt nebuni, nebuni și primejdioși.

Am observat că folosise cuvîntul prizonier, nu pacient. Am spus :

— Cei mai răi dintre ei trebuie să fie prea bătrîni pentru a mai fi primejdioși.

— Unii însă nu au mult peste patruzeci de ani și, în fiecare an, sînt trimiși acolo alții, strigă ea. Mai mult de două mii acum un an, nu-i așa ?

Se întoarse spre Rupert.

— Dragă, eu cred c-ar trebui să-l rupem. N-are nici un sens să-l păstrăm. Nu putem face nimic. Oricine ar fi, nu au dreptul să tipărească asemenea materiale. Nu fac decît să-i sperie pe oameni.

— Am să-l arunc în closet, spuse el.

Cînd ieși din cameră, Helena se întoarse spre mine.

— Nu crezi nimic din toate astea, nu-i așa, Theo ?

— Cred că viața este deosebit de neplăcută pe Insula Man.

— Ei bine, asta nu depinde decît de condamnații înșiși, nu crezi ? repetă ea cu încăpățînare.

N-am mai pomenit de manifest și, zece minute mai tîrziu, după o ultimă vizită la Mathilda, la care Helena se aștepta, vădit, și pe care Mathilda o toleră, am plecat. Nu-mi părea rău că-i vizitasem. Nu fusese doar dorința de a o vedea pe Mathilda ; scurta noastră întîlnire mai degrabă mă duruse. Acum puteam lăsa în urmă ceva ce rămăsese neterminat. Helena era fericită. Părea chiar mai tînără, mai frumoasă. Drăgălășenia ei blondă, unduitoare, pe care obișnuiam s-o ridic la rangul de frumusețe, se maturizase într-o eleganță sigură de sine. Nu pot spune cinstit că mă bucur pentru ea. E greu să fim generoși cu cei cărora le-am făcut un mare rău. Dar cel puțin nu mai sînt eu cel răspunzător de fericirea sau de nefericirea ei. Nu-mi doream în mod deosebit să-i mai revăd pe niciunul dintre ei, dar mă puteam gîndi la ei fără amărăciune sau vinovăție.

A existat un singur moment, cu puțin înainte de a pleca, în care am simțit un interes mai mult decît cinic, detașat, pentru viața lor domestică atît de plină. Mă dusesem la baie, prosopul era curat și brodat, săpunul nou, closetul avea un dezinfectant spumant, albastru, exista acolo un mic recipient cu un amestec de flori uscate ; am observat toate acestea și le-am disprețuit. Cînd m-am întors fără zgomot, am văzut că, stînd oarecum departe unul de celălalt, se prinseseră de mînă peste distanța dintre ei și că, auzindu-mi pașii, se retrăseseră iute, aproape vinovat. Acest moment de delicatețe, de tact, poate chiar de milă, îmi produse o clipă de emoții conflictuale, pe care le-am simțit atît de slab, încît au trecut aproape imediat ce mi-am dat seama de natura lor. Știam însă că ce simțisem fusese invidie și regret, nu pentru ceva ce pierdusem, ci pentru ceva ce nu avusesem niciodată.

17

Luni, 15 martie 2021

Azi m-au vizitat doi membri ai Poliției Securității Statului. Faptul că scriu arată că nu m-au arestat și că n-au găsit jurnalul. De fapt, nici nu l-au căutat ; n-au căutat nimic. Dumnezeu știe că jurnalul e destul de incriminant pentru cineva interesat de deficiențe morale și de neadaptare personală, numai că mințile lor erau în căutarea unor delicte mai tangibile. Așa cum am spus, erau doi, un tînăr, evident Omega — e extraordinar cît de ușor îți poți da seama — și un ofițer mai înalt în grad, ceva mai tînăr decît mine, cu un trenci și cu o servietă din piele neagră. S-a prezentat ca fiind inspectorul-șef George Rawlings și pe însoțitorul său ca pe sergentul Oliver Cathcart. Cathcart era distant, mohorît, elegant, lipsit de expresie, un Omega tipic. Rawlings, solid, ușor stîngaci în mișcări, avea o claie de păr des, alb-cenușiu, pieptănat cu grijă, ce părea tuns la un coafor scump, ca să pună în evidență onduleurile din părți și de la spate. Avea o față cu trăsături puternice, ochi mici, atît de înfundați în cap că irisurile erau invizibile, și o gură prelungă, cu buza de sus arcuită, ieșită în față ca un cioc. Amîndoi erau îmbrăcați civil, cu costume extrem de bine croite. În alte împrejurări aș fi fost tentat să-i întreb dacă aveau același croitor.

Au sosit la ora unsprezece. I-am primit în salonul de la parter și i-am întrebat dacă vor o cafea. Au refuzat. Cînd i-am poftit să ia loc, Rawlings s-a instalat comod pe

un scaun de lîngă foc, în timp ce Cathcart, după ce a șovăit o clipă, s-a așezat, țeapăn, în fața lui. Mi-am luat și eu scaunul rotativ de la birou și l-am întors cu fața spre ei.

Rawlings spuse :

— O nepoată de a mea, fata cea mai mică a surorii mele, a ratat Omega doar cu un an, a participat la micile dumneavoastră conferințe despre Viața și Epoca Victoriană. Nu e o fată prea deșteaptă, probabil n-o țineți minte. S-ar putea, totuși, să vă amintiți de ea. Marion Hopcroft. Erau puțini studenți, spunea, și numărul lor scădea în fiecare săptămînă. Oamenii nu mai sînt perseverenți. Încep ceva plini de entuziasm, dar obosesc repede, mai ales dacă nu le stimulezi tot timpul interesul.

În cîteva fraze, redusese prelegerile mele la niște discuții plictisitoare, pentru un număr din ce în ce mai mic de persoane nu cine știe ce inteligente. Manevra nu fusese prea subtilă, dar mă îndoiesc că subtilitatea era specialitatea lui.

— Numele mi-e cunoscut, dar nu mi-o pot aduce minte.

— Viața și Epoca Victoriană. Gîndeam că cuvîntul epocă e de prisos. De ce nu doar Viața Victoriană ? Sau să-l fi numit „Viața în Anglia Victoriană".

— Nu eu am ales denumirea cursului.

— Nu ? Ciudat. Credeam că dumneavoastră ați ales-o. Cred c-ar trebui să insistați să vă alegeți singur titlul dizertațiilor.

N-am răspuns. Bănuiam că știa perfect de bine că ținusem cursul în locul lui Colin Seabrook, dar dacă nu știa, nu aveam de gînd să-l informez eu.

După o clipă de tăcere, care nu păru să-l pună în încurcătură nici pe el, nici pe Cathcart, continuă :

— Mă gîndeam să urmez și eu unul din cursurile astea pentru adulți. De istorie, nu de literatură. Dar n-aș alege Anglia Victoriană. Aș merge mai înapoi, spre Tudori. Întotdeauna m-au fascinat. Mai ales Elisabeta.

— Ce vă atrage la perioada aceea ? am întrebat. Violența și splendoarea, gloria realizărilor lor, amestecul de poezie și de cruzime, chipurile acelea inteligente și viclene deasupra gulerelor gofrate, curtea magnifică, bazată pe tortură ?

Păru că meditează o clipă la întrebarea mea, după care spuse :

— N-aș zice că epoca Tudorilor a fost caracterizată numai prin cruzime, doctore Faron. Pe vremea aceea oamenii mureau tineri și, aș spune, cei mai mulți mureau în chinuri. Fiecare epocă are cruzimile ei. Și dacă vorbim de chinuri, să mori de cancer fără medicamente, cum le-a fost hărăzit oamenilor în cea mai mare parte a istoriei, a fost o tortură mult mai cumplită decît orice ar fi putut inventa Tudorii. Mai ales pentru copii, nu sînteți de aceeași părere ? E greu de văzut ce scop are ? Chinuirea copiilor, vreau să zic.

— Poate că n-ar trebui să pornim de la premisa că natura are un scop, am spus.

Continuă, de parcă n-aș fi zis nimic.

— Bunicul meu era unul din predicatorii aceia care prevesteau flăcările iadului — credea că totul are un scop, mai ales durerea. Se născuse într-o epocă greșită, ar fi fost mai fericit în secolul al nouăsprezecelea, secolul dumneavoastră. Îmi amintesc că, la nouă ani, m-a durut groaznic o măsea, aveam un abces. N-am zis nimic, de frica dentistului, dar într-o noapte m-am trezit înnebunit de durere. Mama a spus că ne ducem la doctor de cum se deschide cabinetul, dar pînă dimineață am zăcut zvîrcolindu-mă de durere. Bumicul a venit să mă vadă. Mi-a spus : „Putem face ceva pentru micile dureri ale acestei lumi, dar nu și pentru durerile veșnice ale lumii de apoi. Nu uita acest lucru, băiete." Își alesese cît se poate de bine momentul. O veșnică durere de măsele. Ce gînd îngrozitor pentru un băiat de nouă ani.

— Sau pentru un adult, am spus.

— Păi noi nu mai credem în asta, cu excepția lui Roger Urlătorul. Se pare că tot mai are adepții săi.

Se opri un minut, de parcă ar fi vrut să rumege profețiile lui Roger Urlătorul, după care continuă, fără să-și schimbe tonul :

— Membrii Consiliului sînt îngrijorați, poate că preocupați este un cuvînt mai potrivit, în legătură cu activitățile anumitor persoane.

Se opri, așteptînd poate ca eu să întreb „Ce activități ? Ce persoane ?“ Am spus :

— Trebuie să plec în ceva mai mult de jumătate de oră. Dacă colegul dumneavoastră vrea să perchiziționeze casa, poate ar trebui s-o facă acum, în timp ce noi stăm de vorbă. Nu pun preț decît pe unul sau două lucruri mici, lingurițele din vitrina în stil georgian, piesele comemorative victoriene Staffordshire din salon, una sau două din edițiile princeps. În mod normal ar trebui să asist la percheziție, dar am toată încrederea în probitatea celor de la poliție.

Zicînd acestea, l-am privit pe Cathcart drept în ochi. Nici n-a clipit.

Rawlings lăsă să se strecoare în glasul său o mică notă de reproș :

— Nici vorbă de percheziție, doctore Faron. De ce vă închipuiți c-am vrea să facem o percheziție ? Ce să căutăm ? Nu sînteți o persoană subversivă, domnule. Așa cum am spus, se petrec lucruri care-i preocupă pe cei din Consiliu. Ce vă spun acum e, evident, confidențial. Problemele astea nu au fost date publicității în presă, la radio sau la televiziune.

— Foarte înțelept din partea Consiliului, am spus. Elementele turbulente, presupunînd că există, adoră publicitatea. De ce să le-o oferiți ?

— Exact. Guvernelor le-a trebuit mult pînă să-și dea seam că nu e nevoie să manipulezi știrile incomode. Pur și simplu, nu le prezinți.

— Și ce anume nu prezentați ?

— Incidente minore, lipsite de importanță în sine, dar posibile dovezi ale unei conspirații. Ultimele două Eliberări au fost sabotate. Rampele au fost aruncate în aer în dimineața ceremoniei, exact cu jumătate de oră înainte ca victimele sacrificiului — sau poate că victime nu e cuvîntul potrivit, să spunem martirii ce urmau să se sacrifice — să sosească.

Tăcu o clipă, apoi adăugă :

— Dar și martiri s-ar putea să nu fie corect. Să spunem înainte ca potențialii sinucigași să sosească. Teroristul, el sau ea, au procedat perfect. Treizeci de minute mai tîrziu, și bătrînii ar fi murit mai spectaculos decît era planificat. A existat un avertisment telefonic — o voce de bărbat tînăr — ,dar a venit prea tîrziu pentru a mai putea face altceva decît să ținem mulțimea departe de locul faptei.

— Un incident supărător, am spus. Am fost și eu să văd o Eliberare, cam acum o lună. Aș zice că rampa de pe care erau îmbarcați fusese construită în grabă. Nu cred că acest act criminal a întîrziat Eliberarea cu mai mult de o zi.

— Așa cum ați spus, domnule doctor Faron, un incident minor, dar poate că nu lipsit de semnificație. În ultima vreme au fost prea multe incidente minore. Și mai sînt și manifestele alea. Unele dintre ele se referă la tratamentul acordat Vizitatorilor. Ultimul grup de Vizitatori, cei de șaizeci de ani și cîțiva care s-au îmbolnăvit, au trebuit repatriați cu forța. La chei au avut loc scene neplăcute. Nu spun că ar exista o legătură între dezordinea asta și răspîndirea manifestelor, dar s-ar putea să fie mai mult decît o coincidență. Distribuirea de materiale politice în rîndul Vizitatorilor este ilegală, dar știm că manifeste subversive au circulat în lagăre. Altele au fost împărțite pe la casele oamenilor, conținînd plîngeri legate de tratamentul Vizitatorilor în general, de condițiile existente pe Insula Man, de testarea obligatorie a spermei și de ceea ce disidenții cred că ar fi o încălcare a procesului democratic. Unul recent cuprindea toate aceste nemulțumiri într-o listă de cereri. Poate că l-ați văzut ?

Întinse mîna după servieta neagră din piele, o ridică pe genunchi și o deschise cu un clic. Juca rolul unui vizitator ocazional și cumsecade, nu prea sigur de scopul vizitei sale, și aproape că m-am așteptat să se prefacă că scotocește degeaba printre hîrtii, înainte de a o găsi pe cea dorită. Mă surprinse însă, căci o scoase imediat.

Mi-o întinse și spuse :

— Ați mai văzut una ca asta, domnule ?

M-am uitat la ea și am zis :

— Da, am văzut. Una mi-a fost vîrîtă pe sub ușă acum cîteva săptămîni.

N-avea sens să neg. Era aproape sigur că Poliția Securității Statului știa că manifestele fuseseră distribuite pe strada St John și de ce ar fi ocolit casa mea ? După ce l-am recitit, i l-am dat înapoi.

— Mai e cineva la curent cu faptul că ați primit unul ?

— Nu, după cîte știu. Îmi închipui însă că au fost răspîndite pretutindeni. Nu mi s-a părut suficient de interesant ca să întreb.

Rawlings îl cercetă, de parcă l-ar fi văzut pentru prima dată. Spuse :

— Cei Cinci Pești. Ingenios, dar nu prea inteligent. Cred că trebuie să căutăm un grup mic, de cinci persoane. Cinci prieteni, cinci membri ai unei familii, cinci colegi, cinci conspiratori. Poate că ideea le-a venit de la Consiliul Angliei. E un număr bun, nu sînteți de aceeași părere, domnule ? Face ca, în orice discuție, să existe întotdeauna o majoritate.

N-am răspuns. A continuat :

— Cei Cinci Pești. Bănuiesc că fiecare dintre ei are un nume conspirativ, bazat probabil pe numele de botez ; așa e mai ușor de ținut minte. Pentru litera A, însă, ar fi greu. Nu-mi vine imediat în minte un pește al cărui nume să înceapă cu A. Poate că nici unul nu are litera A ca inițială. Pentru B putem avea biban, presupun, iar C nu e o problemă ; cod, crap. Drac-de-mare ar merge pentru D. Cu E s-ar putea să fie mai greu. Deși e posibil, bineînțeles,

să greșesc, bănuiesc că nu s-ar fi oprit la denumirea de Cinci Pești, dacă n-ar fi găsit un nume de pește potrivit pentru fiecare membru al grupului. Dumneavoastră ce credeți, domnule ? Ca raționament, vreau să spun.

— Ingenios, am zis. E interesant să vezi procesele de gîndire ale Poliției Securității Statului în acțiune. Puțini sînt aceia care au avut această ocazie, sau puțini au avut-o și mai sînt în libertate.

Aș fi putut, la fel de bine, să nu fi spus nimic. El continua să cerceteze manifestul. Apoi zise :

— Un pește. Destul de frumos desenat. Nu cred că de un artist profesionist, dar de către cineva cu talent la desen. Peștele este un simbol al creștinismului. Mă întreb dacă avem de-a face cu un grup creștin ?

Ridică privirea spre mine.

— Recunoașteți, domnule, că ați avut în posesia dumneavoastră unul din aceste manifeste, dar n-ați întreprins nimic ? Nu credeți că era de datoria dumneavoastră să anunțați poliția ?

— Am făcut cu el ce fac cu toată corespondența lipsită de importanță, pe care nu eu am solicitat-o.

Apoi, considerînd că a venit timpul să trec la ofensivă, am spus :

— Scuzați-mă, domnule inspector-șef, dar nu văd exact ce anume îi îngrijorează pe cei din Consiliu. Nemulțumiți există în orice societate. Acest grup pare să nu fi făcut prea mare rău, în afară de aruncarea în aer a două rampe fragile, provizorii, și răspîndirea unor materiale critice prost gîndite despre guvern.

— Unii ar putea descrie manifestele ca fiind genul de literatură ce îndeamnă la revoltă, domnule.

— Puteți folosi orice cuvinte doriți, dar cu greu veți putea face din asta o mare conspirație. Cu siguranță că nu mobilizați batalioanele securității statului din cauza cîtorva nemulțumiți plictisiți, care preferă să se amuze jucînd un joc mai primejdios decît golful. Ce anume neliniștește Consiliul ? Dacă există un grup de disidenți, bănuiesc a fi

destul de tineri, sau măcar de vîrstă mijlocie. Dar timpul va trece şi pentru ei, timpul trece pentru noi toţi. Aţi uitat cifrele ? Consiliul Angliei ni le reaminteşte destul de des. O populaţie de cincizeci şi opt de milioane în 1996, care a scăzut la treizeci şi şase de milioane anul acesta, douăzeci la sută dintre ei în vîrstă de peste şaptezeci de ani. Sîntem o rasă condamnată, inspectore. Odată cu maturitatea, cu bătrîneţea, entuziasmele pălesc, chiar şi în cazul captivant al conspiraţiei. Nu există o opoziţie reală faţă de Gardianul Angliei. N-a existat niciodată, de cînd a preluat puterea.

— Tocmai asta e treaba noastră, domnule, să facem să nu existe.

— Dumneavoastră, bineînţeles, veţi face ce credeţi de cuviinţă. Dar eu aş privi lucrul ăsta cu seriozitate numai dacă aş crede că e, cu adevărat, serios ; o opoziţie, poate chiar în sînul Consiliului, vizînd autoritatea Gardianului.

Cuvintele reprezentau un risc calculat, poate chiar primejdios, şi am văzut că-l pusesem pe gînduri. Asta şi urmărisem.

După o pauză de o clipă, de data asta necalculată, spuse :

— Dacă ar fi vorba de aşa ceva, problema nu s-ar afla în mîinile mele, domnule. Cineva de la un nivel mult mai înalt s-ar ocupa de ea.

M-am sculat în picioare. Am spus :

— Gardianul Angliei este vărul şi prietenul meu. A fost bun cu mine în copilărie, cînd bunătatea este deosebit de importantă. Nu mai sînt consilierul său în cadrul Consiliului, dar asta nu înseamnă că nu mai sînt vărul şi prietenul lui. Dacă aş avea dovezi că există o conspiraţie împotriva lui, l-aş informa. Nu v-aş spune dumneavoastră, domnule inspector-şef, nici nu aş lua legătura cu Poliţia Securităţii Statului. I-aş spune persoanei celei mai direct vizate, Gardianului Angliei.

Jucam, bienînţeles, teatru, şi o ştiam amîndoi. Nu ne-am strîns mîinile şi nu am rostit un cuvînt, cînd i-am condus spre uşă, dar asta nu pentru că îmi făcusem un

dușman. Rawlings nu-și permitea luxul unei antipatii personale, tot așa cum nu și-ar fi permis să simtă simpatie, să-i placă sau să-i fie milă de victimele pe care le vizita și le interoga. Credeam că înțeleg genul acesta de oameni: mici funcționari ai tiraniei, oameni care se bucură de cantitatea de putere măsurată cu grijă care le-a fost dăruită, care simt nevoia de a se mișca în aura fricii produse de ei, de a ști că frica îi precede, atunci cînd intră într-o cameră și că va dăinui în aer, ca un miros, după ce vor pleca, dar care nu au nici sadismul, nici curajul unei cruzimi duse pînă la capăt. Au însă nevoie de rolul lor în acțiunea piesei. Pentru ei nu e de-ajuns, cum e pentru cei mai mulți dintre noi, să stea ceva mai departe și să privească la crucile de pe deal.

18

Theo închise jurnalul și-l puse în sertarul de sus al biroului, întoarse cheia și o băgă în buzunar. Biroul era solid, la fel și sertarele, dar cu greu ar fi putut rezista agresiunii unui expert hotărît să-l deschidă. Pe de altă parte, era puțin probabil că așa ceva se va petrece și, dacă s-ar fi petrecut, avusese grijă ca relatarea vizitei lui Rawland să fie cît mai neutră. Faptul că simțise nevoia să se autocenzureze, era — știa acest lucru — dovada că nu se simțea la largul lui. Îl enerva că fusese nevoie de această precauție. Începuse jurnalul mai puțin ca pe o înregistrare a evenimentelor vieții sale (Pentru cine și de ce ? Ce viață ?), ci mai degrabă ca pe o explorare regulată și plină de indulgență pentru sine, un mijloc de a da un înțeles anilor trecuți, în parte catharsis, în parte o formă consolatoare de afirmare. Jurnalul, care devenise un fel de rutină în viața lui, nu avea sens dacă trebuia să-l cenzureze, să nu scrie anumite lucruri, să înșele, nu să explice.

Se gîndi din nou la vizita lui Rawlings și Cathcart. În momentul acela fusese surprins cît de puțin îl speriaseră. După ce plecaseră, simțise chiar o anumită satisfacție că nu-i fusese frică, că manevrase cu atîta abilitate întîlnirea. Acum se întreba dacă încrederea sa era justificată. Își amintea aproape vorbă cu vorbă tot ce se spusese ; memoria orală fusese întotdeauna unul din punctele lui forte. Dar exercițiul transcrierii conversației lor eliptice îi provocă îngrijorări pe care nu le simțise atunci. Își spuse că nu avea de ce să se teamă. De fapt, nu mințise decît o dată, atunci cînd afirmase că nu mai știe pe nimeni care să

fi primit un manifest al celor Cinci Pești. Era o minciună pe care o putea justifica, dacă i s-ar fi cerut. De ce, ar fi argumentat el, să-și fi numit fosta soție și s-o fi expus neplăcerilor și fricii provocate de o vizită a Poliției Securității Statului ? Nu era nimic important în faptul că ea, sau oricine altcineva, primise un manifest ; foile fuseseră, probabil, strecurate pe sub toate ușile de pe stradă. O minciună nu era dovadă de vinovăție. Puțin probabil să fie arestat din cauza unei minciuni nevinovate. Mai exista încă lege în Anglia, cel puțin pentru britanici.

Coborî în salon și începu să bată în lung și în lat camera spațioasă, conștient într-un chip ciudat de existența etajelor neluminate și goale de deasupra și de dedesubtul lui, de parcă fiecare dintre aceste camere tăcute ar fi purtat în ea o amenințare. Se opri în fața unei ferestre ce dădea în stradă și privi afară, deasupra balconului din fier forjat. Cădea o ploaie fină. În lumina felinarelor, putea vedea perdelele de ploaie și, mult sub ele, pavajul umed. Draperiile ferestrelor din față erau trase și fațada netedă nu prezenta nici un semn de viață, nici măcar o crăpătură, acolo unde se întîlneau perdelele. Deprimarea coborî asupra lui ca o pătură grea, cu care era obișnuit. Îngreunată de vinovăție, și amintiri, și anxietate, aproape că putea simți mirosul gunoiului tuturor acestor ani morți, acumulat în ea. Încrederea în sine dispăru și teama deveni mai puternică. Își spuse că, în timpul întîlnirii, nu se gîndise decît la el, la siguranța lui, la cît era el de deștept, la respectul pentru propria persoană. Numai că pe ei nu-i interesa în primul rînd el, ei îl căutau pe Julian și pe cei Cinci Pești. Nu-i scăpase nici o informație, n-avea de ce să se simtă vinovat, dar ei veniseră totuși la el, ceea ce însemna că bănuiau că știe ceva. Bineînțeles că bănuiau. Membrii Consiliului nu crezuseră nici o clipă că vizita sa era determinată numai de propria voință. Poliția va veni din nou ; data viitoare stratul de politețe va fi mai subțire, întrebările mai insidioase, rezultatul, poate, mai dureros.

Cu cît știau mai mult decît lăsase Rawlings să se vadă ? Dintr-odată i se păru extrordinar că încă nu puseseră mîna pe grup, pentru interogatorii. Dar poate că o făcuseră. Asta să fi fost oare motivul vizitei lor de azi ? Îi arestaseră cumva pe Julian și restul grupului și încercau să afle cît de implicat era el ? Cu siguranță că puteau ajunge la Miriam destul de repede. Își aminti ce spusese Consiliului despre condițiile de pe Insula Man și răspunsul : „Noi știm. Întrebarea e cum de știi tu ?“ Căutau pe cineva care să știe despre condițiile de pe insulă ; și, odată ce vizitele erau interzise și nu era voie să primești sau să trimiți scrisori, nu se făcea nici un fel de publicitate, cum ar fi putut afla despre asta ? Evadarea fratelui lui Miriam trebuie să fi fost înregistrată. Era extraordinar că n-au luat-o la întrebări de cum au început cei Cinci Pești să se manifeste. Dar dacă au luat-o ? Poate chiar acum, ea și Julian se aflau în mîinile lor.

Gîndurile i se roteau în minte și, pentru prima dată, simți o imensă singurătate. Nu era un sentiment cu care să fie obișnuit. Nu credea în el și nici nu-l aproba. Privind în jos, la strada pustie, pentru prima oară își dori să existe cineva, un prieten în care să poată avea încredere. Înainte de a-l părăsi, Helena îi spusese : „Trăim în aceeași casă, dar sîntem ca niște clienți sau oaspeți în același hotel. Nu vorbim niciodată cu adevărat.“ Agasat de acest reproș banal, previzibil, plîngerea obișnuită a nevestelor nemulțumite, îi răspunsese : „Despre ce să vorbim ? Sînt aici. Dacă vrei să vorbești, te ascult.“ Avu impesia că i-ar face bine și dacă ar vorbi cu ea, dacă i-ar auzi răspunsul reținut și de nici un ajutor în dilema lui. Și amestecată cu teama, cu vinovăția, cu singurătatea, apăru o supărare reînnoită — pe Julian, pe grup, pe sine însuși că se amestecase. Măcar făcuse ce-l rugaseră. Se întîlnise cu Gardianul Angliei și pe urmă o avertizase pe Julian. Nu era vina lui că grupul nu ținuse seama de avertisment. Fără îndoială că vor pretinde că era obligat să le transmită un mesaj, să-i informeze că erau în pericol. Dar trebuiau să

ştie că sînt în pericol. Şi cum să-i fi avertizat? Nu cunoştea adresa nici unuia dintre ei, unde sau ce lucrau. Singurul lucru pe care îl putea face, dacă Julian era prinsă, era să intervină la Xan pentru ea. Dar ar afla oare că a fost arestată ? Ar fi fost posibil, dacă i-ar fi căutat, să găsească pe unul din membrii grupului, dar cum să-i caute în siguranţă, fără ca nimeni să observe ? S-ar putea ca Poliţia Securităţii Statului să-l fi pus deja sub observaţie. Nu putea face nimic altceva decît să aştepte.

19

Vineri, 26 martie 2021

Azi am văzut-o pentru prima dată după întîlnirea noastră de la Muzeul Pitt Rivers. Cumpăram brînză în hală și tocmai mă îndepărtam de tejghea cu pachetele mele mici, îngrijit ambalate, cu brînză Roquefort, Danish Blue și Camembert, cînd am zărit-o la numai cîțiva metri de mine. Alegea fructe, nu cumpăra, cum făceam eu, ca să satisfacă gusturile din ce în ce mai pretențioase ale unei singure persoane, ci arătînd fără să șovăie ce vrea, ținînd deschisă larg o sacoșă din pînză, pentru a primi în ea pungile cafenii fragile, din care explodau parcă globurile aurii, inegale ale portocalelor, curbele lucitoare ale bananelor, ruginiul merelor. Am văzut-o într-o sclipire de culori strălucitoare, ca și cum pielea și părul ar fi absorbit lumina vie a fructelor, de parcă n-ar fi fost luminată de becurile puternice ale magazinului, ci de un soare cald, din sud. Am privit-o întinzîndu-i vînzătorului o bancnotă, apoi numărînd mărunțișul, ca să-i dea banii exact, zîmbind în timp ce-i întindea, am urmărit-o petrecîndu-și breteaua groasă a sacoșei de pînză peste umăr, aplecîndu-se ușor sub greutate. Cumpărătorii treceau alene printre noi, dar eu stăteam ca încremenit, nedorind, poate nefiind în stare să mă mișc, mintea mea într-un tumult de sentimente extraordinare, pe care nu eu le chemasem. M-a cuprins o dorință caraghioasă de a mă repezi la standul cu flori, de a vîrî o bancnotă în mîna florăresei, de a smulge

din vasele lor buchetele de margarete, lalele, trandafiri și crini de seră, de a le îngrămădi în brațele ei și de a-i lua sacoșa grea de pe umăr. Era un impuls romantic, pueril și ridicol, pe care nu-l mai simțisem din copilărie. Atunci nu avusesem încredere în el și mă deranjase. Acum mă îngrozea prin forța lui, prin lipsa lui de sens, prin potențialul său destructiv. Se întoarse, tot fără să mă vadă, și porni spre ieșirea de pe High Street. Am urmat-o, croindu-mi cu greu drum printre cumpărătorii de vineri dimineața, cu cărucioarele lor de cumpărături, nerăbdător cînd cineva îmi bloca drumul. Mi-am spus că mă purtam ca un prost, că ar fi trebuit s-o las să plece, că era o femeie pe care o întîlnisem doar de patru ori și de fiecare dată nu arătase c-aș interesa-o în vreun fel, dacă nu pun la socoteală hotărîrea încăpățînată că trebuia să fac ce voia ea, că nu știam nimic despre ea, cu excepția faptului că era măritată, că această nevoie copleșitoare de a-i auzi vocea, de a o atinge nu era altceva decît primul simptom al acelei labilități emoționale morbide a vîrstei mijlocii instabile. M-am străduit să nu mă grăbesc, făcînd astfel ca nevoia să pară mai mică. Chiar și așa, am reușit s-o ajung din urmă cînd cotea pe High Street. I-am atins umărul și am spus :

— Bună dimineața.

Orice mod de a o saluta ar fi părut banal. Acesta, cel puțin, era neprimejdios. Se întoarse spre mine și, o clipă, am fost capabil să mă înșel că zîmbetul ei arăta că mă recunoscuse și că se bucura. Numai că era același zîmbet pe care i-l dăruise și vînzătorului de fructe.

Am pus mîna pe sacoșă și i-am zis :

— Pot să ți-o duc eu ?

Mă simțeam ca un elev inoportun.

Negă din cap și-mi răspunse :

— Mulțumesc, dar camioneta e parcată foarte aproape.

Ce camionetă ? m-am întrebat. Pentru cine erau fructele ? Cu siguranță nu numai pentru ei doi, Rolf și ea.

Lucra în vreo instituţie ? Dar n-am întrebat, ştiind că nu mi-ar fi spus.

— Totul e în ordine ? am zis.

A zîmbit din nou.

— Da, după cum vedeţi. Dar la dumneavoastră ?

— După cum vezi.

Se întoarse. Gestul fusese lin — nu dorea să mă jignească — dar era intenţionat şi dorea să arate că întrevederea noastră luase sfîrşit.

Am spus, cu voce înceată :

— Trebuie să-ţi vorbesc. E important. Nu va dura mult. Putem merge undeva ?

— E mai sigur în piaţă decît aici.

S-a întors şi am păşit alături de ea, firesc, fără s-o privesc, doi cumpărători din mulţime, siliţi de presiunea trupurilor în continuă mişcare să meagă un timp unul lîngă celălalt. Ajunsă în hală, se opri să se uite într-o vitrină în spatele căreia un bărbat între două vîrste şi ajutorul lui vindeau plăcinte şi tarte, chiar atunci scoase din cuptor. M-am oprit lîngă ea, prefăcîndu-mă interesat de brînza care făcea încă băşicuţe, de siropul ce se prelingea din ele. Mirosul ajunse pînă la mine, aromat şi puternic, un miros de care îmi aduceam aminte. Vindeau aici plăcinte încă de pe vremea cînd eram student.

Am rămas locului, privind ca şi cum aş fi vrut să văd ce aş putea alege, după care i-am spus încet, la ureche :

— Poliţia Securităţii Statului a fost la mine — s-ar putea să fie foarte aproape. Caută un grup de cinci.

Se întoarse din faţa vitrinei şi porni mai departe. Am rămas lîngă ea.

— Bineînţeles, spuse. Ştiu că sîntem cinci. Nu-i nici un secret.

Stînd lîngă umărul ei, am zis :

— Nu ştiu ce au mai aflat sau ghicit. Opriţi-vă acum. Nu rezolvaţi nimic. S-ar putea să nu mai fie prea mult timp. Dacă ceilalţi nu vor să se oprească, atunci renunţă dumneata.

Atunci s-a întors și s-a uitat la mine. Ochii noștri s-au întîlnit numai pentru o secundă dar acum, departe de luminile strălucitoare și de bogăția fructelor lucioase, am văzut ce nu observasem înainte : că fața ei arăta mai obosită, mai bătrînă, mai trasă.

— Vă rog să plecați, spuse. E mai bine dacă nu ne mai vedem.

Îmi întinse mîna și, sfidînd orice risc, i-am apucat-o. I-am spus :

— Nu-ți cunosc numele de familie. Nu știu unde stai sau unde te-aș putea găsi. Dumneata însă știi unde să mă găsești. Dacă ai vreodată nevoie de mine, dă-mi de știre în strada St John și voi veni.

După care m-am întors cu spatele și am plecat, ca să n-o văd cum se îndepărtează. Acum, cînd scriu, e trecut de ora cinei și privesc prin fereastra mică din spate spre panta depărtată a pădurii Wytham. Am cincizeci de ani și n-am cunoscut niciodată iubirea. Pot scrie aceste cuvinte, știu că sînt adevărate, dar nu simt decît regretul pe care un afon trebuie să-l simtă pentru că nu poate aprecia muzica, un regret mai puțin puternic, căci e pentru ceva necunoscut vreodată, nu pentru ceva pierdut. Numai că sentimentele își au timpul și locul lor. Cincizeci de ani nu e vîrsta care să cheme la tulburările dragostei, mai ales pe această planetă condamnată și lipsită de bucurie, cînd omul se îndreaptă spre odihna finală și cînd toate dorințele pălesc. Așa că-mi voi plănui evadarea. Nu era ușor pentru nimeni sub șaizeci și cinci de ani să capete un permis de ieșire din țară ; de la Omega, doar bătrînii pot călători după voia inimii. Dar nu mă așteptam ca eu să întîmpin dificultăți. Există încă unele avantaje în a fi vărul Gardianului, chiar dacă nu pomenesc niciodată despre această înrudire. Cum intru în contact cu oficialitățile, lucrul acesta e cunoscut. Am deja pe pașaport ștampila necesară permisului de călătorie. O să caut pe cineva care să-mi țină cursul de vară, ușurat că voi scăpa de plictiseala asta împărtășită cu studenții. Nu dispun de cunoștințe noi, nu am entuzias-

mul necesar pentru a comunica. Voi lua feribotul și apoi, cu mașina, voi vizita din nou marile orașe, catedralele și templele Europei, atîta timp cît mai există drumuri pe care să se poată circula, hoteluri cu personal suficient pentru a oferi măcar un standard acceptabil de confort, cît mai pot fi destul de sigur că voi găsi benzină, măcar în orașe. Voi uita ce am văzut la Southwold, îi voi uita pe Xan și Consiliul, și acest oraș cenușiu unde și pietrele poartă mărturia caracterului trecător al tinereții, al învățăturii, al iubirii. Voi rupe pagina asta din jurnal. Scriind aceste cuvinte, mi-am făcut o concesie ; lăsîndu-le, aș face o prostie. Și voi încerca să uit promisiunea făcută în această dimineață. Am rostit-o într-un moment de nebunie. Presupun că nu va ține cont de ea. Dacă o va face, va găsi casa goală.

CARTEA A DOUA
ALFA
Octombrie 2021

20

Reveni la Oxford în ultima zi din septembrie, cam pe la jumătatea după-amiezii. Nimeni nu încercase să-l împiedice să plece și nimeni nu îl întîmpină acasă. Casa mirosea a închis, sufrageria de la parter a igrasie, camerele a neaerisit. Îi dăduse doamnei Kavanagh instrucțiuni precise să deschidă, din cînd în cînd, ferestrele, dar aerul acru mirosea urît, de parcă geamurile ar fi fost ermetic închise ani de zile. Antreul îngust era pardosit cu corespondență, unele dintre plicurile subțiri păreau că s-au lipit de covor. În salon, cu draperiile lui lungi trase ca să nu intre soarele după-amiezii, de parcă ar fi fost un mort în casă, din cămin căzuseră bucățele mici de moloz și ghemotoace de funingine, pe care le zdrobea acum în picioare, pe covor. Inspiră aerul încărcat de funingine și putreziciune. Părea că însăși casa se dezintegrează sub ochii lui.

Cămăruța de sus, cu vederea spre clopotnița bisericii Sfîntul Barnabas și spre copacii pădurii Wytham, colorată de primele nuanțe ale toamnei, îl izbi ca fiind foarte rece, dar neschimbată. Se așeză acolo și răsfoi leneș paginile jurnalului, în care își notase fiecare zi din călătoriile sale, fără plăcere, meticulos, bifînd în gînd fiecare din orașele și priveliștile pe care își plănuise să le revadă, ca și cum ar fi fost un elev ce-și făcea tema pentru vacanță. Auvergne, Fontainebleau, Carcassonne, Florența, Veneția, Perugia, catedrala din Orvieto, mozaicurile din San Vitale, Ravenna, Templul Herei la Paestum. Nu plecase nerăbdător și plin de așteptare, nu se pregătise pentru cine știe ce aventuri,

nu căutase locuri sălbatice necunoscute, în care noutatea și descoperirile să compenseze hrana monotonă sau paturile tari. Se deplasase într-un confort costisitor, dintr-o capitală în alta : Paris, Madrid, Berlin, Roma. Nici măcar nu-și luase conștient rămas bun de la frumusețile și splendorile pe care le văzuse pentru prima dată în tinerețe. Putea spera că va reveni; nu era, obligatoriu, ultima vizită. Călătoria asta era ca o evadare, nu un pelerinaj în căutarea unor senzații uitate. Dar acum știa că acea parte din el de care dorise cel mai mult să scape rămăsese la Oxford. În august, în Italia începuse să fie prea cald. Fugind de căldură, de praf, de compania cenușie a bătrînilor ce păreau că-și tîrăsc picioarele prin Europa, aidoma unei cețe mișcătoare, apucase pe drumul șerpuit spre Ravello, localitate ce atîrna ca un cuib de pasăre între albastrul închis al Mediteranei și cer. Găsise aici un mic hotel, scump și pe jumătate gol în care tot personalul făcea parte din aceeași familie. Rămăsese tot restul lunii. Nu-i putea oferi pacea, dar îi oferi confort și singurătate.

Amintirea care i se întipărise cel mai puternic în minte era de la Roma, stînd în fața grupului statuar *Pietà* de Michelangelo, în catedrala Sfîntul Petru, cu șirul de lumînări ce pîlpîiau, cu femeile acelea îngenuncheate, bogate și sărace, tinere și bătrîne, cu ochii ațintiți asupra chipului Fecioarei cu o intensitate și o dorință aproape prea dureroase pentru a putea fi privite. Își aminti de brațele lor întinse, de palmele lor apăsînd geamul protector, de murmurul slab și continuu al rugăciunilor lor, de parcă acest geamăt temător, neîntrerupt pornea dintr-un singur gîtlej și purta spre marmura aceea oarbă ruga fără speranță a întregii lumi.

Reveni într-un Oxford decolorat și extenuat după o vară fierbinte, într-o atmosferă care-i lăsă o impresie de teamă, de îngrijorare, aproape de intimidare. Trecu prin curțile pustii ale colegiilor, cu pietrele lor aurii în soarele blînd de toamnă, cu ultimele sclipiri ale vegetației viu colorate a miezului de vară încă vizibile lîngă pereții lor,

și nu întîlni nici o figură cunoscută. Imaginația lui deprimată și distorsionată îl făcu să aibă impresia că foștii locuitori fuseseră evacuați într-un mod misterios și că pe străzile cenușii pășeau străini, care se opreau, ca niște strigoi, pe sub copacii din grădinile colegiilor. Discuția din cancelarie era forțată, dezlînată. Colegii săi păreau că îi evită privirea. Puținii care își dăduseră seama că fusese plecat, îl întrebaseră cum a fost, dar fără curiozitate, din pură politețe. Se simțea de parcă ar fi adus cu el o boală contagioasă străină și rușinoasă. Se întorsese în orașul lui, în locul care îi era familiar, dar îi revenise sentimentul acela special și neobișnuit de nemulțumire care presupunea că nu se poate numi altfel decît singurătate.

După prima săptămînă telefonă la Helena, mirat nu numai că dorea să-i audă vocea, dar și că spera să-l invite la ei. Helena nu-l invită. Nu făcu nici o încercare de a-și ascunde dezamăgirea cînd îi auzi vocea. Mathilda era agitată și nu mai voia să mănînce. Veterinarul îi făcuse niște analize și tocmai aștepta un telefon de la el.

— Am lipsit din Oxford toată vara, spuse. S-a mai întîmplat ceva ?

— Ce vrei să spui prin s-a mai întîmplat ceva ? Ce anume ? Nu s-a întîmplat nimic.

— Așa gîndeam și eu. Te întorci după șase luni și te aștepți ca lucrurile să se fi schimbat.

— Lucrurile nu se schimbă la Oxford. De ce s-ar schimba ?

— Nu mă refeream la Oxford. Mă refeream la toată țara. N-am prea avut vești în străinătate.

— Nici nu sînt. Și de ce mă întrebi pe mine ? Au fost tulburări în legătură cu niște disidenți, asta e tot. Zvonuri, în cea mai mare parte. Se pare c-au aruncat în aer pontoane, încercînd să oprească Eliberarea. A fost și ceva la știri, la televiziune, cam acum o lună. Crainicul zicea că un grup plănuiește să-i elibereze pe toți prizonierii de pe Insula Man, că s-ar putea chiar să organizeze o invazie de pe insulă și să încerce să-l dea jos pe Gardian.

— E ridicol, spuse Theo.

— Aşa spune şi Rupert. Dar n-ar face publice asemenea lucruri, dacă n-ar fi adevărate. Nu reuşesc decît să-i întoarcă pe oameni pe dos. Totul era atît de paşnic.

— Ştiu cine sînt disidenţii ăştia ?

— Nu cred. Nu cred că ştiu. Theo, acum trebuie să închid. Trebuie să mă sune veterinarul.

Închise, fără să aştepte ca el să-i spună la revedere.

În orele timpurii ale dimineţii celei de-a zecea zile după întoarcere, reveni coşmarul. Numai că de data asta nu mai era tatăl său cel ce stătea la picioarele patului, întinzînd spre el ciotul însîngerat, ci Luke, iar el nu mai era în pat, ci în maşina sa, nu în faţa casei din Lathbury Road, ci în naosul bisericii din Binsey. Geamurile maşinii erau închise. Auzea o femeie urlînd aşa cum urlase Helena. Era şi Rolf acolo, roşu la faţă, lovind cu pumnii în maşină şi strigînd : „Ai ucis-o pe Julian, tu ai ucis-o pe Julian !“ În faţa maşinii stătea Luke, întinzînd spre el, fără un cuvînt, ciotul însîngerat. Nu se putea mişca, încremenit într-o rigiditate asemănătoare cu cea a morţii. Auzea vocile furioase ; „Coboară ! Coboară !“, dar nu se putea mişca. Şedea privind cu ochi goi, prin parbriz, la silueta acuzatoare a lui Luke, aşteptînd ca portiera să fie smulsă, ca mîinile lor să-l tîrască afară şi să-l pună în faţa ororii pe care el, şi numai el, o făptuise.

Coşmarul lăsa o urmă de nelinişte ce se accentua pe zi ce trecea. Încercă să scape de ea, dar nimic din viaţa lui singuratică, dominată de rutină, nu era destul de puternic ca să-i ocupe mai mult de jumătate din gînduri. Îşi spuse că trebuie să se comporte firesc, să pară că nu-i pasă că e, într-un fel, supravegheat. Dar nu observa nici un semn de supraveghere. N-avea nici o veste de la Xan, nici o veste de la Consiliu, nici un fel de comunicări, nu simţea că ar fi fost urmărit. Se temea să nu revină Jasper, reînnoind propunerea de a se muta împreună. Dar Jasper nu mai dăduse vreun semn de viaţă de la Eliberare şi nu-i telefona. Îşi făcea, ca de obicei, exerciţiile şi, la două săptămîni

după ce se întorsese, porni dis-de-dimineață să alerge prin Port Meadow, pînă la biserica din Binsey. Știa că nu ar fi prudent să-l viziteze și să-l întrebe ceva pe preotul cel bătrîn și-i era greu să-și explice de ce i se părea atît de important să meargă din nou la Binsey, sau ce spera să obțină. Alergînd cu pași mari și egali prin Port Meadow, o clipă se simți îngrijorat că va conduce astfel Poliția Securității Statului spre unul din locurile obișnuite de întîlnire ale grupului. Dar cînd ajunse la Binsey, văzu că satul era complet părăsit și-și spuse că era puțin probabil să fi continuat să se întîlnească în unul din vechile lor locuri. Oriunde ar fi fost, știa că sînt în mare primejdie. Acum alerga, așa cum se întîmplase în fiecare zi, frămîntat de sentimente familiare și conflictuale : iritare că se amestecase, regret că nu purtase mai bine discuția cu Consiliul, teroare la gîndul că poate, chiar acum, Julian era în mîinile poliției, frustrare că nu exista nici o cale prin care să poată lua legătura cu ea, nici o persoană cu care să poată vorbi fără să-i fie frică. Drumul spre biserica Sfînta Margaret era și mai părăginit, ierburile crescuseră și mai abundente decît atunci cînd îl parcursese ultima oară, crengile încîlcite de deasupra capului făcîndu-l întunecos și sinistru ca un tunel. Cînd ajunse în curtea bisericii, văzu că în fața casei se afla o furgonetă mortuară și că doi bărbați transportau pe cărare un sicriu simplu, din lemn de pin.

— A murit bătrînul ? întrebă.

Bărbatul care îi răspunse, abia dacă-i aruncă o privire.

— Sper. E în ladă.

Strecură, cu pricepere, sicriul în spatele furgonetei, trînti portiera și plecară.

Ușa bisericii era deschisă și intră în pustietatea umedă. Apăruseră deja semne ale descompunerii inevitabile. Vîntul purtase înăuntru frunze și podeaua era plină de noroi și pătată cu ceva ce semăna a sînge. Stranele aveau pe ele un strat gros de praf și, după miros, era clar că animale, probabil, cîini, își făcuseră nevoile aici. În fața

altarului, pe podea, fuseseră pictate semne ciudate, unele dintre ele fiindu-i vag cunoscute. Regreta că venise în acest loc părăginit, desacralizat. Ieși, închizînd ușa grea în urma lui, cu un sentiment de ușurare. Dar nu aflase nimic, nu realizase nimic. Micul lui pelerinaj fără sens nu făcuse decît să-i adîncească sentimentul de neputință, de dezastru iminent.

21

Era în aceeași seară, la ora opt și jumătate, cînd auzi ciocănitul. Tocmai se afla în bucătărie, pregătind sosul unei salate pentru cină, amestecînd cu grijă, în proporții exacte, uleiul de măsline cu oțetul. Așa cum făcea în fiecare seară, urma să mănînce pe o tavă, în biroul lui, și tava, cu șervetul curat și șervețelul asortat, era gata pregătită și-l aștepta pe masa din bucătărie. Antricotul de miel se frigea în tigaie. Scosese dopul de la sticla cu vin roșu cu o oră mai devreme, și-și turnase primul pahar, ca să-l bea cît pregătea mîncarea. Făcea mișcările mecanic, fără entuziasm, aproape fără interes. Presupunea că trebuia să mănînce. Întotdeauna își dăduse toată silința ca sosurile salatelor să fie cît mai bune. Chiar în timp ce mîinile lui erau ocupate cu pregătitul, mintea îi spunea că toate astea nu aveau absolut nici o importanță.

Trăsese draperiile peste ușile-ferestre ce dădeau în patio și spre scările coborînd în grădină, mai puțin din nevoia de a-și ocroti intimitatea — nu prea mai era necesar — cît pentru că era obișnuit să le tragă întotdeauna peste noapte. Cu excepția micilor zgomote produse de el, o liniște totală îl înconjura, etajele pustii ale casei îngrămădindu-se deasupra lui ca o greutate fizică. Și exact în momentul în care ridică paharul la buze, auzi ciocănitul. Era slab dar clar, o singură bătaie în geam, urmată repede de alte trei, la fel de clare, ca un semnal. Trase la o parte draperia și abia putu distinge un chip aproape lipit de fereastră. Un chip închis la culoare. Instinctiv, mai de-

grabă știu decît văzu că era Miriam. Trase cele două zăvoare, descuie ușa și ea se strecură imediat înăuntru.

Nu-și irosi vremea cu formule de politețe, ci spuse :

— Sînteți singur ?

— Da. Ce-i ? Ce s-a întîmplat ?

— L-au prins pe Gascoigne. Am fugit cu toții. Julian are nevoie de dumneavoastră. N-a putut să vină, așa că m-a trimis pe mine.

Îl surprindea că izbutea să-și îmbine agitația, groaza pe jumătate stăpînită, cu un sentiment de calm. Dar dacă se gîndea bine, această vizită, deși neprevăzută, părea de fapt culminarea firească a anxietății mereu crescînde din timpul săptămînii. Știa că se va întîmpla ceva traumatizant, că i se va cere ceva extraordinar. Acum cererea fusese făcută.

Văzînd că nu răspunde, femeia zise :

— I-ați spus lui Julian că veți veni dacă va avea nevoie de dumneavoastră. Acum are nevoie.

— Unde s-au dus ?

Tăcu o clipă, de parcă s-ar mai fi întrebat încă dacă era bine să-i spună, apoi zise :

— Într-o capelă la Widford, afară din Swinbrook. Sîntem cu mașina lui Rolf, dar Poliția îi cunoaște cu siguranță numărul. Avem nevoie de mașina dumneavoastră și avem nevoie de dumneavoastră. Trebuie să plecăm, înainte ca Gascoigne să clacheze și să le spună numele.

Nici unul dintre ei nu se îndoia că Gascoigne va claca. Nici nu va fi nevoie de ceva atît de primitiv cum era tortura. Poliția Securității Statului dispunea de drogurile necesare, știa cum să le folosească și era suficient de lipsită de scrupule ca s-o facă.

— Cum ai ajuns aici ? o întrebă.

— Cu bicicleta, spuse ea nerăbdătoare. Am lăsat-o la ușa din spate. Era încuiată dar, din fericire, vecinul dumneavoastră scosese pubela. Am sărit gardul. N-aveți timp să mîncați. Mai bine ați lua cu dumneavoastră ce alimente

aveți la îndemînă. Avem niște pîine, ceva brînză, cîteva conserve. Unde vă e mașina ?

— Într-un garaj lîngă Pussey Lane. Să-mi iau pardesiul. De ușa bufetului e agățată o sacoșă. Cămara e dincolo. Vezi ce poți lua. Și te rog să pui la loc dopul la sticla de vin și s-o bagi în sacoșă.

Urcă sus, ca să-și ia pardesiul gros, și apoi încă un etaj, și strecură jurnalul în buzunarul interior, mare al acestuia. O făcu instinctiv ; întrebat, i-ar fi fost greu să-și dea un răspuns chiar sie însuși. Jurnalul nu-i incrimina prea tare ; avusese grijă. Nu avea vreo presimțire că ar fi părăsit pentru mai mult de cîteva ore viața pe care o înregistra în el și pe care o cuprindea această casă plină de ecouri. Și chiar dacă această călătorie ar fi fost începutul unei odisei, existau obiecte mai folositoare, la care ținea mai mult, obiecte mai importante pe care să și le fi vîrît în buzunar.

Ultimul apel al lui Miriam să se grăbească nu avea sens. Timpul, o știa, era foarte scurt. Dacă voia să ajungă la grup ca să discute cum ar putea să-și folosească cît mai bine influența pe lîngă Xan, dar mai ales dacă voia s-o vadă pe Julian înainte de a fi arestată, trebuia să pornească la drum fără să piardă nici o clipă. De îndată ce Poliția Securității Statului va afla că grupul a fugit, își va îndrepta atenția spre el. Numărul de înmatriculare al mașinii lui era cunoscut. Cina părăsită, char dacă va găsi timp ca s-o arunce în lada de gunoi, va fi o dovadă destul de grăitoare că plecase în mare grabă. În teama sa că nu va ajunge destul de repede la Julian, propria siguranță nu-l preocupa decît foarte puțin. Încă mai era fost consilier al Consiliului. În Marea Brita-nie exista un om care deținea puterea absolută, autoritatea absolută, controlul absolut și el era vărul acestui om. Nici chiar Poliția Securității Statului nu l-ar fi putut împiedica, pînă la urmă, să-l vadă pe Xan. Dar îl puteau împiedica să ajungă la Julian ; asta stătea în puterile ei. Miriam, cu o sacoșă mare, încărcată, îl aștepta lîngă ușa de la intrare. Theo o deschise, dar ea îi

făcu semn să se dea înapoi, scoase capul afară și aruncă o privire în dreapta și în stînga. Spuse :

— Pare că nu e nimeni.

Probabil că plouase. Aerul era proaspăt, dar noaptea întu-necată, felinarele de pe stradă își aruncau lumina palidă pe pietrele cenușii, pe capotele stropite de ploaie ale mașinilor par-cate. Draperiile erau trase de ambele părți ale străzii, cu excepția unei ferestre înalte, care arunca un pătrat de lumină, și văzu siluete trecînd prin fața ei, auzi sunetul stins al muzicii. Apoi cineva din cameră dădu volumul mai tare și, deodată, dureros de dulce, în strada cenușie năvăli amalgamul vocilor de tenor, bas, soprană, cîntînd un cvartet, cu siguranță Mozart, deși nu putu recunoaște opera. Pentru un moment de intensă nostalgie și părere de rău, sunetul îl făcu să se întoarcă pe strada pe care o cunoscuse ca student, cu treizeci de ani înainte, la prietenii care locuiseră pe ea și care dispăruseră, la amintirea ferestrelor deschise spre noaptea de vară, a vocilor tinere chemîndu-se, a muzicii și a rîsetelor. Nu păreau să existe priviri indiscrete, nici un semn de viață în afară de acel val de muzică minunată, dar el și Miriam pășiră pe furiș și în liniște, de parcă o șoaptă sau un pas apăsat ar fi putut trezi strada la o viață zgomotoasă. Cotiră în Pussey Lane și ea așteptă, tot în tăcere, cît el descuie garajul, porni mașina Rover și-i deschise portiera, ca să urce iute. Conduse repede pe Woodstock Road, dar cu grijă și în limitele vitezei legale. Ajunseseră în suburbiile orașului, înainte de a spune ceva.

— Cînd l-au arestat pe Gascoigne ?

— Cam acum două ore. Punea explozive, ca să arunce în aer un ponton la Shoreham. Se pregătea o altă Eliberare. Poliția îl aștepta.

— Nu mă miră. Ați distrus o mulțime de pontoane. Evident că le-au pus sub pază. Înseamnă că e în mîinile lor de două ore. Mă surprinde că încă nu v-au ridicat.

— Probabil c-au așteptat să ajungă la Londra, înainte de a-l interoga. Și nu cred că se grăbesc prea tare, nu sîntem chiar atît de importanți. Dar vor veni.

— Desigur. De unde știți că l-au prins pe Gascoigne ?

— Ne-a telefonat să ne spună ce are de gînd să facă. Era o inițiativă personală. Rolf nu-i dăduse autorizația. Întotdeauna, după ce am făcut treaba, telefonăm din nou, dar el n-a mai telefonat. Luke s-a dus la el acasă, în Cowley. Poliția Securității Statului făcuse o percheziție — cel puțin așa spunea proprietăreasa, că venise cineva și percheziționase. E clar că fusese Poliția Securității Statului.

— N-a fost prea prudent din partea lui Luke să se ducă la el acasă. S-ar fi putut ca acolo să-l aștepte poliția.

— Nimic din ce-am făcut n-a fost prudent, a fost doar necesar.

— Nu știu ce așteptați de la mine, spuse, dar dacă vreți să vă ajut, ar trebui să-mi spui cîte ceva despre voi. Nu vă cunosc decît prenumele. Unde locuiți ? Cu ce vă ocupați ? Cum v-ați întîlnit ?

— O să vă spun, dar nu văd ce importanță are sau de ce e nevoie să știți. Gascoigne e — era — șofer pe TIR. De-aia l-a recrutat Rolf. Cred că s-au întîlnit într-un local. Putea să distribuie mesajele în toată Anglia.

— Un șofer de TIR specialist în explozive. Bună treabă, n-am ce zice !

— Bunicul lui îl învățase cîte ceva despre explozive. Era militar și țineau mult unul la celălalt. Nu era nevoie să fie specialist. Nu e prea complicat să arunci în aer pontoane sau orice altceva. Rolf e inginer. Lucrează în domeniul energiei electrice.

— Și cu ce a contribuit Rolf la această acțiune, altfel decît printr-o conducere nu prea eficientă ?

Miriam ignoră aluzia. Spuse mai departe :

— Despre Luke știți. Era preot. Bănuiesc că încă mai e. După el, dacă ai fost odată preot, preot rămîi toată viața. Nu are parohie, pentru că nu mai există multe biserici de confesiunea lui.

— Ce confesiune ?

— Cea de care biserica s-a lepădat în anii '90. Vechiul Testament, vechea carte de rugăciuni. Dacă oamenii i-o cer, din cînd în cînd mai ţine slujbe. Lucrează la Grădina Botanică şi învaţă să crească vite.

— Pe el de ce l-a recrutat Rolf ? Puţin probabil c-a făcut-o ca să ofere grupului alinare spirituală.

— Julian l-a vrut.

— Şi dumneata ?

— Despre mine ştiţi. Am fost moaşă. Asta e ce mi-am dorit întotdeauna să fiu. După Omega, m-am angajat controlor la ieşirea dintr-un magazin universal, la Headington. Acum conduc magazinul.

— Şi pentru cei Cinci Peşti ce faci ? Strecori manifestele în pachetele de fulgi de porumb pentru micul dejun ?

— Am zis că n-am fost prudenţi, nu c-am fi proşti, spuse ea. Dacă n-am fi avut grijă, dacă am fi fost atît de incompetenţi cum ne consideraţi dumneavoastră, n-am fi rezistat atît.

— Aţi rezistat atît pentru că Gardianul a vrut să rezistaţi, spuse el. Ar fi putut să vă ridice încă de acum cîteva luni. N-a făcut-o, căci îi eraţi mai folositori în libertate decît în închisoare. N-are nevoie de martiri. Tot ce-i trebuie e aparenţa unei ameninţări la ordinea publică. Îl ajută să-şi consolideze autoritatea. Toţi tiranii au avut nevoie, din cînd în cînd, de aşa ceva. Tot ce trebuie să facă e să spună populaţiei că există o societate secretă, ale cărei manifeste pot părea liberale, dar al cărei scop real este de a desfiinţa colonia de pe Insula Man, de a pune în libertate zece mii de psihopaţi criminali, împotriva unei societăţi ce îmbătrîneşte, de a-i trimite acasă pe Vizitatori, astfel că gunoiul nu va mai fi ridicat şi străzile vor rămîne nemăturate, iar în ultimă instanţă de a răsturna Consiliul şi pe Gardian în persoană.

— De ce ar crede oamenii una ca asta ?

— De ce nu ? Poate că unii dintre voi cinci chiar vreţi să faceţi toate astea. Cu siguranţă că Rolf ar vrea să pună în aplicare ultimul punct. Sub un guvern nedemocratic nu

poate exista disidență acceptată, tot așa cum nu poate exista rebeliune moderată. Știu că vă spuneți cei Cinci Pești. Ai putea să-mi spui și care sînt numele voastre conspirative.

— Rolf este Roșior, Luke e Lin, Gascoigne e Guvid, eu sînt Morun.

— Și Julian.

— Cu Julian am avut probleme. Așa că i-am spus John Dory.

Abia se ținu să nu izbucnească în rîs. Zise :

— Ce sens aveau toate astea ? Ați spus țării întregi că vă numiți cei Cinci Pești ? Bănuiesc că atunci cînd Rolf te cheamă la telefon spune că Roșiorul îl cheamă pe Morun, în speranța că, dacă cei de la Poliție ascultă, își vor smulge părul din cap și își vor mușca, neputincioși, degetele.

— În ordine, ai dreptate, spuse ea. De fapt nu foloseam numele astea, oricum nu prea des. Fusese doar o idee a lui Rolf.

— Bănuiam eu.

— Știți ce, n-ați vrea să terminați cu aerul ăsta de superioritate ? Știm că sînteți inteligent și sarcasmul este modul dumneavoastră de a ne arăta cît de inteligent sînteți, dar în clipa asta nu-l pot suporta. Și nu creați antagonisme între dumneavoastră și Rolf. Dacă vă pasă cît de cît de Julian, abțineți-vă. De acord ?

Merseră cîteva minute în tăcere. Aruncîndu-i o privire, văzu că se uita la drumul din fața ei cu o intensitate aproape pasionată, de parcă s-ar fi așteptat să fie minat. Mîinile, încleștate pe sacoșă, erau încordate, cu încheieturile albite, și avu impresia că dinspre ea se propaga un val de neliniște aproape palpabilă. Îi răspunsese la întrebări, dar parcă s-ar fi gîndi tot timpul la altceva.

Apoi Miriam vorbi și, cînd îi rosti numele, simți un ușor șoc, din cauza intimității la care nu se așteptase :

— Theo, trebuie să-ți spun ceva. Julian mi-a zis să nu-ți spun pînă nu pornim la drum. Nu era un test al bunei tale credințe. Știa că vei veni, dacă te va chema. Dar

dacă n-ai fi făcut-o, dacă ar fi fost ceva important care să te împiedice s-o faci, dacă nu puteai să vii, trebuia să nu-ți spun. Oricum, n-ar fi avut nici un sens.

— Ce să-mi spui ? Îi aruncă o privire lungă.

Tot înainte privea, buzele i se mișcau fără să scoată un sunet, de parcă și-ar fi căutat cuvintele.

— Ce să-mi spui, Miriam ?

Nu se uită la el. Zise :

— N-o să mă crezi. Nu mă aștept să mă crezi. Faptul că nu vei crede nu e important, pentru că, în mai puțin de treizeci de minute, vei vedea cu ochii tăi adevărul. Te rog numai să nu mă contrazici. Nu mă simt în stare să fac față acum protestelor, argumentelor tale. Nu voi încerca să te conving, Julian o va face.

— Tu spune-mi. Eu o să decid dacă să te cred sau nu.

Își întoarse capul și mă privi. Spuse, cu glas limpede, acoperind zgomotul motorului :

— Julian e însărcinată. De-asta are nevoie de tine. Va avea un copil.

În tăcerea care urmă, primul lucru de care își dădu seama fu o violentă dezamăgire, urmată de iritare și, apoi, de dezgust. Era respingător să creadă că Julian fusese în stare să se autoînșele atît de prostește, sau că Miriam era destul de nebună ca să participe la așa ceva. La prima și singura lor întîlnire la Binsey, așa scurtă cum fusese, o plăcuse, gîndise că e o femeie inteligentă și cu bun simț. Nu-i plăcea ca părerea lui despre o anumită persoană să fie chiar într-atît de greșită.

După o clipă, spuse :

— N-o să protestez, dar nu te cred. Nu vreau să spun că minți cu bună știință, cred că îți închipui că e adevărat. Dar nu e.

La urma urmelor, cîndva fusese o iluzie generală. În primul an de după Omega, femeile din toată lumea se credeau însărcinate, prezentau simptome de sarcină, umblau, mîndre, cu burțile înainte — le văzuse și el, pe High Street în Oxford. Se pregăteau de naștere, intrau chiar în

false travalii, gemînd și scremîndu-se și nedînd naștere la nimic altceva decît vînturi și durere.

După cinci minute, spuse :

— De cînd crezi în povestea asta ?

— Ți-am spus că nu vreau să vorbim despre ea. Ți-am zis că trebuie să aștepți.

— Mi-ai zis să nu te contrazic. N-o fac. Îți pun doar o întrebare.

— De cînd a început copilul să miște. Julian n-a știut pînă atunci. Cum ar fi putut să știe ? Pe urmă mi-a spus, iar eu am confirmat sarcina. Sper că n-ai uitat că sînt moașă. În ultimele patru luni hotărîserăm că ar fi mai bine să nu ne vedem mai mult decît era nevoie. Dacă aș fi văzut-o mai des, mi-aș fi dat seama mai devreme. Chiar și după douăzeci și cinci de ani, tot mi-aș fi dat seama.

— Dacă crezi — ceva ce nu e de crezut — atunci privești lucrurile cu mare calm, spuse el.

— Am avut timp să mă obișnuiesc cu miracolul ăsta. Acum sînt preocupată mai mult de aspectele practice.

Urmă o tăcere. Apoi spuse, de parcă ar fi dispus de timp bere-chet pentru aduceri aminte :

— În anul Omega aveam douăzeci și șapte de ani și lucram la maternitatea de la Radcliffe. În perioada aceea făceam un stagiu în clinica prenatală. Îmi amintesc că programam o clientă pentru următorul control și deodată mi-am dat seama că pagina pentru următoarele șapte luni era albă. Nici un nume. De obicei, femeile își fixau consultații de cum nu le venea două luni menstruația, unele chiar după o lună. Nici un nume. Ce se întîmplă cu bărbații din orașul ăsta ? m-am întrebat. Am telefonat apoi unei prietene care lucra la Queen Charlotte. Mi-a spus același lucru. Mi-a zis că va telefona unei cunoștințe de la Maternitatea Rosie din Cambridge. M-a sunat după douăzeci de minute. Același lucru și acolo. Atunci mi-am dat seama, cred că am fost printre primii care și-au dat seama. Am fost de față la sfîrșit. Acum voi fi de față la început.

Intrau în Swinbrook și conduse mai încet, reducînd luminile farurilor, de parcă aceste precauții i-ar fi putut face invizibili. Satul însă era pustiu. Luna ca de ceară, pe jumătate plină, se legăna pe un cer de mătase pîlpîitoare albastru-cenușie, găurită de cîteva stele înalte. Noaptea era mai puțin întunecoasă decît se așteptase, aerul calm și dulce, cu miros de ierburi. În lumina palidă a lunii, pietrele șlefuite răspîndeau un luciu slab, care părea că saturează aerul și putu distinge cu claritate forma caselor, acoperișurile cu pante înclinate și zidurile grădinilor cu flori cățărătoare pe ele. La nici o fereastră nu se vedea lumină și satul zăcea tăcut și gol, ca un decor de cinema abandonat, pe dinafară solid și permanent, dar efemer, pereții pictați sprijiniți doar de suporturi din lemn și ascunzînd resturile în descompunere lăsate de echipa de filmare care plecase. I se păru, pentru o clipă, că ar fi deajuns dacă s-ar rezema de unul dintre pereți, ca acesta să se prăbușească într-un morman de ghips și de bețe frînte. Cunoștea locurile. Chiar și în această lumină ireală, putu recunoaște reperele : pajiștea mică și verde de lîngă heleșteu, cu copacul uriaș cu crengile plecate și banca de sub el, accesul pe drumul îngust ce ducea la biserică.

Venise aici cu Xan, în primul an petrecut împreună. Fusese o zi tîrzie și fierbinte de iunie, cînd Oxfordul devenea un loc din care nu știai cum să evadezi mai iute, pavajul său încins colcăind de turiști, aerul mirosind a gaze de eșapament și răsunînd de accentele limbilor străine, curțile interioare tăcute ale colegi-ilor invadate de mulțime. O luaseră cu mașina pe Woodstock Road, fără vreo destinație anume, cînd Theo își amintise de dorința lui de a vedea capela Sfîntului Oswald din Widford. Era o destinație la fel de bună ca oricare alta. Bucuroși că expediția lor avea un țel, porniseră pe drumul spre Swinbrook. Ziua, în amintire, era ca o icoană pe care și-o putea readuce în minte ca pe o reprezentare a unei veri engleze perfecte ; cerul de azur, aproape fără nori, mirosul ierbii cosite, vîntul care le zburlea părul. Își putea readuce în minte și alte lucruri, mai trecătoare care, spre deosebire

de vară, erau pierdute pentru totdeauna : tinerețea, încrederea, bucuria, speranța în iubire. Nu se grăbeau. Chiar la intrarea în Swinbrook, cei din sat jucau un meci de crichet și parcaseră mașina și se așezaseră pe peluza de iarbă din spatele zidului de piatră uscată, ca să privească, să critice, să aplaude. Parcaseră din nou exact unde oprise acum, lîngă heleșteu, o luaseră pe același drum pe care o va lua acum cu Miriam, trecînd pe lîngă vechiul oficiu poștal, în sus pe cărarea îngustă pietruită, mărginită de un zid înalt, acoperit de iederă, spre biserica satului. Atunci la biserică era un botez. O mică procesiune de săteni urca cu greu poteca spre intrare, cu părinții în frunte, mama ducînd copilul în cămașa lui albă, dantelată, de botez, femeile cu pălării cu flori, bărbații, cam plini de ei, transpirînd în costume strîmte albastre și cenușii. Își aminti că se gîndise atunci că scena aceea era atemporală și se amuzase o clipă imaginîndu-și botezuri de mai de demult, cu alte haine, dar cu chi-purile acelea de la țară, cu amestecul lor de seriozitate conști-entă și de plăcere anticipată neschimbate. Atunci, ca și acum, se gîndise la timpul ce trecea inexorabil, neiertător, de neoprit. Numai că atunci gîndul fusese un simplu exercițiu intelectual, lipsit de tristețe sau de nostalgie, căci timpul se întindea încă înainte și, pentru un tînăr de nouăsprezece ani, părea o eternitate.

Acum, întorcîndu-se să încuie mașina, spuse :

— Dacă locul de întîlnire e capela Sfîntul Oswald, Gardianul o știe.

— Dar nu știe că noi o știm, răspunse ea calm.

— Va ști, cînd Gascoigne va vorbi.

— Nici Gascoigne nu știe de el. E un loc de întîlnire de rezervă, pe care Rolf îl păstra numai pentru cazul în care unul dintre noi ar fi fost prins.

— Unde și-a lăsat mașina ?

— A ascuns-o undeva în afara șoselei. Intenționau să facă ultimii doi kilometri pe jos.

Theo spuse :

— Cîmpuri deșțelenite și încă pe timp de noapte. Nu-i tocmai un loc din care s-o poți șterge prea ușor.

— Așa-i, dar e izolat, nu vine nimeni aici și capela e tot timpul deschisă. N-are de ce să ne îngrijoreze ideea c-ar trebui să plecăm în grabă, atîta timp cît nimeni nu știe unde să ne găsească.

Trebuie să existe un loc mai potrivit, gîndi Theo și simți din nou acea îndoială în ce privea capacitatea lui Rolf de a face planuri și de a conduce. Consolat de dispreț, își spuse : arată bine și emană o anumită forță brută, dar nu e prea inteligent, un barbar ambițios. Cum Dumnezeu de s-a măritat cu el ?

Drumul se termină și o luară la stînga, la vale, pe o potecă îngustă de pămînt și piatră, între zidurile acoperite de iederă, pe lîngă un țarc de animale, peste cîmp. La poalele dealului, în stînga, se afla o fermă scundă, pe care nu-și aminti s-o fi văzut înainte.

— E goală, spuse Miriam. Tot satul e pustiu. Nu știu de ce lucrul ăsta s-a petrecut într-un loc mai degrabă decît în altul. Presupun că una sau două familii mai importante pleacă, iar ceilalți intră în panică și îi urmează.

Cîmpul era plin de gropi, cu smocuri de iarbă, și mergeau cu grijă, cu ochii în pămînt. Din cînd în cînd, unul dintre ei se împiedica și celălalt îi întindea iute o mînă ca să-l sprijine, în timp ce Miriam lumina cu lanterna, căutînd, cu raza ei de lumină, o cărare inexistentă. Theo avu impresia că arătau ca o pereche foarte bătrînă, ultimii locuitori ai unui sat părăsit, croindu-și drum prin întunecimea finală din preajma capelei Sfîntul Oswald, dintr-o nevoie perversă sau atavică de a muri pe pămînt sfințit.

La stînga, cîmpurile se întindeau la vale, pînă la un gard viu înalt, în spatele căruia, știa, curgea rîul Windrush. După ce vizitaseră capela, se întinsese acolo pe iarbă, cu Xan, privind la cursul lin al apei, urmărind peștii ce țîșneau din ea, pentru ca apoi, întorcîndu-se pe spate, să privească în sus, printre frunzele argintii, la albastrul cerului. Luaseră cu ei niște vin și pe drum cumpăraseră căpșuni. Își dădu seama că își putea aminti, cuvînt cu cuvînt, ce discutaseră atunci.

Xan, lăsînd să-i cadă o căpșună în gură, răsucindu-se apoi după sticla de vin :

„Ce liniște și pace, dragul meu. Nu-mi mai lipsește decît un ursuleț de pluș."

Și pe urmă, cu același ton :

„Mă gîndesc să intru în armată."

„Xan, pentru numele lui Dumnezeu, de ce ?"

„Fără vreun motiv anume. Măcar n-o să mă plictisesc."

„E groaznic de plictisitor ; doar cei cărora le place să călătorească și să facă sport nu se plictisesc, ori tu nu te-ai dat niciodată în vînt după călătorii sau după sport, cu excepția crichetului, care nu prea poate fi considerat un joc militar. Tipii ăia joacă jocuri dure. Oricum, nu cred că te vor primi. Acum, cînd s-au restrîns, am auzit că au devenit foarte pretențioși."

„N-avea grijă, mă vor primi. Iar mai tîrziu aș putea încerca să intru în politică."

„Și mai plictisitor. Niciodată n-ai arătat vreo urmă de interes pentru politică. N-ai nici un fel de convingeri politice."

„Le pot dobîndi. Și nu va fi atît de plictisitor ca planurile tale de viitor. Vei termina cu media maximă, desigur, și apoi Jasper va găsi o slujbă, în cercetare, pentru studentul lui favorit. Va urma obișnuita numire în provincie, stagiul într-o universitate veche, care nu e bună la nimic, îți vei publica articolele, vei scrie eventual o carte bine documentată, ce va fi primită cu respect. Vei reveni apoi la Oxford, cu o bursă. La colegiul All Souls, dacă ai noroc și la o slujbă pentru tot restul vieții, predînd studenților care văd în istorie o opțiune ușoară. Ah, uitam. O soție potrivită, destul de deșteaptă ca să facă față unei discuții la masă, dar nu destul de inteligentă ca să-ți corespundă, o casă ipotecată în nordul Oxfordului și doi copii deștepți, plicticoși, care vor repeta același model de viață."

Ei bine, în cea mai mare parte avusese dreptate, cu excepția nevestei deștepte și a celor doi copii. Oare ce spu-

sese în discuția aceea aparent întîmplătoare fusese chiar de pe atunci o parte dintr-un plan ? Nu greșise. Armata îl acceptase. Ajunsese cel mai tînăr colonel din ultimii o sută cincizeci de ani. O apartenență politică tot nu avea, nici convingeri, în afară de aceea că trebuia să obțină tot ce dorea și că în momentul în care se apuca de ceva, era musai să reușească. După Omega, cînd țara căzuse într-o stare de apatie, cînd nimeni nu mai voia să muncească, serviciile aproape nu mai funcționau, criminalitatea nu mai putea fi ținută în frîu, cînd orice speranță și ambiție erau pierdute pe vecie, Anglia fusese exact pruna coaptă pe care s-o culeagă. Comparația era banală, dar cît se poate de nimerită. Pica de coaptă, aproape putrezită ; Xan n-a trebuit decît să întindă mîna. Theo luptă să-și îndepărteze trecutul din memorie, dar vocile acelei veri de demult îi răsunau în minte, și chiar și în această noapte rece de toamnă simțea pe spinare căldura soarelui de atunci.

Iată acum capela, desenîndu-se limpede în fața lor, intrarea și nava sub același acoperiș, cu clopotnița în mijloc. Arăta exact așa cum arătase cînd o văzuse pentru prima oară, incredibil de mică, o capelă ridicată ca o jucărie de copil de un credincios ce nu izbutea să reziste propriilor capricii. Cînd se apropiară de ușă, simți brusc un fel de reținere ce-i îngheță pe moment pașii, căci se întrebă pentru prima dată, într-un acces de curiozitate și teamă, ce va găsi acolo. Nu putea crede că Julian era însărcinată, nu de asta venise. Putea Miriam să fie moașă, dar de douăzeci și cinci de ani nu mai practicase, și existau o mulțime de situații în medicină ce puteau simula sarcina. Unele erau primejdioase ; să fie oare vorba de o tumoră malignă, netratată pentru că Miriam și Julian fuseseră înșelate de speranță ? Cazuri similare reprezentaseră o tragedie destul de frecventă în primii ani de după Omega, aproape la fel de comună ca sarcinile fantomă. Ura gîndul că Julian era o proastă ușor de înșelat, dar și mai tare ura teama că ar fi putut fi bolnavă de moarte. Aproape că era furios pe el că-i păsa, că părea obsedat de ea. Dar ce altceva îl adusese în locul acesta sălbatic, de care nu-l lega nimic ?

Miriam mătură ușa cu lumina lanternei, apoi o stinse. Ușa se deschise ușor sub degetele ei. Capela era întunecată, dar grupul aprinsese opt candele și le așezase la rînd, în fața altarului. Se întrebă dacă Rolf le adusese aici în taină, încă dinainte, sau dacă fuseseră lăsate de alți vizitatori, care doar trecuseră prin capelă. Feștilele pîlpîiră scurt în curentul produs prin deschiderea ușii, aruncînd umbre pe podeaua de piatră și pe lemnul palid, negeluit, înainte de a se potoli într-o lumină slabă, lăptoasă. La început crezu că nu era nimeni în capelă, dar apoi văzu cele trei capete întunecate, înălțîndu-se deasupra stranelor. Veniră pe culoarul îngust și se opriră, privindu-l. Erau îmbrăcați ca pentru o călătorie, Rolf purta o șapcă și o jachetă mare, murdară, din piele întoarsă, Luke un palton jerpelit și un fular gros, Julian o haină lungă pînă aproape de podea. Chipurile lor erau neclare în lumina palidă a candelelor. Nimeni nu spuse nimic. Apoi Luke se întoarse, luă o candelă și o ridică în sus. Julian se îndreptă spre Theo și-l privi drept în față, zîmbind.

— E adevărat, Theo, pune mîna, spuse.

Sub haină purta o bluză largă, peste niște pantaloni fără formă. Îi luă mîna dreaptă și i-o conduse sub pînza bluzei, trăgînd de elasticul pantalonilor. Burta umflată era tare și primul lui gînd a fost de mirare că această bilă uriașă se vedea atît de puțin de sub hainele ei. La început îi simți pielea, întinsă dar netedă ca mătasea, răcoroasă sub palmă, dar căldura trecu imperceptibil de la pielea lui la a ei, astfel că nu mai sesiză nici o diferență și avu impresia că deveniseră o singură ființă. Și apoi simți cum mîna aproape că-i e aruncată de un spasm convulsiv brusc. Julian rîse, și sunetul plin de bucurie răsună și umplu capela.

— Ascultă, spuse, ascultă-i bătăile inimii.

Era mai ușor dacă îngenunchea, așa că îngenuche, fără să-și dea prea bine seama ce face, nu ca un omagiu, dar știind că așa trebuia să stea, îngenuncheat. Își petrecu brațul drept pe după mijocul lui Julian și-și apăsă urechea de abdomenul ei. Nu putu auzi inima bătînd, dar auzi și simți mișcările copilului, viața acestuia. Îl cuprinse un val

de emoție ce crescu, îl izbi și-l luă pe sus într-o pornire amețitoare de uimire, bucurie și groază, și care apoi se retrase, lăsîndu-l stors și fără vlagă. Stătu o clipă așa, îngenuncheat, incapabil să se miște, pe jumătate sprijinit de trupul femeii, lăsînd să pătrundă în el parfumul ei, căldura ei, esența ei profundă. Apoi se îndreptă și se ridică în picioare, conștient că ochii celorlalți îl priveau. Nimeni nu spusese încă nimic. Își dorea ca toți să plece, astfel ca s-o poată duce pe Julian în întunericul și tăcerea nopții și, împreună cu ea, să devină o parte din acest întuneric și să rămînă laolaltă în acea tăcere. Avea nevoie să-și lase mintea să se odihnească, să simtă și să nu spună nimic. Știa însă că va trebui să vorbească și că va avea nevoie de întreaga lui putere de convingere. Și s-ar putea ca vorbele să nu fie de-ajuns. Va trebui să găsească pentru fiecare voință voința potrivită, pentru fiecare pasiune pasiunea pereche. Tot ce putea oferi era rațiune, argumentație, inteligență ; întreaga lui viață crezuse în ele. Acum se simțea vulnerabil și nelalocul său acolo unde, cîndva, se simțise cel mai sigur pe el și mai plin de certitudini.

Se smulse de lîngă Julian și-i spuse lui Miriam :

— Dă-mi lanterna.

I-o întinse fără o vorbă, el o aprinse și trecu raza de lumină peste fețele lor. Îl priviră și ei. Ochii lui Miriam erau întrebători și zîmbitori în același timp, ai lui Rolf oglindeau reproș, dar și triumf, ai lui Luke erau plini de o chemare disperată.

Luke vorbi primul :

— Acum înțelegi, Theo, că a trebuit să fugim, că trebuie s-o punem pe Julian la adăpost.

— N-o puneți la adăpost fugind, spuse Theo. Asta schimbă totul, nu numai pentru voi, ci și pentru întreaga lume. Acum nu mai contează nimic, în afară de siguranța lui Julian și a copilului. Locul ei e într-un spital. Telefonați-i Gardianului, sau lăsați-mă pe mine să-i telefonez. Odată ce vor afla despre asta, nimănui nu-i va mai păsa de manifeste destabilizatoare sau de disidență. Nu există nimeni în Consiliu, nimeni în țară, nimeni cu-adevărat

important în lume, dacă e să privim lucrurile în față, care să nu fie preocupat de un singur lucru : nașterea copilului în condiții bune.

Julian își așeză mîna deformată peste a lui. Spuse :

— Te rog, nu mă obliga s-o fac. Nu vreau să fie de față cînd se va naște copilul meu.

— Nici nu trebuie să fie de față. Va face ce vrei tu. Toți vor face ce vrei tu.

— Va fi de față. Știi prea bine că va fi de față. Va fi prezent la naștere, și va fi prezent tot timpul. El l-a omorît pe fratele lui Miriam ; acum îl ucide pe Gascoigne. Dacă pune mîna pe mine, nu mai scap niciodată de el. Copilul meu nu va fi niciodată liber.

Cum, se întrebă Theo, ar putea ea și copilul ei să scape din mîinile lui Xan ? Își propunea cumva să țină veșnic copilul secret ? Spuse :

— În primul rînd trebuie să te gîndești la copilul tău. Presupune că apar complicații, o hemoragie ?

— N-o să apară. Miriam va avea grijă de mine.

Theo se întoarse spre ea.

— Vorbește cu ea, Miriam. Tu ești specialista. Tu știi că ar trebui să fie în spital. Sau te gîndești la tine ? Toți nu faceți altceva decît să vă gîndiți la voi înșivă ? La propria glorie ? Ar fi grozav, nu-i așa ? Moașa primului născut al unei noi rase, dacă asta e sortit acest copil să fie. Nu vrei să împarți gloria cu nimeni ; ți-e teamă ca nu cumva să nu ți se permită să beneficiezi măcar de-o părticică din ea. Vrei să fii singura care să aducă pe lume acest copil miracol.

Miriam spuse calm :

— Am ajutat două sute optzeci de copii să se nască. Toți păreau un miracol, cel puțin cînd se năşteau. Tot ce vreau e ca mama și copilul să fie în siguranță și în afara oricărui pericol. N-aș lăsa pe seama Gardianului Angliei nici măcar o cățea însărcinată. Da, aș prefera să ajut la venirea copilului pe lume într-un spital, dar Julian are dreptul să aleagă.

Theo se adresă lui Rolf :

— Tatăl ce părere are ?

Rolf era nerăbdător.

— Dacă mai stăm mult aici la taclale, n-o să mai avem de ales. Julian are dreptate. Odată ajunsă în mîinile Gardianului, el va lua totul asupra lui. Va asista la naștere. O va anunța lumii. El va apărea la televiziune, arătînd națiunii copilul meu. Acest lucru va trebui să-l fac eu, nu el.

Crede că-și ajută nevasta, gîndi Theo. Dar ce-l interesează, de fapt, e ca acest copil să se nască cu bine înainte ca Xan și Consiliul să afle despre sarcină.

Furia și frustrarea făcură ca vocea să-i sune teribil de dură :

— E o nebunie. Nu sînteți niște copii care au primit o jucărie nouă și vor s-o păstreze numai pentru ei, să se joace singuri cu ea, să-i împiedice pe ceilalți copii să se bucure și ei. Nașterea asta e problema întregii lumi, nu doar a Angliei. Copilul aparține omenirii.

— Copilul îi aparține lui Dumnezeu, spuse Luke.

Theo se întoarse spre el :

— Sfinte Hristoase ! N-am putea vorbi despre asta folosindu-ne rațiunea ?

Miriam fu cea care răspunse. Zise :

— Copilul își aparține lui însuși. Dar mama e Julian. Pînă se va naște și un timp după ce s-a născut, copilul și mama sînt una. Julian are dreptul să decidă unde va naște.

— Chiar dacă asta înseamnă să riște viața copilului ?

— Dacă voi naște în prezența Gardianului, vom muri amîndoi, zise Julian.

— E ridicol ce spui.

— Îți asumi riscul ăsta ? întrebă Miriam calm.

Theo nu răspunse. Miriam așteptă o clipă, apoi repetă :

— Ești pregătit să-ți asumi această responsabilitate ?

— Așadar, ce planuri aveți ?

Rolf fu cel care răspunse.

— Să găsim un loc sigur, sau cît se poate de sigur. O casă goală, o cabană, orice fel de adăpost în care să ne putem ascunde patru săptămîni. Trebuie să fie cît mai izolat, poate într-o pădure. Avem nevoie de provizii, de apă, și de o mașină. Singura mașină de care dispunem e a mea și ei îi știu numărul !

— Nici pe a mea n-o putem folosi, zise Theo. Nu mult timp. Probabil că Poliția Securității Statului e deja în strada St John. Toate astea sînt inutile. De îndată ce Gascoigne va vorbi — și va vorbi, n-au nevoie de tortură, au medicamente — ,de îndată ce Consiliul va ști despre sarcină, vor porni cu toate forțele în umărirea voastră. Cît de departe credeți că veți ajunge înainte să vă găsească ?

Vocea lui Luke se făcu auzită, calmă și plină de răbdare. Ca și cum ar fi explicat situația unui copil nu prea inteligent.

— Știm că vor veni. Ne-au căutat și vor să ne distrugă. Dar s-ar putea să nu vină prea repede, s-ar putea să nu se deranjeze prea tare la început. Ei nu știu despre copil. Lui Gascoigne nu i-am spus.

— Dar era împreună cu voi, făcea parte din grup. N-a bănuit ? Avea ochi, n-a putut vedea ?

Julian spuse :

— Are treizeci și unu de ani și mă îndoiesc că a văzut vreodată o femeie însărcinată. De douăzeci și cinci de ani nimeni n-a mai născut. Nu era o eventualitate pe care s-o ia în considerație. Și nici Vizitatorii cu care lucram în lagăr nu se gîndeau la așa aceva. Numai noi cinci știm și nimeni altcineva.

— Iar Julian are șoldurile înalte, sarcina e sus. Nici tu n-ai fi observat, dacă n-ai fi simțit fătul mișcînd.

Deci n-au avut încredere în Gascoigne, își spuse Theo, cel puțin nu în ce privea secretul cel mai valoros dintre toate. Nu l-au considerat demn să-l afle pe omul acela solid, simplu, cumsecade, care-i păruse lui Theo, la prima lor întîlnire, reazemul sigur, de încredere al grupului.

Dacă i-ar fi spus, ar fi ascultat ordinele. N-ar fi fost nici o încercare de sabotaj, nici o arestare.

De parcă i-ar fi citit gîndurile, Rolf spuse :

— Pentru a-l proteja am făcut-o. Cu cît știau mai puțini, cu atît mai bine. A trebuit, desigur, să-i spun lui Miriam. Aveam nevoie de cunștințele ei. Apoi i-am spus lui Luke, pentru că Julian a vrut ca el să știe. Era legat de faptul că e preot, un fel de superstiție. Considerăm că Luke ne aduce noroc. Eu nu am fost de acord, dar i-am spus.

— Eu i-am spus lui Luke, zise Julian.

Theo gîndi că Rolf nu fusese de acord nici să trimită după el. Julian voise ca el să vină și încercau să-i facă pe plac. Dar secretul, odată împărtășit, nu putea fi șters din minte. Încă mai putea să încerce să scape de implicare, dar nu mai putea să scape de cunoaștere.

Pentru prima dată, în vocea lui Luke apăru o notă de nerăbdare :

— Hai să plecăm mai înainte ca ei să vină. Putem folosi mașina ta. Mai vorbim pe drum. Vei avea timp și prilejul să încerci s-o convingi pe Julian să se răzgîndească.

— Theo, te rog vino cu noi, spuse Julian. Te rog, ajută-ne.

Rolf interveni, nerăbdător :

— N-are de ales. Știe prea mult. Acum nu-l mai putem lăsa să plece.

Theo se uită la Julian. Dorea s-o întrebe : „Ăsta e bărbatul pe care tu și Dumnezeul tău l-ați ales ca să repopulați lumea ?“

Spuse cu răceală în glas :

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu începe cu amenințările. Ești în stare să reduci totul, chiar și asta, la nivelul unui film de duzină. Dacă vin cu voi e pentru că am hotărît așa.

22

Suflară în feştile, una cîte una. Capela mică reveni la calmul său fără vîrstă. Rolf închise uşa şi-şi începură, cu grijă, cu el în frunte, mersul anevoios peste cîmp. Rolf luase lanterna şi cercul său mic de lumină se deplasa peste smocurile de iarbă cafenie, decolorată, luminînd scurt, ca pentru o cercetare sumară, o singură floare tremurătoare şi mici întinderi de margarete, strălucitoare ca nişte nasturi. Cele două femei păşeau alături în urma lui Rolf, Julian ţinînd-o pe Miriam de braţ. Luke şi Theo închideau şirul. Nu vorbeau, dar Theo era conştient că Luke se bucura de tovărăşia lui. Îl surprindea că el însuşi era în stare de sentimente atît de puternice, valuri de uimire, nerăbdare plină de plăcere şi teamă, şi totuşi era în stare să observe şi să analizeze efectul simţămintelor asupra modului în care acţiona şi gîndea. Îl surprindea de asemeni că, în mijlocul acestui tumult, mai era loc şi pentru enervare. Părea un răspuns atît de meschin şi de lipsit de sens la importanţa copleşitoare a dilemei sale. Dar întreaga situaţie era paradoxală. Mai fuseseră oare vreodată scopurile şi mijloacele atît de prost alese ? Se mai îmbarcaseră oare vreodată nişte aventurieri atît de patetic de neajutoraţi într-o întreprindere de o importanţă atît de imensă ? Nu era neapărată nevoie să rămînă alături de ei. Neînarmaţi, nu-l puteau ţine veşnic cu forţa şi cheile maşinii erau la el. Putea pleca, îi putea telefona lui Xan, putea isprăvi cu toate astea. Dar dacă ar face-o, Julian ar muri. Cel puţin aşa credea ea şi convingerea era destul de

puternică pentru a o ucide, pe ea și pe copilul ei. Fusese răspunzător o dată de moartea unui copil. Era destul.

Cînd, în cele din urmă, ajunseră la heleșteu și la peticul de verdeață pe care își parcase mașina, aproape că se aștepta s-o găsească încercuită de polițiști, siluete negre imobile, cu priviri de piatră și cu armele în poziția de tragere. Satul însă era la fel de pustiu cum fusese la sosirea lor. Cînd ajunseră lîngă mașină, se hotărî să mai încerce o dată.

Se adresă lui Julian. Îi spuse :

— Indiferent ce simți pentru Gardian, indiferent de ce ți-e frică, lasă-mă să-i telefonez acum. Lasă-mă să-i vorbesc. Nu-i chiar atît de rău cum crezi.

— Nu renunți niciodată ? răspunse vocea nerăbdătoare a lui Rolf. N-are nevoie de tutela ta. N-are încredere în promisiunile tale. Vom proceda exact cum am plănuit, vom merge cît mai departe de aici și vom găsi un adăpost. Vom fura hrana de care avem nevoie, pînă cînd se va naște copilul.

— Theo, nu avem de ales, spuse Miriam. Tebuie să existe undeva un loc și pentru noi, poate o cabană părăsită, în adîncul unei păduri.

— O adevărată idilă, nu-i așa ? i se adresă Theo. Parcă vă și văd pe toți. O cabană drăguță într-un luminiș izolat de pădure, fumul focului de lemne înălțîndu-se din coș, un izvor cu apă limpede, iepuri și păsărele în jur, gata să se lase prinse, grădina din spate gemînd de zarzavaturi. Poate că veți găsi și cîteva găini și o capră, care să vă dea lapte. Și, fără îndoială, foștii proprietari au lăsat un cărucior în șopronul din grădină.

Miriam spuse din nou, calm dar hotărîtă, cu ochii ațintiți asupra lui :

— Theo, nu avem de ales.

Nici el nu avea. Clipa în care îngenunchease la picioarele lui Julian, în care simțise copilul mișcînd sub palma lui, îl legase irevocabil de ei. Și aveau nevoie de el. Rolf putea să nu-l agreeze, dar îi era necesar. Dacă o pățeau,

putea interveni pe lîngă Xan. Dacă ar fi căzut în mîinile Poliției Securității Statului, vocea lui ar fi putut fi ascultată.

Scoase cheile mașinii din buzunar. Rolf întinse mîna să le ia.

— Eu conduc, spuse Theo. Tu poți alege drumul. Presupun că știi să folosești o hartă.

Jignirea ieftină nu fusese un lucru înțelept. Vocea lui Rolf sună primejdios de calm :

— Ne disprețuiești, nu-i așa ?

— Nu, de ce v-aș disprețui ?

— N-ai nevoie de vreun motiv. Disprețuiești întreaga lume, cu excepția celor de teapa ta, a celor ce au avut același gen de educație, avantajele tale, opțiunile tale. Gascoigne era de două ori mai bun decît tine. Ce ai produs tu în viața ta ? Ce-ai făcut, în afară de a vorbi despre trecut ? Nu-i de mirare că alegi muzeele ca locuri de întîlnire. Acolo te simți ca acasă. Gascoigne putea distruge un ponton și opri de unul singur o Eliberare. Tu ai fi în stare ?

— Să folosesc explozive ? Nu, recunosc că asta nu e una din specialitățile mele.

Rolf îl maimuțări :

— Recunosc că asta nu e una din specialitățile mele ! Ar trebui să te auzi vorbind. Nu ești de-al nostru, n-ai fost niciodată. N-ai destul curaj pentru asta. Și să nu-ți închipui că te vrem cu adevărat alături de noi. Să nu crezi că ne ești simpatic. Te afli aici pentru că ești vărul Gardianului. S-ar putea să ne fie de folos.

Folosise pluralul, dar știau amîndoi la cine se referise.

— Dacă-l admirai atît de mult pe Gascoigne, de ce nu aveai încredere în el ? Dacă i-ai fi spus despre copil, n-ar fi încălcat ordinele. S-ar putea ca eu să nu fiu de-al vostru, dar el era. Avea dreptul să știe. Ești răspunzător de arestarea lui și, dacă e mort, ești răspunzător de moartea lui. Nu da vina pe mine, dacă te simți vinovat.

Simți mîna lui Miriam pe brațul lui. Femeia spuse cu o autoritate calmă :

— Theo, nu te enerva. Dacă ne certăm, sîntem morți. Hai să plecăm de aici, de acord ?

Odată urcați în mașină, Theo și Rolf în față, Theo întrebă :

— Încotro ?

— Nord-vest și apoi spre Țara Galilor. Dincolo de frontieră vom fi mai în siguranță. Dictatura Gardianului e valabilă și acolo, unde însă e mai degrabă urît, decît iubit. Vom merge noaptea, vom dormi ziua. Și vom rămîne pe drumuri de țară. E mai important să nu fim descoperiți, decît să facem cît mai mulți kilometri. Sigur vor căuta mașina asta. Dacă vom avea prilejul, o vom schimba. În clipa aceea, Theo avu o idee. Jasper. Jasper, atît de aproape, atît de bine aprovizionat. Jasper, care simțea o nevoie disperată să se mute la el, în strada St John.

— Am un prieten care stă la intrarea în Asthall, satul următor. Are provizii și cred că-l voi putea convinge să ne împrumute mașina lui.

— Ce te face să crezi că va fi de acord ? întrebă Rolf.

— Dorește cu disperare ceva ce eu îi pot oferi.

— N-avem timp de pierdut, spuse Rolf. Cît va dura să-l convingi ?

Theo își stăpîni enervarea. Spuse :

— N-aș spune că să obținem o altă mașină și s-o încărcăm cu provizii e tocmai o pierdere de timp. Am hotărît deja că e esențial. Dar dacă ai o propunere mai bună, s-o auzim.

— În ordine, să mergem, spuse Rolf.

Theo ambreiă și conduse cu grijă prin întuneric. Cînd ajunseră în suburbiile din Asthall, spuse :

— O să împrumutăm mașina lui, iar pe a mea o s-o lăsăm în garaj. Dacă avem noroc, o să le trebuiască mult timp pînă să ajungă la el. Și cred că pot garanta că nu va vorbi. Julian se aplecă în față și zise :

— Asta nu înseamnă că-ți expui prietenul la un pericol ? Nu trebuie să facem așa ceva.

Rolf era nerăbdător.

— Trebuie să riște.

— Dacă sîntem prinși, tot ce ne poate lega de el e mașina, îi spuse Theo lui Julian. Poate pretinde că i-a fost luată noaptea, că am furat-o, sau că l-am silit să ne ajute.

— Să presupunem că nu ne va ajuta, zise Rolf. Ar fi mai bine să vin înăuntru cu tine și să-l fac să accepte.

— Cu forța ? Nu fi prost. Cît timp va tăcea după așa ceva ? Ne va ajuta, nu însă dacă începem prin a-l amenința. Am nevoie de o persoană care să meargă cu mine. O iau pe Miriam.

— De ce pe Miriam ?

— Pentru că știe ce anume ne trebuie pentru naștere.

Rolf nu mai zise nimic. Theo se întrebă dacă folosise destul tact, apoi se înfurie pe aroganța care făcea ca tactul să fie necesar. Trebuia însă să evite cumva o ceartă pe față. În comparație cu siguranța lui Julian, cu importanța uriașă a ceea ce voiau să facă, enervarea din ce în ce mai mare pe care i-o provoca Rolf părea un lux primejdios. Era alături de ei pentru că voise să fie, de fapt însă nu avusese de ales. Nu-i datora sprijin decît lui Julian și copilului ei nenăscut încă, nimănui altcuiva.

Cînd ridică mîna, ca să apese pe soneria de la poarta uriașă din zid, văzu, spre surprinderea lui, că aceasta era deschisă. Îi făcu semn lui Miriam și intrară. Închise poarta în urma lor. Casa era în întuneric, cu excepția salonului. Draperiile erau trase, dar o dîră de lumină se strecura printre ele. Văzu că nici garajul nu era încuiat, ușa era larg deschisă și înăuntru se zărea umbra întunecată a mașinii Renault. Nu-l mai miră cînd găsi și ușa laterală descuiată. Aprinse lumina în hol, chemînd încet, dar nu primi nici un răspuns. Cu Miriam lîngă el, parcurse coridorul spre salon.

De cum împinse ușa, știu ce va găsi. Mirosul îl sufocă, puternic și oribil, ca o boală contagioasă ; sînge, fecale, mirosul morții. Jasper se instalase cît mai comod pentru actul final al vieții lui. Ședea în fotoliu, în fața căminului stins, mîinile atîrnîndu-i pe lîngă brațele fotoliului. Meto-

da pe care o alesese fusese sigură și fără milă. Își introdusese în gură țeava unui revolver și partea de sus a capului explodase. Ce rămăsese din el zăcea aplecat peste piept, unde se întindea un fel de babețică de sînge cafeniu, ce părea vomă uscată. Jasper fusese stîngaci și arma zăcea pe podea, lîngă fotoliu, sub o măsuță rotundă pe care se aflau cheile casei și ale mașinii, un pahar gol, o sticlă goală de vin roșu și un bilet scris de mînă, prima parte în latină, ultima în engleză.

Quid te exempta iuvat spinis de pluribus una ?
Vivere si recte nescis, decede peritis.
Lusisti satis, edisti satis atque bibisti :
Tempus abire tibi est.

Miriam se apropie de el și îi atinse degetele reci, cu un gest instinctiv și inutil, de compasiune.

— Bietul om, spuse. Oh, bietul om.

— Rolf ar zice că ne-a făcut un serviciu. Nu mai e nevoie să pierdem timp ca să-l convingem.

— De ce a făcut-o ? Ce scrie în bilet ?

— E un citat din Horațiu. Zice că nu e nici o plăcere în a scăpa de un ghimpe dintr-atîția cîți există. Dacă nu poți trăi cum trebuie, pleacă. Probabil că a găsit citatul, în latină, în *Oxford Book of Quotations*.

Ce scria în engleză, dedesubt, era mai scurt și mai clar. „Îmi cer scuze pentru mizeria făcută. Mai e un glonț în armă.“ Să fi fost, se întrebă Theo, un avertisment sau o invitație ? Și ce anume îl condusese pe Jasper spre acest gest ? Remușcările, regretul, singurătatea, disperarea, sau faptul că pricepuse că ghimpele fusese scos, dar durerea rămăsese și nu se mai putea lecui ?

— Cred c-ai să găsești cearșafuri și pături sus. Eu iau proviziile.

Îi părea bine că purta pardesiul lung, de excursii. În buzunarul interior din căptușeală, revolverul încăpea cu ușurință. Verifică dacă era cu adevărat un glonț în încărcător, îl scoase, și puse arma și glonțul în buzunar.

Bucătăria, cu mesele goale, cu un șir de căni agățate cu mînerele frumos aliniate, era neîngrijită dar ordonată, fără vreun semn că ar fi fost folosită vreodată, cu excepția unui șervet pentru ceai, șifonat și vizibil spălat de curînd, pus la uscat pe stativul de vase gol. Singura notă discordantă în acea ordine perfectă o făceau două carpete rulate și rezemate de perete. Să fi intenționat oare Jasper să se omoare aici și să-și fi spus că sîngele va ieși mai ușor de pe podeaua din piatră ? Sau voise s-o mai spele o dată și realizase cît de inutilă era grija lui obsesivă pentru aparențe ?

Ușa de la cămară era descuiată. După douăzeci și cinci de ani de gospodărire plină de teamă, nemaiavînd nevoie de comoara lui de provizii, o lăsase deschisă, așa cum își lăsase deschisă și viața, pentru eventualii hoți. Și aici totul era în perfectă ordine și curățenie. Rafturile din lemn găzduiau cutii mari din tinichea, cu marginile lipite cu scotch. Fiecare avea o etichetă cu scrisul elegant al lui Jasper : Carne, Fructe conservate, Lapte praf, Zahăr, Cafea, Orez, Ceai, Făină. Etichetele, literele scrise cu atîta meticulozitate, îl cutremurară pe Theo, dureros și nedorit ; simți un val de milă și de regret, cum nu simțise văzînd creierii împrăștiați ai lui Jasper și pieptul lui acoperit de sînge. Scurt timp se lăsă pradă lui, apoi se concentră asupra sarcinii pe care trebuia s-o ducă la capăt. Primul gînd fu să golească cutiile pe podea și să aleagă ce credea că le-ar fi mai necesar, cel puțin pentru prima săptămînă, dar își spuse că nu avea timp. Chiar și ruperea scotch-ului ar dura prea mult. Mai bine să ia cutiile închise ; carne, lapte praf, fructe uscate, cafea, zahăr, conserve de zarzavaturi. Cutiile mai mici, pe care scria medicamente și seringi, tablete de purificare a apei și chibrituri erau absolut necesare, ca și o busolă. I-a fost mai greu să se decidă în privința celor două arzătoare cu parafină. Unul era un model vechi, cu un singur foc ; la celălalt, mai modern, incomod de cărat, cu trei focuri, renunță căci ar fi ocupat prea mult loc. Simți o ușurare cînd

găsi o canistră cu ulei și una cu zece litri de benzină. Spera că rezervorul mașinii nu era gol.

O auzi pe Miriam deplasîndu-se repede dar fără zgomot la etajul de deasupra lui, și cînd se întoase, după ce dusese o a doua încărcătură de cutii la mașină, o întîlni coborînd pe scări, cu bărbia rezemată de patru perne.

— De ce n-ar sta comod ? spuse ea.

— O să cam ocupe loc. Ai găsit tot ce-ți trebuie pentru naștere ?

— O mulțime de prosoape și de cearșafuri. Pe perne putem să ne așezăm în mașină. În dormitor e un dulăpior de prim-ajutor. Am scos tot din el, am îngrămădit ce-am găsit într-o față de pernă. Dezinfectantul ne va fi de folos, în general însă sînt doar medicamente obișnuite — aspirină, bicarbonat, sirop contra tusei. Au de toate. Păcat că nu putem rămîne aici.

Știa că nu era o propunere făcută în serios, totuși o combătu.

— Cînd își vor da seama că am dispărut, ăsta va fi unul din primele locuri în care mă vor căuta. Îi vor vizita și interoga pe toți cei care mă cunosc.

Lucrau împreună în tăcere, cu metodă. Cînd portbagajul fu, în cele din urmă, plin, îl închise fără zgomot și spuse :

— Băgăm mașina mea în garaj și-l încuiem. O să încui și poarta de la intrare. Nu-i va împiedica pe polițiști să intre, dar va preveni descoperirea prematură.

Cînd încuia ușa căsuței, Miriam își așeză mîna pe brațul lui și spuse iute :

— Arma. E mai bine ca Rolf să nu știe că o ai.

Glasul ei era insistent, aproape autoritar, ecou al propriei anxietăți instinctive.

— Nici n-aveam de gînd să-i spun lui Rolf, zise.

— Mai bine nu-i spune nici lui Julian. Rolf va încerca să ți-o ia, iar Julian va voi s-o arunci.

— N-o să le spun, zise scurt. Și dacă Julian vrea protecție pentru ea și pentru copil, ar face mai bine să ac-

cepte mijloacele prin care o poate obține. Aspiră cumva să fie mai virtuoasă decît Dumnezeul ei ?

Scoase cu atenție Renault-ul pe poartă și-l parcă în spatele Rover-ului. Rolf, pășind încolo și-ncoace lîngă mașină, era indignat.

— Ați stat al naibii de mult. Ați avut probleme ?

— Nu. Jasper e mort. S-a sinucis. Am adunat cît poate duce mașina. Du Rover-ul în garaj și eu am să-l încui, ca și poarta. Întotdeauna încuiam eu casa.

Nu era nimic care să merite transferat din Rover în Renault, cu excepția hărților automobilistice și a unei ediții de buzunar din *Emma*, pe care o găsi în torpedou. Strecură cartea în buzunarul interior al hainei, unde avea revolverul și jurnalul. Peste două minute erau cu toții în mașină. Theo se așeză la volan. Rolf, după ce șovăi o clipă, luă loc lîngă el, Julian în spate, între Miriam și Luke. Theo încuie poarta și aruncă cheia peste ea. Cu excepția pantei acoperișului, nu se vedea nimic din casa cufundată în întuneric.

23

În prima oră au trebuit să oprească de două ori, pentru ca Miriam și Julian să poată să se poată retrage în întuneric. Rolf le urmărea cu privirea încordată, neliniștit de cum le pierdea din vedere. Ca răspuns la vizibila lui nerăbdare, Miriam îi spuse :

— Trebuie să te obișnuiești cu asta. Așa se întîmplă în ultimele luni ale sarcinii. Apăsă pe vezica urinară.

La a treia oprire, coborîră să-și dezmorțească picioarele și Luke o luă și el spre gardul viu, mormăind ceva drept scuză. Cu farurile stinse și motorul oprit, tăcerea părea absolută. Aerul era cald și dulce, de parcă ar fi fost încă vară, stelele străluceau sus, pe cer. Theo avu impresia că se simțea, de departe mirosul unui cîmp de fasole, dar fără îndoială era doar o părere ; florile sigur au căzut pînă acum, fasolea era de mult coaptă.

Rolf se apropie de el.

— Noi doi avem ceva de vorbit.

— Atunci hai să vorbim.

— Expediția asta nu poate avea doi conducători.

— Expediție ? Asta crezi tu că sîntem ? Cinci fugari rău echipați, fără să știm clar unde ne ducem sau ce vom face cînd vom ajunge acolo. Nu prea se simte nevoia unei ierarhii în ce privește comanda. Dar dacă faptul că-ți spui lider îți produce vreo satisfacție, pe mine nu mă deranjează, atîta timp cît nu te aștepți la supunere oarbă.

— Niciodată n-ai fost de-al nostru, n-ai făcut niciodată parte din grup. Ți s-a dat prilejul să ni te alături și ai refuzat. Te afli aici doar pentru că am trimis după tine.

— Mă aflu aici pentru că Julian a trimis după mine. Sîntem siliți să rămînem împreună. Pot conviețui cu tine, odată ce n-am de ales. Îți sugerez să dai dovadă de aceeași toleranță.

— Vreau să conduc eu mașina.

După care, de parcă n-ar fi fost prea clar ce voise să spună :

— De acum încolo vreau să conduc eu mașina.

Theo rîse, cu o veselie spontană și sinceră.

— Copilul lui Julian va fi primit ca un miracol. Tu vei fi salutat ca tatăl acestui miracol. Noul Adam, creatorul noii rase, salvatorul omenirii. Pentru oricine, lucrul ăsta reprezintă suficientă putere potențială, bănuiesc că o putere mai mare decît poți tu să duci. Și te deranjează că nu conduci mașina !

Înainte de a răspunde, Rolf tăcu un timp.

— În ordine, hai să facem un pact. S-ar putea să am nevoie de tine. Gardianul a considerat că ai ceva de dat. Și mie o să-mi trebuiască un consilier.

— Am impresia că sînt un fel de confident universal. Probabil că vei fi la fel de nesatisfăcut de mine cum a fost și el.

Tăcu o clipă, după care întrebă :

— Te gîndești deci să preiei puterea ?

— De ce nu ? Dacă vor sperma mea, va trebui să mă accepte și pe mine. Una fără cealaltă nu se poate. Pot face treaba asta la fel de bine ca și el.

— Credeam că grupul vostru consideră că o face prost, că e un tiran fără milă. Îți propui, deci, să înlocuiești o dictatură cu alta. Una plină de înțelegere, de data asta. Majoritatea tiranilor încep așa.

Rolf nu răspunse. Theo se gîndi ; sîntem singuri. S-ar putea să fie unica șansă pe care o voi avea de a sta de vorbă cu el altfel decît în prezența celorlalți. Spuse :

— Știi ce, eu tot mai cred că ar trebui să-i telefonăm Gardianului, să-i acordăm lui Julian îngrijirea de care are nevoie. Știi că asta e singura cale înțeleaptă.

— Iar tu știi că ea nu poate suporta așa ceva. O să fie bine, ai să vezi. Nașterea e un proces natural, nu crezi ? Are o moașă.

— Care n-a mai asistat o naștere de douăzeci și cinci de ani. Ca să nu mai vorbim că pot apărea oricînd complicații.

— N-o să apară nici o complicație. Miriam nu-și face griji. Oricum, riscul unor complicații, fizice sau mentale, va fi mult mai mare dacă o vom sili să intre într-un spital. E îngrozită de Gardian, crede că e diavolul. L-a omorît pe fratele lui Miriam și probabil, chiar acum, îl omoară pe Gascoigne. E moartă de spaimă că i-ar putea face vreun rău copilului.

— Ridicol. Nici unul dintre voi nu poate crede una ca asta. E ultimul lucru pe care ar vrea să-l facă. Odată intrat în posesia copilului, puterea lui va crește imens, nu numai în Marea Britanie, ci în întreaga lume.

— Nu puterea lui, a mea. Eu unul nu sînt îngrijorat pentru siguranța ei. Consiliul nu-i va face nici un rău, ei sau copilului. Dar eu, nu Xan Lyppiatt voi fi cel ce-și va prezenta copilul lumii, și atunci o să vedem cine e Gardianul Angliei.

— Ce planuri ai ?

— Ce vrei să spui ?

Glasul lui Rolf era plin de suspiciune.

— Păi trebuie să ai vreo idee despre ce plănuiești să faci, dacă reușești să-i smulgi Gardianului puterea.

— Aici nu-i vorba de smuls puterea. Poporul va fi acela care mi-o va da. Va trebui s-o facă, dacă va voi ca Marea Britanie să fie repopulată.

— Aha, înțeleg. Poporul va fi cel ce ți-o va da. Cred că ai dreptate. Și, pe urmă ?

— O să numesc propriul meu Consiliu, dar fără Xan Lyppiatt în el. Lyppiat și-a luat porția lui de putere.

— Presupun că vei face ceva ca să pacifici Insula Man.

— Nu asta e prioritatea numărul unu. Țara nu-mi va fi prea recunoscătoare dacă voi pune în libertate o bandă de psihopați criminali. Voi aștepta pînă ce vor dispărea pe căi naturale. Problema asta se va rezolva de la sine.

— Cred că asta urmărește și Lyppiatt, spuse Theo. Miriam n-o să fie prea încîntată.

— Nu-i treaba mea dacă Miriam e încîntată sau nu. Ea are o sarcină anume și, cînd o va îndeplini, va fi recompensată cum se cuvine.

— Și Vizitatorii ? Plănuiești un tratament mai omenos pentru ei sau vei pune capăt imigrării străinilor tineri ? La urma urmelor, țările lor au nevoie de ei.

— O să supraveghez problema îndeaproape și o să am grijă ca aceia pe care îi primim să se bucure de un tratament corect și sever în același timp.

— Îmi imaginez că exact asta crede și Gardianul că face. Dar cu Eliberarea ce ai de gînd ?

— Nu mă voi amesteca în libertatea oamenilor de a-și pune capăt zilelor cum cred ei de cuviință.

— Gardianul Angliei te-ar aproba.

— Ce pot face eu, iar el nu poate, este să fiu părintele noii rase, spuse Rolf. Avem deja, pe calculator, amănunte despre toate femeile sănătoase din grupa de vîrstă între treizeci și cincizeci de ani. Lupta pentru sperma fertilă va fi cumplită. Evident, există și aici un pericol. De-aia va trebui să selectăm cu mare grijă exemplarele sănătoase, superbe fizic și foarte inteligente.

— Gardianul Angliei n-ar avea nimic împotrivă. Ăsta era și planul său.

— Numai că sperma e a mea, nu a lui.

— Se pare că la un singur lucru nu te-ai gîndit, spuse Theo. Totul va depinde de cum va fi copilul, nu crezi ? Trebuie ca nou-născutul să fie normal și sănătos. Presupune că Julian va da naștere unui monstru...

— De ce-ar fi un monstru ? De ce copilul meu și al ei nu ar fi normal ?

Momentul de vulnerabilitate, de încredere împărtășită, teama secretă în sfîrșit recunoscută și rostită îi provocară lui Theo o secundă de simpatie. Nu era destul ca să-l facă să-i placă tovarășul de discuție ; era destul ca să-l împiedice să spună la ce se gîndea : S-ar putea să ai mai mult noroc dacă acest copil va fi anormal, diform, un idiot, un monstru. Dacă e sănătos, pentru tot restul vieții tale nu vei fi altceva decît un animal de prăsilă. Doar nu-ți imaginezi că Gardianul își va ceda puterea, chiar și părintelui noii rase ? S-ar putea să aibă nevoie de sperma ta, dar pot obține o cantitate din care să populeze Anglia și jumătate din lume, și apoi să decidă că se pot lipsi de tine. Cînd Gardianul va vedea în tine o amenințare, probabil că exact așa se va întîmpla. Dar nu spuse nimic.

Din întuneric apărură trei siluete, mai întîi Luke, în urma lui Miriam și Julian, ținîndu-se de mînă, pășind cu grijă pe coasta plină de gropi. Rolf se sui la volan.

— În ordine, spuse, s-o luăm din loc. De acum înainte, conduc eu.

24

De îndată ce mașina țîșni înainte, Theo își dădu seama că Rolf va conduce prea repede. Îi aruncă o privire, întrebîndu-se dacă să riște sau nu să-i atragă atenția, sperînd că drumul se va îmbunătăți și că nu va fi nevoie. În raza albă a farurilor, carosabilul plin de hîrtoape părea la fel de ireal și fantastic ca un peisaj lunar, apropiat și, în același timp, misterios de depărtat și de nesfîrșit. Rolf privea prin parbriz cu intensitatea încrîncenată a unui pilot de formula unu, rotind volanul de îndată ce un nou obstacol apărea în întuneric. Drumul, cu gropile, cu hîrtoapele lui, ar fi fost periculos și pentru un șofer prudent. Acum, condusă brutal de Rolf, mașina sălta și se zgîlțîia, aruncîndu-i dintr-o parte în alta pe cei trei pasageri înghesuiți în spate.

Miriam făcu un efort să se elibereze din strînsoare, ca să se poată apleca în față și spuse:

— Ia-o mai ușor, Rolf. Încetinește. Nu-i face bine lui Julian. Vrei s-o apuce durerile nașterii ?

Vocea ei era calmă, dar cuprindea în ea o autoritate absolută. Efectul fu imediat. Rolf ridică pe loc piciorul de pe accelerator. Dar era prea tîrziu. Mașina se zgîlțîi și se hurducă, se roti violent într-o parte și, timp de trei secunde, se răsuci scăpată de sub control. Rolf apăsă cu putere frîna și se opriră brusc.

Spuse, aproape în șoaptă :

— Fir-ar să fie! Am pană de cauciuc în față.

Reproșurile n-ar fi avut nici un rost. Theo își desfăcu centura de siguranță.

— E o roată de rezervă în portbagaj. Să tragem mașina de pe carosabil.

Coborîră amețiți și se așezară la umbra întunecată a gardului viu, în timp ce Rolf trăgea mașina pe acostamentul acoperit de iarbă. Theo văzu că se aflau în plin cîmp, într-un loc deschis, probabil, gîndi el, la vreo cincisprezece kilometri de Stratford. De fiecare parte a drumului se întindea un gard viu neîngrijit, format din tufișuri înalte, încîlcite, întrerupte de spărturi prin care se puteau vedea cicatricele cîmpului arat. Julian, înfășurată în haina ei, stătea calmă și tăcută, ca un copil ascultător, luat la un picnic și așteptînd răbdător ca un incident minor să fie remediat de adulți.

Vocea lui Miriam era calmă, dar nu putea ascunde nota de teamă existentă în ea.

— Cît o să dureze ?

Rolf privi în jur. Spuse :

— Cam douăzeci de minute, dacă avem noroc, mai puțin. Dar am fi mai în siguranță departe de drum, undeva unde să nu putem fi văzuți.

Fără să dea vreo explicație, o luă repede înainte. Așteptară, cu privirea ațintită spre direcția din care trebuia să apară. În mai puțin de un minut, era înapoi.

— Cam la o sută de metri la dreapta e o poartă și un drum ca vai de el. Pare că duce la un pîlc de copaci. Acolo vom fi mai în siguranță. Dumnezeu mi-e martor că drumul ăsta e aproape impracticabil, dar dacă am mers noi pe el, pot merge și alții. Nu putem risca să oprească vreun prost și să se ofere să ne ajute.

— Cît e pînă acolo ? obiectă Miriam. N-aș vrea să mergem mai departe decît e aboslut necesar și, oricum, va fi greu, pe jantă.

— Trebuie să ne ascundem undeva, spuse Rolf. Nu știu cît o să dureze. Trebuie să ieșim de pe șosea.

Theo nu scoase o vorbă, dar era de acord cu el. Mai important era să nu fie descoperiți, decît să facă kilometri în plus. Poliția Siguranței Statului nu va ști în ce direcție

au pornit și, dacă încă n-au descoperit cadavrul lui Jasper, nu știu nici marca sau numărul mașinii. Se așeză la volan și Rolf nu obiectă.

— Ținînd seama de proviziile din portbagaj, ar fi mai bine dacă am mai ușura mașina. Julian poate rămîne, ceilalți vor merge pe jos.

Poarta și poteca erau mai aproape decît se așteptase Theo. Drumul părăginit urca lin de-a lungul unui cîmp nearat, lăsat de mult în paragină. Colbul purta urmele roților grele ale tractoarelor; partea din mijloc era acoperită de ierburi înalte, care tresăreau în lumina farurilor aidoma unor antene fragile. Theo conducea încet și cu mare atenție, cu Julian lîngă el, cele trei siluete tăcute mergînd ca niște umbre pe lîngă ei. Cînd ajunseră la pîlcul de copaci, văzu că pădurea oferea o ascunzătoare mai deasă decît se așteptase. Dar mai exista un ultim obstacol. Între ea și drum se afla un șanț adînc, lat de vreo doi metri.

Rolf lovi în geamul mașinii. Spuse :

— Așteaptă aici o clipă. Apoi porni din nou înainte.

Se întoarse și zise:

— Există un drum de trecere la vreo treizeci de metri de- aici. Pare că duce la un luminiș.

Intrarea în pădure era, de fapt, un pod îngust, construit din bîrne și pămînt, acoperit acum de ierburi și bălării. Theo observă ușurat că era destul de lat ca să poată trece cu mașina peste el, dar așteptă pînă ce Rolf luă lanterna și inspectă bîrnele, ca să se asigure că nu erau putrede. Îi făcu semn să vină și Theo manevră cu destulă ușurință mașina peste pod. Imediat se trezi înconjurat de un pîlc de mesteceni, crengile lor înalte arcuite într-un baldachin de frunze verzi, încîlcite, ca un acoperiș sculptat. Coborînd din mașină, Theo văzu că se opriseră într-un morman de frunze moarte, ce foșneau sub picior, și de fructe plesnite in două.

Rolf și Theo schimbară împreună roata din față, în timp ce Miriam le ținea lanterna. Luke și Julian stăteau

împreună și-i priveau în tăcere; Rolf scoase roata de rezervă, cricul și opritorul roții. Numai că schimbarea roții se dovedi mai dificilă decît se așteptase Theo. Șuruburile erau foarte strînse și nici el, nici Rolf nu le putură deșuruba.

Lumina lanternei se mișca încolo și încoace, cînd Miriam își căuta o poziție mai comodă. Rolf spuse nerăbdător :

— Pentru numele lui Dumnezeu, ține-o fix. Nu văd ce fac. Și e foarte slabă.

O clipă mai tîrziu, lanterna se stinse.

Miriam nu așteptă întrebarea lui Rolf. Zise :

— Nu avem baterie de rezervă. Îmi pare rău. Trebuie să stăm aici pînă dimineață.

Theo se aștepta ca Rolf să explodeze de enervare. Nu se întîmplă așa. Se îndreptă din șale și rosti calm :

— În cazul ăsta, am putea să mîncăm ceva și să ne instalăm cît mai comod pentru restul nopții.

25

Theo și Rolf hotărîră să doarmă pe jos, ceilalți trei în mașină, Luke pe bancheta din față, iar cele două femei, ghemuite, în spate. Theo adună brațe întregi de frunze de fag, întinse pe jos fulgarinul lui Jasper și se acoperi cu o pătură și cu propriul pardesiu. Ultimul lucru de care își mai aducea aminte erau vocile îndepărtate ale celor două femei ce se pregăteau de culcare și trosnetul crenguțelor de sub el, cînd se cufundă mai adînc în patul de frunze. Înainte de a adormi, se stîrni vîntul, nu destul de puternic ca să agite creangile de la baza fagului de deasupra lui, făcînd însă un zgomot depărtat, de parcă pădurea s-ar fi trezit la viață.

A doua zi de dimineață deschise ochii în fața unui mozaic de frunze de fag în bronz și auriu, spart de dîre subțiri de lumină palidă, lăptoasă. Simțea pămîntul tare, mirosul de argilă și frunze, puternic și, într-un fel, reconfortant. Luptă să iasă de sub greutatea păturii și a hainei și-și întinse mădularele, conștient că-l dor umerii și șalele. Era mirat că dormise atît de adînc pe un pat care, minunat de moale la început, sub greutatea sa devenise compact și tare ca o scîndură.

Părea că se trezise ultimul. Portierele mașinii erau deschise, banchetele goale. Cineva pregătise de-acum ceaiul de dimineață. Pe marginea plată a unei buturugi se aflau cinci căni, toate din colecția lui Jasper de căni vîndute cu ocazia încoronării, și un ceainic de metal. Cănile colorate aveau un aer ciudat de festiv.

— Servește-te, spuse Rolf.

Miriam ținea în fiecare mînă cîte o pernă și le scutura viguros. Le duse înapoi la mașină, unde Rolf reîncepuse lucrul. Theo își bău ceaiul, apoi se duse să-l ajute și munciră împreună, eficient și cu plăcere. Mîinile mari, cu degete pătrate ale lui Rolf erau remarcabil de îndemînatice. Poate pentru că erau amîndoi odihniți, mai puțin speriați, pentru că nu mai depindeau de singurul fascicul de lumină al lanternei, șuruburile care păruseră de nedesfăcut cedară eforturilor lor conjugate. Adunînd un pumn de frunze, ca să se șteargă pe mîini, Theo întrebă :

— Julian și Luke unde sînt ?

Rolf răspunse :

— Își spun rugăciunile. Așa fac în fiecare zi. Cînd se întorc, o să mîncăm ceva. I-am dat lui Luke sarcina să se ocupe de rații. Îi prinde bine să aibă de făcut ceva mai util decît să se roage împreună cu soția mea.

— Nu se puteau ruga aici ? Ar trebui să rămînem împreună.

— Nu s-au dus departe. Le place să nu-i deranjeze nimeni. Oricum, nu-i pot opri. Lui Julian îi face plăcere și Miriam îmi tot zice că trebuie să mă străduiesc să fie calmă și fericită. Pentru ei, e ca un ritual. Nu fac rău nimănui. Dacă ești îngrijorat, de ce nu te duci și tu ?

— Nu cred că au nevoie de mine, spuse Theo.

— Știu și eu... Ar putea încerca să te convertească. Ești creștin ?

— Nu, nu sînt creștin.

— Atunci ce crezi ?

— Despre ce ?

— Despre lucrurile pe care credincioșii le consideră importante. Dacă există un Dumnezeu. Cum îți explici răul ? Ce se întîmplă cînd murim ? De ce sîntem aici ? Cum ar trebui să ne trăim viețile ?

— Ultima întrebare e cea mai importantă, singura care are cu adevărat un sens, spuse Theo. Nu e nevoie să fii credincios ca să crezi în ea. Și nu e nevoie să fii creștin,

ca să găsești un răspuns. Rolf se întoarse spre el și-l întrebă, de parcă ar fi vrut cu adevărat să afle răspunsul :

— Dar în ce crezi ? Nu mă refer doar la religie. De ce anume ești sigur ?

— Că odată n-am existat și că acum exist. Că într-o zi nu voi mai fi.

Rolf rîse scurt, aspru ca un strigăt.

— Foarte prudent. Nimeni nu te poate contrazice. El, Gardianul Angliei, el în ce crede ?

— Nu știu. Niciodată n-am discutat despre asta.

Miriam se apropie de noi și, rezemîndu-se cu spatele de trunchiul unui copac, își desfăcu larg picioarele, închise ochii și-și ridică fața, zîmbind blînd, spre cer, ascultînd fără să rostească un cuvînt.

— Credeam în Dumnezeu și în diavol, spuse Rolf. Și într-o dimineață, la doisprezece ani, mi-am pierdut credința. M-am trezit și mi-am dat seama că nu mai credeam în nici unul din lucrurile pe care mă învățaseră Frații Creștini. Îmi închipuisem că, dacă s-ar întîmpla una ca asta, mi-ar fi prea frică pentru a mai putea trăi, dar nimic nu se schimbase. Într-o seară m-am dus la culcare crezînd și a doua zi de dimineață m-am trezit fără să mai cred. Nici nu-i puteam spune lui Dumnezeu că-mi părea rău, pentru că El nu mai exista. Și cu toate astea, nu avea nici o importanță. De atunci n-a mai avut niciodată.

— Cu ce-ai umplut locul lăsat gol de El ? întrebă Miriam, fără să deschidă ochii.

— N-a fost nici un loc gol. Exact asta încerc să vă spun.

— Și diavolul ?

— Cred în Gardianul Angliei. El există. Pentru mine, el e destul de diabolic pentru moment.

Theo se îndepărtă de ei și porni pe poteca îngustă dintre copaci. Absența lui Julian încă îl mai îngrijora, îl îngrijora și îl înfuria. Ar fi fost cazul să știe că trebuie să rămînă tot timpul împreună, să-și dea seama că oricine, un vagabond, un pădurar, un muncitor al cîmpului ar fi

putut veni pe drum și i-ar fi putut vedea. Nu doar de Poliția Securității Statului și de grenadieri trebuiau să se teamă. Știa că-și hrănește iritarea cu temeri iraționale. Cine ar fi putut să-i surprindă în locul acesta părăsit și la ora aceasta ? Mînia îl cuprinse, surprinzătoare prin vehemența ei.

Și atunci îi văzu. Se aflau la numai cincizeci de metri depărtare de luminiș și de mașină, îngenuncheați pe un petic mic de mușchi, complet absorbiți de rugăciune. Luke ridicase un altar — una din cutiile de tinichea, răsturnată și acoperită cu un șervet de ceai. Pe ea se găsea o singură lumînare, înfiptă într-o farfurie. Lîngă ea se afla o alta, cu două firimituri de pîine și, alături, o cană mică. El purta o stolă bej. Theo se întrebă dacă o ținea, împăturită, în buzunar. Nu-și dădură seama de prezența lui și i se păreau doi copii total absorbiți de un joc primitiv, cu chipurile grave pătate de umbrele frunzelor. Privi cum Luke ridică farfuria cu cele două firimituri în mîna stîngă, așezînd palma dreaptă peste ea. Julian își plecă și mai mult capul, părînd că atinge pămîntul. Cuvintele, pe jumătate amintite din îndepărtata lui copilărie, erau rostite cu voce nespus de înceată, dar ajunseră clar la Theo.

„Și luînd o pîine, a mulțumit, a frînt-o și le-a dat-o, zicînd : Acesta este trupul Meu, care se dă pentru voi ; să faceți lucrul acesta în amintirea Mea !

Tot astfel le-a dat și paharul, după cină, zicînd : Acest pahar este legămîntul cel nou în sîngele Meu, care se varsă pentru voi."

Stătea deoparte, adăpostit de copaci, și privea. În amintire, se afla din nou în bisericuța întunecată din Surrey, în costumul bleumarin de duminică, iar domnul Greenstreet, plin de importanță, cu grijă ținută în frîu, conducea credincioșii, strană după strană, spre împărtășanie. Își amintea de capul plecat al mamei lui. Atunci se simțise lăsat deoparte, cum lăsat deoparte se simțea și acum. Furișîndu-se pe sub copaci, reveni în luminiș.

— Sînt aproape gata, spuse. Nu mai durează mult.

— Niciodată nu durează mult, zise Rolf. Putem pregăti micul dejun și pentru ei. Presupun că trebuie să fim recunoscători că Luke nu simte nevoia să-i țină și cîte o predică.

Vocea și zîmbetul lui erau pline de îngăduință. Care-o fi relația lui cu Luke ? se întrebă Theo. Părea că-l tolerează ca pe un copil bine intenționat, de la care nu te puteai aștepta să te ajute ca un adult, dar care se străduia să fie util și nu deranja pe nimeni. Oare Rolf nu făcea altceva decît să accepte totul ca fiind capriciul unei femei însărcinate ? Dacă Julian dorea serviciile unui preot personal, atunci era gata să-l includă pe Luke între cei Cinci Pești, chiar dacă nu avea nici un fel de calități practice de oferit. Sau nu cumva Rolf, în acea unică și totală respingere a religiei copilăriei lui, păstrase inconștient un vestigiu de superstiție ? Oare o parte a minții lui îl privea pe Luke ca pe făcătorul de minuni care poate preschimba firimiturile în carne, care aduce noroc, a cărui prezență în rîndul lor putea cîștiga bunăvoința zeilor pădurii și ai nopții ?

26

Vineri, 15 octombrie 2021

Scriu, așezat în luminișul unei păduri de fagi, sprijinit de un copac. E după-amiază tîrziu și umbrele încep să se lungească dar, în pădurice, căldura zilei persistă încă. Am convingerea că este pentru ultima dată cînd mai scriu în jurnal, dar chiar dacă nici eu nici cuvintele acestea nu vor supraviețui, trebuie să trec în el ziua asta. A fost o zi de extraordinară fericire și am petrecut-o cu patru străini. În perioada de dinainte de Omega, la începutul fiecărui an universitar, obișnuiam să scriu o apreciere a fiecărui candidat pe care îl admisesem la colegiu. Această apreciere, cu fotografia de pe cererea de admitere, o păstram într-un dosar al meu. La sfîrșitul celor trei ani, mă interesa să văd cît de corecte fuseseră portretele creionate de mine, cît de puțin se schimbaseră, cît de neputincios fusesem în a le schimba trăsăturile esențiale de caracter. Rareori greșeam în caracterizările mele. Exercițiul îmi întărea încrederea în propria judecată; poate că acesta și era scopul său. Credeam că-i pot cunoaște și chiar îi cunoșteam. Nu am același sentiment în ce-i privește pe tovarășii mei de fugă. Practic, încă nu știu nimic despre ei; părinții, familiile, școlile, iubirile, speranțele și dorințele lor. Și cu toate astea niciodată nu m-am simțit mai în largul meu cu alte făpturi umane decît azi cu acești străini, de care acum, încă nu întru totul de

bună-voie, sînt legat, și pe unul dintre care învăț să-l iubesc.

A fost o minunată zi de toamnă, cerul limpede, albastru ca azurul, lumina soarelui blîndă și moale, dar puternică, ca la mijloc de iunie, aerul dulce, parfumat, purtînd în el iluzia fumului de lemne, a fînului cosit, a roadelor strînse ale verii. Poate pentru că pădúricea de fagi era atît de izolată, atît de bine delimitată, am împărtășit cu toții un sentiment de securitate absolută. Ne-am petrecut timpul moțăind, discutînd, muncind, jucînd jocuri copilărești cu pietre și crenguțe și pagini rupte din jurnalul meu. Rolf a verificat și curățat mașina. Privind atenția meticuloasă cu care controla fiecare centimetru pătrat, forța cu care freca și lustruia, era imposibil de crezut că acest mecanic înnăscut, făcînd un lucru atît de nevinovat cu atîta plăcere, era același Rolf care, ieri, dăduse dovadă de o asemenea aroganță, de atîta ambiție nedisimulată.

Luke se ocupase de provizii. Dîndu-i această responsabilitate, Rolf dovedise că, prin firea lui, putea fi un conducător. Luke hotărîse că trebuie mai întîi să mîncăm alimentele proaspete și apoi conservele, în ordinea datelor de expirare înscrise pe ele, cîștigînd prin această organizare plină de bun simț o încredere în propria capacitate administrativă cu care nu era obișnuit. Sortase conservele, făcuse liste, întocmise meniuri. După ce mîncam, ședea tăcut cu cartea lui de rugăiuni sau venea lîngă Miriam și Julian, în timp ce eu le citeam din *Emma*. Întins pe frunzele de fag și privind în sus, la peticele de cer din ce în ce mai albastru, mă simțisem la fel de nevinovat de fericit de parcă am fi fost la un picnic. Eram la un picnic. Nu discutam planuri de viitor sau despre primejdiile ce ne așteptau. Acum asta mi se pare extraordinar, cred însă că era mai puțin o hotărîre conștientă de a nu face planuri sau a ne certa sau a discuta, ci mai degrabă dorința de a păstra ziua aceea neîntinată. Și nici nu mi-am petrecut timpul recitind ce scrisesem înainte în acest jurnal. În starea euforică în care mă aflam, nu-mi doream să mă întîlnesc

cu bărbatul acela plin de el, sardonic și singur. Ținusem jurnalul mai puțin de nouă luni și, de azi încolo, nu voi mai avea nevoie de el.

Acum lumina scade și văd cu greu pagina. Peste o oră vom începe călătoria. Mașina, strălucind prin grija lui Rolf, este gata, cu toate lucrurile în ea. Tot atît de sigur cum sînt că aceasta e ultima dată cînd scriu în jurnal, știu că vom avea de făcut față unor primejdii și orori pe care nu mi le pot imagina. Niciodată n-am fost superstițios, dar credința asta nu poate fi îndepărtată prin vreun argument. Crezînd în ea, mă simt totuși liniștit. Și mă bucur că am dispus de acest răgaz, de aceste ore de fericire nevinovată, furate, se pare, unui timp inexorabil. După-amiază, pe cînd scotocea în spatele mașinii, Miriam descoperise o altă lanternă, cu puțin mai mare decît un creion, care căzuse pe după perna banchetei. Cu greu ar fi putut s-o înlocuiască pe cea care ne lăsase baltă, dar mă bucur că nu știusem că era acolo. Aveam nevoie de ziua asta.

27

Ceasul de la bordul mașinii arăta ora trei fără cinci, mai tîrziu decît se așteptase Theo. Drumul, îngust și pustiu, se întindea palid în fața lor, apoi aluneca sub roțile mașinii ca o fîșie de pînză ruptă și murdară. Suprafața lui era din ce în ce mai proastă și, mai tot timpul, cînd nimereau într-o groapă, mașina se hurduca violent. Era imposibil să mergi repede pe un drum ca ăsta ; nu voia să riște o nouă pană. Noaptea era întunecată, dar nu era beznă ; o semilună țîșnea de sub norii ce se deplasau rapid pe cer, stelele se zăreau, sus, ca niște ace de gămălie marcînd constelații numai pe jumătate desenate, Calea Lactee era o dîră de lumină. Mașina, pe care o conducea cu grijă, părea un refugiu mișcător, încălzit de răsuflarea lor, mirosind ușor a lucruri familiare, care-ți goneau frica și pe care, în starea lui de zăpăceală, încerca să le identifice : benzină, corpuri omenești, cîinele bătrîn al lui Jasper, mort de mult, se simțea chiar și aroma bomboanelor de mentă. Rolf ședea lîngă el, tăcut dar încordat, privind țintă în fața lui. Pe bancheta din spate, Julian stătea înghesuită între Miriam și Luke. Era locul cel mai puțin comod, dar ea îl alesese ; poate că, sprijinindu-se de cele două trupuri avea iluzia unei mai mari siguranțe. Ochii îi erau închiși, capul se odihnea pe umărul lui Miriam. Apoi, pe cînd el privea în oglindă, alunecă și căzu în față. Cu blîndețe, Miriam îl ridică într-o poziție mai confortabilă. Și Luke părea că doarme, cu capul lăsat pe spate și cu gura ușor întredeschisă.

Drumul deveni șerpuitor, dar suprafața lui se netezise întrucîtva. Neîncrederea lui Theo adormise într-o oarecare măsură, datorită orelor în care merseseră fără probleme. Poate că, pînă la urmă, călătoria nu va fi neapărat un dezastru. Gascoigne trebuie să fi vorbit, dar nu știa nimic despre copil. Cu siguranță că, în ochii lui Xan, cei Cinci Pești erau o bandă de amatori, mică și demnă de dispreț. S-ar putea să nici nu se deranjeze să-i pună sub urmărire. Pentru prima dată de la începutul călătoriei, simți în el o undă de speranță.

Trunchiul căzut îl văzu abia în ultimul moment și frînă violent, exact înainte ca mașina să intre în ramurile lui. Zgîlțîitura îl trezi pe Rolf, care înjură. Theo opri motorul. Se lăsă o clipă de tăcere în care două gînduri, urmîndu-se atît de repede că fură aproape simultane, îl făcură să devină perfect lucid. Primul era de ușurare ; trunchiul nu părea greu, în ciuda mulțimii de frunze ruginii. Foarte probabil că el și ceilalți doi bărbați îl vor putea trage din drum fără prea mare efort. Al doilea gînd îi stîrni groaza. Nu putuse să cadă chiar atît de exact de-a curmezișul drumului ; nu fuseseră furtuni puternice de curînd. Obstacolul fusese pus acolo cu intenție.

Și în clipa aceea tinerii Omega apărură în jurul lor. Oribil, dar la început sosiră fără vreun zgomot, în totală tăcere. Prin fiecare geam îi privea cîte un chip pictat, luminat de lumina torțelor. Fără să vrea, Miriam scoase un strigăt scurt. Rolf urlă :

— Intră în marșarier ! Întoarce ! și încercă să apuce volanul și schimbătorul de viteze. Mîinile lor se încurcară. Theo îl împinse deoparte și intră rapid în marșarier. Motorul hurui, mașina țîșni înapoi. Se opri cu o violență care-l azvîrli în față. Tinerii Omega se mișcaseră probabil iute și în tăcere, blocîndu-i cu un al doilea obstacol. Și acum fețele apărură din nou la geamuri. Privi fix doi ochi lipsiți de expresie, strălucitori, mărginiți cu alb, într-o mască de spirale albastre, roșii și galbene. Deasupra frunții pictate, părul era tras în spate și prins într-un nod

în vîrful capului. Într-o mînă, tînărul Omega ținea o torță aprinsă, în cealaltă o bîtă, ca bastonul de polițist, decorată cu cozi subțiri din păr. Theo își aminti cu groază că auzise cum Fețele Pictate, cînd ucideau, tăiau părul victimelor și-l împleteau ca pe un trofeu, zvon în care nu prea crezuse, considerîndu-l parte a folclorului terorii. Acum privea fascinat, cu oroare, la șuvițele de păr și se întreba dacă proveneau de pe capul unui bărbat sau al unei femei.

Nimeni din mașină nu scoase o vorbă. Tăcerea, ce părea a fi durat minute, ar fi putut să fie de numai cîteva secunde. Și apoi se dezlănțui dansul ritual. Cu un strigăt puternic, siluetele începură să pășească încet în jurul mașinii, lovindu-i cu bîtele aripile și capota, o bătaie ritmică de tobe ca acompaniament al vocilor stridente. Nu purtau decît pantaloni scurți, dar corpurile nu le aveau pictate. În lumina torțelor, piepturile goale păreau albe ca laptele, cutiile toracice delicat vulnerabile. Picioarele țopăind, capetele împodobite, chipurile pictate, tăiate de gurile larg deschise, ce cîntau, te puteau face să-i privești ca pe o bandă de copii prea mari, jucîndu-și jocurile zgomotoase dar, în fond, inocente.

Era oare posibil, se întrebă Theo, să discuți cu ei, să încerci să-i convingi, să stabilești măcar o recunoaștere a faptului că erau cu toții oameni ? Nu-și pierdu timpul cu gîndul acesta. Își aminti că întîlnise o dată pe una din victimele lor și un fragment din conversația pe care o avuseseră îi reveni în minte. „Se spune că ucid o singură victimă, pe care o sacrifică, dar cu ocazia aia, mulțumesc lui Dumnezeu, le-a fost de-ajuns mașina. Nu intra în vorbă cu ei, adăugase. Abandonează vehiculul și fugi.“ Pentru el, fuga nu fusese ușoară ; pentru ei, împovărați cu o femeie însărcinată, părea imposibilă. Asta era însă un lucru care i-ar fi putut face să nu se mai gîndească la crimă, dacă erau în stare să judece rațional și dacă ar fi crezut : sarcina lui Julian. Dovada era acum suficient de vizibilă și pentru un Omega. Dar nu avea nevoie să se întrebe care va fi reacția lui Julian ; nu fugiseră de Xan și

de Consiliu ca să cadă sub puterea Fețelor Pictate. Privi în spate, la Julian. Ședea cu capul plecat. Probabil se ruga. Îi ură ca Dumnezeul ei s-o ajute. Ochii lui Miriam erau larg deschiși și plini de groază. Fața lui Luke nu se putea vedea, dar Rolf, de pe scaunul lui, vărsa un torent de înjurături.

Dansul continua, trupurile se ondulau din ce în ce mai repede, cîntecul răsuna din ce în ce mai tare. Era greu de văzut cîți sînt, bănui însă că pe puțin doisprezece. Nu încercau să deschidă portierele, dar știa că încuietorile nu le ofereau o protecție reală. Erau destul de mulți ca să răstoarne mașina. Aveau torțe cu care să-i dea foc. În scurt timp, vor fi siliți să coboare. Gîndurile lui Theo alergau nebune. Ce șanse existau ca măcar Julian și Rolf să scape cu fuga ? Prin caleidoscopul de trupuri în mișcare, studie terenul. În stînga se vedea un zid scund de piatră, în ruină, pe alocuri, deduse el, nu mai înalt de un metru. În spatele său se zărea un pîlc întunecat de copaci. El avea arma, singurul glonț, dar știa că numai să arate arma și i-ar putea fi fatal. N-ar fi omorît decît unul ; ceilalți i-ar fi atacat cu furia răzbunării. Ar fi urmat un masacru. Depășiți numeric, cum erau, n-avea sens să se gîndească la forța fizică. Singura lor speranță era întunericul. Dacă Julian și Rolf ar fi putut ajunge la pîlcul de copaci, exista măcar o șansă de a se ascunde. Să fugă în continuare, croindu-și cu greu și cu zgomot drum prin vegetația unei păduri necunoscute n-ar face decît să-i invite să-i urmărească, dar s-ar putea să reușească să se ascundă. Reușita va depinde de faptul dacă tinerii Omega se vor deranja sau nu să-i urmărească. Exista o șansă, chiar dacă una mică, să se declare mulțumiți cu mașina și cu celelalte trei victime.

Nu trebuie să vadă că discutăm, nu trebuie să știe că facem planuri de scăpare, gîndi. Nu-i era teamă c-ar putea auzi ce spun ; strigătele și chiuiturile care spărgeau liniștea nopții aproape că-i înecau vocea. Dacă voia ca

Luke și Julian, din spate, să audă, trebuia să vorbească cu voce clară și tare, dar avu grijă să nu întoarcă deloc capul.

— Pînă la urmă ne vor obliga să coborîm, spuse. Trebuie să plănuim exact ce vom face. Depinde de tine, Rolf. Cînd ne vor trage afară, ajut-o pe Julian să sară zidul, fugiți apoi spre copaci și ascundeți-vă. Alegeți cu grijă momentul. Noi, ceilalți, o să încercăm să vă acoperim.

— Cum ? întrebă Rolf. Ce înțelegi prin acoperire ? Cum ne puteți acoperi ?

— Vorbind cu ei. Distrăgîndu-le atenția. Și atunci îi veni o idee. Dansînd cu ei.

Vocea lui Rolf era pițigăiată, la un pas de isterie.

— Să dansați cu nenorociții ăștia ? Cine crezi că sînt ? Ei nu stau de vorbă. Nenorociții ăștia nu discută și nu dansează cu victimele lor. Ei dau foc, ucid.

— Niciodată mai mult de o singură victimă. Trebuie să avem grijă ca victima să nu fie Julian sau tu.

— Se vor lua după noi. Julian nu poate fugi.

— Mă îndoiesc că se vor deranja s-o facă, odată ce au alte trei posibile victime și o mașină de ars. Trebuie să alegem momentul potrivit. Trece-o pe Julian peste zid, chiar dacă va trebui s-o tragi. Pe urmă, luați-o repede spre copaci. Ai înțeles ?

— E o nebunie.

— Dacă nu ai un alt plan, hai să procedăm așa.

După ce se gîndi o clipă, Rolf spuse :

— Le-o putem arăta pe Julian. Le putem spune că e însărcinată, îi putem convinge. Le putem spune că eu sînt tatăl. Putem face un pact cu ei. Asta cel puțin ne va ține în viață. Hai să discutăm cu ei acum, înainte de a ne scoate afară din mașină.

De pe bancheta din spate, Julian vorbi pentru prima oară. Zise cît se poate de limpede :

— Nu.

După acest singur cuvînt, o clipă nimeni nu mai vorbi. Apoi Theo repetă :

— Pînă la urmă ne vor sili să coborîm. Dacă nu, vor da foc mașinii. De-aia trebuie să stabilim acum exact ce vom face. Dacă ne alăturăm dansului — presupunînd că nu ne ucid în clipa aia — am putea să le distragem atenția atît cît tu și Julian să aveți o șansă.

Vocea lui Rolf era aproape isterică.

— Eu nu mă mișc. Vor trebui să mă tragă afară cu forța.

— Exact asta vor face.

Luke vorbi pentru prima dată. Spuse :

— Poate că dacă nu-i provocăm, vor obosi și vor pleca.

— Nu vor pleca, spuse Theo. Întotdeauna dau foc mașinii. Noi n-avem decît să alegem dacă să fim în ea sau afară cînd o vor face.

Se auzi o bufnitură. Parbrizul se transformă într-un labirint de crăpături, dar nu se sparse. Unul dintre Omega izbi apoi cu bîta geamul de la portiera din față. Sticla se sparse, căzînd în poala lui Rolf. Aerul nopții pătrunse în mașină, aducînd cu el răceala morții. Rolf icni și se trase înapoi, cînd tînărul Omega băgă pe geam torța aprinsă și o ținu, în flăcări, lîngă fața lui.

Omega rîse, apoi spuse cu o voce aproape rugătoare, educată, atrăgătoare :

— Ieșiți afară, ieșiți afară, ieșiți afară, oricine ați fi.

Se auziră încă două lovituri și geamurile din spate dispărură și ele. Miriam scoase un țipăt, cînd o torță îi pîrli fața. Se simți un miros ușor de păr ars.

— Țineți minte. Dansul. Apoi fugiți spre zid.

Atît mai avu timp Theo să spună, înainte ca toți cinci să cadă din mașină, să fie prinși și ridicați în sus. Într-o clipă se treziră înconjurați din toate părțile. Tinerii Omega, cu torțele în mîna stîngă, cu bîtele în dreapta, stătură o clipă să-i privească, după care își reluară dansul ritual, cu captivii în centrul cercului. De data asta însă, mișcările lor fură, la început, mai încete, mai ceremonioase, cîntul mai profund, nu mai semăna a celebrare, ci a bocet. Theo

intră imediat în cerc, ridicîndu-și brațele, ondulîndu-și corpul, amestecîndu-și glasul cu al lor. Unul cîte unul, ceilalți patru îl urmară. Erau separați. Asta nu era bine. Voia ca Rolf și Julian să fie aproape, astfel ca să le poată da semnalul de plecare. Dar prima parte a planului și cea mai primejdioasă funcționase. Se temuse că, la prima lui mișcare, îl vor doborî în lovituri, se pregătise pentru acea izbitură distrugătoare care ar fi pus capăt oricărei responsabilități, i-ar fi pus capăt vieții. Nu venise.

Și acum, ascultînd parcă de niște ordine secrete, tinerii Omega începură să bată din picioare la unison, din ce în ce mai repede, după care porniră iarăși dansul lor ondulat. Omega din fața lui se întoarse, începu apoi să meargă înapoi cu pași ușori și delicați, ca o pisică, rotindu-și bîta deasupra capului. Rînji în fața lui Theo, nasurile aproape atingîndu-li-se. Theo îi simți mirosul, un miros ca de mușchi de pădure, nu neplăcut, văzu spiralele și curbele încîlcite ale desenului, albastru, roșu și negru, scoțînd în evidență pomeții, întinzîndu-se deasupra liniei sprîncenelor, acoperind fiecare centimetru de față cu un model barbar și sofisticat în același timp. O clipă își aminti de locuitorii pictați ai Insulelor Mărilor Sudului, cu părul lor strîns în vîrful capului, expuși în Muzeul Pitt Rivers, de Julian și de el stînd alături în pustietatea aceea tăcută.

Ochii tînărului Omega, iazuri negre în incendiul acela de culori, îi fixau pe ai lui. Nu îndrăzni să-și mute privirea, ca să-i caute pe Julian sau pe Rolf. Dansau mereu, în cerc, din ce în ce mai repede. Cînd se vor decide Rolf și Julian să pornească ? Chiar cît privea fix în ochii tînărului, mintea lui le ordona să încerce, acum, înainte ca cei ce-i răpiseră să se plictisească de această falsă camaraderie. Și atunci Omega se întoarse cu spatele la el, ca să danseze mai departe și Theo putu să întoarcă și el capul. Rolf, cu Julian lîngă el, se aflau în cealaltă parte a cercului, Rolf mișcîndu-se într-o parodie stîngace de dans, cu brațele țepene ridicate în sus, Julian ținîndu-și haina cu mîna

stîngă, mîna dreaptă avînd-o liberă, trupul ei învăluit în haină păstrînd ritmul cîntului zgomotos al dansatorilor.

Urmă un moment de groază. Omega din spatele ei întinse mîna stîngă și-o prinse de părul împletit. Trase cu putere și părul se despleti. Julian se opri o clipă, apoi reîncepu să danseze, părul învolburîndu-i-se peste față. Acum se apropiau de coasta cu iarbă și de partea în care zidul era cel mai scund. În lumina torțelor, vedea clar pietrele căzute în iarbă, forma neagră a copacilor din spatele lui. Îi venea să strige cu glas tare : „Acum. Încercați acum. Porniți ! Porniți !“ Și în clipa aceea Rolf acționă. O apucă pe Julian de mînă și, împreună, țîșniră spre zid. Rolf sări primul, după care o trase și o împinse pe Julian peste zid. Unii dintre dansatori, absorbiți, în extaz, își continuară lamentările, dar Omega cel mai aproape de cei doi era iute. Lăsă să-i cadă torța din mînă și, cu un strigăt sălbatic, porni ca săgeata după ei și apucă de capătul hainei lui Julian, ce tocmai dispărea după zid.

Și atunci sări Luke. Apucîndu-l pe Omega, încercă, zadarnic, să-l tragă înapoi, strigînd :

— Nu, nu. Ia-mă pe mine ! Ia-mă pe mine !

Omega dădu drumul hainei și, cu un țipăt de furie, se întoarse spre Luke. Theo o văzu pe Julian șovăind o clipă, întinzîndu-și brațul, dar Rolf o trase cu putere și cele două siluete se pierdură printre umbrele copacilor. Totul durä doar o secundă, lăsîndu-i lui Theo imaginea confuză a brațului întins al lui Julian și a ochilor ei care implorau, a lui Rolf trăgînd-o după el, a torței arzînd în iarbă.

Acum tinerii Omega dispuneau de o victimă, care se desemnase singură. Cînd se strînseră în jurul lui Luke, nedîndu-le nici o atenție lui Theo și Miriam, se lăsă o liniște cumplită. La prima izbitură a lemnului în os, Theo auzi un singur strigăt, dar nu putu spune dacă era al lui Miriam sau al lui Luke. Apoi Luke era la pămînt și ucigașii săi îl atacară cum atacă fiarele prada, împingîndu-se pentru un loc, loviturile plouînd cu frenezie. Dansul se terminase, ceremonia morții luase sfîrșit, începuse omo-

rul. Omorau în tăcere, o tăcere cumplită în care Theo avu impresia că aude trosnetul și fărîmarea fiecărui os în parte, că își simțea urechile explodînd sub valurile sîngelului lui Luke. O apucă pe Miriam și-o trase spre zid.

— Nu. Nu putem, nu putem ! Nu putem să-l lăsăm, icni ea.

— Trebuie. Nu-i mai putem fi de nici un ajutor. Julian are nevoie de tine.

Nici nu încercară să-i urmărească. Cînd ajunseră la marginea pădurii, Theo și Miriam se opriră și priviră înapoi. Omorul părea acum mai puțin o frenezie provocată de setea de sînge și mai mult un asasinat premeditat. Cinci sau șase dintre Omega țineau torțele sus într-un cerc în care, acum, în tăcere, umbrele întunecate ale corpurilor pe jumătatea goale, brațele purtînd bîtele, se ridicau și cădeau ca într-un balet ritual al morții. Chiar și de la această depărtare, Theo avu impresia că aerul era fărîmițat de spargerea oaselor lui Luke. Știa însă că nu poate auzi nimic, doar horcăitul răsuflării lui Miriam și bătaia nebună a propriei inimi. Simți că Rolf și Julian se apropiaseră în tăcere de ei. Împreună, priviră fără o vorbă cum grupul de Omega, odată treaba terminată, izbucni într-un nou chiot de triumf și se repezi la mașină. În lumina torțelor, Theo putu distinge forma unei porți largi, ce dădea în cîmpul care mărginea drumul. Doi dintre Omega o ținură deschisă și mașina porni nesigură peste coasta cu iarbă, trecu prin poartă, condusă de unul din bandă, ceilalți împingînd-o de la spate. Theo știa că trebuie să aibă propriul lor vehicul, probabil o furgonetă mică, deși nu-și amintea s-o fi văzut. Avu însă o clipă de speranță ridicolă că s-ar putea s-o abandoneze o vreme, în agitația provocată de arderea mașinii, că ar putea exista o șansă, oricît de mică, pentru ca el să ajungă la ea, poate chiar să descopere că au lăsat cheile în contact. Știa că gîndul acesta nu avea nici o bază rațională. Chiar în momentul cînd îi trecu prin minte, văzu că o mică furgonetă neagră urca pe drum și trecu poarta, înaintînd în cîmp.

Nu merseră prea departe. După părerea lui Theo nu mai mult de cincizeci de metri. Apoi chiotele și dansul sălbatic reîncepură. Cînd Renault-ul izbucni în flăcări, se auzi o explozie. Și odată cu ea, săriră în aer și rezervele de medicamente ale lui Miriam, hrana lor, apa lor, păturile lor. Toată speranța lor.

Auzi vocea lui Julian.

— Acum putem să-l luăm pe Luke. Acum, cît sînt ocupați.

— Mai bine l-am lăsa în pace, spuse Rolf. Dacă își dau seama c-a dispărut, or să-și aducă aminte că mai sîntem aici. Venim mai tîrziu după el.

Julian îl trase ușor pe Theo de mînecă.

— Te rog, adu-l. S-ar putea să mai fie în viață.

— Nu mai e în viață, spuse Miriam din întuneric, dar nu-l las acolo. Mort sau viu, sîntem împreună.

O și pornise din loc, cînd Theo o apucă de mînecă. Spuse încet :

— Rămîi cu Julian. Ne descurcăm noi, Rolf și cu mine.

Fără să se uite la Rolf, porni spre drum. La început crezu că era singur, dar în cîteva clipe Rolf se afla lîngă el.

Cînd ajunseră lîngă umbra aceea întunecată, înghemuită într-o rînă, dormind parcă, Theo spuse :

— Tu ești mai puternic. Apucă-l de cap.

Împreună, întoarseră cadavrul cu fața în sus. Luke nu mai avea chip. Chiar și la lumina aceea depărtată, aruncată de mașina în flăcări, puteau vedea că tot capul fusese făcut una, sînge, piele și oase sfărîmate. Zăcea cu brațele larg desfăcute, picioarele păreau să se îndoaie cînd Theo își luă curaj să-l ridice. Ca și cum ar fi încercat să ridice o marionetă stricată.

Era mai ușor decît se așteptase, deși putea auzi respirația sa și pe a lui Rolf, gîfîite, cînd traversară șanțul puțin adînc dintre drum și zid și trecură trupul peste el. Cînd ajunseră la ele, Julian și Miriam se întoarseră fără un cuvînt și porniră înainte, ca parte a unei procesiuni fune-

bre aranjate dinainte. Miriam aprinse lanterna și urmară pata mică de lumină. Drumul părea fără sfîrșit, dar Theo bănui că nu mergeau decît de un minut cînd ajunseră lîngă un copac căzut.

— Îl lăsăm aici, spuse.

Miriam avusese grijă să nu arunce lumina lanternei asupra lui Luke. Acum îi spuse lui Julian :

— Nu te uita la el. N-ai de ce să te uiți la el.

Vocea lui Julian era calmă.

— Trebuie să văd. O să fie mai rău dacă nu-l văd. Dă-mi lanterna.

Miriam i-o întinse, fără să mai protesteze. Julian trecu încet raza de lumină peste trupul lui Luke apoi, îngenunchind lîngă capul lui, încercă să-i ștergă cu fusta sîngele de pe față.

— N-are nici un rost, spuse Miriam blînd. Oricum, nu mai există nimic.

— A murit ca să mă salveze, spuse Julian.

— A murit ca să ne salveze pe toți.

Theo simți deodată o uriașă oboseală. Trebuie să-l îngropăm, gîndi. Înainte de a pleca de aici, trebuie să-l băgăm în pămînt. Dar unde și cum să plecăm ? Cumva trebuiau să facă rost de o altă mașină, de hrană, de apă, de pături. Cel mai mult însă le trebuia apă. O dorea cu disperare, setea gonind foamea. Julian îngenunchease lîngă corpul lui Luke, cu capul lui făcut praf în poală, părul ei negru căzîndu-i peste fața distrusă. Nu scotea un sunet.

Apoi Rolf se aplecă și luă lanterna din mîna lui Julian. O îndreptă direct spre fața lui Miriam. Aceasta clipi în raza subțire dar intensă, ridicînd instinctiv mîna. Vocea lui era scăzută și aspră, și atît de distorsionată că puteai crede că trece printr-un laringe bolnav. Spuse :

— Al cui e copilul ?

Miriam își lăsă în jos mîna și-l privi fix, dar nu spuse nimic.

— Te-am întrebat al cui e copilul, repetă.

Vocea îi era ceva mai limpede acum, dar Theo putu vedea că tremura din tot corpul. Instinctiv, se apropie de Julian.

Rolf se repezi la el.

— Tu nu te băga ! N-are nici o legătură cu tine. Pe Miriam o întreb.

Apoi repetă, cu și mai mare violență :

— N-are nici o legătură cu tine ! Nici una !

Din întuneric se auzi vocea lui Julian.

— De ce nu mă întrebi pe mine ?

Pentru prima oară de la moarea lui Luke, se întoarse spre ea. Lumina lanternei se deplasă sigur și încet de la fața lui Miriam spre a ei.

— Al lui Luke, spuse. Copilul e al lui Luke.

Vocea lui Rolf era foarte calmă.

— Ești sigură ?

— Da, sînt sigură.

Lumină cu lanterna trupul lui Luke și-l cercetă cu interesul rece, profesionist, al unui călău, care verifică dacă condamnatul e mort, dacă nu cumva mai e nevoie de o lovitură de grație. După care, cu o mișcare bruscă, le întoarse spatele, se împletici printre copaci și se aruncă pe trunchiul unui fag, înconjurîndu-l cu brațele.

— Dumnezeule, spuse Miriam. Ce moment ți-ai găsit să întrebi ! Și ce moment să ți se spună !

— Du-te la el, Miriam, spuse Theo.

— Pregătirea mea nu-i e de nici un folos. Va trebui să se împace singur cu ideea asta.

Julian era încă îngenuncheată lîngă capul lui Luke. Theo și Miriam, stînd alături, priveau fix umbra întunecată, de parcă le-ar fi fost frică că ar putea să dispară printre umbrele și mai întunecate ale pădurii. Nu se auzea nici un sunet, dar Theo avu impresia că Rolf își freca fața de scoarța copacului, ca un animal chinuit ce încearcă să scape de un roi de muște ce-l înțeapă. Acum se lovea cu tot corpul de copac, de parcă și-ar fi vărsat întreaga furie și durere pe lemnul ce nu ceda. Privind la membrele lui ce

se agitau într-un fel de parodie obscenă a desfătării, Theo simţi cu şi mai multă putere cît de indecent era să fii martorul unei dureri atît de intense. Se întoarse şi-i spuse lui Miriam, cu voce joasă :

— Ştiai că Luke era tatăl copilului ?

— Ştiam.

— Ea ţi-a spus ?

— Am bănuit.

— Dar n-ai spus nimic.

— Ce-ai fi vrut să spun ? Niciodată n-a fost treaba mea să întreb cine era tatăl copiilor pe care-i aduceam pe lume. Un copil e un copil.

— Acesta e altfel.

— Nu şi pentru o moaşă.

— L-a iubit ?

— Ah, asta-i ce vor bărbaţii întotdeauna să ştie. Mai bine întreab-o pe ea.

— Miriam, te rog, vorbeşte-mi despre treaba asta, zise Theo.

— Cred că-i era milă de el. Cred că nu-i iubea pe nici unul, nici pe Rolf, nici pe Luke. Începe să te iubească pe tine, orice vrea să însemne asta, dar bănuiesc că ştii. Dacă n-ai fi ştiut, sau n-ai fi sperat, n-ai fi fost aici.

— Luke a fost testat vreodată ? Sau şi el şi Rolf renunţaseră să mai meargă să-şi testeze sperma ?

— Rolf renunţase, cel puţin în ultimele luni. Credea că tehnicienii au fost neglijenţi sau că nici nu se obosesc să testeze jumătate din probele pe care le iau. Luke era scutit de testare. Avusese o formă uşoară de epilepsie, în copilărie. Ca şi Julian, nu era admis.

Se îndepărtaseră puţin de Julian. Acum, privind înapoi la forma întunecată, îngenuncheată, Theo spuse :

— E atît de calmă. Oricine ar crede că se pregăteşte să nască în cele mai bune condiţii.

— Care sînt cele mai bune condiții ? Femeile au născut în război, în revoluții, în timp de foamete, în lagăre de concentrare, în marș. Are ce-i mai important, pe tine și o moașă în care crede.

— Crede în Dumnezeul ei.

— Poate ar trebui să încerci să faci și tu la fel. Ți-ar putea da ceva din calmul ei. Mai tîrziu, după ce se va naște copilul, voi avea nevoie de ajutorul tău. Ce e sigur e că n-am nevoie de temerile tale.

— Crezi ? întrebă el.

Miriam zîmbi, înțelegînd întrebarea.

— Dacă cred în Dumnezeu ? Nu, pentru mine e prea tîrziu. Cred în puterea și curajul lui Julian și în propria mea îndemînare. Dar dacă ne scoate din toate astea, poate mă voi răzgîndi și voi vedea dacă nu-mi schimb cumva părerea despre El.

— Nu cred că se tocmește.

— Ba da. Pot să nu fiu credincioasă, dar cunosc Biblia. Mama mea a avut grijă de asta. Se tocmește. Numai că se presupune că e drept. Dacă vrea credință, ar trebui să dea o dovadă.

— Că există ?

— Că-i pasă.

Tăcură, privind silueta întunecată, greu de distins de trunchiul mai închis la culoare din care părea că face parte, dar acum, liniștită, nemișcată, odihnindu-se rezemată de copac, ca după o extremă oboseală.

— O să-și revină ? o întrebă Theo pe Miriam, dîndu-și seama de cît de inutilă e întrebarea chiar pe cînd o rostea.

— Nu știu. Cum aș putea să știu ?

Se urni de lîngă el și porni spre Rolf, apoi se opri și rămase locului, știind că dacă avea nevoie de alinarea unei atingeri omenești, nu exista altcineva căruia să i-o ceară.

Julian se ridică de lîngă trupul lui Luke. Theo simți cum haina ei se freacă de brațul lui, dar nu se întoarse s-o privească. Era conștient de un amestec de simțăminte : mînie pe care știa că nu are dreptul s-o simtă, și ușurare,

atît de puternică încît era aproape bucurie, că nu Rolf era tatăl copilului. Dar pentru moment mînia era mai puternică. Voia să se repeadă la ea, să-i spună : „Deci asta erai ? Vivandiera grupului ? Și Gascoigne ? De unde știi că nu-i copilul lui ?“ Numai că aceste cuvinte ar fi de neiertat și, mai rău, de neuitat. Știa că nu are nici un drept s-o întrebe, dar nu fu în stare să înghită cuvintele dure, acuzatoare, nici să ascundă durerea din spatele lor.

— L-ai iubit pe vreunul dintre ei ? Îți iubești soțul ?

— Tu ți-ai iubit nevasta ? întrebă ea încet.

Înțelese că întrebarea era serioasă, nu doar o plată pentru cele spuse, așa că-i dădu un răspuns serios și sincer.

— Cînd m-am însurat, m-am autosugestionat c-o iubesc. Mi-am impus sentimentele adecvate, fără să știu ce erau acestea. I-am atribuit calități pe care nu le avea și pe urmă am disprețuit-o că nu le are. Mai tîrziu aș fi putut învăța s-o iubesc dacă m-aș fi gîndit mai mult la nevoile ei și mai puțin la ale mele. Portretul unei căsnicii, gîndi el. Probabil că majoritatea căsniciilor, bune și rele, ar putea fi rezumate în patru fraze.

Julian îl privi fix o clipă, apoi spuse :

— Acesta e răspunsul la întrebarea ta.

— Și Luke ?

— Nu, nu l-am iubit, dar mi-a plăcut să-l știu îndrăgostit de mine. Îl invidiam că e în stare să iubească atît de mult, să simtă atît de puternic. Nimeni nu mă mai dorise cu atîta intensitate a sentimentelor. Așa că i-am dat ce-și dorea. Dacă l-aș fi iubit, ar fi fost...

Se opri o clipă, apoi spuse :

— Ar fi fost un păcat mai mic.

— Nu e un cuvînt cam tare pentru un simplu act de generozitate ?

— Dar n-a fost un simplu act de generozitate. A fost un act care mi-a făcut plăcere.

Știa că nu era momentul potrivit pentru o asemenea conversație, dar cînd ar fi fost ? Trebuia să afle, să înțeleagă. Spuse :

— Ar fi fost în ordine, un păcat mai mic, sînt cuvintele folosite de tine, dacă l-ai fi iubit. Deci ești de acord cu Rosie McClure că iubirea justifică orice, scuză orice ?

— Nu, dar e ceva firesc, omenesc. Eu n-am făcut decît să mă folosesc de Luke, din curiozitate, plictiseală, poate și ca să mă răzbun un pic pe Rolf, pentru că-l interesa mai mult grupul decît eu, să-l pedepsesc pe Rolf pentru că nu-l mai iubeam. Poți înțelege asta, nevoia de a răni pe cineva pentru că nu-l mai poți iubi ?

— Da, înțeleg.

— Totul a fost teribil de banal, previzibil, ieftin.

— Și de prost gust, spuse Theo.

— Nu. Asta nu. Nimic legat de Luke nu a fost de prost gust. Numai că i-a adus mai multă durere decît bucurie. Doar nu credeai că sînt o sfîntă ?

— Nu, dar credeam că ești de treabă.

— Acum știi că nu sînt, spuse ea încet.

Privind în semiobscuritate, Theo văzu că Rolf se desprinsese de copac și venea spre ei. Miriam îi ieși în întîmpinare. Cele trei perechi de ochi priveau chipul lui Rolf, pîndindu-l, așteptîndu-i primele cuvinte. Cînd se apropie, Theo văzu că obrazul stîng și fruntea erau o rană, pielea fusese complet roasă de pe ele.

Vocea lui Rolf era perfect calmă, dar ciudat de pițigăiată, așa că, pentru un moment ridicol, Theo crezu că un străin se strecurase în întuneric pînă la ei :

— Trebuie să-l îngropăm înainte de a pleca de aici. Asta înseamnă să așteptăm zorile. Ar trebui să-i scoatem haina înainte de a deveni prea rigid. Avem nevoie de toate hainele groase de care putem dispune.

— N-o să fie ușor să-l îngropăm fără o lopată, spuse Miriam. Pămîntul e moale, dar trebuie să săpăm cumva o groapă. Nu-l putem acoperi cu frunze și atîta tot.

— Poate aștepta pînă în zori, spuse Rolf. Haina i-o scoatem acum. Lui nu-i mai servește la nimic.

După ce sugeră acest lucru, nu făcu nimic ca să-l aplice, așa că Miriam și Theo fură cei care rostogoliră cadavrul și-i scoaseră haina de pe brațe. Mînecile erau murdare de sînge. Theo le simți umede sub mîinile lui. Așezară din nou cadavrul pe spate, cu brațele pe lîngă corp. Rolf spuse :

— Mîine o să fac rost de altă mașină. Pînă atunci, hai să ne odihnim.

Se strînseră laolaltă între ramurile unui fag căzut. Una dintre ele, pe care încă mai atîrnau stindardele friabile de bronz ale toamnei, oferea o iluzie de securitate și se ghemuiră sub ea ca niște copii conștienți că făcuseră ceva rău, încercînd fără succes să se ascundă de adulții care-i căutau. Rolf se așeză la margine, cu Miriam lîngă el, apoi Julian, între Miriam și Theo. Trupurile lor țepene păreau că molipsesc aerul din jurul lor cu un sentiment de teamă. Pînă și pădurea era scoasă din minți ; zgomotele ei mărunte, ce nu încetau nici o clipă, se auzeau șuierînd și șușotind în aerul în continuă mișcare. Theo nu putea dormi și, după respirațiile inegale, tusea stăpînită și ușoarele gemete și suspine, își dădu seama că și ceilalți îi împărtășeau veghea. Va veni și vremea pentru somn. Va veni odată cu căldura mai mare de peste zi, cu înmormîntarea formei întunecate, ce înțepenea și care, nevăzută de cealaltă parte a copacului căzut, era o prezență vie în mințile tuturor. Era conștient de căldura trupului lui Julian apăsat de al lui și știa că și ea trebuie să fi simțit aceeași alinare. Miriam îngrămădise haina lui Luke în jurul lui Julian și Theo avu impresia că simte mirosul de sînge pe cale să se usuce. Se simțea suspendat într-un

fel de purgatoriu al timpului, conştient de frig, de sete, de nenumăratele mici zgomote ale pădurii, dar nu de orele care treceau. Aidoma tovarăşilor săi, suferea şi aştepta zorile.

28

Lumina zilei, nesigură și rece, se strecură în pădure ca o răsuflare de copil, înfășurîndu-se în jurul scoarței copacilor și a crengilor frînte, atingînd trunchiurile și ramurile joase desfrunzite, dînd formă și substanță întunericului și misterului. Deschizînd ochii, lui Theo nu-i veni să creadă că ațipise cu adevărat, deși trebuie să fi fost momente în care nu mai știuse ce-i cu el, căci nu-și amintea să-l fi văzut pe Rolf sculîndu-se și plecînd.

Îl zări acum croindu-și drum înapoi, printre copaci.

— Am fost în recunoaștere, spuse el. Nu-i o adevărată pădure, mai degrabă o pădurice. N-are mai mult de optzeci de metri lățime. Nu ne putem ascunde mult timp aici. La capătul pădurii, acolo unde dă în cîmp, e un fel de șanț. De-ajuns pentru el.

Și din nou nu făcu nici o mișcare ca să atingă corpul lui Luke. Miriam și Theo reușiră singuri să-l ridice. Miriam sprijini pe șoldurile ei picioarele lui Luke, desfăcute, iar Theo purtă greutatea capului și a umerilor, simțind că neclintirea morții începuse să se instaleze. Cadavrul se bălăbănea între ei, în timp ce-l urmau pe Rolf printre copaci. Julian mergea lîngă ei, cu haina strînsă bine în jurul corpului, cu fața calmă dar foarte palidă, cu haina pătată de sînge și cu stola bej împăturite pe braț. Le purta ca pe niște trofee cîștigate în bătălie.

Pînă la liziera păduricii nu erau decît vreo cincizeci de metri și se treziră contemplînd un peisaj ce se desfășura lin în fața ochilor lor. Recoltarea se terminase și căpițe de fîn zăceau ca niște perne palide, aruncate la întîmplare pe

colinele din depărtare. Soarele, o minge de lumină albă, dură, începuse să risipească ceața fină ce se lăsase peste cîmpuri și peste dealurile din zare, absorbind culorile toamnei și amestecîndu-le într-un verde palid, măsliniu, în care copacii se desenau ca niște siluete negre decupate. Va fi încă o zi blîndă de toamnă. Tresărind de bucurie, Theo văzu un gard viu din muri încărcați de fructe, mărginind pădurea. Trebui să se stăpînească din răsputeri ca să nu dea drumul corpului lui Luke și să se repeadă la ele.

Șanțul nu era prea adînc, o groapă îngustă între pădurice și cîmp. Dar cu greu ar fi putut găsi un loc mai bun de îngropăciune. Cîmpul fusese de curînd arat și pămîntul brăzdat părea relativ moale. Aplecîndu-se, Theo și Miriam lăsară trupul să se rostogolească în șanțul puțin adînc. Theo ar fi dorit s-o fi făcut cu mai mult respect, nu ca și cum ar fi aruncat un animal de care voiau să scape. Luke se oprise cu fața în jos. Simțind că nu asta e ce-și dorea Julian, sări în șanț și încercă să întoarcă trupul. Era mai greu decît își imaginase, mai bine n-ar fi încercat. Pînă la urmă avu nevoie de ajutorul lui Miriam și luptară împreună, prin pămînt și frunze, înainte ca tot ce mai rămăsese din fața zdrobită și plină de noroi uscat a lui Luke să fie întoarsă în sus, spre cer.

— Îl putem acoperi întîi cu frunze și pe urmă cu pămînt, spuse Miriam.

Rolf tot nu făcu vreo mișcare ca să-i ajute, dar ceilalți trei se întoarseră în pădure și reveniră cu brațele pline de frunze uscate, pe cale să putrezească, cele cafenii luminate de bronzul strălucitor al frunzelor de fag abia căzute. Înainte de a începe înmormîntarea, Julian împături stola lui Luke și o lăsă să cadă în groapă. O secundă, Theo fu tentat să protesteze. Aveau atît de puține lucruri ; hainele de pe ei, o lanternă mică, arma cu glonțul. Stola ar fi putut să le fie de folos. Dar la ce ? De ce să nu-i dea lui Luke ce era al lui ? Ei trei acoperiră trupul cu frunze, apoi începură, cu mîinile, să aștearnă pămîntul de la marginea cîmpului peste el. Ar fi fost mai ușor și ar fi mers

mai repede dacă Theo ar fi aruncat bulgării de pămînt peste cadavru și i-ar fi bătătorit cu picioarele, dar nu se simți în stare, în prezența lui Julian, să acționeze cu o asemenea eficientă brutalitate. Cît a durat înmormîntarea, Julian n-a scos o vorbă, dar a rămas calmă. Deodată, spuse :

— Ar trebui să zacă în pămînt sfințit.

Pentru prima dată părea necăjită, nesigură și avea o voce plîngăreață, ca de copil supărat.

Theo simți cum se enervează. Aproape c-o întrebă ce-ar fi vrut de la ei. Să aștepte pînă se întunecă, apoi să sape și să dezgroape corpul, să-l tîrască pînă la cel mai apropiat cimitir și să deschidă unul din morminte ?

Miriam fu cea care răspunse. Privind-o pe Julian, spuse blînd :

— Orice loc în care zace un om bun e pămînt sfințit.

Julian se întoarse spre Theo.

— Luke ar fi vrut să-i facem slujbă de înmormîntare. Cartea de rugăciuni e în buzunarul lui. Te rog s-o faci tu în locul meu.

Scutură haina pătată de sînge și, dintr-un buzunar interior, scoase o carte mică de rugăciuni, legată în piele, pe care i-o întinse lui Theo. Nu-i trebui mult timp ca să găsească locul. Știa că slujba nu era lungă, dar și-așa se hotărî s-o scurteze. N-o putea refuza pe Julian, sarcina asta însă nu-i făcea nici o plăcere. Începu să rostească vorbele, cu Julian în stînga și Miriam în dreapta. Rolf stătea la capătul gropii, cu picioarele depărtate, cu brațele încrucișate, privind drept în față. Chipul lui plin de răni era atît de alb, trupul atît de țeapăn, încît, ridicînd privirea, lui Theo îi fu frică să nu se prăbușească peste pămîntul moale. Dar simțea din ce în ce mai mult respect pentru el. Era imposibil de conceput cît de uriașă îi era dezamăgirea sau cît de amară fusese pentru el trădarea. Rămăsese însă în picioare. Se întrebă dacă el ar fi fost în stare de o asemenea stăpînire de sine. Cu ochii pe cartea de rugăciuni,

era conștient de privirea întunecată a lui Rolf, fixîndu-l peste mormînt.

La început, vocea îi sună straniu în propriile urechi, dar cînd ajunse la psalmi, cuvintele își recăpătară sensul și le citi calm, cu încredere, ca și cum le-ar fi știut pe dinafară.

— „Dumnezeul meu, nu mă lua la jumătatea zilelor mele, Tu, ai cărui ani țin din generație în generație ! Tu ai întemeiat în vechime pămîntul și cerurile sînt lucrarea mîinilor Tale. Ele vor pieri, dar Tu vei rămîne ; toate se vor învechi ca o haină ; le vei schimba ca pe un veșmînt și se vor schimba ; dar Tu ești același și anii Tăi nu se vor sfîrși. Fiii slujitorilor tăi vor rămîne și sămînța lor se va întări înaintea ta."

Ajunse la cuvintele îngropării în pămînt. Cînd rosti fraza „Țărînă în țărînă, cenușă în cenușă, pulbere în pulbere ; în speranța învierii spre viață veșnică, prin Domnul nostru Iisus Hristos", Julian îngenunche și aruncă un pumn de pămînt peste mormînt. După ce șovăi o clipă, Miriam făcu la fel. Lui Julian, cu trupul ei dizgrațios umflat, îi fu greu să îngenuncheze, și Miriam îi întinse mîna ca să o ajute. În mintea lui Theo, fără să vrea, apăru imaginea unui animal ce-și făcea nevoile. O alungă, disprețuindu-se. Cînd rosti cuvintele sfinte, glasul lui Julian i se alătură. Închise apoi cartea de rugăciuni. În continuare, Rolf nu se mișcase și nu scosese o vorbă.

Deodată, cu o mișcare violentă, se întoase pe călcîie și spuse :

— La noapte trebuie să facem rost de altă mașină. Acum mă duc să mă culc. Mai bine ați face și voi la fel.

Dar mai întîi merseră de-a lungul gardului viu, umplîndu-și gurile cu mure, cu mîinile și buzele viorii. Tufișurile neculese gemeau sub povara murelor coapte, grenade mici și pline de dulceață. Theo era uimit că Rolf le poate rezista. Sau mîncase în zori pe săturate ? Murele, spărgîndu-i-se pe limbă, readuceau speranța și puterea cu mărgelele lor de suc incredibil de gustos.

Apoi, cu foamea și setea în parte potolite, se întoarseră în pădure, la același trunchi căzut ce părea să le ofere măcar asigurarea psihologică a unui ascunziș. Cele două femei se culcară una lîngă cealaltă, înfășurate în haina țeapănă a lui Luke. Theo se întinse la picioarele lor. Rolf își și făcuse culcuș de cealaltă parte a trunchiului. Pămîntul era moale sub țesătura frunzelor căzute ani la rînd, dar și dacă ar fi fost tare ca fierul, Theo tot ar fi dormit.

29

Era după-amiază devreme cînd se trezi. Julian stătea aplecată deasupra lui.

— Rolf a plecat, spuse.

În aceeași clipă se deșteptă de-a binelea.

— Ești sigură ?

— Da, sînt sigură.

O crezu, dar și așa se simți obligat să-și exprime o falsă speranță :

— Poate s-a dus să se plimbe, poate a simțit nevoia să fie singur, să se gîndească.

— S-a gîndit înainte ; acum a plecat.

Încercînd încă, cu încăpățînare, s-o convingă măcar pe ea, dacă nu pe el, spuse :

— E furios și nu știe ce să facă. Nu mai vrea să fie cu tine cînd se va naște copilul, dar nu pot crede că te va trăda.

— De ce nu ? Eu cum l-am trădat ? Ar fi mai bine s-o trezim pe Miriam.

Dar n-a fost nevoie. Glasurile lor ajunseseră la Miriam, pe cale să se trezească. Se săltă brusc și privi spre locul pe care stătuse Rolf. Ridicîndu-se cu greu, spuse :

— Deci a plecat. Ar fi trebuit să ne închipuim că așa va face.

— Oricum, nu l-am fi putut împiedica.

— L-aș fi putut sili să rămînă cu noi. Am arma, spuse Theo.

Miriam fu cea care răspunse la întrebarea din ochii lui Julian.

— Avem o armă. Nu-ți fie frică, e un lucru util.

Se întoarse de la Julian spre Theo.

— Să rămînă, poate, dar cît timp ? Și cum ? Unul dintre noi ținînd arma îndreptată, zi și noapte, spre capul lui, dormind cu schimbul, ca să-l păzim ?

— Crezi că s-a dus la Consiliu ?

— Nu la Consiliu, la Gardian. Și-a schimbat opțiunea. Întotdeauna l-a fascinat puterea. Acum și-a unit forțele cu sursa puterii. Nu cred însă că va telefona la Londra. Vestea asta e prea importantă ca să riște vreo scurgere de informații. Va voi să i-o transmită personal Gardianului și numai lui. Asta ne dă un răgaz de cîteva ore, poate mai multe — să zicem cinci, dacă avem noroc. Depinde de ora la care a plecat, de cît de departe a ajuns.

Cinci ore sau cincizeci, gîndi Theo, care-i diferența ? Disperarea îi apăsa, ca o greutate, mintea și membrele, slăbindu-l fizic, astfel că instinctul de a se lăsa să cadă la pămînt aproape că îl copleși. Pentru o secundă — nu mai mult — chiar și gîndirea îi fu paralizată ; dar trecu. Capacitatea de a gîndi îi reveni și, odată cu ea, o nouă speranță. Ce-ar face el în locul lui Rolf ? Și-ar croi drum spre șosea, ar face semn primei mașini, ar găsi primul telefon ? Să fie oare chiar atît de simplu ? Rolf era un om hăituit, fără bani, fără mijloc de transport sau hrană. Miriam avea dreptate. Secretul pe care îl purta cu el era de o asemenea importanță, încît trebuia păstrat pînă cînd putea fi spus unicului om pentru care va însemna cel mai mult și care va plăti cel mai bine : lui Xan.

Rolf trebuia să ajungă la Xan și să ajungă în siguranță. Nu putea risca să fie prins, nu putea risca glonțul accidental al unui polițist mereu cu degetul pe trăgaci. Chiar și arestarea de către grenadieri ar fi aproape un dezastru ; celula de închisoare, în care va fi la discreția lor, cererile lui de a-l vedea pe Gardianul Angliei întîmpinate cu rîsete și batjocură. Nu, va încerca să ajungă la Londra, călătorind ca și ei, la adăpostul nopții, hrănindu-se cu poamele pămîntului. Odată ajuns în capitală, se va duce la

vechiul Minister de Externe, va cere să-l vadă pe Gardian, sigur fiind că a ajuns în locul în care cererea lui va fi luată în serios, unde puterea e absolută și va fi exercitată. Și dacă nu va reuși să-i convingă și i se va refuza accesul la acesta, va avea o ultimă carte de jucat. „Trebuie să-l văd. Spuneți-i din partea mea că femeia e însărcinată." Atunci Xan o să-l primească.

Numai că odată vestea dată și crezută, vor veni imediat. Vor veni, chiar dacă Xan va crede că Rolf minte sau că e nebun. Chiar dacă vor crede că aceasta e ultima sarcină-fantomă, semnele, simptomele, burta umflată, destinate toate să ia sfîrșit ca o farsă ; tot vor veni. Era prea important ca să riște o greșeală. Vor veni cu elicopterul, cu doctori și moașe și, odată adevărul stabilit, cu camere de televiziune. Julian va fi trasportată cu mare grijă într-un pat de spital, la acea tehnologie medicală a nașterii ce nu mai fusese folosită de douăzeci și cinci de ani. Xan în persoană va prezida și va transmite știrea unei lumi incredule. Lîngă acest leagăn nu vor mai sta doar niște simpli păstori.

— Bănuiesc că ne aflăm la treizeci și ceva de kilometri sud-vest de Leominster. Planul inițial rămîne valabil. Găsim un adăpost, o cabană sau o casă, cît mai adînc în pădure. Evident, Țara Galilor nu mai intră în discuție. Putem porni spre sud-est, înspre pădurea Dean. Ne trebuie un mijloc de transport, apă și hrană. De cum se întunecă, mă duc în primul sat și fur o mașină. Cel mai apropiat e la vreo șaptesprezece kilometri. I-am văzut luminile în depărtare, chiar înainte să apară Omega.

Se aștepta ca Miriam să întrebe cum, dar ea spuse :

— Merită să încercăm. Nu risca mai mult decît e absolut necesar.

— Theo, te rog nu lua arma, zise Julian.

Se întoarse spre ea, stăpînindu-și cu greu furia.

— O să iau ce trebuie să iau și-o să fac ce trebuie să fac. Cît mai poți să reziști fără apă ? Nu putem trăi cu mure. Avem nevoie de hrană, de apă, de pături, de lucruri

pentru naștere. Avem nevoie de o mașină. Dacă ne putem ascunde înainte ca Rolf să ajungă la Consiliu, mai e o speranță. Sau poate te-ai răzgîndit. Poate vrei să-i urmezi exemplul și să te predai.

Clătină din cap, dar nu spuse nimic. Theo văzu că avea lacrimi în ochi. Îi veni s-o ia în brațe. Rămase însă la distanță și, băgînd mîna în buzunarul dinăuntrul hainei, simți greutatea rece a armei.

30

Porni de îndată ce se lăsă seara, nerăbdător să plece, suferind pentru fiecare clipă pierdută. Siguranța lor depindea de viteza cu care găsea o mașină. Julian și Miriam îl însoțiră pînă la marginea pădurii și-l urmăriră cu privirea. Întorcîndu-se ca să le mai privească o dată, un moment trebui să lupte cu convingerea că aceasta ar fi putut fi ultima oară cînd le vedea. Își amintea că luminile unui sat sau ale unui orășel se zăriseră în partea de apus a drumului. S-ar putea ca drumul cel mai scurt să fie peste cîmpuri, dar lanterna le-o lăsase femeilor și s-o ia de-a curmezișul, fără lumină și într-un loc necunoscut, putea să-i fie fatal. O luă la fugă și apoi, ba mergînd, ba alergînd, urmă drumul pe care-l parcurseseră în ajun. După jumătate de oră ajunse la o răscruce și, după ce se gîndi puțin, o luă la dreapta.

Îi trebui încă o oră de mers rapid ca să ajungă la suburbiile orașului. Drumul de țară, neluminat, era mărginit pe de o parte de garduri vii înalte, crescute în sălbăticie, și de cealaltă de o pădurice rară. Mergea pe partea aceea și, cînd auzea o mașină apropiindu-se, intra în umbra copacilor, în parte dintr-o dorință instinctivă de a se ascunde, în parte din teama, nu total irațională, că un bărbat singur, mergînd repede prin întuneric, putea trezi interes. Acum însă gardurile vii și păduricea lăsau locul unor case izolate, retrase de la drum în grădini mari. Cu siguranță că aveau o mașină în garaj, poate chiar mai multe. Dar casele și garajele erau bine păzite. Era puțin probabil ca această prosperitate ostentativă să fie vulnerabilă în fața unui hoț

de ocazie, lipsit de experiență. El căuta victime mai ușor de intimidat.

Acum intrase în oraș. Mergea mai încet. Simțea cum i se îndesesc bătăile inimii, pulsația puternică și ritmică din cutia toracică. Nu voia să ajungă prea în centru. Important era să găsească de ce avea nevoie cît mai curînd posibil și să o șteargă. Și atunci zări, într-o mică fundătură din dreapta lui, un șir de locuințe duplex cu piatră aparentă. Fiecare pereche de case era la fel, cu un bovindou lîngă ușă și un garaj construit lîngă peretele din spate. Se apropie în vîrful picioarelor, ca să controleze prima pereche. Casa din stînga era goală, geamurile bătute în scînduri și de poarta de la intrare atîrna, prins în sîrmă, un anunț că e de vînzare. Se vedea că fusese neocupată de mai mult timp. Iarba era înaltă și crescuse aiurea și unicul rond de flori din mijloc se transformase într-o grămadă de arbuști de trandafir, cu tulpini încîlcite, cu ultimele flori prea înflorite pe cale să se ofilească și să moară. Casa din dreapta era locuită și arăta diferit. În camera din față, în spatele draperiilor trase, se vedea lumină, grădina avea gazonul tuns cu grijă și un răzor de crizanteme și de dalii mărginea poteca. Între cele două case fusese ridicat un gard nou, poate ca să ascundă delăsarea de alături, sau ca să țină buruienile la distanță. Părea locul ideal pentru ce avea el de gînd. Neexistînd vecini, nimeni nu va vedea sau auzi ceva, și cum drumul era ușor accesibil, spera să poată pleca relativ iute. Dar exista oare o mașină în garaj ? Mergînd spre poartă, privi cu atenție aleea de pietriș și zări urme de roți, o mică pată de ulei. Pata de ulei îl îngrijora, dar căsuța era atît de bine întreținută, grădina atît de imaculată, că nu putea crede că mașina, oricît de mică și de veche ar fi fost, nu era în stare de funcționare. Dar dacă nu era ? Atunci va trebui s-o ia de la capăt și o a doua încercare va fi de două ori mai primejdioasă. Oprindu-se lîngă poartă, privind în stînga și în dreapta, ca nu cumva manevrele lui să fie observate de cineva, prin minte îi trecură toate posibilitățile. Îi putea împiedica pe

cei din casă să dea alarma ; nu va fi nevoie decît să taie firul telefonului și să-i lege. Dar să presupunem că nu găsea o mașină nici în casa următoare și nici în următoarea ? Perspectiva imobilizării unei succesiuni de victime era pe cît de rizibilă, pe atît de primejdioasă. În cel mai bun caz, va putea încerca doar de două ori. Dacă nu va reuși aici, s-ar putea ca planul cel mai bun să fie să oprească o mașină pe drum și să-i dea pe șofer și pe pasageri jos cu sila. În felul acesta măcar va fi sigur că are un vehicul care merge.

Cu o ultimă privire rapidă, deschise ușor zăvorul porții și păși tiptil, aproape pe vîrfuri, spre ușa din față. Oftă ușurat. Draperiile fuseseră doar în parte trase peste geamul lateral al bovindoului și între marginea draperiei și rama ferestrei era o crăpătură de vreo opt centimetri, prin care putea vedea clar ce se petrecea în cameră.

Nu aveau cămin și în centrul camerei se afla un televizor mare. În fața lui erau așezate două fotolii și zări capetele cenușii ale unei perechi în vîrstă, probabil soț și soție. Camera avea mobilă puțină, o masă și două scaune așezate în fața unei ferestre laterale și un mic birou de stejar. Nu văzu cărți, bibelouri, flori, dar pe unul dintre pereți atîrna o fotografie mare, în culori, a unei fete tinere și, sub ea, se găsea un scaun înalt de copil, cu un urs din pluș cu o cravată imensă cu buline.

Televizorul se auzea clar și prin geam. Probabil că bătrînii erau surzi. Recunoscu programul : *Vecinii*, un serial de televiziune ieftin de pe la sfîrșitul anilor '80 și începutul anilor '90, făcut în Australia și precedat de o melodie de o banalitate nemaiîntîlnită. Se pare că serialul avusese un succes uriaș cînd fusese prezentat pentru prima dată, pe televizoarele de tip vechi și acum, adaptat pentru televizorul modern, de înaltă fidelitate, se bucura de o nouă viață, devenind un fel de cult. Motivul era evident. Povestirile, a căror acțiune se desfășura într-o suburbie izolată, însorită, evocau dorința nostalgică pentru o lume ireală a inocenței și a speranței. Dar, mai ales, în ele era

vorba despre tineri. Imaginile fantomatice dar strălucitoare ale chipurilor tinere, ale membrelor tinere, sunetul vocilor tinere creau iluzia că undeva, sub cerul antipozilor, această lume plină de alinare, tinerească există încă și că puteai intra în ea oricînd doreai. În același spirit și din aceeași nevoie oamenii cumpărau casete video cu nașteri sau poezii pentru copii și seriale de televiziune pentru tineri, *Bărbații din glastră*, *Peter cel Albastru*.

Sună la ușă și așteptă. Bănuia că, după lăsarea întunericului, vor deschide ușa împreună. Prin lemnul subțire auzi tîrșîitul pașilor și apoi zgomotul zăvoarelor. Ușa se deschise, cu lanțul pus și prin crăpătura de trei centimetri văzu că perechea era mai bătrînă decît se așteptase. Doi ochi stinși, mai degrabă bănuitori decît speriați, se uitau într-ai lui.

Vocea bărbatului era neașteptat de tăioasă.

— Ce doriți ?

Theo bănuia că glasul său calm, educat, îl va liniști. Spuse :

— Sînt de la Consiliul Local. Facem o cercetare privind hobby-urile și interesele oamenilor. V-am ruga să completați un chestionar. N-o să vă ia mult. Trebuie completat pe loc.

Bărbatul șovăi, apoi scoase lanțul. Dintr-o mișcare, Theo fu înăuntru, cu spatele la ușă, cu revolverul în mînă. Înainte ca bătrînii să poată vorbi sau țipa, zise :

— E-n ordine. Nu vă paște nici o primejdie. Fiți liniștiți, faceți ce vă spun și n-o să pățiți nimic.

Femeia începuse să tremure violent, agățîndu-se de brațul soțului ei. Era foarte delicată, cu oase mici, puloverul cafeniu atîrnîndu-i de pe umerii care păreau prea fragili pentru greutatea lui.

Theo o privi în ochi, reținîndu-i privirea îngrozită, și spuse, cu toată puterea de convingere de care era în stare :

— Nu sînt un criminal. Am nevoie de ajutor. Am nevoie de mașina voastră, de hrană și de apă. Aveți mașină ?

Bărbatul aprobă din cap.

— Ce marcă ? întrebă Theo.

— Citizen. Mașina celor mulți, ieftină și economică.

Toate aveau acum cel puțin zece ani, dar fuseseră bine construite și erau sigure. Putea fi mai rău.

— Aveți benzină în rezervor ?

Bărbatul făcu din nou semn că da.

— Pot porni la drum cu ea ? întrebă Theo.

— O, da, am mare grijă de mașină.

— Bine. Acum v-aș ruga să urcați pe scări.

Ordinul îi îngrozi. Ce presupuneau, că plănuise să-i măcelărească în propriul dormitor ?

Bărbatul pledă :

— Nu mă ucideți ! Nu mă are decît pe mine. E bolnavă. Inima. Dacă dispar, Eliberarea o așteaptă.

— N-o să vă fac nici un rău. N-o să fie nici o Eliberare.

Repetă cu violență :

— Nici o Eliberare.

Urcară încet, treaptă cu treaptă, femeia tot agățată de soțul ei.

Sus, o privire rapidă îi arătă că planul casei era simplu. În față se afla dormitorul principal și, vizavi, baia, cu un spălător separat alături. În spate erau două dormitoare mai mici. Le făcu semn cu arma să intre în camera mai mare din cele două din spate. În ea se găsea un pat de o persoană și, trăgînd cuvertura de pe el, văzu că era înfățat.

— Rupe cearșafurile fîșii, îi spuse bărbatului.

Acesta le apucă cu mîinile lui noduroase și încercă, fără nici un rezultat, să sfîșie bumbacul. Tivul era prea tare pentru el.

— Ne trebuie o foarfecă, spuse Theo nerăbdător. Unde aveți una ?

Răspunse femeia.

— În camera din față. Pe toaletă.

— Te rog să mi-o aduci.

Ieși cu pași mici din cameră și, în cîteva secunde, era înapoi cu o forfecuță de unghii. Era mică dar bună. Numai că dacă lăsa treaba asta pe seama mîinilor tremurînde ale bătrînului, avea să piardă minute prețioase.

— Duceți-vă amîndoi la perete, spuse dur.

Îl ascultară și el se așeză în fața lor, cu patul între ei, cu arma lîngă mîna dreaptă. Începu apoi să rupă cearșafurile. Sunetul părea extraordinar de puternic, ca și cum ar fi sfîșiat aerul, materia din care era făcută casa. După ce termină, îi spuse femeii :

— Vino și întinde-te pe pat.

Ea se uită spre soțul ei, de parcă i-ar fi cerut voie și el aprobă repede din cap.

— Fă cum spune, draga mea.

Avu oarecari probleme să se urce în pat și Theo fu silit s-o ridice. Trupul ei era extraordinar de ușor și cînd își petrecu mîna pe sub coapsele ei o săltă în sus atît de iute, încît era s-o scape, aruncînd-o peste pat, pe jos. Scoțîndu-i pantofii, îi legă strîns gleznele, apoi mîinile, la spate.

— Te simți bine ? întrebă el.

Ea dădu scurt din cap, în semn că da. Patul era îngust și se întrebă dacă va avea loc și bărbatul alături, dar acesta, simțind la ce se gîndea, spuse iute :

— Nu ne despărțiți. Nu mă duceți în camera cealaltă. Nu mă împușcați.

— N-am de gînd să te împușc, spuse Theo, nerăbdător. Pistolul nici nu e încărcat.

Nu risca nimic mințind acum. Arma își atinsese scopul. Spuse scurt :

— Întinde-te lîngă ea.

Avea loc, dar cu greu. Îi legă și lui mîinile la spate și, cu o ultimă fîșie de pînză, le legă picioarele laolaltă. Zăceau amîndoi pe dreapta, strînși unul în celălalt. Nu putea crede că nu-i dureau brațele, răsucite cum erau la spate, dar nu îndrăznise să li le lege în față, ca nu cumva bărbatul să folosească dinții ca să se elibereze.

— Unde sînt cheile de la garaj și mașină ? întrebă.

— În biroul din salon, șopti bărbatul. Sertarul de sus, dreapta.

Îi lăsă acolo. Găsi ușor cheile. După care se întoarse în dormitor.

— O să-mi trebuiască o valiză mare. Aveți vreuna ?

Răspunse femeia :

— Sub pat.

O trase afară. Era mare, dar ușoară, din carton întărit la colțuri. Se întrebă dacă merită să ia cu el resturile de pînză ruptă. Cît șovăi, cu ele în mînă, bărbatul spuse :

— Vă rog să nu ne puneți căluș. N-o să strigăm, vă promit. Vă rog nu ne puneți căluș. Soția mea nu va putea respira.

— Va trebui să anunț pe cineva că sînteți legați. N-o pot face cel puțin douăsprezece ore, dar o s-o fac. Așteptați pe cineva ?

Bărbatul, fără să se uite la el, spuse :

— Pe doamna Collins, femeia care ne ajută la menaj ; vine mîine la șapte și jumătate. Vine devreme, fiindcă după aia se mai duce și-n altă parte să lucreze.

— Are cheia ?

— Da, o are.

— Nu mai așteptați pe nimeni ? Vreun membru al familiei, de exemplu ?

— Nu avem familie. Am avut o fiică, dar a murit.

— Sînteți siguri că doamna Collins vine la șapte și jumătate ?

— Da, e foarte punctuală. Vine sigur.

Întredeschise perdelele din bumbac subțire, înflorat, și privi afară, în întuneric. Tot ce putu vedea era o fîșie de grădină și, în spatele ei, silueta neagră a unui deal. Puteau să strige toată noaptea, dar era puțin probabil ca vocile lor stinse să fie auzite de cineva. Oricum, va pune televizorul la maximum.

— N-o să vă pun căluș, spuse. O să dau televizorul atît de tare, că nimeni n-o să vă audă. Nu vă consumați energia, încercînd să strigați. Mîine, cînd o să vină, doamna

Collins o să vă dezlege. Încercați să vă odihniți, să dormiți. Îmi pare rău că trebuie să procedez așa. La sfîrșit, o să vă aduc mașina înapoi.

Era o promisiune ridicolă și necinstită și-și dădu seama de acest lucru chiar pe cînd o rostea. Spuse :

— Aveți nevoie de ceva ?

— Apă, rosti femeia cu voce stinsă.

Acest singur cuvînt îi aminti de propria sete. Părea extraordinar că, după atîtea ore în care dorise cu disperare să bea, putuse uita, chiar și pentru o clipă, de sete. Se duse în baie și, luînd unul din paharele pentru periuța de dinți, fără ca măcar să se ostenească să-l clătească, înghiți apă rece pînă simți că nu mai poate. Umplu apoi din nou paharul și se întoarse în dormitor. Ridică puțin capul femeii și-i duse paharul la gură. Bău cu sete. Apa se prelinse pe obrazul ei și pe pulover. Venele viorii de pe tîmplă pulsau ca și cum stăteau să se spargă, iar ligamentele gîtului subțire erau încordate ca niște corzi. După ce termină de băut, Theo luă o bucată de pînză și o șterse la gură. Umplu apoi din nou paharul și-l ajută pe bărbat să bea. Ciudat, dar nu-i venea să-i lase. Oaspete nechemat și care le făcuse numai rău, nu izbutea să găsească cuvintele potrivite de rămas bun.

Se întoarse din ușă și spuse :

— Îmi pare rău c-a trebuit să fac toate astea. Încercați să dormiți. Dimineață vine doamna Collins.

Se întrebă dacă se străduia să-i liniștească pe ei sau pe sine. Măcar, se gîndi, sînt împreună.

Adăugă :

— Stați cît de cît comod ?

Stupiditatea întrebării îl izbi de cum o puse. Comod ? Cum să stea comod, legați ca animalele pe un pat atît de îngust, că la orice mișcare puteau cădea pe jos. Femeia șopti ceva ce urechile lui nu putură prinde, dar părea că soțul ei înțelesese. Își înălță țeapăn capul și-l privi direct pe Theo care citi, în ochii stinși, rugămintea de a-l înțelege, de a avea milă.

— Vrea la toaletă, spuse.

Theo aproape că izbucni în rîs. Avea din nou opt ani și auzea vocea nerăbdătoare a mamei lui. „Trebuia să te fi gîndit înainte de a pleca." Ce se așteptau să le spună ? „Trebuia să vă gîndiți înainte de a vă lega" ? Unul dintre ei ar fi trebuit să se gîndească. Acum era prea tîrziu. Și-așa pierduse prea mult timp din cauza lor. Se gîndi la Julian și la Miriam, care-l așteptau cu inima la gură în umbra copacilor, cu urechile ciulite la apropierea fiecărei mașini, își imagină dezamăgirea lor cînd toate treceau mai departe. Și mai erau atîtea de făcut : mașina de verificat, proviziile de adunat. I-ar trebui minute bune ca să dezlege nodurile și nu avea timp de pierdut. Va trebui să zacă în propria ei murdărie, pînă dimineață, cînd va veni doamna Collins.

Dar știa că n-o poate face. Așa legată și neajutorată cum era, mirosind a frică, țeapănă de jenă, incapabilă să-l privească în ochi, umilința asta totuși nu i-o putea impune. Degetele lui începură să lupte cu pînza bine întinsă. Era chiar mai greu decît se așteptase și, pînă la urmă, luă foarfeca și o tăie, eliberîndu-i gleznele și mîinile, străduindu-se să nu bage de seamă dungile adînci lăsate la încheieturi. Nu fu lesne s-o dea jos din pat, trupul ei fragil care-i păruse ușor ca al unei păsări devenise rigid de spaimă. Trecu aproape un minut pînă ce fu în stare să pornească, cu pași tîrșiți, spre spălător, brațul lui sprijinind-o pe după talie.

Spuse, rușinea și nerăbdarea făcînd ca vocea să-i sune dur :

— Nu încuia ușa. Las-o larg deschisă.

Așteptă afară, rezistînd tentației de a se mișca încolo și încoace, bătăile inimii numărînd secundele ce se prelungeau în minute, înainte de a auzi apa trasă și înainte ca ea să iasă încet.

— Mulțumesc, șopti.

Înapoi în dormitor, o ajută să se urce în pat, după care mai rupse din restul de cearşaf şi o legă din nou, de data asta mai puţin strîns. Se adresă bărbatului :

— Ar fi bine să mergi şi dumneata. Dacă te ajut, poţi ajunge acolo ţopăind. N-am timp decît să-ţi dezleg mîinile.

Dar n-a fost mai uşor. Chiar şi cu mîinile libere şi cu un braţ petrecut peste umerii lui Theo, bătrînul nu avea puterea şi echilibrul necesare celei mai mici sărituri, aşa că Theo aproape că trebui să-l tîrască pînă la spălător.

În cele din urmă îl sui din nou în pat. Acum trebuia să se grăbească. Şi-aşa pierduse prea mult timp. Cu valiza în mînă, se îndreptă iute spre spatele casei. Bucătăria era mică, meticulos de curată şi de ordonată, cu un frigider uriaş şi o cămară micuţă, alături. Dar prada era sub orice aşteptări. Frigiderul, în ciuda dimensiunilor lui, nu conţinea decît o cutie de jumătate litru de lapte, patru ouă, un sfert de pachet de unt pe o farfurie acoperită cu folie, o felie de brînză cedar ambalată şi un pachet de biscuiţi deschis. În congelatorul de deasupra nu găsi decît un pachet mic cu mazăre şi o felie de cod congelat. Cămara era la fel de goală, oferindu-i doar o cantitate infimă de zahăr, cafea şi ceai. Era ridicol ca o casă să fie atît de prost aprovizionată. Simţi cum îl cuprinde un val de furie împotriva perechii bătrîne, de parcă dezamăgirea lui se datora unei greşeli intenţionate a lor. Probabil că-şi făceau cumpărăturile o dată pe săptămînă şi nimerise prost. Luă totul, îndesînd proviziile într-o pungă de plastic. Pe un raft se aflau patru căni. Luă două şi în bufetul de desupra chiuvetei găsi trei farfurii. Dintr-un sertar luă un cuţit ascuţit, un altul pentru curăţat, trei seturi de cuţite de masă, furculiţe şi linguri şi băgă o cutie de chibrituri în buzunar. Alergă apoi sus, de data asta în dormitorul din faţă, unde smulse de pe pat cearşafurile, păturile şi pernele. Miriam va avea nevoie de prosoape curate pentru

naștere. Dădu fuga în baie și găsi șase prosoape împăturite în dulăpior. Trebuie să-i ajungă. Le îndesă pe toate în valiză. Pusese forfecuța de unghii în buzunar, amintindu-și că Miriam ceruse o foarfecă. În dulăpiorul din baie găsi o sticlă de dezinfectant și o adăugă la cele deja luate.

Nu mai putea rămîne în casă, dar mai era o problemă : apa. Avea jumătatea de litru de lapte ; abia dacă ajungea să stingă setea lui Julian. Căută un recipient potrivit. Nu văzu nici o sticlă goală. Se pomeni înjurînd perechea de bătrîni, în timp ce căuta orice fel de recipient care să poată ține apa în el. Nu găsi decît un termos mic. Cel puțin le putea duce lui Julian și lui Miriam niște cafea fierbinte. Nu era nevoie să aștepte să fiarbă ceainicul. Mai bine s-o facă cu apa caldă de la robinet, indiferent de gust. Oricum o vor bea cu poftă. După ce termină, umplu ceainicul și singurele două ibricuri cu capace fixe pe care le putu găsi. Va trebui să le ducă separat la mașină, pierzînd și mai mult timp. La sfîrșit bău din nou cît putu de multă apă de la robinet, clătindu-și și fața. Pe peretele de lîngă ușa de la intrare era un șir de cîrlige pentru haine. Pe ele găsi o jachetă veche, o eșarfă lungă de lînă și două fulgarine, amîndouă vizibil noi. Șovăi doar o clipă, înainte de a le lua și a și le pune pe umăr. Julian va avea nevoie de ele, altfel va trebui să zacă pe pămîntul umed. Dar erau singurele lucruri noi din casă și a le lua i se părea gestul cel mai mîrșav dintre toate aceste meschine furturi.

Descuie ușa garajului. Portbagajul mașinii era mic, dar reuși să așeze cu grijă ceainicul și unul dintre ibricuri între valiză, așternuturi și fulgarine. Celălalt ibric și sacul de plastic, cu alimentele și cănile și tacîmurile le așeză pe bancheta din spate. Cînd porni motorul, își dădu seama, spre ușurarea lui, că mergea lin. Era clar că mașina fusese bine întreținută. Observă însă că rezervorul era pe mai puțin de jumătate plin și că în torpedou nu exista nici o hartă. Probabil că bătrînii nu o foloseau decît pentru dru-

muri scurte și la cumpărături. Pe cînd ieșea cu grijă, în marșarier, pe alee și apoi, cînd închise ușa garajului în urma lui, își aduse aminte că uitase să dea drumul mai tare la televizor. Își spuse că era o precauție lipsită de importanță. Cu casa de alături pustie și cu grădina lungă ce se întindea în spate, era puțin probabil ca strigătele slabe ale bătrînilor să fie auzite de cineva.

Conducînd, se gîndea deja la următoarea mișcare. Să meargă mai departe sau să facă drum întors ? Xan va ști, de la Rolf, că intenționau să treacă granița în Țara Galilor și să caute o zonă împădurită. Se puteau aștepta la o schimbare de plan. Puteau fi oriunde, în vest. Căutarea va lua timp, chiar dacă Xan va trimite un grup mare de polițiști sau de grenadieri. Dar n-o va face. Vînatul acesta era unic. Dacă Rolf va izbuti să ajungă la el fără ca nimeni să afle despre ce era vorba pînă la această ultimă întîlnire, de-o importanță vitală, atunci și Xan va păstra secretul pînă ce-i va verifica autenticitatea. Nu va risca în nici un fel ca Julian să cadă în mîinile vreunui ofițier de poliție sau grenadier prea zelos sau lipsit de scrupule. Iar Xan nu va ști cît de puțin timp i-a rămas, dacă vrea să fie de față la naștere. Rolf nu-i va spune ce nu știe. Și oare cîtă încredere are cu-adevărat în ceilalți membri ai Consiliului ? Nu, Xan va veni el însuși, probabil cu un grup mic și ales cu grijă. Pînă la urmă îi vor găsi ; era inevitabil. Dar asta va lua timp. Importanța deosebită și caracterul delicat al acțiunii, nevoia de discreție, dimensiunile grupului care-i va căuta, toate militau împotriva vitezei.

Deci unde și în ce direcție ? O clipă se întrebă dacă n-ar fi mai bine să se întoarcă la Oxford, să se ascundă în pădurea Wytham, deasupra orașului, cu siguranță ultimul loc unde se va gîndi Xan să-i caute. Călătoria era prea primejdioasă ? Dar toate drumurile erau primejdioase și vor fi de două ori pe atît la șapte și jumătate, cînd cei doi bătrîni vor fi descoperiți și-și vor spune povestea. De ce

oare părea mai riscant să facă drum întors decît să meargă înainte ? Poate pentru că Xan se găsea la Londra. Și cu toate astea, pentru un fugar oarecare, Londra era ascunzătoarea ideală. Londra, în ciuda populației ei reduse, era încă un fel de amalgam de sate, de alei secrete, de blocuri-turn uriașe, pe jumătate goale. Dar Londra era plină de ochi și nu cunoștea pe nimeni în care să aibă încredere, nu exista nici o casă în care să poată intra. Instinctul lui — și bănuia că era al lui Julian — îi spunea să pună cît mai mulți kilometri între ei și Londra și să se țină de planul inițial de a se ascunde într-un loc izolat, adînc, în pădure. Fiecare kilometru între ei și Londra părea un kilometru în plus către siguranță.

Conducînd pe drumul din fericire pustiu, cu grijă, obișnuindu-se cu mașina, își permise un vis care, încercă să se convingă, reprezenta un scop rațional, ce putea fi atins. Își imagină cabana unui pădurar, mirosind dulce, pereții cu rășină păstrînd încă în ei căldura soarelui de vară, înrădăcinată tot atît de firesc ca un copac în pădurea adîncă, sub baldachinul ocrotitor al crengilor groase, încărcate de frunze, părăsită cu mulți ani în urmă și acum părăginindu-se, dar cu așternuturi, chibrituri, conserve suficiente pentru ei trei. Vor fi în apropiere și un izvor cu apă proaspătă, și lemne de foc pe care să le poată aduna, cînd toamna va face loc iernii. Dacă va fi nevoie, vor putea trăi acolo luni de zile, poate chiar ani. Era idila de care și-ar fi bătut joc și pe care ar fi disprețuit-o stînd lîngă mașină, la Swinbrook, dar acum îl liniștea, chiar dacă știa că visul era irealizabil.

Alți copii se vor naște undeva în lume ; ajunsese să împărtășească încrederea lui Julian. Copilul acesta nu va mai fi unic, nu va mai fi în primejdie. Nu va mai trebui ca Xan și Consiliul său să-l ia de lîngă mama lui, chiar dacă se va ști că era primul născut al unei noi ere. Dar toate astea făceau parte din viitor și puteau fi rezolvate la

momentul potrivit. Ei trei vor trăi în siguranță în următoarele săptămîni, pînă ce se va naște copilul. Mai departe nu era în stare să gîndească și își spuse că nici nu era nevoie să privească mai departe.

31

În ultimele două ore cel puțin, mintea și întreaga lui energie fizică fuseseră atît de puternic concentrate asupra trebii pe care o făcea, că nu-i trecuse prin gînd că s-ar putea să-i fie greu să recunoască liziera pădurii. Luînd-o la dreapta pe drum, încercă să-și aducă aminte cam cît mersese înainte de a coti spre oraș. Dar în memoria lui, drumul se preschimbase într-o nebuloasă de teamă, anxietate și hotărîre, de sete chinuitoare, de respirație gîfîită și durere în coaste, fără nici o amintire clară legată de distanță sau de timp. În stînga apăru o pădurice, ce-i păru imediat cunoscută, lucru care-i ridică moralul. Dar copacii se terminară aproape imediat, lăsînd locul unui gard viu scund și unui teren viran. Apărură apoi alți copaci și începutul unui zid de piatră. Conduse încet, cu ochii ațintiți asupra drumului. Văzu apoi ce se temuse și sperase în același timp că va vedea ; sîngele lui Luke, vărsat pe caldarîm ; nu mai era roșu, ci o baltă neagră în lumina farurilor, iar la stînga zări pietrele sparte ale zidului.

Cum nu apărură imediat dintre copaci ca să-l întîmpine, o clipă îi fu teribil de teamă că nu mai erau acolo, că le răpise cineva. Conduse mașina pînă aproape de zid, sări peste el și intră în pădure. La zgomotul pașilor lui apărură și o auzi pe Miriam murmurînd :

— Slavă Domnului, începuserăm să ne facem griji. Ai făcut rost de mașină ?

— Un Citizen. Cam asta e tot ce-am găsit. Nu prea aveai ce lua din casă. Uite un termos cu cafea fierbinte.

Miriam aproape că i-l smulse din mînă. Deșurubă capacul și turnă cafeaua cu grijă, fiecare picătură era prețioasă, apoi i-l întinse lui Julian.

— Lucrurile s-au schimbat, Theo, spuse ea, cu glas voit calm. Nu mai avem mult timp. Au început durerile.

— Cît va dura ? întrebă Theo.

— La prima naștere nu poți fi sigur. S-ar putea să dureze doar cîteva ore. Poate și douăzeci și patru. Julian e abia la început, dar trebuie să găsim repede un loc.

Și atunci, dintr-odată, toată nehotărîrea dinainte fu măturată ca de un vînt de siguranță și speranță, ce curăță totul în calea lui. În minte îi apăru un singur nume, atît de limpede de parcă un glas, nu al lui, l-ar fi rostit tare. Wychwood. Își aminti de o plimbare de unul singur în miezul verii, de o potecă umbrită de-a lungul unui zid de piatră spart, înaintînd adînc în pădure, deschizîndu-se apoi într-un luminiș cu mușchi și cu un lac și, mai departe pe potecă, la dreapta, spre un șopon de lemne. Wychwood nu era locul pe care l-ar fi ales de la început ; pădurea era prea mică, prea ușor de cercetat, la mai puțin de treizeci de kilometri de Oxford. Acum însă această apropiere reprezenta un avantaj. Xan se așteaptă ca ei să fugă cît mai departe. Ei însă se vor întoarce într-un loc pe care și-l amintea, un loc pe care îl știa, un loc unde puteau fi siguri că vor găsi adăpost.

— Urcați-vă în mașină, spuse. Ne întoarcem. Mergem în Wychwood. O să mîncăm pe drum.

Nu aveau timp de discuții, de cîntărit diferite posibilități.

Femeile aveau grija lor, imensă. El trebuia să hotărască unde vor merge și cum vor ajunge acolo.

Nu-i era teamă că vor fi din nou atacați de Fețele Pictate. Oroarea aceea îi apărea acum ca împlinirea convingerii lui pe jumătate superstițioase, de la începutul călătoriei, că le era sortită o tragedie de care nu puteau scăpa și al cărei moment și natură nu le putea prevedea. Acum venise, ce era mai rău fusese îndeplinit ; trecuse. Ca

pasagerul unui avion căruia îi e frică ză zboare și se așteaptă să se prăbușească ori de cîte ori aparatul ia înălțime, se putea odihni conștient că dezastrul așteptat rămăsese în urmă și că existau supraviețuitori. Știa însă că nici Julian, nici Miriam nu puteau să se elibereze atît de ușor de teroarea Fețelor Pictate. Teama lor părea că umple mașinuța. Primii cincisprezece kilometri stătură țepene în spatele lui, cu ochii ațintiți pe drum, ca și cum la fiecare curbă, la fiecare mic obstacol, s-ar fi așteptat să audă din nou chiotele sălbatice de triumf și să vadă torțele arzînde și ochii strălucitori.

Mai existau și alte primejdii în afara acestei frici atotcuprinzătoare. Nu aveau cum să știe exact la ce oră plecase Rolf. Dacă ajunsese la Xan, poate că și porniseră în căutarea lor, poate că blocajele drumurilor erau gata pregătite, elicopterele scoase din hangare și alimentate cu combustibil, în așteptarea zorilor. Putea să pară lipsit de sens, dar avea impresia că drumurile lăturalnice înguste ce șerpuiau printre gardurile vii lăsate în paragină și zidurile de piatră uscată sparte oferă cea mai mare șansă de siguranță. Ca în cazul tuturor animalelor vînate, instinctul lui Theo îi spunea să facă stînga împrejur și să se întoarcă, să rămînă ascuns, să caute întunericul. Dar și drumurile de țară prezentau riscurile lor. De patru ori, temîndu-se să nu facă din nou pană, trebui să frîneze brusc în fața unei gropi mari în pavaj și să meargă înapoi. O dată, imediat după ora două, manevra asta aproape că le fu fatală. Roțile din spate alunecară într-un șanț și le trebui mai mult de jumătate de oră pînă cînd eforturile lui și ale lui Miriam reunite scoaseră mașina pe drum.

Înjură lipsa hărților, dar pe măsură ce orele treceau norii se risipeau și dezvăluiau aranjamentul stelelor, astfel că putu vedea Calea Lactee și se putu conduce după Ursa Mare și după Steaua Polară. Dar aceste cunoștințe vechi nu reprezentau decît un calcul relativ al drumului și mereu erau în pericol de a se rătăci. Din cînd în cînd, cîte un semnalizator, înălțîndu-se ca o spînzurătoare din seco-

lul al optsprezecelea, răsărea din întuneric și mergea cu grijă spre el, pe drumul plin de hîrtoape, aproape așteptîndu-se să audă clinchetul lanțurilor și să vadă un trup rotindu-se ușor, cu gîtul alungit, în timp ce vîrful ca de ac al lanternei, ca un ochi iscoditor, urmărea numele pe jumătate șterse al unor sate necunoscute. Noaptea se răcise, anunțînd parcă frigul iernii ; aerul, care nu mai mirosea a iarbă și a pămînt încălzit de soare, îi înțepa nările cu un ușor miros antiseptic, ca și cum s-ar fi aflat în preajma mării. De cîte ori oprea motorul, tăcerea era absolută. Stînd lîngă un semnalizator, ale cărui nume ar fi putut tot atît de bine să fie scrise într-o limbă străină, se simți dezorientat și pierdut, de parcă cîmpurile întunecate, pustii, pămîntul de sub picioarele lui, aerul străin, neparfumat n-ar mai fi fost mediul lui obișnuit de viață și ca și cum pentru această specie în pericol niciunde sub cerul nepăsător n-ar mai fi existat siguranță sau cămin. Imediat după ce porniseră, durerile lui Julian se răriseră și apoi încetaseră. Asta îl mai liniștea ; întîrzierea nu mai era un dezastru și siguranța redevenea mai importantă decît viteza. Știa însă că întîrzierea le tulbura pe cele două femei. Bănuia că acum sperau la fel de puțin ca și el că vor izbuti să se ascundă de Xan săptămîni, măcar zile. Dacă travaliul era o falsă alarmă sau se prelungea, puteau cădea în mîinile lui Xan înainte de nașterea copilului. Din cînd în cînd, plecîndu-se în față, Miriam îi cerea să tragă pe marginea drumului, ca Julian și ea să se poată dezmorți. Cobora și el și, rezemat de mașină, urmărea cele două siluete întunecate, mergînd încolo și încoace de-a lungul gardului viu, le asculta glasurile șoptite și știa că îi despărțeau mai mult decît cei cîțiva metri de drum de țară, că ele împărtășeau o preocupare din care el era exclus. Traseul le interesa foarte puțin, nu se preocupau de întîmplările neplăcute ale călătoriei. Toate astea, părea să spună însăși tăcerea lor, erau grija lui.

Dar la primele semne de ziuă Miriam îi spuse că reîncepuseră contracțiile și că erau puternice. Nu-și putu

ascunde triumful din glas. Și înainte de apariția zorilor știu exact unde se aflau. Ultimul semnalizator indica drumul spre Chipping Norton. Era timpul să renunțe la drumurile șerpuite și să riște ultimii kilometri pe șosea.

Măcar acum drumul era mai bun. Nu mai era cazul să se teamă tot timpul de o pană. Nu trecu nici o altă mașină și, după primii trei kilometri, mîinile lui încordate se relaxară pe volan. Conducea atent dar repede, dornic să ajungă la pădure fără întîrziere. Nivelul benzinei scăzuse amenințător de mult și era riscant să încerce să facă plinul. Era mirat să vadă cît de scurt fusese drumul parcurs de la începutul călătoriei, din Swinbrook. Avea impresia că umblau de săptămîni ; călători ce nu-și găseau liniștea, fără provizii, fără noroc. Știa că nu poate face nimic pentru a împiedica prinderea lor în această călătorie care era cu siguranță ultima. Dacă dădeau de un blocaj al Poliției Securității Statului, nu exista nici o speranță că i-ar putea duce sau convinge să-i lase să treacă ; Poliția Securității Statului nu era Omega. Tot ce putea face era să conducă mașina și să spere.

Din cînd în cînd avea impresia că o aude pe Julian gîfîind și murmurul slab de alinare al lui Miriam, dar nu schimbară multe cuvinte. Cam după un sfert de oră o auzi mai întîi pe Miriam agitîndu-se în spate și apoi clinchetul ritmic al unei furculițe lovindu-se de porțelan. Îi întinse o cană.

— Am întîziat special cu mîncatul. Julian are nevoie de putere cît e în dureri. Am bătut ouăle în lapte și am pus zahăr. Asta e partea ta, tot atît am luat și eu. Restul e pentru Julian.

Cana era doar pe sfert plină și, în condiții normale, spuma aceea dulce i-ar fi făcut greață. Acum o înghiți cu poftă, dorind să mai fi avut, simțindu-i imediat puterea întăritoare. Îi dădu înapoi cana și primi un biscuit uns cu unt și cu o bucățică de brînză tare. Niciodată brînza nu avusese un gust atît de bun.

— Cîte doi pentru noi, patru pentru Julian, spuse Miriam.

Julian protestă :

— Trebuie să împărțim egal.

Ultimul ei cuvînt se pierdu într-un icnet de durere.

— Nu păstrezi ceva și pentru mai tîrziu ? întrebă Theo.

— Din trei sferturi de pachet de biscuiți și două sute de grame de brînză ? Avem nevoie acum de toate puterile noastre.

Brînza și biscuiții uscați le făcură sete și-și terminară masa bînd apa din ibricul mai mic.

Miriam îi întinse cele două căni și tacîmurile în punga de plastic și el le așeză pe podea. Apoi, ca și cum s-ar fi temut ca nu cumva cuvintele ei să fi conținut în ele o undă de reproș, adăugă :

— Ai avut ghinion, Theo. Dar ai făcut rost de mașină și asta n-a fost ușor. Fără ea, n-am fi avut nici o șansă.

Spera că voia să zică „Ne-am bazat pe tine și nu ne-ai dezamăgit“ și zîmbi cu regret la gîndul că el, căruia puțin îi păsa de ce gîndeau alții despre faptele lui, simțea nevoia ca ea să-l laude și să-l aprobe.

Ajunseră, în sfîrșit, în suburbiile din Charlbury. Încetini, uitîndu-se după vechea gară Finstock, după curba pe care o făcea șoseaua. Imediat după curbă trebuia să caute drumul care, pe dreapta, ducea spre pădure. Fusese obișnuit să vină dinspre Oxford și chiar și așa nu era greu să nu observi cotitura. Cu un suspin de ușurare, trecu de clădirile gării, luă curba și văzu, la dreapta, șirul de vile de piatră care marca apropierea de drumeag. Vilele erau goale, bătute în scînduri, lăsate de izbeliște. O clipă se întrebă dacă una dintre ele nu le-ar putea oferi refugiu, dar erau prea la vedere, prea aproape de drum. Știa că Julian își dorea să se afle adînc în pădure.

Conduse cu grijă pe drumeag, între cîmpurile în paragină, spre copacii din depărtare. Curînd va fi lumină. Uitîndu-se la ceas, văzu că doamna Collins trebuie să fi

ajuns deja să-i dezlege pe cei doi bătrîni. Probabil că beau chiar acum o ceașcă de ceai, povestindu-și suferințele, așteptînd sosirea poliției. Schimbînd viteza ca să urce o porțiune mai grea de drum, crezu că o aude pe Julian ținîndu-și răsuflarea și scoțînd un sunet ciudat, ceva între un vaiet și un geamăt.

Apoi pădurea îi cuprinse cu brațele ei puternice, întunecate. Drumeagul devenea din ce în ce mai îngust, copacii erau din ce în ce mai aproape. Pe dreapta se întindea un zid de piatră, pe jumătate dărîmat, pietrele lui sparte acoperind cărarea. Trecu în viteza întîi și se strădui să mențină mașina cît mai stabilă. Cam după vreun kilometru și jumătate, Miriam se aplecă în față și spuse :

— Cred c-ar fi mai bine ca noi să mergem un timp înaintea mașinii. O să-i fie mai ușor lui Julian.

Cele două femei coborîră, Julian sprijinindu-se de Miriam, își croiră cu grijă drum prin hîrtoapele drumului. Farurile mașinii speriară un iepure, care rămase o clipă împietrit, pentru ca apoi să dispară țopăind, mișcîndu-și coada albă. Brusc, se stîrni o agitație cumplită și o formă albă, urmată de o alta, țîșniră dintre tufișuri, aproape lovind capota mașinii. Era o căprioară cu puiul ei. Se cățărară împreună pe coastă, croindu-și drum printre tufișuri și dispărură dincolo de zid, copitele lovind cu zgomot pietrele.

Cele două femei se opreau din cînd în cînd și Julian se încovoia, sprijinită de brațul lui Miriam. După ce acest lucru se întîmplă pentru a treia oară, Miriam îi făcu semn lui Theo să oprească. Spuse :

— Acum cred că s-ar simți mai bine în mașină. Cît mai e de mers ?

— Încă sîntem la liziera cîmpului. Curînd trebuie să fie o curbă spre dreapta. De acolo mai e cam un kilometru și jumătate.

Mașina se hurducă mai departe. Cotitura de care își amintea se dovedi a fi o încrucișare de drumuri și o clipă șovăi încotro s-o apuce. Coti apoi spre dreapta, unde dru-

mul, și mai îngust, cobora. Sigur ăsta era drumul spre lac și, în spatele lui, își amintea șopronul pentru lemne.

— Uite o casă la dreapta ! strigă Miriam.

Întoarse capul exact cît s-o mai vadă, o umbră întunecată zărită printr-o spărtură îngustă în încîlceala de arbuști și de copaci. Se înălța singură pe un cîmp larg, în pantă. Miriam spuse :

— Nu e bună. E prea la vedere. N-are nici o acoperire. Mai bine mergi mai departe.

Pătrundeau acum în inima pădurii. Drumul părea interminabil. Cu fiecare kilometru hurducat cărarea se îngusta și putea auzi cum ramurile zgîrie și lovesc mașina. Deasupra lui, soarele din ce în ce mai puternic era o lumină albă difuză, abia vizibilă printre crengile încîrligate ale socului și păducelului. Încercînd cu disperare să țină mașina sub control, avea impresia că alunecă fără voia lor printr-un tunel de întuneric verde, ce se va termina într-un gard viu de nepătruns. Se întreba dacă-l înșela memoria, dacă nu cumva ar fi trebuit s-o ia la dreapta, cînd deodată cărarea se lărgi și se deschise într-un luminiș acoperit de iarbă. În fața lor zăriră luciul palid al lacului.

Opri mașina la doar cîțiva metri de marginea lui și coborî, apoi se întoarse s-o ajute pe Miriam s-o ridice pe Julian de pe banchetă. O clipă se agăță de el, respirînd greu, apoi îi dădu drumul, zîmbi și merse pînă la malul apei, cu mîna pe umărul lui Miriam. Oglinda heleșteului — cu greu îl puteai numi lac — era într-atît de acoperită de lamele verzi ale frunzelor căzute și de alge, încît părea o continuare a luminișului. Sub acest acoperămînt verde și tremurător, suprafața era vîscoasă ca melasa, cu mărgelele bășicilor ce apăreau pentru o clipă, se mișcau încet, se uneau, se destrămau, explodau și mureau. Pe măsură ce ceața matinală se destrăma, lăsînd locul luminii opace a dimineții, în peticele de apă limpede dintre alge putea vedea reflectat cerul. Sub această oglindă, în adîncimea de culoare ocru, ligamentele plantelor acvatice, crenguțele încîlcite și ramurile rupte zăceau încrustate în

nămol, aidoma carenelor unor corăbii de mult scufundate. La marginea heleşteului, smocuri de papură udă zăceau pleoştite pe apă şi, în depărtare, o mică rață neagră se agita încolo şi-ncoace, iar o lebădă singuratică îşi croia maiestuos drum printre alge. Heleşteul era înconjurat de copaci care creşteau aproape de marginea apei, stejari şi frasini, un fundal strălucitor de verde, galben, auriu şi ruginiu care părea, în acestă lumină de dimineață, să păstreze, în ciuda umbrelor toamnei, ceva din prospețimea şi strălucirea primăverii. Un copăcel de pe malul celălalt era pictat parcă cu frunze galbene, crengile şi rămurelele lui subțiri rămînînd invizibile în primele raze de lumină, astfel că aveai impresia că în aer atîrnau pepite de aur.

Julian rătăcea pe malul lacului. Strigă :

— Aici apa pare mai curată şi țărmul este destul de sigur. E un loc bun ca să te speli.

I se alăturară şi, în genunchi, îşi cufundară brațele în lac şi îşi aruncară apa rece peste față şi păr. Rîdeau de plăcere. Theo observă că mîinile lui stîrniseră un fel de mîl verde. Nici chiar fiartă, apa nu era bună de băut.

Cînd se întorceau la maşină, Theo spuse :

— Întrebarea e dacă să scăpăm acum de maşină sau nu. S-ar putea să ne ofere cel mai bun adăpost, dacă nu găsim altceva, dar e prea vizibilă şi aproape că nu mai avem benzină. Probabil că nu ne va duce mai mult de vreo trei kilometri.

Miriam fu cea care răspunse :

— Abandonează-o.

Se uită la ceas. Era aproape nouă. Se gîndi că n-ar strica să asculte ştirile. Banale, previzibile, neinteresante cum vor fi probabil, a le asculta era un mic gest de adio înainte de a se rupe definitiv de orice informație în afară de propriile lor ştiri. Se miră că nu se gîndise mai devreme la radio, că nu se ostenise să-i dea drumul în timpul mersului. Condusese cu atîta teamă că sunetul unei voci necunoscute, chiar şi sunetul muzicii, i s-ar fi părut de nesuportat.

Acum întinse mîna prin geamul deschis și dădu drumul la radio. Ascultară nerăbdători detaliile despre vreme, informațiile despre starea drumurilor închise oficial sau care nu vor mai fi reparate, micile griji domestice ale unei lumi ce se chircea din ce în ce mai mult.

Se pregătea să-l închidă, cînd vocea crainicului se schimbă ; acum vorbea mai rar, ca și cum ar fi pregătit un anunț important.

„Un avertisment. Un mic grup de disidenți, un bărbat și două femei, călătoresc într-o mașină Citizen albastră furată, undeva la frontiera cu Țara Galilor. Noaptea trecută, bărbatul, despre care se crede că ar fi Theodore Faron din Oxford, a intrat cu forța într-o casă de la periferia orașului Kington, i-a legat pe proprietari și le-a furat mașina. Femeia, doamna Daisy Cox, a fost găsită azi dimineață devreme, legată și moartă în patul ei. Bărbatul e căutat acum pentru crimă. E înarmat cu un revolver. Oricine va vedea mașina sau pe cele trei persoane este rugat să nu-i abordeze, ci să telefoneze imediat Poliției Securității Statului. Numărul mașinii este MOA 694. Repet, MOA 694. Mi se cere să repet avertismentul. Bărbatul este înarmat și primejdios. Nu vă apropiați de ei."

Theo nu-și dădu seama cînd închise radioul. Era conștient doar de bătăile puternice ale inimii și de o tristețe bolnavă, ce cobora peste el și-l învăluia, fizic, ca o maladie mortală, oroare și dezgust de sine, obligîndu-l aproape să îngenuncheze. Se gîndi : „Dacă asta e vinovăția, nu pot s-o suport. N-o s-o suport."

Auzi vocea lui Miriam :

— Așadar Rolf a ajuns la Gardian. Știu toți despre Omega, știu că n-am rămas decît trei. Oricum, ceva e îmbucurător. Nu știu însă că nașterea e iminentă. Rolf nu le-a putut spune data la care e așteptat copilul. N-o știe. Crede că Julian mai are o lună pînă naște. În nici un caz Gardianul n-ar cere oamenilor să caute mașina, dacă ar crede că s-ar putea să găsească în ea un nou-născut.

— Nici o bucurie. Am ucis-o, spuse posomorît.

Vocea lui Miriam era sigură, nefiresc de tare, aproape strigîndu- i în ureche :

— Nu tu ai ucis-o ! Dacă ar fi fost să moară din cauza șocului, ar fi murit de cum a văzut arma. Nu știi de ce a murit. Sînt sigură că din cauze naturale. Orice i s-ar fi putut întîmpla. Era bătrînă și inima ei era slabă. Tu ne-ai spus. N-a fost vina ta, Theo, nu tu ai vrut să moară.

Nu, gemu în sinea lui, nu, n-am vrut. N-am vrut să fiu un fiu egoist, un tată neiubitor, un soț rău. Cînd am vrut eu ceva ? Doamne, cît rău aș putea face dacă aș începe să vreau !

Spuse :

— Cel mai grav e că mi-a plăcut. Chiar mi-a plăcut !

Miriam descărca mașina, își pusese păturile pe umăr.

— Ți-a plăcut să legi un bătrîn și pe soția lui ? Bineînțeles că nu ți-a plăcut. Ai făcut ce trebuia să faci.

— Nu că i-am legat. Nu asta am vrut să spun. Dar mi-a plăcut emoția, puterea, faptul că știam c-o pot face. Nu totul a fost oribil. Pentru ei, da, dar nu și pentru mine.

Julian nu spuse nimic. Se apropie și-i luă mîna. Respingînd-o, se întoarse spre ea cu răutate :

— Cîte vieți va mai costa copilul tău, înainte de a se naște ? Și cu ce scop ? Ești atît de calmă, de neînfricată, atît de sigură de tine. Spui că vei avea o fată. Ce fel de viață va avea copilul ăsta ? Crezi că va fi prima, că vor urma alte nașteri, că există chiar acum femei însărcinate, care încă nu sînt conștiente că poartă în ele noua viață a lumii. Să presupunem însă că te înșeli. Că acest copil este singurul. La ce fel de infern îl condamni ? Îți poți imagina, cît de cît, singurătatea ultimilor ei ani — peste douăzeci de ani îngrozitori, nesfîrșiți, fără speranța de a mai auzi vreodată o altă voce omenească vie ? Niciodată, niciodată, niciodată ! Dumnezeule, n-aveți pic de imaginație, nici una dintre voi ?

— Crezi că nu m-am gîndit la asta, la asta și la multe altele, întrebă calm Julian. Theo, nu-mi pot dori ca fetița

să nu fi fost concepută. Nu mă pot gîndi la ea fără să mă bucur.

Miriam, fără să piardă timp, scosese valiza și fulgarinele din portbagaj și acum dădea jos ceainicul și ibricul cu apă.

Zise, mai mult iritată decît furioasă :

— Theo, pentru numele lui Dumnezeu, vino-ți în fire. Aveam nevoie de o mașină, ne-ai făcut rost de o mașină. Poate ai fi putut alege una mai bună și care să te coste mai puțin. Ai făcut ce-ai putut. Dacă vrei să te perpelești din cauza sentimentului de vinovăție, e treaba ta, dar las-o pe mai tîrziu. Bun, femeia a murit și tu te simți vinovat, și sentimentul ăsta nu-ți face nici o plăcere. Ne pare rău. Obișnuiește-te cu el. Pentru ce naiba tu ai scăpa de sentimentul de culpabilitate ? Face și acesta parte din a fi om. Sau n-ai observat pînă acum ?

Theo fu tentat să spună : „O groază de lucruri nu le-am observat în ultimii patruzeci de ani". Dar cuvintele, cu nuanța lor de remușcare plină de înțelegere de sine, îl șocară ca fiind nesincere și ieftine. Rosti în schimb :

— Mai bine ne-am debarasa de mașină, și asta cît mai repede. Cel puțin problema asta a rezolvat-o radioul pentru noi.

Dădu drumul frînei de mînă și împinse cu umărul spatele mașinii, sprijinindu-și bine piciorul în iarba cu pietriș, recunoscător că pămîntul era uscat și ușor în pantă. Miriam trecu în dreapta mașinii și împinseră împreună. Cîteva secunde, inexplicabil, eforturile lor nu avură nici un succes. Apoi mașina începu să alunece lin înainte.

— Cînd îți spun eu, dă-i un brînci puternic, zise. N-avem nici un interes să rămînă înfiptă în mîl, cu botul înainte.

Roțile din față aproape că atinseseră marginea lacului, cînd strigă :

— Acum !

Împinseră amîndoi din răsputeri. Mașina săltă peste bordura lacului și atinse apa cu un plescăit puternic, ce păru să trezească toate păsările din pădure. Aerul răsună

de chemări și strigăte și ramurile subțiri ale copacilor înalți se umplură de viață. Picături de apă zburară în sus, stropindu-i fața. Covorul de frunze moarte se cutremură și începu să danseze. Priviră, gîfîind, cum mașina se stabiliză și încet, aproape împăcată cu sine, începu să se scufunde, apa gîlgîind prin ferestrele deschise. Înainte să dispară, mînat de un impuls, Theo scoase jurnalul din buzunar și-l aruncă în lac.

Urmă atunci un moment de groază cumplită, real ca un coșmar, dar unul pe care nu putea spera să-l îndepărteze trezindu-se din somn. Erau toți trei împreună, prizonieri în mașina care se scufunda, cu apa ce năvălea înăuntru, și el căuta cu disperare mînerul portierei, încercînd să-și țină răsuflarea ca să înlăture durerea cumplită din piept, dorind s-o cheme pe Julian dar știind că n-are voie să vorbească, dacă nu vrea ca gura să i se umple de mîl. Ea și cu Miriam erau în spate, înecîndu-se, și el nu putea face nimic ca să le ajute. Broboane de sudoare îi țîșniră pe frunte și, încleștîndu-și palmele umede, se strădui să-și ia ochii de la grozăvia din lac și să privească în sus, spre cer, silindu-și mintea să revină de la oroarea imaginară la oroarea normalității. Soarele era palid și rotund ca o lună plină, strălucind totuși luminos în aureola lui de ceață, crengile înalte ale copacilor se desenau negre pe aburul pe care-l răspîndea. Închise ochii și așteptă. Groaza dispăru și fu în stare să privească din nou în jos, la suprafața lacului.

Se uită la Julian și la Miriam, aproape așteptîndu-se să vadă întipărită pe chipurile lor spaima fără margini care trebuie să-i fi desfigurat o clipă chipul. Ele însă priveau în jos, la mașina care se scufunda, cu un interes calm, aproape detașat, văzînd cum frunzele lipite între ele săltau pe valurile ce se întindeau încrețindu-se, ca și cum ar fi luptat să-și facă loc. Se minună de calmul femeilor, de această capacitate vizibilă de a alunga, pentru o preocupare de moment, orice amintire, orice spaimă.

Spuse, cu voce dură :

— Luke. Nici n-ați pomenit de el în mașină. Nici una dintre voi nu i-a rostit numele de cînd l-am îngropat. Vă mai gîndiți la el ?

Întrebarea suna ca o acuzare.

Miriam își întoarse privirea de la lac și se uită fix la el.

— Ne gîndim la el atît cît ne putem permite. Ce ne interesează pe noi acum e ca acest copil să se nască în siguranță.

Julian se apropie de el și îi atinse mîna. Spuse, de parcă el ar fi fost cel ce avea cea mai mare nevoie de alinare :

— Va veni și timpul cînd îi vom plînge pe Luke și pe Gascoigne. Theo, va veni timpul.

Mașina nu se mai vedea. Se temuse că apa, la margine, va fi prea puțin adîncă, că acoperișul se va mai zări de sub covorul de trestii, dar privind în jos, în întunecimea mlăștinoasă, nu putu vedea altceva decît mîlul învîrtejit.

— Ați luat tacîmurile ? întrebă Miriam.

— Nu. Nu le-ai luat tu ?

— Fir-ar să fie, sînt în mașină, în față. Dar nu prea mai are importanță. Nu mai avem nimic de mîncare.

— Am face mai bine dac-am duce ce ne-a rămas la șopronul pentru lemne. E cam la o sută de metri la dreapta, în susul cărării.

Dumnezeule, se rugă în gînd, fă să fie acolo, fă să mai fie acolo. Se ruga pentru prima dată după patruzeci de ani, dar cuvintele lui erau mai puțin o rugăciune, și mai mult o speranță pe jumătate superstițioasă că va reuși cumva, prin forța nevoii, să facă șopronul să existe. Își aruncă una din perne și fulgarinele peste umăr, luă apoi ceainicul cu apă într-o mînă și valiza în cealaltă. Julian își petrecu o pătură peste umeri și se aplecă să ridice ibricul cu apă, dar Miriam i-l luă din mînă, spunîndu-i :

— Tu du perna. Cu restul mă descurc eu.

Așa încărcați, începură să urce încet poteca. Atunci auziră zgomotul metalic al elicopterului. Pe jumătate prizonieri ai crengilor întrețesute, nu prea aveau nevoie de altă ascunzătoare, dar instinctiv ieșiră de pe potecă în hățișul verde al tufișurilor și stătură nemișcați, abia respirînd, de parcă fiecare gură de aer ar fi putut ajunge pînă la obiectul lucitor și amenințător, la ochii care cercetau și la urechile care ascultau. Zgomotul crescu asurzitor. Cu siguranță zbura chiar deasupra capetelor lor. Theo aproape că se aștepta ca tufișurile ce-i adăposteau să se trezească brusc la viață. Începu apoi să facă cercuri, zgomotul retrăgîndu-se și apoi revenind, aducînd cu el o nouă teamă. Trecură mai bine de cinci minute pînă cînd zgomotul motorului se transformă, în sfîrșit, într-un zumzet depărtat.

— Poate că nu ne caută pe noi, spuse Julian încet.

Glasul îi era slab și, deodată, se încovoie de durere și se apucă de Miriam. Vocea lui Miriam era posomorîtă.

— Nu cred că fac o plimbare de plăcere. Oricum, nu ne-au descoperit. Se întoarse spre Theo. Cît mai e pînă la șoponul ăla ?

— Cam cincizeci de metri, dacă-mi amintesc eu bine.

— Să sperăm că-ți amintești.

Cărarea se lărgise, mergeau mai ușor pe ea, dar Theo, pășind cîțiva pași în spatele femeilor, simți o povară mai mare decît greutatea fizică a încărcăturii pe care o purta. Evaluarea pe care o făcuse în legătură cu drumul lui Rolf i se părea acum ridicol de optimistă. De ce-ar fi fost nevoie să meargă încet și pe furiș la Londra ? De ce ar fi trebuit să se prezinte personal la Gardian ? N-avea nevoie decît de un telefon public. Toți cetățenii cunoșteau numărul Consiliului. Această aparentă accesibiltate făcea parte din politica de transparență a lui Xan. Nu puteai întotdeauna vorbi cu Gardianul, dar nimeni nu te împiedica să încerci. Unii chiar reușeau. Acest apel, odată iden-

tificat și verificat, va avea prioritate. Îi vor spune să se ascundă, să nu vorbească cu nimeni pînă nu vin ei să-l ia, aproape sigur cu elicopterul. Probabil că se afla în mîinile lor de mai bine de douăsprezece ore.

Iar fugarii nu vor fi greu de găsit. În zori, Xan aflase despre mașina furată, despre cantitatea de benzină din rezervor, știa pînă la kilometru cît de departe pot ajunge. Nu trebuia decît să înfigă vîrful unui compas pe o hartă și să descrie un cerc. Theo nu avea dubii în ce privește semnificația acelui elicopter. Deja îi căutau în aer, își notau poziția caselor izolate, uitîndu-se după sclipirea capotei unei mașini. Xan organizase probabil și cercetarea la sol. Le mai rămînea însă o speranță. Se putea să mai fie timp pentru ca nașterea copilului să aibă loc, așa cum voia mama lui, în pace, în intimitate, fără ca altcineva în afară de cei doi oameni pe care-i iubea să fie de față. Căutarea nu putea fi rapidă ; în privința asta, cu siguranță avusese dreptate. Xan nu putea dori să desfășoare forțe numeroase, să atragă atenția populației, nu încă, nu pînă nu va putea verifica personal dacă povestea lui Rolf era adevărată. Pentru această treabă va folosi doar persoane alese cu grijă. Nici nu putea fi sigur că se vor ascunde în pădure. Rolf trebuie să-i fi spus că acesta fusese planul inițial, dar Rolf nu mai conducea. Se agăța de această speranță, silindu-se să simtă încrederea de care știa că Julian va avea nevoie din partea lui, cînd îi auzi vocea :

— Theo, uită-te. Nu-i așa că-i frumos ?

Se duse lîngă ea. Stătea lîngă un tufiș înalt de păducel încărcat cu fructe roșii. De pe creanga de sus atîrna o cascadă de clematită, ca o horbotă albă, delicată ca un văl, prin care fructele sclipeau ca niște juvaeruri. Uitîndu-se la fața ei fermecată, gîndi că el își poate da doar seama că e frumos, în timp ce ea simțea acea frumusețe. Se uită în spatele ei, la un tufiș de soc și-i păru că, pentru prima dată, vedea limpede mărgelele negre sclipitoare și deli-

catețea tulpinilor roșii. Ca și cum într-o singură clipă pădurea se transformase dintr-un loc întunecat și amenințător, în care, o știa în adîncul sufletului, unul dintre ei va muri, într-un sanctuar misterios și frumos, căruia nu-i păsa de acești trei intruși ciudați, într-un loc în care nimic din ce avea viață nu-i putea fi străin.

Auzi apoi vocea lui Miriam, fericită, entuziasmată :

— Șopronul e tot acolo !

32

Șopronul era mai mare decît se așteptase. Altfel decît se întîmplă de obicei, memoria micșorase, nu mărise. O clipă se întrebă dacă această clădire dărăpănată, cu numai trei părți din lemn înnegrit, de zece metri diametru, putea fi șopronul pentru lemne pe care și-l amintea. Observă apoi mesteacănul argintiu din dreapta intrării. Cînd îl văzuse ultima oară, nu era decît un copăcel, acum însă ramurile lui atîrnau deasupra acoperișului. Văzu cu ușurare că cea mai mare parte a acestuia părea solid, deși unele dintre scînduri alunecaseră. Într-o parte, multe dintre ele lipseau sau erau rupte și întreg șopronul, în decrepitudinea lui strîmbă, însingurată, nu părea că va rezista mai mult de cîteva ierni. Un transportor uriaș de lemne, mîncat de rugină, zăcea într-o rînă în mijlocul luminișului, cu cauciucurile sfîșiate și putrezind și cu o roată uriașă aruncată lîngă el. Cînd, în cele din urmă, lucrările silvice luaseră sfîrșit, nu toate buturugile fuseseră încărcate, și se mai vedea o stivă ridicată cu grijă lîngă doi copaci uriași doborîți. Trunchiurile lor dezgolite luceau ca oasele lustruite și bucăți și fîșii de coajă erau împrăștiate pe jos.

Intrară în șopron încet, aproape ceremonios, întorcîndu-și capetele în stînga și-n dreapta, privind îngrijorați, ca niște chiriași ce luau în primire o rezidență dorită, dar necunoscută.

— Cel puțin avem un adăpost și pare că sînt destule surcele și destul lemn uscat ca să aprindem un foc. În pofida gardului viu des, din tufișuri încurcate, ce-i înconjura,

și a copacilor, locul era mai puțin izolat decît își aducea Theo aminte. Siguranța lor va depinde mai puțin de faptul dacă șopronul rămînea neobservat și mai mult pe lipsa de probabilitate ca un amator de plimbări să-și croiască drum prin încîlceala pădurii. Dar nu de un amator de plimbări se temea el. Dacă Xan se decidea să înceapă o vînătoare pe jos, în Wychwood, nu-i vor trebui decît vreo cîteva ore ca să-i descopere, oricît de secretă ar fi fost vizuina lor.

— Nu sînt sigur că ar trebui să riscăm să aprindem un foc, spuse. Cît e de important ?

— Focul ? răspunse Miriam. Nu prea, în clipa de față, dar va fi cînd se va naște copilul și se va lăsa seara. Nopțile s-au făcut reci. Copilul și mama trebuie să stea la căldură.

— Atunci o să riscăm, dar nu înainte de fi absolut necesar.

Părea că șopronul fusese părăsit în grabă, dacă nu cumva muncitorii credeau că se vor întoarce și nu au mai fost lăsați s-o facă sau li s-a spus că întreprinderea s-a închis. În spate erau două stive de lemne mai scurte, un morman de buturugi mici și o parte dintr-un trunchi de copac, așezată orizontal, care se vedea că servise drept masă, căci pe ea se aflau un ceainic de tinichea ciocnit în diferite locuri și două căni emailate ciobite. În locul acela acoperișul era bun și pămîntul bătătorit era moale din cauza rumegușului și a talașului.

— Aici cred că-i bine, spuse Miriam.

Aranjă cu picioarele talașul într-un fel de pat primitiv și o ajută pe Julian să se întindă pe el, după care îi strecură o pernă sub cap. Julian scoase un mormăit de plăcere, apoi se întoarse pe-o parte și-și ridică picioarele. Miriam desfăcu unul dintre cearșafuri și-l întinse peste ea, punînd deasupra o pătură și haina lui Luke. Apoi, împreună cu Theo, aranjară lucrurile pe care le aveau ; ceainicul și ibricul cu apă care mai rămăsese, prosoapele

împăturite, foarfeca și sticla cu dezinfectant. Puținătatea lor i se păru lui Theo patetică.

Miriam îngenunche lîngă Julian și o întoarse blînd pe spate. Îi spuse lui Theo :

— Dacă ai chef, poți să faci o plimbare scurtă. Mai tîrziu o să am nevoie de ajutorul tău, dar nu în clipa asta.

Ieși, simțindu-se pentru un moment inexplicabil de prisos și se așeză pe un trunchi de copac doborît. Pacea poienii îl învălui. Închise ochii și ascultă. După o clipă, avu impresia că putea auzi miriade de mici zgomote, în mod normal de neauzit pentru urechile omenești, o frunză frecîndu-se de creangă, trosnetul unei rămurele ce murea ; lumea vie a pădurii, misterioasă, activă, uitînd sau nepăsîndu-i de cei trei intruși. Dar nu se auzea nici un sunet produs de om, nu zgomot de pași, nu huruitul îndepărtat al unei mașini care se apropie, nu zumzetul elicopterului ce revenea. Îndrăzni să spere că Xan eliminase Wychwood ca posibilă ascunzătoare, că s-ar putea să fie în siguranță, măcar pentru alte încă cîteva ore, destul ca să se poată naște copilul. Și pentru prima dată Theo înțelese și aprobă dorința lui Julian de a naște în secret. Acest refugiu din pădure, așa neprimitor cum era, cu siguranță era mai bun decît cealaltă alternativă. Și-o imagină din nou, patul ultrasteril, șirurile de aparate pregătite să facă față oricărei urgențe medicale, distinșii obstetricieni chemați de la pensie, cu măști și halate, stînd ciorchine, căci, după douăzeci și cinci de ani, amintirile și experiența lor le ofereau o siguranță mai mare, fiecare dorind cu disperare să aducă pe lume acest copil miraculos, dar speriat de uriașa responsabilitate. Și-i putea închipui pe cei ce-i vor ajuta, infirmierele și moașele în halate, anesteziștii și, dincolo de ei, dar dominîndu-i, camerele de televiziune cu echipele lor, Gardianul în spatele ecranului, gata să transmită știrile, una după alta, unei lumi în așteptare.

Lui Julian îi era teamă de totala absență de intimitate, de distrugerea demnității ei personale. În ochii ei, Xan era diavolul. Cuvîntul avea sens pentru ea. Cu ochi

pătrunzători, neatinşi de orbire, privea dincolo de puterea, farmecul, inteligenţa, umorul lui pînă în adîncul inimii, care nu era goală, ci neagră. Indiferent de ce-i va rezerva copilului ei viitorul, nu voia ca un diavol să fie prezent la naşterea lui. Acum putea înţelege decizia ei încăpăţînată şi, în pacea şi liniştea din jur, i se păru corectă şi înţeleaptă. Dar încăpăţînarea ei îi costase de-acum pe doi dintre ei viaţa, unul fiind tatăl copilului. Putea să argumenteze că binele se poate trage din rău ; cu siguranţă era mult mai greu de argumentat că răul ar putea proveni din bine. Julian credea în uriaşa milă şi dreptate a Dumnezeului ei, dar ce altceva putea face decît să creadă ? Nu-şi mai putea controla viaţa mai mult decît putea controla sau opri forţele fizice care, chiar acum, îi torturau trupul. Dacă Dumnezeul ei exista, cum de putea fi Dumnezeul Iubirii ? Întrebarea devenise banală, omniprezentă, pentru el însă răspunsul nu fusese niciodată satisfăcător.

Ascultă din nou pădurea, viaţa ei secretă. Acum sunetele, ce păreau că se înmulţesc pe măsură ce le asculta, erau încărcate de ameninţare şi de groază ; goana şi saltul asupra prăzii, cruzimea şi satisfacţia vînătorii, lupta instinctuală pentru hrană, pentru supravieţuire. Durerea era aceea care împiedica Întreaga lume fizică să se destrame, strigătul din gît şi strigătul din inimă. Dacă Dumnezeul ei era o parte din acest chin, creatorul şi sprijinitorul lui, atunci era un Dumnezeu al celor puternici, nu al celor slabi. Se gîndi, fără frică, la prăpastia săpată între Julian şi el de credinţa ei. N-o putea face mai mică, dar putea întinde braţele deasupra ei. Şi poate că, pînă la urmă, punte va fi dragostea. Cît de puţin se cunoşteau unul pe celălalt. Sentimentul pe care îl simţea pentru ea era pe cît de misterios, pe atît de iraţional. Simţea nevoia să-l înţeleagă, să-i definească natura, să analizeze ce ştia că nu poate fi analizat. Existau însă unele lucruri pe care acum le cunoştea şi poate că ele erau tot ce trebuia să ştie. Nu voia decît binele ei. Era dispus să-l pună înaintea binelui

propriu. Nu se mai putea despărţi de ea. Era dispus să moară pentru viaţa ei.

Tăcerea fu spartă de un geamăt, urmat de un strigăt ascuţit. Cîndva l-ar fi făcut să se simtă prost, datorită fricii umilitoare că nu va şti ce trebuie să facă. Acum, conştient numai de nevoia de a fi cu ea, alergă în şopron. Zăcea din nou pe o parte, destul de liniştită, şi-i zîmbea, întinzîndu-i mîna. Miriam era îngenuncheată lîngă ea.

— Ce pot să fac ? spuse. Lasă-mă să stau aici. Vrei să rămîn ?

Julian răspunse cu o voce atît de egală, de parcă strigătul acela ascuţit nici n-ar fi existat.

— Sigur că trebuie să rămîi. Vrem să stai aici. Dar poate ar fi mai bine dacă acum ai pregăti focul. Să fie gata de aprins cînd vom avea nevoie de el.

Văzu că faţa îi era umflată, fruntea udă de sudoare. Dar era uluit de calmul, de liniştea ei. Şi avea ceva de făcut, o treabă pe care ştia că poate s-o facă. Dacă va găsi talaş perfect uscat, existau speranţe să poată aprinde un foc care să nu scoată prea mult fum. Practic, nu era vînt, dar chiar şi aşa trebuia să aibă grijă ca fumul să nu se îndrepte spre faţa ei sau a copilului. Ceva mai departe, acolo unde acoperişul era spart, ar fi mai bine, dar destul de aproape ca să dea căldură mamei şi copilului. Şi va trebui să-l ţină în frîu, dacă nu vrea să stîrnească un incendiu. Cîteva pietre din peretele spart pot face o vatră bună. Ieşi să le adune, alegîndu-le cu grijă, după dimensiuni şi formă. Îi trecu prin minte c-ar putea folosi cîteva dintre pietrele mai plate ca să facă un fel de coş. Reîntors înăuntru, aranjă pietrele în cerc, îl umplu cu talaşul cel mai uscat pe care îl putu găsi şi adăugă cîteva rămurele. La sfîrşit puse deasupra pietrele plate, îndreptînd fumul în afara şopronului. Cînd isprăvi, simţi ceva din satisfacţia unui băieţel. Şi cînd Julian se ridică în capul oaselor şi rîse de plăcere, vocea lui i se alătură.

Miriam spuse :

— Cel mai bine ar fi dac-ai îngenunchea lîngă ea și ai ține-o de mînă.

La următoarele dureri îl strînse atît de tare că-i trosniră încheieturile degetelor.

Văzîndu-i chipul, citind pe el nevoia disperată de a fi liniștit, Miriam spuse :

— E bine. Merge grozav. Nu-i pot face un control intern. Acum n-ar fi prudent. N-am mănuși sterile și placenta s-a rupt. Cred însă că colul e aproape complet dilatat. Etapa a doua va fi mai ușoară.

Theo îi spuse lui Julian :

— Draga mea, ce pot să fac ? Spune-mi ce pot să fac.

— Ține-mă de mînă și-atîta tot.

Îngenuncheat lîngă ele, era uluit de Miriam, de încrederea calmă cu care, chiar și după douăzeci și cinci de ani, își exercita vechea ei meserie, mîinile ei cafenii și blînde odihnindu-se pe burta lui Julian, glasul ei murmurînd cuvinte de alinare :

— Acum odihnește-te, apoi lasă-te dusă de următorul val. Nu-i opune rezistență. Nu uita cum respiri. E bine, Julian, e bine.

Cînd începu faza a doua a travaliului, îi spuse lui Theo să îngenuncheze în spatele femeii și s-o sprijine, după care luă două buturugi mai mici și le așeză între picioarele lui Julian. Theo îngenunche și sprijini greutatea trupului femeii, brațele lui cuprinzînd-o pe sub sîni și lipind-o de el. Julian se odihnea de pieptul lui, cu picioarele bine fixate între cele două buturugi. Se uită la fața ei, la un anumit moment aproape de nerecunoscut, stacojie și desfigurată, pe cînd gemea și se mișca în brațele lui, în următorul calmă, misterios de lipsită de teamă și de evidența efortului, pe cînd gîfîia ușor, cu ochii ațintiți asupra lui Miriam, așteptînd următoarea contracție. În clipele acelea părea atît de liniștită c-ai fi putut crede că doarme. Chipurile lor erau atît de aproape încît sudoarea lui se amesteca cu a ei, pe care, din cînd în cînd, i-o ștergea cu blîndețe. Acel act primitiv, în care era și participant și

spectator, îi izola într-un purgatoriu al timpului în care nimic nu avea importanță, nimic nu era real, cu excepția mamei și a călătoriei dureroase, în întuneric, a copilului din viața secretă a pîntecului către lumina zilei. Era conștient de murmurul continuu al vocii lui Miriam, calmă dar insistentă, lăudînd-o, încurajînd-o, spunîndu-i ce să facă, ispitind bucuroasă copilul să iasă în lume, și avea impresia că moașa și pacienta erau o singură femeie și că și el lua parte la durere și la travaliu, nu că ar fi fost neapărată nevoie de el, dar era acceptat cu drăgălășenie și în același timp exclus din miezul misterului. Și își dori, cu un val brusc de durere și invidie, ca acel copil pe care îl aduceau pe lume cu atîta durere și efort să fi fost al lui.

Văzu apoi cu uimire cum apărea capul, o minge murdară pe care erau lipte șuvițe de păr negru.

Auzi vocea lui Miriam, înceată dar triumfătoare :

— A ieșit capul. Nu mai împinge, Julian. Screme-te numai.

Glasul lui Julian era răgușit, ca al unui atlet după o cursă grea. Scoase un singur strigăt și, cu un zgomot de nedescris, capul țîșni în mîinile lui Miriam, care-l așteptau. Îl apucă, îl răsuci cu grijă și, aproape imediat, cînd se mai scremu o dată, copilul alunecă în lume printre picioarele mamei lui, cu un val de sînge, și fu ridicat de Miriam și așezat pe burta mamei. Julian se înșelase în privința sexului. Era băiat. Sexul lui, părînd atît de mare, atît de disproporționat față de corpul mic, dolofan, era ca o proclamație.

Miriam trase ușor peste el cearșaful și pătura care-o acopereau pe Julian, legîndu-i astfel împreună.

— Vezi, ai un fiu, spuse și rîse.

Theo avu impresia că șopronul părăginit răsună de vocea ei bucuroasă și triumfătoare. Privi la brațele deschise ale lui Julian și la chipul ei transfigurat, apoi întoarse capul. Bucuria era prea mare ca s-o poată suporta.

Auzi vocea lui Miriam :

— Trebuie să tai cordonul, şi pe urmă va veni şi placenta. Ar fi bine dacă ai aprinde focul, Theo, şi vezi dacă poţi încălzi apa din ceainic. Julian va trebui să bea ceva fierbinte. Se duse din nou la vatra ridicată de el. Îi tremurau mîinile, aşa că primul chibrit se stinse. Dar la al doilea talaşul fin se aprinse şi focul izbucni ca o celebrare, umplînd şopronul cu mirosul de fum de lemn. Adăugă cu grijă rămurele şi bucăţi de scoarţă, apoi se întoarse să ia ceainicul. Urmă dezastrul. Îl pusese prea aproape de foc şi, păşind înapoi, îl răsturnă cu piciorul. Capacul sări şi văzu, îngrozit, cum apa preţioasă pătrunde în rumeguş şi pătează pămîntul. Apa din cele două ibrice o terminaseră. Nu mai aveau deloc.

Zgomotul pantofului său lovind metalul o avertizase pe Miriam. Încă se mai ocupa de copil şi, fără să se întoarcă, spuse :

— Ce s-a întîmplat ? Ceainicul ?

Theo zise, nenorocit :

— Îmi pare rău. E groaznic. Am vărsat apa.

Miriam se ridică şi veni lîngă el. Spuse calmă :

— Oricum o să avem nevoie de mai multă apă, de apă şi de mîncare. Trebuie să rămîn cu Julian pînă ce voi şti sigur că nu mai e nici o primejdie, pe urmă însă mă duc la casa pe lîngă care am trecut. Dacă avem noroc, apa mai este conectată, sau poate există un puţ.

— Dar va trebui să treci peste un cîmp deschis. Or să te vadă.

— Theo, trebuie să mă duc, spuse. Avem nevoie de anumite lucruri. Trebuie să risc.

Era drăguţă cu el. Cel mai mult le trebuia apă şi el era de vină că nu mai aveau deloc.

— Lasă-mă să mă duc eu, spuse. Tu rămîi cu ea.

— Te vrea lîngă ea, răspunse Miriam. Acum, cînd copilul s-a născut, are mai mare nevoie de tine decît de mine. Trebuie să mă asigur că acum capul colului e bine contractat şi că placenta a ieşit toată. După aia, pot pleca

fără grijă. Încearcă să-i dai copilul la sîn. Cu cît începe să sugă mai repede, cu atît mai bine.

Theo avu impresia că-i făcea plăcere să-i explice misterele artei ei, că-i plăcea să folosească cuvintele nerostite atît amar de vreme, dar neuitate.

Douăzeci de minute mai tîrziu era gata de plecare. Îngropase placenta și încercase să-și curețe sîngele de pe mîini, ștergîndu-le cu iarbă. Apoi le așeză, aceste mîini blînde și experimentate, pentru ultima oară pe burta lui Julian.

— Mă pot spăla în lac, pe drum, spuse. Aș fi în stare să-l întîmpin pe vărul tău cu resemnare, dac-aș fi sigură că, înainte de a mă împușca, o să-mi ofere o baie fierbinte și o masă cu patru feluri de mîncare. Ar fi bine să iau ceainicul. Mă întorc cît pot de repede.

Mînat de un impuls, își petrecu brațele în jurul ei și o ținu o clipă strîns la piept.

— Mulțumesc, spuse. Mulțumesc.

Apoi îi dădu drumul și o privi cum aleargă cu pașii ei lungi, grațioși peste luminiș și dispare din vedere sub crengile grele ale drumeagului.

33

Copilul nu avu nevoie de vreo încurajare ca să sugă. Era vioi, deschizînd asupra lui Theo ochii lui strălucitori ce nu se puteau fixa, mișcînd din mînuțele ca niște stele de mare, lovind cu căpșorul sînul mamei, gura mică și deschisă căutînd lacomă sfîrcul. Era extraordinar că o ființă abia apărută pe lume putea avea atîta vigoare. Supse și adormi. Theo se întinse lîngă Julian și-și petrecu brațul peste ea și peste copil. Simți moliciunea umedă a părului ei atingîndu-i obrazul. Stăteau culcați în cearșaful murdar și șifonat, în duhoarea de sînge, transpirație și fecale, dar niciodată nu mai simțise o asemenea pace, niciodată pînă atunci nu-și dăduse seama că bucuria născută din durere poate fi atît de dulce. Zăceau moțăind într-o liniște fără cuvinte și Theo avu impresia că din carnea caldă a copilului se ridica, trecătoare dar mai puternică chiar decît mirosul sîngelui, aroma stranie și plăcută a nou-născutului, uscată și pătrunzătoare ca a fînului.

Apoi Julian se mișcă și spuse :

— Cît e de cînd a plecat Miriam ?

Theo își apropie încheietura mîinii stîngi de față.

— Ceva mai mult de o oră.

— Nu poate să stea atît. Theo, te rog găsește-o.

— Nu avem nevoie doar de apă. Dacă în casă sînt de toate, va voi să adune și alte lucruri.

— La început, numai cîteva. Se poate duce oricînd înapoi. Știe că ne facem griji. Te rog, du-te după ea. Simt că i s-a întîmplat ceva.

Văzîndu-l că șovăie, spuse :

— Noi n-o să avem probleme.

Faptul că folosise pluralul, ceea ce văzu în ochii ei cînd și-i întoarse spre copil, aproape că-i tăie picioarele. Zise :

— S-ar putea ca acum să fie foarte aproape. Nu-mi vine să te las. Vreau să fim împreună cînd va sosi Xan.

— Vom fi, dragul meu. Dar s-ar putea ca ea să aibă necazuri, să fi căzut în vreo capcană, să fie rănită, așteptînd cu disperare ajutor. Theo, trebuie să știu.

Nu mai protestă, se ridică și spuse :

— Mă întorc cît pot de repede.

Afară rămase locului cîteva secunde, ascultînd. Închise ochii în fața culorilor toamnei ce năpădiseră pădurea, a razelor de soare de pe scoarța copacilor și de pe iarbă, astfel ca toate simțurile să-i fie concentrate în auz. Dar nu auzi nimic, nici măcar un cîntec de pasăre. Apoi, țîșnind înainte ca un sprinter, începu să alerge de-a lungul lacului, prin tunelul îngust de verdeață spre răscrucea de drumuri, sărind peste făgașuri și gropi, simțind zgîrieturile ridicăturilor de pămînt de sub picioare, aplecîndu-se și dînd la o parte ramurile joase, care-l înlănțuiau. Mintea lui era un hățiș de frică și speranță. Făcuse o nebunie cînd o lăsase pe Julian singură. Dacă poliția se afla prin preajmă și o prinsese pe Miriam, nu mai era nimic de făcut. Și dacă erau atît de aproape, în scurt timp îi vor găsi pe Julian și copilul. Ar fi fost mai bine dac-ar fi rămas împreună și ar fi așteptat, ar fi așteptat pînă cînd dimineața strălucitoare s-ar fi lungit în umbrele după-amiezii și ar fi știut că nu mai era nici o speranță s-o revadă pe Miriam, ar fi așteptat pînă cînd ar fi auzit tropotul picioarelor mărșăluind pe iarbă.

Dar, dorind cu disperare să se liniștească pe sine însuși, își spuse că existau și alte posibilități. Julian avea dreptate. Miriam ar fi putut să aibă un accident, să cadă, să zacă întrebîndu-se cît va mai trece pînă va veni. Prin gînd îi defilară diferite imagini de accidente : ușa unei cămări închizîndu-se în urma ei fără s-o mai poată des-

chide, un capac de puț stricat, pe care nu-l observase, o scîndură din dușumea putredă. Se strădui să creadă, să se convingă că o oră nu însemna prea mult, că Miriam era ocupată adunînd tot ce le-ar fi putut prinde bine — calculînd cît va putea să care din acele provizii prețioase, ce poate fi lăsat pentru mai tîrziu, uitînd în căutarea ei cît de lungi pot părea aceste șaizeci de minute celor ce așteaptă.

Ajunsese la răscruce și, printr-o crăpătură îngustă și prin tufișurile mai rare ale gardului viu, văzu cîmpul în pantă și acoperișul casei. Se opri o clipă, să-și recapete răsuflarea, aplecîndu-se ca să-i mai cedeze durerea dintr-o parte, țîșni apoi prin încîlceala de urzici, spini și rămurele fragile în lumina cîmpului deschis. Nici urmă de Miriam. Mergînd mai încet, conștient de cît era de vulnerabil și simțind-se din ce în ce mai prost, își croi drum peste cîmp și ajunse la casă. Era o clădire veche cu acoperișul vălurit, din țiglă acoperită de mușchi și cu coșuri înalte în stil elisabetan, care fusese probabil o fermă. Era despărțită de cîmp printr-un zid scund din piatră. Sălbăticia care fusese cîndva grădina din spate era tăiată în două de un pîrîu îngust ce pornea dintr-un șanț de sus, de pe coastă, un podeț simplu din lemn ducînd la ușa din spate. Ferestrele erau mici și nu aveau perdele. Pretutindeni domnea liniștea. Casa era ca un miraj, simbolul atît de dorit al siguranței, normalității și păcii care, la prima atingere, urma să dispară. Zgomotul slab al pîrîului răsuna în liniștea aceea ca un torent. Ușa din spate era din stejar negru, legat în fier. Stătea larg deschisă. O împinse și mai mult și soarele slab de toamnă aruncă aur peste lespezile de piatră ale unui coridor ce ducea în partea din față a casei. Se opri din nou o clipă și ascultă. Nu auzi nimic, nici măcar ticăitul unui ceas. La stînga era o altă ușă de stejar, ce ducea, presupuse, în bucătărie. Nu era închisă așa că o împinse ușor. După strălucirea de afară, camera era întunecată și un timp nu văzu aproape nimic, pînă cînd ochii i se obișnuiră cu întunericul ce părea și mai apăsător datorită grinzilor negre de stejar, a ferestrelor mici și murdare.

Fu conștient de o răceală umedă, de cît de tare era podeaua de piatră și de o duhoare ce plutea în aer, oribilă și în același timp omenească, aidoma mirosului persistent al fricii. Pipăi peretele, în căutarea întrerupătorului, nu prea convins, cînd îl atinse cu mîna, că mai era curent electric. Dar lumina se aprinse și o văzu.

Fusese strangulată și corpul ei aruncat într-un fotoliu de răchită, în dreapta căminului. Zăcea acolo lăbărțată, cu picioarele strîmbe, cu brațele atîrnînd de pe fotoliu, cu capul lăsat pe spate și cu funia mușcînd atît de adînc în carne încît pielea abia dacă se mai vedea. Simți o oroare atît de puternică, încît după prima privire se îndreptă împleticindu-se spre chiuveta de piatră de sub fereastră și vomă violent, dar fără să se ușureze. Voia să se ducă lîngă ea, să-i închidă ochii, să-i atingă mîna, să facă un gest. Îi datora mai mult decît să întoarcă spatele ororii morții ei și să vomite de dezgust. Știa însă că n-o poate atinge și că nici s-o privească din nou nu va mai putea. Cu fruntea lipită de piatra rece, întinse mîna în sus, spre robinet, și un jet de apă rece se revărsă peste capul lui. Lăsă apa să curgă, ca și cum ar fi putut să spele groaza, mila și rușinea. Îi venea să-și lase capul pe spate și să urle de furie. Cîteva clipe se simți neajutorat, pradă emoțiilor care-i luaseră puterea de a se mișca. Apoi închise robinetul, își scutură apa din ochi și reveni la realitate. Trebuia să se întoarcă la Julian cît mai repede cu putință. Pe masă văzu puținele provizii adunate de Miriam. Găsise un coș mare de nuiele și-l umpluse cu trei cutii de conserve, un deschizător de conserve și o sticlă cu apă.

Dar nu putea s-o lase pe Miriam așa. Nu asta trebuia să fie ultima lui imagine despre ea. Oricît de mare ar fi fost nevoia de a se întoarce la Julian și la copil, îi datora o mică ceremonie. Luptînd cu groaza și cu dezgustul, se apropie și se sili s-o privească. Apoi, aplecîndu-se, slăbi funia din jurul gîtului, îi netezi liniile feței și-i închise ochii. Simți nevoia s-o scoată afară din acest loc cumplit. Ridicînd-o în brațe, o scoase din casă, la soare, după care

o așeză cu grijă pe jos, sub un sorb. Frunzele lui, ca limbile flăcărilor, aruncau sclipiri pe pielea palidă, cafenie, de parcă în vinele ei ar mai fi pulsat viață. Chipul ei părea acum aproape împăcat. Îi încrucișă brațele peste piept și avu impresia că pielea ce nu mai răspundea putea încă să comunice cu el, că-i spunea că moartea nu era cel mai rău lucru ce i se putea întîmpla unei ființe umane, că-și păstrase încrederea în fratele ei, că făcuse ce avea de făcut. Murise, dar o nouă viață se născuse. Gîndind la grozăvia și la cruzimea morții ei, își zise că Julian va spune, fără îndoială, că trebuie să existe iertare chiar și pentru această barbarie. Dar nu acesta era crezul lui. Rămînînd o clipă nemișcat și privind la trupul de pe jos își jură că Miriam va fi răzbunată. Luă apoi coșul de nuiele și, fără să privească înapoi, fugi din grădină, peste podeț, și se cufundă în pădure.

Cu siguranță erau aproape. Îl urmăreau cu privirea. Știa acest lucru. Numai că acum părea că groaza i-a galvanizat creierul, putea gîndi limpede. Ce anume așteptau ? De ce-l lăsaseră să plece ? Nu era nevoie să-l urmărească. Cu siguranță că știau că au ajuns foarte aproape de sfîrșitul căutărilor lor. De două lucruri nu se îndoia. Erau puțini și Xan se număra printre ei. Ucigașii lui Miriam nu făcuseră parte dintr-o avangardă izolată, cu sarcina de a-i găsi pe fugari, de a nu se atinge de ei și de a trimite vorbă echipei principale. Xan nu va risca vreodată ca o femeie gravidă să fie descoperită de altcineva în afară de el sau de o persoană în care să aibă absolută încredere. Nu va exista o vînătoare generală a acestei prăzi atît de valoroase. Or Xan n-ar fi aflat nimic de la Miriam, de asta era sigur. El nu se aștepta să găsească o mamă cu un copil, ci o femeie însărcinată în ultima lună. Nu voia s-o sperie, nu voia să provoace o naștere prematură. Oare de-asta o strangulaseră pe Miriam și n-o împușcaseră ? Nici de la depărtarea aceea, nu voise să riște zgomotul unei arme de foc.

Dar raționamentul era absurd. Dacă Xan voia s-o protejeze pe Julian, să fie sigur că va rămîne calmă pentru

naşterea pe care o credea apropiată, de ce-ar fi omorît-o pe moaşa în care ştia că ea are încredere şi de ce într-un mod atît de oribil ? Probabil bănuia că unul dintre ei, poate amîndoi, vor veni s-o caute. Numai întîmplarea a făcut ca el, Theo, şi nu Julian să dea ochii cu limba aceea umflată, atîrnînd din gură, cu ochii aceia morţi, ieşiţi din orbite, cu toată grozăvia acelei bucătării îngrozitoare. Să se fi convins Xan că, odată ce copilul era aproape să se nască, nimic, oricît de şocant, nu putea să-i facă cu adevărat rău ? Sau trebuise să scape repede de Miriam, indiferent de risc ? De ce s-o ia prizonieră, cu toate consecinţele ce decurgeau din asta, cînd răsucirea rapidă a unei funii putea rezolva definitiv problema ? Poate că şi grozăvia era intenţionată. Voia cumva să proclame „Asta e ce pot face eu, ce am făcut. N-au mai rămas decît doi din cei Cinci Peşti, numai doi care cunosc adevărul despre cine sînt părinţii copilului. Sînteţi cu totul şi pe vecie în puterea mea“ ?

Sau nu cumva planul lui era şi mai îndrăzneţ ? Odată copilul născut, nu-i va mai rămîne decît să-i ucidă pe Theo şi pe Julian, ca să poată declara că este copilul lui. Se convinsese oare cu adevărat, în egoismul său fără margini, că şi asta ar fi fost cu putinţă ? Şi-atunci Theo îşi aduse aminte de cuvintele lui Xan : „Voi face tot ce va fi nevoie să fac“.

În şopron o găsi pe Julian zăcînd atît de liniştită, încît crezu, mai întîi, că doarme. Dar avea ochii deschişi, aţintiţi în continuare asupra copilului ei. Aerul era plin de mirosul dulceag al fumului de lemne, dar focul se stinsese. Theo lăsă jos coşul şi, luînd sticla cu apă, deşurubă capacul. Îngenunche lîngă ea.

Îl privi în ochi şi spuse :

— Miriam e moartă, nu-i aşa ?

Cum Theo nu răspunse, continuă :

— A murit făcînd rost de astea pentru mine.

Îi duse sticla la gură.

— Atunci bea şi mulţumeşte-i.

Dar ea își întoarse capul, dînd drumul copilului, astfel că dacă el nu l-ar fi prins, acesta s-ar fi rostogolit de pe trupul ei. Zăcea nemișcată, de parcă ar fi fost prea extenuată pentru a atinge paroxismul durerii, dar lacrimile îi curgeau șuvoi pe obraji și auzi un vaiet înăbușit, aproape muzical, ca o expresie a unei dureri universale. O jelea pe Miriam așa cum nu-l jelise încă pe tatăl copilului ei.

Se aplecă și o cuprinse în brațe, stîngaci din cauza copilului ce se afla între ei, încercînd să-i îmbrățișeze pe amîndoi.

— Nu uita copilul, îi spuse. Copilul are nevoie de tine. Amintește-ți ce ar fi dorit Miriam.

Nu scoase o vorbă, dar aprobă din cap și luă copilul înapoi. Theo îi duse la gură sticla cu apă.

Scoase din coș cele trei conserve. De pe una căzuse eticheta ; conserva era grea, dar n-aveai cum să știi ce era în ea. Pe a doua scria PIERSICI ÎN SIROP. A treia era o conservă de fasole fiartă în sos de roșii. Miriam murise pentru aceste conserve și pentru o sticlă cu apă. Știa însă că era o explicație prea simplistă. Miriam murise pentru că făcuse parte din micul grup care știa adevărul despre copil.

Deschizătorul de conserve era un model vechi, destul de ruginit, cu partea tăioasă tocită. Dar era bun. Deschise conserva, apoi rulă capacul și, sprijinind capul lui Julian cu brațul lui drept, începu să-i dea să mănînce fasole cu degetul mijlociu al mîinii stîngi. Sugea lacomă. Faptul că o hrănea era un act de dragoste. Nici unul nu vorbea.

După cinci minute, cînd conserva era pe jumătate goală, Julian spuse :

— Acum e rîndul tău.

— Nu mi-e foame.

Încheieturile lui erau prea mari pentru ca degetele să ajungă la fundul conservei, așa că veni rîndul ei să-l hrănească. Ridicîndu-se în capul oaselor, cu copilul în poală, introduse în cutie mîna ei dreaptă mică și-i dădu să mănînce.

— Sînt minunate, spuse el.

Cînd cutia fu goală, Julian scoase un oftat uşor, apoi se culcă la loc, punîndu-şi copilul la sîn. Theo se întinse lîngă ea.

— Cum a murit Miriam ? întrebă.

Ştia că va pune această întrebare. N-o putea minţi.

— Au strîns-o de gît. Cred că s-a petrecut foarte repede. Poate că nici nu i-a văzut. Nu cred c-a avut timp să se sperie sau s-o doară.

Julian spuse :

— Poate c-a durat o secundă, două secunde, poate mai mult. Nu putem trăi secundele acelea în locul ei. Nu putem şti ce a simţit, groaza, durerea. În două secunde poţi simţi durerea şi groaza unei vieţi întregi.

— Draga mea, spuse el, pentru ea s-a terminat. A scăpat de ei pe veci. Miriam, Gascoigne, Luke, toţi au scăpat de Consiliu. De fiecare dată cînd moare o victimă, tirania cunoaşte o mică înfrîngere.

— E o consolare prea simplă, spuse ea. Şi apoi, după o clipă de tăcere : Nu vor încerca să ne despartă, nu-i aşa ?

— Nimeni şi nimic nu ne va despărţi, nici viaţa nici moartea, nici principatele, nici puterile, nimic din ceruri şi nimic de pe pămînt.

Îşi aşeză mîna pe obrazul lui.

— Oh, dragul meu, nu poţi promite asta. Dar îmi place să te aud spunînd-o.

După o clipă, întrebă :

— De ce nu vin ? Dar nu era teamă în întrebarea ei, doar o blîndă uimire.

Întinse mîna şi o apucă pe a ei, încercuind cu degetele carnea fierbinte, diformă, care cîndva i se păruse atît de dezgustătoare. O mîngîie, dar nu-i răspunse. Şedeau culcaţi unul lîngă celălalt, fără să se mişte. Theo era conştient de mirosul puternic de lemn tăiat şi de foc stins, de dreptunghiul de lumină de soare, ca un văl verde, de tăcerea netulburată de vreo adiere de vînt, de cîntec de păsări, de bătăile inimii ei şi ale inimii lui. Erau învăluiţi

într-o ascultare intensă, care, într-un chip miraculos, era lipsită de orice teamă. Oare asta simțeau victimele torturii atunci cînd treceau de la durerea extremă la pace ? Am făcut ce-am stabilit că voi face, gîndi el. Copilul s-a născut așa cum a vrut ea. Acesta e locul nostru, clipa noastră, și orice ar întreprinde, nu ni le pot răpi.

Julian fu aceea care rupse tăcerea :

— Theo, cred că sînt aici. Au venit.

Nu auzea nimic, dar se sculă și spuse :

— Așteaptă fără să te miști.

Întorcîndu-se cu spatele, ca ea să nu vadă, luă revolverul din buzunar și introduse glonțul în el. Apoi ieși să-i întîmpine.

Xan era singur. Semăna cu un pădurar, cu pantalonii vechi din catifea reiată, cu cămașa deschisă la gît și cu puloverul gros. Numai că pădurarii nu vin înarmați ; sub pulover se putea observa umflătura tocului armei. Și nici un pădurar n-ar fi emanat atîta încredere în sine, atîta putere arogantă. Pe mîna lui stîngă lucea inelul încoronării.

— Deci, e-adevărat.

— Da, e adevărat.

— Unde e ?

Theo nu răspunse. Xan spuse :

— Nu e nevoie să întreb. Știu unde e. Dar e bine ?

— E bine. Doarme. Mai avem cîteva minute pînă să se trezească.

Xan își îndreptă umerii și scoase un oftat de ușurare, ca un înotător extenuat, care iese la suprafață ca să-și scuture apa ce i-a intrat în ochi.

Respiră greu o clipă, apoi spuse calm :

— Pot să mai aștept. Nu vreau s-o sperii. Am venit cu o ambulanță, un elicopter, medici, moașe. Am adus tot ce-i trebuie. Copilul acesta se va naște în confort și siguranță. Mama va fi tratată ca un miracol, cum și este de fapt. Trebuie să știe asta. Dacă are încredere în tine, poți să i-o spui. Liniștește-o, calmeaz-o, fă-o să înțeleagă că n-are de ce să se teamă de mine.

— Are toate motivele să se teamă. Unde e Rolf ?

— Mort.

— Şi Gascoigne ?

— Mort.

— Am văzut cadavrul lui Miriam. deci nu mai trăieşte nimeni care să ştie adevărul despre acest copil. Te-ai debarasat de ei toţi.

— Cu excepţia ta, spuse Xan calm.

Cum Theo nu răspunse, continuă :

— Nu intenţionez să te omor, nu vreau să te omor. Am nevoie de tine. Trebuie să stăm de vorbă acum, înainte de a o vedea. Trebuie să ştiu cît de mult mă pot baza pe tine. Tu mă poţi ajuta în ce trebuie să fac.

— Spune-mi ce trebuie să faci, zise Theo.

— Nu e evident ? Dacă va fi băiat şi va fi fertil, va deveni părintele noii rase. Dacă produce spermă, spermă capabilă să fecundeze, cînd va avea treisprezece — poate doisprezece ani — femeile noastre Omega nu vor avea decît treizeci şi opt. Putem să le fecundăm, pe ele şi poate şi pe alte femei selectate cu grijă. Poate că şi femeia asta mai poate avea copii.

— Tatăl copilului e mort.

— Ştiu. Am scos adevărul de la Rolf. Dar dacă s-a găsit un bărbat fertil, s-ar putea să mai fie şi alţii. Vom dubla programul de testare. Deveniserăm neglijenţi. Vom testa pe toată lumea, pe epileptici, diformi — pe toţi bărbaţii din ţară. Iar copilul poate fi băiat — un bărbat fertil. El va fi marea noastră speranţă. Speranţa lumii.

— Şi Julian ?

Xan rîse.

— Probabil mă voi însura cu ea. Oricum, nu-i va lipsi nimic. Acum întoarce-te la ea. Trezeşte-o. Spune-i că sînt aici, singur. Linişteşte-o. Spune-i că mă vei ajuta să am grijă de ea. Dumnezeule, Theo, îţi dai seama ce putere ne-a fost dăruită ? Vino înapoi în Consiliu, fii adjunctul meu. Poţi avea tot ce doreşti.

— Nu.

Urmă o pauză. Xan întrebă :

— Îţi aminteşti de podul de la Woolcombe ?

Întrebarea nu era un apel sentimental la o veche loialitate sau legătură de sînge, nici o aducere aminte a mărinimiei date sau primite. Xan, pur și simplu, își adusese aminte și zîmbi de plăcere.

— Îmi amintesc tot ce s-a petrecut la Woolcombe, spuse Theo.

— Nu vreau să te omor.

— Va trebui s-o faci, Xan. Poate că va trebui s-o omori și pe ea.

Scoase revolverul. Xan rîse cînd îl văzu.

— Știu că nu e încărcat. Le-ai spus celor doi bătrîni, îți mai aduci aminte ? Dacă aveai o armă încărcată, nu l-ai fi lăsat pe Rolf să plece.

— Cum ai fi vrut să-l opresc ? Să-i omor bărbatul sub ochii ei ?

— Bărbatul ? N-am avut impresia că i-ar păsa prea mult de bărbatul ei. Nu asta e imaginea pe care el ne-a lăsat-o cu atîta bunăvoință, înainte de a muri. Nu cumva crezi că ești îndrăgostit de ea ? Nu-i atribui cine știe ce calități romantice. Poate fi cea mai importantă femeie din lume, dar nu e Fecioara Maria. Copilul pe care-l poartă tot copilul unei tîrfe e.

Ochii li se întîlniră. Ce mai așteaptă, gîndi Theo. Oare și-a dat seama că nu mă poate împușca cu sînge rece, așa cum mi-am dat și eu ? Timpul trecea, secundă interminabilă după secundă interminabilă. Apoi Xan întinse brațul și ochi. Și în fracțiunea aceea de secundă copilul scoase un țipăt, un fel de scîncet strident, ca un strigăt de protest. Theo auzi glonțul lui Xan cum trece șuierînd, fără să-l atingă, prin mîneca hainei. Știa că în fracțiunea aceea de secundă n-ar fi putut vedea ce-și amintea apoi cu atîta claritate : chipul lui Xan, transfigurat de bucurie și triumf ; n-ar fi putut auzi strigătul puternic de satisfacție, ca strigătul de pe podul de la Woolcombe. Dar cu amintirea acestui strigăt în urechi îl împușcă pe Xan în inimă.

După cele două împușcături, fu conștient că se lăsase o mare tăcere. Cînd el și Miriam împinseseră mașina în lac, pădurea pașnică se transformase într-o junglă plină de țipete, o cacofonie de strigăte sălbatice, de crengi rupte

și chemări agitate de păsări, care nu se stinseseră decît odată cu ultima încrețitură a apei. Acum însă nu urmă nimic. Avu impresia că se apropie de trupul lui Xan ca un actor într-un film făcut cu încetinitorul, mîinile bătînd aerul, picioarele ridicîndu-se sus, părînd că nu ating pămîntul ; spațiul se dilatase spre eternitate, astfel că trupul lui Xan era un țel îndepărtat, către care își croia cu greu drum, într-un timp suspendat. Și pe urmă, ca o lovitură în creier, realitatea puse din nou stăpînire pe el și simultan deveni conștient de mișcarea rapidă a propriului corp, de fiecare creatură mică ce se mișca printre copaci, de fiecare fir de iarbă simțit prin talpa pantofilor, de aerul ce-i trecea pe lîngă obraz, conștient mai ales de Xan zăcînd la picioarele lui. Se prăbușise pe spate, cu brațele depărtate, ca și cum s-ar fi odihnit lîngă Windrush. Chipul lui părea împăcat, nu exprima surprindere, de parcă s-ar fi prefăcut mort, dar, îngenunchind, Theo văzu că ochii îi erau ca două pietre fără luciu, spălate cîndva de mare, dar lăsate acum fără viață pe vecie, de către ultimul val al mareei ce se retrăgea. Luă inelul de pe degetul lui Xan, apoi se ridică și așteptă.

Sosiră fără zgomot apărînd din pădure, mai întîi Carl Inglebach, apoi Martin Woolvington, și pe urmă cele două femei. În spatele lor, păstrînd o distanță respectuoasă, veneau șase grenadieri. Se apropiară pînă la mai bine de un metru de cadavru, după care se opriră. Theo ridică inelul, apoi și-l puse ostentativ pe deget și rămase cu dosul palmei îndreptat spre ei.

Spuse :

— Gardianul Angliei e mort și copilul s-a născut. Ascultați.

Se auzi din nou scîncetul jalnic dar imperios al nou-născutului. Porniră spre șopron, dar le bară drumul și spuse :

— Stați. Mai întîi trebuie s-o întreb pe mamă.

În șopron, Julian ședea dreaptă, cu copilul strîns la piept, cu gurița deschisă, ba sugînd, ba mișcîndu-se pe trupul ei. Cînd intră, Theo văzu cum teama disperată din ochii ei se transformă într-o ușurare plină de bucurie.

Lăsă copilul în poală și-și întinse brațele spre el. Spuse, oftînd :

— S-au auzit două împușcături. Nu știam dacă te voi vedea pe tine sau pe el.

O clipă îi ținu trupul tremurînd lipit de al lui. Zise :

— Gardianul Angliei e mort. Membrii Consiliului sînt aici. Vrei să-i vezi, să le arăți copilul ?

— Cît mai puțin. Theo, ce se va întîmpla acum ?

Teama pentru el îi răpise curajul și puterea și, pentru prima dată de la naștere, văzu că era vulnerabilă și speriată. Îi șopti, cu buzele lipite de părul ei :

— Te vom duce la spital, într-un loc liniștit. Vor avea grijă de tine. N-o să las să te deranjeze nimeni. Nu va trebui să rămîi mult timp acolo și vom fi împreună. Nu te voi părăsi niciodată. Orice se va întîmpla, vom fi împreună.

Îi dădu drumul și ieși afară. Stăteau în semicerc, așteptîndu-l, cu ochii ațintiți pe chipul lui.

— Puteți intra. Nu și grenadierii, doar membrii Consiliului. E obosită, trebuie să se odihnească.

Woolvington spuse :

— Avem o ambulanță ceva mai la vale. Îi putem chema pe brancardieri, s-o transporte la ea. Elicopterul se află cam la o milă, afară din sat.

— Nu vom risca s-o ducem cu elicopterul, spuse Theo. Chemați brancardierii. Și luați de aici cadavrul Gardianului. Nu vreau ca ea să-l vadă.

Cum doi grenadieri avansară imediat și începură să tragă de cadavru, Theo le zise :

— Dați dovadă de puțin respect. Nu uitați ce era cu cîteva minute în urmă. Atunci n-ați fi îndrăznit nici să-l atingeți.

Se întoarse și-i conduse pe membrii Consiliului în șopron. Avu impresia că-l urmară cu teamă, șovăielnici, mai întîi cele două femei, apoi Woolvington și Carl. Woolvington nu se apropie de Julian, dar se opri la capul ei ca o santinelă la post. Cele două femei îngenuncheară, mai puțin ca un omagiu, gîndi Theo, ci din nevoia de a fi aproape de copil. Se uitară la Julian de parcă i-ar fi cerut aprobarea. Ea zîmbi și ridică în sus copilul. Murmurînd, plîngînd,

tremurînd, cu lacrimile șiroind pe față și rîzînd în același timp, întinseră mîinile și-i atinseră capul, obrajii, brațele neastîmpărate. Harriet întinse un deget și copilul îl prinse cu o putere surprinzătoare. Rîse, iar Julian, privind în sus, îi spuse lui Theo :

— Miriam mi-a zis că nou-născuții pot să se apuce așa. Nu durează prea mult.

Femeile nu răspunseră. Plîngeau și rîdeau, scoteau, fericite, tot felul de sunete prostești de bun venit și de uimire. Theo avu impresia că e martorul camaraderiei pline de bucurie a unor femei oarecare. Își ridică privirea spre Carl, uluit că fusese în stare să facă atîta drum, că mai izbutea să se țină pe picioare. Carl privi spre copil cu ochii lui de muribund și rosti :

— Așadar, începe din nou.

Începe din nou, gîndi Theo, cu invidie, cu trădare, cu violență, cu crimă, cu inelul acesta pe degetul meu. Se uită la safirul cel mare, înconjurat de strălucirea diamantelor, la crucea de rubine, răsucind inelul, conștient de cît era de greu. Și-l pusese în deget instinctiv și totuși intenționat, un gest prin care să-și afirme autoritatea și să-și asigure protecție. Știuse că grenadierii vor veni înarmați. Vederea acestui simbol strălucitor pe degetul lui îi va face măcar să se oprească, îi va da timp de vorbire. Mai era necesar să-l poarte acum ? Avea la dispoziție toată puterea lui Xan, ba chiar și mai mult. Cu Carl pe moarte, Consiliul nu mai avea șef. Măcar pentru un timp va trebui să ia locul lui Xan. Existau rele ce trebuiau îndreptate ; toate la timpul lor. Nu putea face totul dintr-odată, trebuiau stabilite priorități. Asta era ce descoperise Xan ? Și această bruscă beție a puterii nu era cumva ce simțise Xan în fiecare zi a vieții lui ? Senzația că, pentru el, totul era posibil, că ce voia se va face, că ce ura va fi abolit, că lumea putea fi croită după dorința lui. Scoase inelul de pe deget, ezită, apoi îl puse înapoi. Va avea timp mai tîrziu să hotărască dacă, și pentru cît timp, avea nevoie de el.

— Acum lăsați-ne, zise și, aplecîndu-se, le ajută pe cele două femei să se ridice.

Ieșiră la fel de fără zgomot cum intraseră.

Julian își ridică privirea spre el. Abia atunci observă inelul. Zise :

— N-a fost făcut pentru degetul tău.

O clipă, nu mai mult, simți ceva înrudit cu iritarea. El era cel ce trebuia să decidă cînd să-l scoată. Spuse :

— Deocamdată e util. O să-l scot la momentul potrivit.

Păru mulțumită și poate că doar avu impresia că văzu o umbră trecîndu-i în privire.

Apoi surîse și îi spuse :

— Botează copilul în locul meu. Te rog, fă-o acum, cît mai sîntem singuri. E ce-ar fi dorit Luke. E ce doresc eu.

— Ce nume vrei să-i dai ?

— Dă-i numele tatălui său și pe-al tău.

— Mai întîi să mă ocup de tine.

Prosopul dintre picioarele ei era plin de sînge. Îl scoase fără scîrbă, aproape fără să se gîndească la ce făcea și, împăturind altul, i-l puse în loc. În sticlă nu mai rămăsese decît puțină apă, dar nici nu prea avea nevoie de ea. Lacrimile îi cădeau pe fruntea copilului. De undeva, din copilăria lui îndepărtată își aduse aminte ritualul. Era nevoie de apă, trebuia să spună niște cuvinte. Cu degetul mare ud de lacrimile lui și pătat de sîngele ei făcu, pe fruntea copilului, semnul crucii.

Anul 1995. Anul Omega, anul Sfîrşitului, anul în care pe planeta Pămînt s-au născut ultimii copii, aruncă omenirea într-o perioadă sumbră, lipsită de orice perspectivă, de orice viitor.

Anul 2021. În Marea Britanie, acum o societate dictatorială şi muribundă, ca, de altfel, toate ţările de pe mapamond, vestea morţii fulgerătoare a ultimului născut, un tînăr brazilian, provoacă o tristeţe sfîşietoare. Şi totuşi, cînd nimeni nu mai credea, apare un licăr de speranţă, speranţa că va veni şi ziua Alfa, în care ciclul procreării va putea fi reluat.

RAO International Publishing Company

ISBN 973-576-034-7